

HER ZAMAN DAHA İYİYE

İÇİNDEKİLER

- 1 Bir Bakışta Tüpraş
- 12 Temel Göstergeler

GENEL KURUL

- 14 Genel Kurul Gündemi
- 15 Yıllık Faaliyet Raporuna İlişkin Bağımsız Denetçi Raporu
- 16 Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı
- 20 Bağımsız Denetçi Raporu (Görüş)
- 21 Konsolide Bilanço/Konsolide Gelir Tablosu
- 22 Yönetim Kurulu
- 24 Yönetim Kurulu Özgeçmişleri
- 30 Kâr Dağıtım Politikası
- 30 Kâr Dağıtım Teklifi
- 31 Kâr Dağıtım Tablosu
- 32 2019 Yönetim Kurulu Üye Adayları
- 33 Üst Düzey Yöneticiler ve Yönetim Kurulu Üyeleri İçin Ücret Politikası

KISACA TÜPRAŞ

- 34 Genel Müdür'ün Mesajı
- 38 Üst Yönetim
- 40 Strateji
- 42 2018 Gelişmeleri
- 44 Tüpraş'ın Tarihsel Gelişimi
- 48 Yatırımcı İlişkileri
- 52 İnsan Kaynakları
- 58 Başarı ve Ödüller

2018 PERFORMANSI

- 62 Sektör
- 64 Üretim ve Satış
- 80 Deniz Taşımacılığı
- 85 Körfez Ulaştırma
- 87 Yatırımlar
- 90 Ar-Ge
- 94 İnovasyon
- 97 Dijital Dönüşüm ve Siber Güvenlik

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

- 100 Sağlık ve Emniyet Uygulamalar
- 102 Kalite Yönetim Sistemleri
- 104 Çevre Yönetimi
- 106 Enerji Verimliliği
- 108 Performans Göstergeleri
- 112 Kurumsal Sorumluluk Projeleri

KURUMSAL YÖNETİM

- 121 Hukuki Açıklamalar
- 123 Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu
- 142 Risk Yönetimi ve Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları
- 150 Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu
- 151 Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğine İlişkin Yönetim Kurulu Değerlendirmesi
- 153 Denetim Komitesi Raporu (Finansal Tablolara İlişkin)
- 154 Sorumluluk Beyanı (Finansal Tabloların Kabulüne İlişkin)
- 155 Denetim Komitesi Raporu (Faaliyet Raporuna İlişkin)
- 156 Sorumluluk Beyanı (Faaliyet Raporunun Kabulüne İlişkin)
- 157 Bağımsızlık Beyanları

FİNANSAL TABLOLAR

- 160 1 Ocak - 31 Aralık 2018 Hesap Dönemine Ait Konsolide Finansal Tablolar ve Bağımsız Denetçi Raporu

İletişim

BİR BAKIŞTA TÜPRAŞ

Tüpraş, ürettiği katma değer ve elde ettiği ciro bazında Türkiye'nin en büyük sanayi şirketidir.

1955 yılında Batman'da yerli ham petrolün işlenmesiyle başlayan Tüpraş'ın rafinaj faaliyeti, 1983 yılından bu yana Kocaeli, İzmir, Kırıkkale ve Batman'da yerleşik, 4 rafineri ile devam etmektedir. Tüpraş'ın onaylanmış yıllık ham petrol işleme kapasitesi 28,1 milyon tondur.

Avrupa'nın 7'nci büyük rafineri şirketi olan Tüpraş, ürettiği katma değer ve elde ettiği ciro bazında Türkiye'nin en büyük sanayi şirketidir. Tüpraş, aynı zamanda, 9,5'lik ortalama Nelson kompleksite endeksi ile Akdeniz'in yüksek kompleksiteye sahip az sayıdaki rafinerileri arasında yer almaktadır.

Tüpraş, yurt içinde ve dışında iş ve yatırım fırsatlarını yakından takip etmektedir. Şirket; faaliyetlerini çeşitlendirme stratejisi kapsamında, sektörel entegrasyona ve alternatif enerji kaynaklarına yatırım yapmakta, start-up'larla işbirliği yaparak girişimcileri desteklemektedir. Yenilenebilir enerji alanında kendi rafinerilerinin enerji ihtiyacının karşılanmasını önceliklendiren Tüpraş, enerji maliyetlerini düşürmeyi ve karbon ayak izini küçültmeyi hedeflemektedir.

ÜRETİM GÜCÜMÜZ VE BÖLGESEL REKABET AVANTAJLARIMIZ İLE

GÜÇLÜ RAFİNAJ KAPASİTESİ

Rafinaj faaliyetlerine Kocaeli, İzmir, Kırıkkale ve Batman'da yerleşik, 4 rafineri ile devam eden Tüpraş'ın

Ham petrol işleme kapasitesi

28,1
milyon ton/yıl

YÜKSEK KOMPLEKSİTE

Avrupa'nın 7'nci büyük rafineri şirketi olan Tüpraş, ortalama 9,5'lik Nelson kompleksite endeksi ile Akdeniz'in yüksek kompleksiteye sahip az sayıdaki rafinerileri arasında bulunmaktadır.

Ortalama Nelson kompleksite

9,5

ÜSTÜN DEPOLAMA KAPASİTESİ

Tüpraş, depolama ve terminal altyapısından gelen rekabetçi gücünün de olumlu katkısıyla ülke ihtiyacının tamamını karşılamaktadır.

Depolama kapasitesi

7,0*
milyon m³

EMSALSİZ LOJİSTİK ÜSTÜNLÜK

Tüpraş'ın aralarında üretim ve satış optimizasyonuna olanak tanıyan dört rafineriye sahip olması ve rafinerilerin mevcut depo ve terminalleri ile ülke genelinde büyük tüketim bölgelerine yakın konumlanmış olması, Şirket için rekabet avantajı yaratmaktadır.

Rafineriler arası taşıma

5,0
milyon ton

* %50'lik yurt içi pazar payına denk gelmektedir. İştirak şirketi Opet'in %7'lik pazar payı hariçtir.

ETKİN DAĞITIM-LOJİSTİK-TİCARET AĞIMIZ VE YATIRIMLARIMIZ İLE

OPET

Opet, akaryakıt dağıtım sektöründe perakende satışlar, ticari ve endüstriyel yakıt satışları, depolama ve uluslararası ürün ticareti alanlarında faaliyet göstermektedir

- Sunpet markası ile birlikte 1.615 istasyon
- 1,1 milyon m³ depolama kapasitesi
- 5 terminal
- Sektöründe beyaz ürünlerde %17,8 pazar payı ile 2'nci, siyah ürünlerde %36,2 pazar payı ile 1'inci

DİTAŞ

Türkiye'nin ham petrol ve petrol ürünlerinin deniz nakliyatında en büyük şirketlerinden biri olan Ditaş, ağırlıklı olarak Tüpraş'ın ham petrol taşımaları ile mamul ve yarı mamul sevkıyatlarını yürütmektedir.

- 11 adet römorkör
- 8 adet palamar botu
- 2 adet servis botu
- 1 adet pilot motoru

2019'da faaliyete başlayacak

- 2 adet yeni ürün gemisi

KÖRFEZ ULAŞTIRMA A.Ş.

Ülkemizin ilk özel demiryolu işletmecisi olan Körfez Ulaştırma A.Ş., Tüpraş'ın rafinerileri arasında demiryolu taşımacılığının payını artırmayı hedeflemektedir.

- 439 adet Tüpraş vagonu, 26 adet Opet vagonu, 100-200 adet sarnıçlı TCDD vagonu
- 5 adet TCDD lokomotif
- 1,8 milyon ton/yıl ürün ve yarı mamul taşıma

LONDRA TİCARET OFİSİ

Tüpraş, 2018 yılında,

- küresel piyasalardaki fırsatları yakından takip etmek
- operasyonel etkinliğini uluslararası entegrasyon ile daha da güçlendirmek
- ikmal ve satış zincirinden ilave katma değer sağlamak hedefiyle Londra Ticaret Ofisi'ni kurmuştur.

İSTİKRARLI VE KÂRLI BÜYÜME İLE

KÖKLÜ

- 1955'e dayanan köklü geçmişi ile Tüpraş faaliyet gösterdiği bölgede emsalsiz bir rafinaj deneyimine sahiptir.
- Türkiye'nin Fortune 500 listesindeki Tüpraş, Koç Topluluğu bünyesine geçtiği ilk andan itibaren birçok operasyonel ve finansal atılım gerçekleştirmiştir.
- Tüpraş, yarattığı katma değer ve cirouyla Türkiye'nin en büyük sanayi şirketi konumundadır.

TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK SANAYİ ŞİRKETİ

BÜYÜYEN

- Üretim kapasitesi ile talebin %45'inin karşılandığı, motorin açığı olan ve jet yakıtı tüketimi her geçen yıl artan bir piyasada faaliyet göstermektedir.
- Lojistik, altyapı ve ticaret yetkinliklerini artırmak için sürekli yatırım yapmaktadır.

GELECEK DÖNEM FIRSATLARINDAN YARARLANMAK ÜZERE İYİ KONUMLANMIŞ

DAYANIKLI

- Sağlam bilanço yapısı
- Güven veren ticari alacak portföyü
- Etkin işletme sermayesi yönetimi
- Ham petrol, ürün ve döviz dalgalanmalarına karşı oluşturulan risk yönetim politikaları ve kuvvetli fiyatlandırma mekanizması

GÜÇLÜ VE GÜVENLİ OPERASYONEL VE FİNANSAL YAPI

KÂRLI

- Yüksek kompleksite, satınalma ve lojistik esnekliği ile bütüncül sistem optimizasyonundan yararlanmaktadır.
- İstikrarlı gelir yaratımını sağlamak ve sektörel riski yönetmek için titiz hedging politikaları yürütmektedir.
- Yüksek temettü dağıtmaktadır.

PAYDAŞLARA YÜKSEK DEĞER YARATIMI

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ODAĞIMIZ İLE

SAĞLAM KURUMSAL YÖNETİM

Saha Kurumsal Yönetim ve Derecelendirme Hizmetleri A.Ş. derecelendirmesine göre Tüpraş, Türkiye'nin en yüksek kurumsal yönetim notlarından birine sahiptir.

Kurumsal Yönetim
Derecelendirme Notu

9,48

SEÇ STANDARTLARINA ÖDÜNSÜZ UYUM

Tüpraş; Sağlık, Emniyet, Çevre (SEÇ) standartlarına tüm çalışanları ile birlikte çözüm ortaklarının da ödünsüz bir şekilde uymalarını beklemektedir.

Kaza şiddet oranı
2018 yılı azalış

%74

ÇEVREYE DUYARLI ÜRETİM

Tüm faaliyetlerinde çevreye duyarlılığı gözeten Tüpraş, operasyonlarının çevresel etkisini en aza düşürmeyi hedeflemektedir.

Sera gazı azaltım miktarı

244

bin ton CO₂e

TOPLUMSAL SORUMLULUĞUNUN BİLİNCİNDE

Tüpraş, toplumun yaşam kalitesini artırmaya yönelik sosyal sorumluluk projeleri geliştirerek ya da var olan girişimlere destek vererek toplumsal sorumluluğunu yerine getirmektedir.

Akaryakıt pazarı

%60

Tüpraş'ın benzin, motorin, jet yakıtı ve fuel oilden oluşan Türkiye akaryakıt pazarındaki toplam payı ~%60'tır.

1 İZMİT RAFİNERİSİ
Kapasite: 11 milyon ton/yıl
Nelson Kompleksite: 14,5
Depolama Kapasitesi: 3,0 milyon m³

2 KÖRFEZ OPET TERMİNALİ
Depolama Kapasitesi: 45.450 m³

3 DİTAŞ
3 Ham Petrol Tankeri: 479.765 DWT
1 Ham Petrol/Ürün Tankeri: 51.532 DWT
7 Ürün Tankeri: 90.535 DWT

4 KÖRFEZ ULAŞTIRMA A.Ş.
439 Vagon (Tüpraş)
26 Vagon (Opet)
5 Lokomotif (TCDD Kira)

5 MARMARA OPET TERMİNALİ
Depolama Kapasitesi: 721.000 m³

KIRIKKALE RAFİNERİSİ
Kapasite: 5,0 milyon ton/yıl
Nelson Kompleksite: 6,32
Depolama Kapasitesi: 1,3 milyon m³

İZMİR RAFİNERİSİ
Kapasite: 11 milyon ton/yıl
Nelson Kompleksite: 7,66
Depolama Kapasitesi: 2,5 milyon m³

ANTALYA OPET TERMİNALİ
Depolama Kapasitesi: 19.392 m³

MERSİN OPET TERMİNALİ
Depolama Kapasitesi: 240.000 m³

Rafinaj kapasitesi

%74

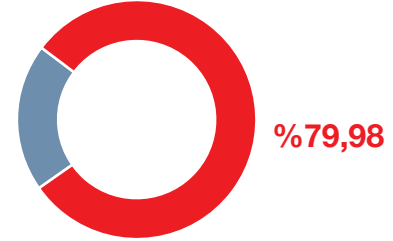
Tüpraş, Türkiye'nin mevcut rafinaj kapasitesinin %74'üne sahiptir.

TÜPRAŞ'IN KOCAELİ, İZMİR, KIRIKKALE VE BATMAN'DA KURULU 4 RAFİNERİSİNİN YILLIK HAM PETROL İŞLEME KAPASİTESİ 28,1 MİLYON TONDUR.

**GİRESUN OPET
TERMİNALİ**
Depolama Kapasitesi:
43.130 m³

BATMAN RAFİNERİSİ
Kapasite: 1,1 milyon ton/yıl
Nelson Kompleksite: 1,83
Depolama Kapasitesi: 268 bin m³

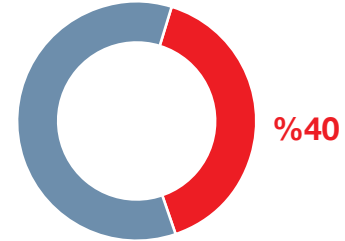
Ditaş

Tüpraş Ditaş'ın **%79,98** hissesine sahiptir.

3 Ham Petrol Tankeri: 479.765 DWT
1 Ham Petrol/Ürün Tankeri: 51.532 DWT
7 Ürün Tankeri: 90.535 DWT
11 Römorkör, 8 Palamar Botu, 2 Servis Botu,
1 Pilot Botu

Opet

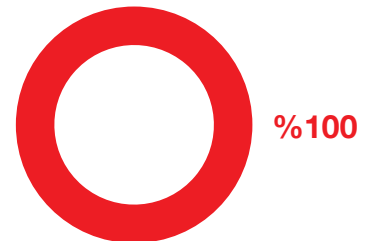

Tüpraş Opet'in **%40** hissesine sahiptir.

Akaryakıt İstasyonu: 1.615
Depolama Kapasitesi: 1,1 milyon m³

Ticaret, madeni yağ, gemi yakıtı, uçak yakıtı,
depolama faaliyetlerini yürütmektedir.

Körfez Ulaştırma A.Ş.

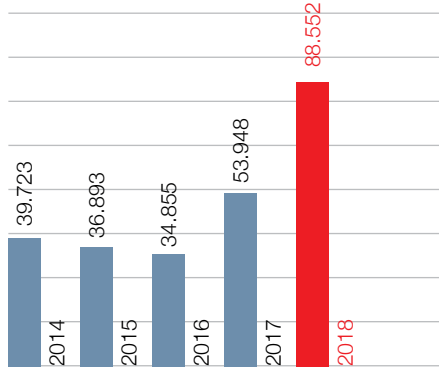

Tüpraş, Körfez Ulaştırma A.Ş.'nin **%100** hissesine sahiptir.

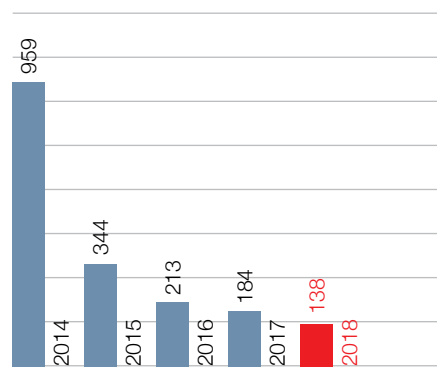
Vagon Sayısı: 439 (Tüpraş), 26 (Opet)
Lokomotif Sayısı: 5 (TCDD kira)

TEMEL GÖSTERGELER

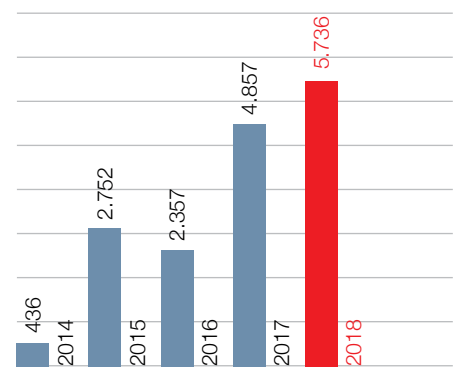
Net Satışlar
(milyon TL)

Yatırım Harcaması
(milyon ABD Doları)

Faaliyet Kârı
(milyon TL)

Finansal Göstergeler
(milyon TL)

	2014	2015	2016	2017	2018
Net Satışlar	39.723	36.893	34.855	53.948	88.552
Faaliyet Kârı	436	2.752	2.357	4.857	5.736
Vergi Öncesi Kâr	184	2.225	1.944	4.474	3.724
Vergi Sonrası Kâr*	1.470	2.564	1.813	3.841	3.761
FAVÖK	740	3.799	3.396	5.882	8.908
Net Borç	3.857	6.892	6.084	6.249	11.967
Özkaynak Kârlılığı (ROE) %	26	35	22	41	37
Borç Kaldıraç Oranı %	38	45	43	38	55
Net Çalışma Sermayesi	-677	-53	286	713	953
Yatırım Harcaması (milyon ABD Doları)**	959	344	213	184	138

* Ana Ortaklık Payı

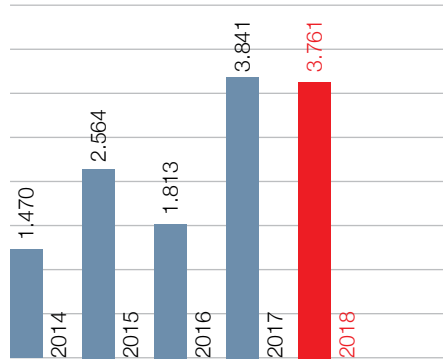
** Tüpraş solo

+%24

Tüpraş 2018 yılında 29,8 milyon satış hacmi ile 2017 yılına göre %24'lük artışla 18,3 milyar TL net satış geliri elde etmiştir.

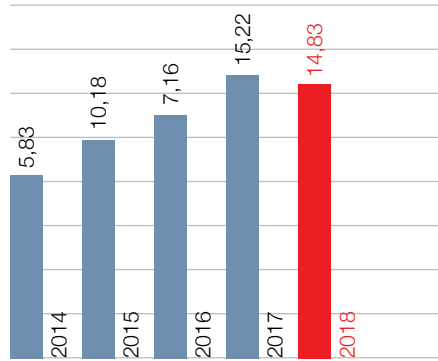
Vergi Sonrası Kâr*

(milyon TL)

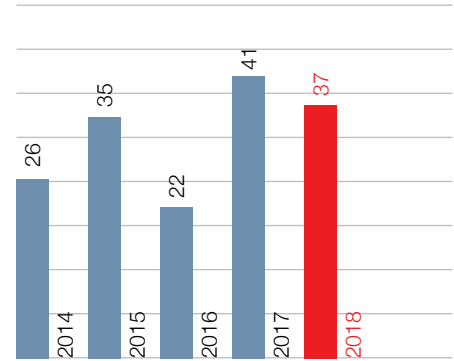
Hisse Başına Kâr

(TL)

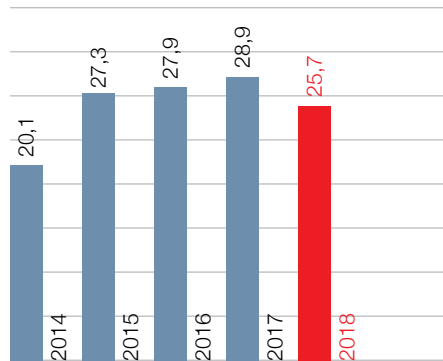
Özkaynak Kârlılığı

(ROE) %

Üretim

(milyon ton)

Operasyonel Göstergeler - Rafinaj

(bin ton)

	2014	2015	2016	2017	2018
İşlenen Ham Petrol	20.044	27.559	28.348	28.502	24.540
Üretim	20.101	27.268	27.928	28.883	25.695
Satış	22.194	28.739	30.255	31.493	29.830
Ürün Dış Satımı	5.333	6.494	5.491	5.804	4.191
Ürün Dış Alımı	2.920	2.999	3.749	4.388	6.252

GENEL KURUL GÜNDEMİ

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ ANONİM ŞİRKETİ'NİN 20.03.2019 TARİHLİ OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISININ GÜNDEMİ

1. Açılış ve Toplantı Başkanı'nın seçilmesi,
2. Şirket Yönetim Kurulu'nca hazırlanan 2018 Yılı Faaliyet Raporunun okunması, müzakeresi ve onaylanması,
3. 2018 yılı hesap dönemine ilişkin Bağımsız Denetim Rapor Özeti'nin okunması,
4. 2018 yılı hesap dönemine ilişkin Finansal Tabloların okunması, müzakeresi ve onaylanması,
5. Türk Ticaret Kanunu'nun 363'üncü maddesine göre yıl içerisinde Yönetim Kurulu üyeliklerinde yapılan değişikliğin onaylanması,
6. Yönetim Kurulu üyelerinin Şirket'in 2018 yılı faaliyetlerinden dolayı ayrı ayrı ibra edilmesi,
7. Şirket'in kâr dağıtım politikası çerçevesinde hazırlanan, 2018 yılı kârının dağıtılması ve kâr dağıtım tarihi konusundaki Yönetim Kurulu'nun önerisinin kabulü, değiştirilerek kabulü veya reddi,
8. Yönetim Kurulu üye sayısının ve görev sürelerinin belirlenmesi, belirlenen üye sayısına göre seçim yapılması, Bağımsız Yönetim Kurulu üyelerinin seçilmesi,
9. Kurumsal Yönetim İlkeleri gereğince Yönetim Kurulu üyeleri ve üst düzey yöneticiler için "Ücret Politikası" ve politika kapsamında yapılan ödemeler hakkında Pay Sahiplerine bilgi verilmesi ve onaylanması,
10. Yönetim Kurulu üyelerinin yıllık brüt ücretlerinin belirlenmesi,
11. Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri gereğince Yönetim Kurulu tarafından yapılan Bağımsız Denetim Kuruluşu seçiminin onaylanması,
12. Şirket'in 2018 yılı içerisinde yaptığı bağışlar hakkında pay sahiplerine bilgi verilmesi ve 2019 yılında yapılacak bağışlar için üst sınır belirlenmesi,
13. Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri gereğince Şirket'in ve bağlı ortaklıklarının 2018 yılında 3. kişiler lehine verdiği teminat, rehin, ipotek ve kefaletler ile elde edilen gelir veya menfaatler hakkında Pay Sahiplerine bilgi verilmesi,
14. Yönetim kontrolünü elinde bulunduran pay sahiplerine, Yönetim Kurulu üyelerine, üst düzey yöneticilere ve bunların eş ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî yakınlarına; Türk Ticaret Kanunu'nun 395. ve 396. maddeleri çerçevesinde izin verilmesi ve Sermaye Piyasası Kurulu Kurumsal Yönetim Tebliği doğrultusunda 2018 yılı içerisinde bu kapsamda gerçekleştirilen işlemler hakkında pay sahiplerine bilgi verilmesi,
15. Dilek ve görüşler.

YILLIK FAALİYET RAPORUNA İLİŞKİN BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Genel Kurulu'na

1. Görüş

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin ("Şirket") ve bağlı ortaklıklarının (hep birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 1 Ocak - 31 Aralık 2018 hesap dönemine ilişkin yıllık faaliyet raporunu denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu içinde yer alan finansal bilgiler ile Yönetim Kurulu'nun Grup'un durumu hakkında denetlenmiş olan finansal tablolarda yer alan bilgileri kullanarak yaptığı irdelemeler, tüm önemli yönleriyle, denetlenen tam set konsolide finansal tablolara ve bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bilgilerle tutarlıdır ve gerçeği yansıtmaktadır.

2. Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartlarının bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları'na ("BDS") uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun Bağımsız Denetçinin Yıllık Faaliyet Raporunun Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar ("Etik Kurallar") ve bağımsız denetimle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3. Tam Set Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Denetçi Görüşümüz

Grup'un 1 Ocak - 31 Aralık 2018 hesap dönemine ilişkin tam set konsolide finansal tabloları hakkında 13 Şubat 2019 tarihli denetçi raporumuzda olumlu görüş bildirmiş bulunuyoruz.

4. Yönetim Kurulu'nun Yıllık Faaliyet Raporuna İlişkin Sorumluluğu

Grup yönetimi, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 514. ve 516. Maddelerine ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") II-14.1 No'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümlerine göre yıllık faaliyet raporuyla ilgili olarak aşağıdakilerden sorumludur:

- Yıllık faaliyet raporunu bilanço gününü izleyen ilk üç ay içinde hazırlar ve genel kurula sunar.
- Yıllık faaliyet raporunu; Grup'un o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile her yönüyle finansal durumunu doğru, eksiksiz, dolambaçsız, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıttaklar şekilde hazırlar. Bu raporda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir. Raporda ayrıca, Grup'un gelişmesine ve karşılaşması muhtemel risklere de açıkça işaret olunur. Bu konulara ilişkin yönetim kurulunun değerlendirmesi de raporda yer alır.
- Faaliyet raporu ayrıca aşağıdaki hususları da içerir:
 - Faaliyet yılının sona ermesinden sonra şirkette meydana gelen ve özel önem taşıyan olaylar,
 - Şirket'in araştırma ve geliştirme çalışmaları,
 - Yönetim kurulu üyeleri ile üst düzey yöneticilere ödenen ücret, prim, ikramiye gibi mali menfaatler, ödenekler, yolculuk, konaklama ve temsil giderleri, ayni ve nakdi imkânlar, sigortalar ve benzeri teminatlar.

Yönetim kurulu, faaliyet raporunu hazırlarken Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın ve ilgili kurumların yaptığı ikincil mevzuat düzenlemelerini de dikkate alır.

5. Bağımsız Denetçinin Yıllık Faaliyet Raporunun Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumluluğu

Amacımız, TTK ve Tebliğ hükümleri çerçevesinde yıllık faaliyet raporu içinde yer alan finansal bilgiler ile Yönetim Kurulu'nun denetlenmiş olan finansal tablolarda yer alan bilgileri kullanarak yaptığı irdelemelerin, Grup'un denetlenen konsolide finansal tablolarıyla ve bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bilgilerle tutarlı olup olmadığı ve gerçeği yansıttığını yansıtmadığını hakkında görüş vermek ve bu görüşümüzü içeren bir rapor düzenlemektir.

Yaptığımız bağımsız denetim, BDS'lere uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar, etik hükümlere uygunluk sağlanması ile bağımsız denetimin, faaliyet raporunda yer alan finansal bilgiler ve Yönetim Kurulu'nun denetlenmiş olan finansal tablolarda yer alan bilgileri kullanarak yaptığı irdelemelerin konsolide finansal tablolara ve denetim sırasında elde edilen bilgilerle tutarlı olup olmadığına ve gerçeği yansıttığını yansıtmadığına dair makul güvence elde etmek üzere planlanarak yürütülmesini gerektirir.

İstanbul, 22 Şubat 2019

YÖNETİM KURULU BAŞKANI'NIN MESAJI

**TÜPRAŞ, GÜÇLÜ RİSK POLİTİKALARI ÇERÇEVESİNDE
OPERASYONLARINI BAŞARI İLE YÖNETEREK İŞLETME
SERMAYESİNİ VE GÜÇLÜ BİLANÇOSUNU KORUMUŞ;
3,8 MİLYAR TL VERGİ SONRASI KÂR ELDE ETMİŞTİR.**

Kıymetli paydaşlarımız,

Sözlerime başarılı ve verimli bir Genel Kurul geçirmemiz temennisiyle başlamak istiyorum.

Gelişmekte olan ülkelerdeki olumlu göstergelere rağmen özellikle Asya'da küresel büyümeyi destekleyen uzun soluklu büyümelerin hız kestiği, gelişmiş ülkelerdeki mali genişleme politikalarından geri dönüş yönünde göstergelerin arttığı, gelişmekte olan ülkelere yönelik risk iştahının azaldığı ve ülkeler arası ayrışmaların belirginleştiği bir yılı geride bıraktık. ABD başta olmak üzere gelişmiş ülkelerde genişleyici mali politikaların da desteği ile iktisadi faaliyetlerdeki canlılık devam ederken; bazı ülkelere özgü riskler, jeopolitik gelişmeler, artan toplam borçluluk ve küresel likidite koşullarındaki sıkılaşma, ülkemizin de içinde bulunduğu gelişmekte olan ülke ekonomilerinde ciddi oranlarda devalüasyonlara yol açmış ve büyümedeki yavaşlama belirgin hale gelmiştir.

Dünya ekonomisinin 2018 sonu itibarıyla %3,7 nispetinde büyüyeceği tahmin edilirken, en büyük ekonomik ortağımız olan Avrupa Birliği bölgesindeki büyümenin 2017 yılına göre %0,6 azalışla %1,8 olarak sonuçlanması, 2019 yılında da %1,6 seviyesine gerilemesi beklenmektedir.

ABD ekonomisinde ise, devam eden güçlü büyümenin yanı sıra işsizlik verilerinde tarihi olumlu seviyelerin yakalandığı 2018 yılında büyümenin %2,9 olacağı tahmin edilirken, 2019 yılında da büyümenin sürmesi beklenmektedir. Bununla birlikte, 2018 yılı son çeyreğine damgasını vuran ticaret savaşlarının seyrinin, 2019 yılında küresel ekonomik görünümde de belirleyici olacağı aşikârdır. Bu doğrultuda, IMF'nin son tahminlerine göre, 2018 yılı ikinci yarısında başlayan yavaşlamanın 2019 yılını etkileyeceği ve küresel büyümenin 2019'da %3,5 seviyesine gerileyeceği öngörülmektedir.

Ülkemiz ekonomisinde ise 2018 yılının ikinci yarısında meydana gelen ivme kaybı ve daralmanın etkisiyle büyümenin geçen yılki performansın oldukça altında kalarak %2 mertebesine gerilemesi beklenirken; 2019 yılında Yeni Ekonomi Programı doğrultusunda alınan tedbirlerle tekrar %2,3 mertebesine ulaşacağı beklentisi umut vericidir.

Sektörümüzün önemli parametrelerden biri olan ham petrol fiyatı; yıl boyunca OPEC ülkeleri ve Rusya'nın kesinti anlaşmasına uyum seviyesi, jeopolitik gelişmeler ve stok seviyeleri gibi etkenleri takip ederek yönünü bulmaya çalışmıştır. Yıl boyunca dalgalı bir seyir izleyen ham petrol fiyatı, 66,6 ABD doları/varil seviyesinden başladığı 2018 yılında küresel ham

BÜYÜMENİN 2019 YILINDA YENİ EKONOMİ PROGRAMI DOĞRULTUSUNDA ALINAN TEDBİRLERLE TEKRAR %2,3 MERTEBESİNE ULAŞACAĞI BEKLENTİSİ UMUT VERİCİDİR.

petrol talebindeki olumlu seyrin devam etmesi, OPEC ülkelerinin üretim kesintilerine uyumu ve İran yaptırımlarıyla 86,2 ABD doları/varil seviyesine kadar yükselmiş, ancak son çeyrekte etkisini iyice hissettiren ticaret savaşları, küresel ekonomik büyümeye ilişkin kaygılar ve İran yaptırımlarındaki muafiyet açıklamalarıyla düşüş trendine girerek yılı 50,2 ABD doları/varil seviyesinden kapatmıştır.

YÖNETİM KURULU BAŞKANI'NIN MESAJI

**SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
ADINA YATIRIMLARINA
2018 YILINDA DA DEVAM
EDEN TÜPRAŞ'IN SON 13
YILDA RAFİNAJDA YAPTIĞI
TOPLAM YATIRIM TUTARI
6 MİLYAR ABD DOLARINI
AŞMIŞTIR.**

88,6

milyar TL

Tüpraş'ın yurt içi satışları 25,6 milyon ton, toplam satışları ise 29,8 milyon ton olmuş, toplam cirosu 88,6 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Talep artışının üzerinde yeni rafineri kapasitelerinin devreye girmesi ve yüksek kapasite kullanımlarının etkisiyle, 2018 rafinaj kârlılığı açısından normal bir yıl olmuştur. 2018 yılında hafif ABD kaya petrolünün ve kondensatın küresel rafineri şarjı içinde ağırlığı artmıştır. Şarj kompozisyonundaki bu değişiklik, benzin verimini artırırken motorin verimini azaltmış, talep tarafında ise, özellikle son çeyrek dönemde, yükselen fiyatlar doğrultusunda talepte yaşanan daralma sonucu benzin marjlarının tarihin en düşük seviyelerine yaklaşması, rafinaj kârlılıklarını baskılamıştır. Global havacılık sektörünün güçlü seyri jet yakıtı marjlarını olumlu etkilemiş, ivme kaybına rağmen devam eden büyüme ve altyapı projelerinin desteğiyle motorin talep artışının sürmesi ise rafinaj sektörü açısından destekleyici olmuştur.

2018 yılında gelişmekte olan ülke para birimlerindeki değer kayıplarının en yoğun yansımalarından birisinin yaşandığı ülkemizde ise, ürün fiyatlarında hızlı yükselişler meydana gelmiştir. Fiyat artışlarının yapılan düzenlemeyle ÖTV'den düşülerek dengelenmesi sonucu benzin, motorin ve otopaz tüketimlerdeki düşüş sınırlandırılmış, ülkemiz petrol ürünleri tüketimi 11 aylık veriler itibarıyla geçen yılın %3,6 üzerinde gerçekleşmiştir.

Tüpraş, her yıl olduğu gibi geçtiğimiz yılda da operasyonlarını sektörümüzü etkileyen tüm küresel ve yerel gelişmeler doğrultusunda yürütmüştür. Ağır ve yüksek kükürtlü ham petrol işleme kabiliyeti ve sürekli genişlettiği ham petrol tedarik havuzunun desteğiyle, en uygun şarj kompozisyonu oluşturacak şekilde 12 ülkeden 20 farklı çeşit ham petrol alımı yapılmıştır. İzmir Rafinerisi ham petrol ünitesinde gerçekleştirilen modernizasyon çalışması ve İzmit Rafinerisi ile Kırıkkale Rafinerisi'nde tamamlanan önemli planlı bakım durumlarına rağmen, 2018 yılında %95,9 kapasite kullanımı ile 25,7 milyon ton üretim yapılmıştır.

Özellikle motorin ve jet ürünlerinde devam eden güçlü talep ve ulaşılan rekor satış miktarları neticesinde, Tüpraş'ın yurt içi satışları 25,6 milyon ton, toplam satışları ise 29,8 milyon ton olmuş, toplam cirosu 88,6 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Önemli operasyonel ve finansal risklerin yaşandığı 2018 yılında Tüpraş, güçlü risk politikaları çerçevesinde operasyonlarını başarı ile yöneterek işletme sermayesini ve güçlü bilançosunu korumuş; 3,8 milyar TL vergi sonrası kâr elde etmiştir.

Sürdürülebilirlik adına yatırımlarına 2018 yılında da devam eden Tüpraş'ın son 13 yılda rafinajda yaptığı toplam yatırım tutarı 6 milyar ABD dolarını aşmıştır. 2018 yılında Tüpraş, operasyonel etkinliğini uluslararası entegrasyon ile güçlendirmek üzere Londra'da Ticaret Ofisi açmıştır.

Geçen yıl başlatılan dijital dönüşüm çalışmaları doğrultusunda Tüpraş; rafineri süreçlerini önemli ölçüde iyileştiren Endüstri 4.0 projelerini hayata geçirmeye başlamıştır. 2018 yılında ODTÜ ve İTÜ Teknokentleri'nde açılan Veri Analitiği Merkezlerimiz, bu kapsamda kazandığı deneyim ve bilgi ile diğer şirketlere de analitik hizmetleri vermeye başlamıştır.

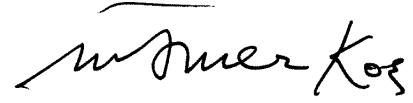
Tüpraş, 2018 yılında da üretimiyle ekonomik katma değer sağlarken, aynı zamanda memleketimizin ihtiyacı olan kültür, sanat, eğitim alanındaki toplumsal çalışmaları da hassasiyetle yürütmeye devam etmiştir. Topluluğumuzun öncülüğünde HeforShe hareketinin destekçisi olan Tüpraş, kadınların güçlenmesine yönelik hem iş yerinde hem de toplum genelinde farkındalığı artırmak üzere eğitim ve sponsorluk çalışmaları yürütmektedir.

Ulaştığımız tüm operasyonel ve finansal başarıların temelinde yer alan ve ödün vermeyeceğimiz en büyük önceliğimiz ise, Koç Topluluğu'nun kurucusu merhum Vehbi Koç'un "En önemli sermayemiz, insan kaynağımızdır" sözünün ışığında, iş güvenliği ve teknik emniyettir. Hepimizin temel sorumluluğu, süreçlerimizi daimi olarak bu bilinçle gözden geçirmek, çalışma prensiplerimizi her geçen gün daha emniyetli ve güvenli hale getirmektir.

Kıymetli paydaşlarımız,

Yaşanan zorluklara rağmen 2018 yılını başarılı iş sonuçları ile tamamladık. Küresel ticaretteki düşüş, dünya genelinde finansal koşulların zorlaşması ve emtia piyasasında artan belirsizlikler dikkate alındığında 2019 yılının da özellikle gelişmekte olan ülkeler için kolay geçmeyeceği görülmektedir. Tüpraş olarak operasyonel verimliliğimiz ve güçlü finansal yapımız sayesinde önümüzdeki zorlu yılda da başarılı iş sonuçlarına ulaşacağımıza olan güvenim tamdır.

Başta çalışanlarımız, tedarikçilerimiz ve iş ortaklarımız olmak üzere tüm paydaşlarımıza, değerli katkıları ve Tüpraş'a duydukları güven ve bağlılıklarından dolayı teşekkür ederim.

Ömer M. Koç
Yönetim Kurulu Başkanı

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU (GÖRÜŞ)

Görüş*

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ("Şirket") ile bağlı ortaklıklarının (hep birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 31 Aralık 2018 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kâr veya zarar tablosu ve diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynaklar değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere konsolide finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, ilişikteki konsolide finansal tablolar Grup'un 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na ("TFRS'lere") uygun olarak, tüm önemli yönleriyle, gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

* Bağımsız Denetçi Raporu görüş sayfasının tamamı sayfa 161'de yer almaktadır.

KONSOLİDE BİLANÇO/KONSOLİDE GELİR TABLOSU

Konsolide Bilanço

(bin TL)	2018	2017
Toplam Dönen Varlıklar	20.962.205	20.366.024
Toplam Duran Varlıklar	19.073.522	17.796.955
Toplam Varlıklar	40.035.727	38.162.979
Toplam Kısa Vadeli Yükümlülükler	15.949.538	17.675.669
Toplam Uzun Vadeli Yükümlülükler	14.140.360	10.009.649
Toplam Yükümlülükler	30.089.898	27.685.318
Toplam Özkaynaklar	9.945.829	10.477.661

Konsolide Gelir Tablosu

(bin TL)	2018	2017
Hasılat	88.552.170	53.948.110
Satışların Maliyeti	-79.327.847	-47.734.212
Brüt Kâr	9.224.323	6.213.898
Esas Faaliyet Kârı	5.736.300	4.857.459
Vergi Öncesi Kâr	3.724.380	4.474.038
Vergi Geliri/Gideri	37.065	-633.482
Net Dönem Kârı	3.761.445	3.840.556
Ana Ortaklık Payları	3.712.789	3.811.546
Hisse Başına Kazanç (TL)	14,83	15,22

YÖNETİM KURULU

Ömer M. Koç
Başkan

Ali Y. Koç
Başkan Vekili

Rahmi M. Koç
Üye

Semahat S. Arsel
Üye

Temel K. Atay
Üye

Dr. Bülent Bulgurlu
Üye

Levent Çakıroğlu
Üye

O. Turgay Durak
Üye

Erol Memioğlu
Üye

Yağız Eyüboğlu
Üye

Ömer Sertbaş
Bağımsız Üye ve ÖİB Temsilcisi

Ahmet Turul
Bağımsız Üye

Muharrem Hilmi Kayhan
Bağımsız Üye

Ayşe Canan Ediboğlu
Bağımsız Üye

Kamil Ömer Bozer
Bağımsız Üye

YÖNETİM KURULU ÖZGEÇMİŞLERİ

Ömer M. Koç Başkan

Columbia College'dan (ABD) 1985 yılında BA derecesiyle mezun olmuştur. Bir sene Kofisa Trading'de çalışmıştır. 1989 yılında Columbia Business School'dan MBA derecesi almıştır. Ramerica Intl. Inc.'de çalıştıktan sonra, 1990 yılında Koç Topluluğu'na katılmıştır. Koç Holding'de Finansman Koordinatörlüğü, Enerji Grubu Başkan Yardımcılığı ve Başkanlığı gibi üst düzey görevlerde bulunmuştur. 2004 yılında Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi olmuş, Mayıs 2008'de Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği görevini üstlenmiştir. Şubat 2016'dan bu yana Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev yapmaktadır. Ömer M. Koç; TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkan Yardımcısı, Türk Eğitim Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanlığı, Geyre Vakfı Yönetim Kurulu Başkanlığı, Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Yönetim Kurulu Başkanlığı, Tofaş Yönetim Kurulu Başkanlığı ve diğer bazı Koç Topluluğu şirketlerinde Yönetim Kurulu Üyeliği görevlerini de yürütmektedir.

Ömer M. Koç, 2008 yılından bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini yürütmektedir.

Ali Y. Koç Başkan Vekili

Yükseköğrenimini Rice Üniversitesi (ABD) İşletme Fakültesi'nin ardından Harvard Üniversitesi (ABD) yüksek lisans programıyla sürdürmüştür. İş hayatına 1990'da American Express Bank'ta Yönetici Yetiştirme Programı ile başlamış, 1992-1994 yılları arasında Morgan Stanley Yatırım Bankası'nda Analist olarak çalışmıştır. 1997 yılında Koç Holding Stratejik Planlama Grubu bünyesinde Yeni İş Geliştirme Koordinatörü olarak göreve başlamış, 2010 yılına kadar Koç Holding Bilgi Grubu Başkanı, Kurumsal İletişim ve Bilgi Grubu Başkanlığı gibi üst düzey görevlerde bulunmuştur. 8 yılı aşkın bir süredir Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi olan Ali Y. Koç, Şubat 2016'dan bu yana Koç Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekili olarak görevini sürdürmektedir. Nisan 2016 itibarıyla Koç Finansal Hizmetler ve Yapı Kredi Bankası Yönetim Kurulu Başkanı görevlerini üstlenmiştir. Ali Y. Koç'un aynı zamanda, Ford Otosan ve Otokar dâhil diğer Koç Topluluğu şirketlerinde Yönetim Kurulu Başkanlığı görevi bulunmaktadır.

Bu görevlerine ek olarak, ülkemizin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkıda bulunmak için, Fenerbahçe Spor Kulübü'nde Başkan, URAK - Ulusal Rekabet Araştırmaları Derneği'nde Başkan, Endeavor Derneği'nde Yönetim Kurulu Üyesi ve DEİK'de Yönetim Kurulu Üyesidir. Ayrıca Harvard Üniversitesi, Bank of America ve Council on Foreign Relations'da Global Danışma Kurulu Üyesi olan Ali Y. Koç, Chatham House'un Kıdemli Danışmanlar Paneli Üyesi olarak görev almakta olup, İngiliz Sanayi Konfederasyonu'na ise yakın zamanda katılmıştır.

2008 yılında Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi olan Ali Y. Koç, Nisan 2016'dan bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği görevini yürütmektedir.

Rahmi M. Koç Üye

Yükseköğrenimini Johns Hopkins Üniversitesi (ABD) İşletme Bölümü'nde yapmıştır. Çalışma hayatına Koç Topluluğu'nda 1958 yılında Otokoç şirketinde başlamıştır. 1980 yılında İcra Komitesi Başkanı olduktan sonra, 1984 yılında Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı olmuştur. 2003 yılından itibaren de Koç Holding Şeref Başkanı unvanıyla çalışmalarını sürdürmektedir. Sayın Rahmi M. Koç'un, Koç Holding'in yanı sıra, diğer Koç Topluluğu şirketlerinde de Yönetim Kurulu Başkanlığı ve Üyeliği görevleri bulunmaktadır. Rahmi M. Koç'un bunun yanı sıra birçok hayır kurumunda, sosyal ve mesleki kuruluşta üstlendiği görevler bulunmaktadır:

- Metropolitan Sanat Müzesi, New York, Onursal Mütevelli Heyeti Üyesi
- Güneydoğu Avrupa İşbirliği Girişimi, İş Danışma Kurulu Eş Başkanı
- Vehbi Koç Vakfı Mütevelli Heyeti Başkan Vekili
- Koç Üniversitesi Mütevelli Heyeti Onursal Başkanı
- Rahmi M. Koç Müzecilik ve Kültür Vakfı Kurucusu ve Yönetim Kurulu Başkanı
- Vehbi Koç Vakfı Amerikan Hastanesi Yönetim Kurulu Başkanı
- TURMEPA/Deniz Temiz Derneği Kurucu Üyesi ve Onursal Başkanı
- TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Onursal Başkanı
- Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Danışma Kurulu Üyesi
- Global İlişkiler Forumu Kurucu Başkanı
- Uluslararası Ticaret Odası Eski Başkanı (1.1.1995-31.12.1996 arası)
- Türk Yunan İş Konseyi Eski Başkanı (1992-1999 arası)
- Allianz Aktiengesellschaft Uluslararası Danışma Kurulu Eski Üyesi

- J.P. Morgan Uluslararası Konseyi Eski Üyesi
- ABD Dış İlişkiler Konseyi Uluslararası Danışma Kurulu Eski Üyesi

Sayın Rahmi M. Koç'un layık görüldüğü unvanlar ve ödüller ise şunlardır:

- Johns Hopkins Üniversitesi (Baltimore-Maryland), Eskişehir Anadolu Üniversitesi, İzmir Ege Üniversitesi, Ankara Bilkent Üniversitesi, Köstence Ovidius Üniversitesi ve Aydın Adnan Menderes Üniversitesi'nden "Fahri Doktora" unvanları,
- Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı'ndan "Devlet Üstün Hizmet Madalyası"
- Alman Hükümeti'nden "Grosses Verdienst Kreuz" (Almanya Büyük Hizmet Nişanı)
- İtalya Cumhuriyeti'nden "Yüksek Liyakat Nişanı"
- Avusturya Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı'ndan "Büyük Hizmet Nişanı"
- CBE-Britanya İmparatorluğu'ndan "Mükemmel Önderlik (Onursal) Nişanı"
- Fransız devletinin en prestijli devlet nişanı olan "Officier dans l'Ordre National de la Légion d'Honneur"
- Dünyaca ünlü uluslararası ilişkiler organizasyonu FIRST'ün "Yaşam Boyu Sorumlu İş İnsanı Ödülü"
- Koç Ailesi'ne Dünya Anıtlar Vakfı (World Monuments Fund) tarafından "Hadrian Ödülü"
- Koç Ailesi'ne "Carnegie Hayırseverlik Madalyası" (New York)
- Koç Ailesi'ne "BNP Paribas Hayırseverlik Ödülü" (Paris)

Rahmi M. Koç, 2008 yılından bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

Semahat S. Arsel Üye

1964 yılında Koç Holding Yönetim Kurulu Üyeliği ile iş hayatına başlayan Semahat Arsel, halen bu görevini yürütmektedir. Bu görevine ek olarak Vehbi Koç Vakfı ve Divan Grubu Yönetim Kurulu Başkanı, Semahat Arsel Hemşirelik Eğitim ve Araştırma Merkezi Başkanı ve Koç Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu'nun Kurucusu'dur. Diğer Koç Topluluğu şirketlerinde de Yönetim Kurulu Üyelikleri bulunmaktadır. Öte yandan, Florence Nightingale Vakfında İkinci Başkan, Türk Eğitim Gönüllüleri Vakfı'nda (TEGV) Mütevelli Heyeti Üyesidir. Semahat S. Arsel İstanbul Üniversitesi'nden "Fahri Doktora" unvanına layık görülmüştür.

Semahat Arsel, 2009 yılından bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

YÖNETİM KURULU ÖZGEÇMİŞLERİ

Temel Kamil Atay Üye

İTÜ Makine Mühendisliği mezuniyetinin ardından Wayne State Üniversitesi (ABD) İşletme Bölümü'nde ihtisas yapmıştır. Koç Topluluğu'na 1966 yılında katılmış, Otoyol Sanayi A.Ş. ve Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş. Genel Müdürlüğü görevlerinin yanı sıra Koç Holding bünyesinde çeşitli üst düzey görevlerde bulunmuştur. 2000-2001 yıllarında Koç Holding'in CEO'lüğünü yapmıştır. Tofaş, RMK Marine, Otokoç Otomotiv, Divan ve Setur Yönetim Kurulu Üyesi olan Atay, VKV Amerikan Hastanesi Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı, MedAmerikan Tıp Merkezi ve Bodrum Amerikan Hastanesi Yönetim Kurulu Başkanı görevlerini yürütmektedir. Ayrıca, Vehbi Koç Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi ve Türkiye Aile Sağlığı Planlaması Vakfı (TAPV) Yönetim Kurulu Başkanı'dır. Global İlişkiler Forumu (GİF), Galatasaray Spor Kulübü ve Deniz Temiz Derneği (TURMEPA) üyelikleri bulunmaktadır. 1996 yılından bu yana Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi, 2006 yılından bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

Dr. Bülent Bulgurlu Üye

Yükseköğrenimini, Ankara Mühendislik Mimarlık Fakültesi'nin ardından, Norveç Teknik Üniversitesi'nde aldığı doktora programıyla sürdürmüştür. 1972 yılında Elliot Strömme A/S, Oslo'da İnşaat Mühendisi olarak iş hayatına atılan Bulgurlu, 1977 yılında Garanti İnşaat'ta Saha Mühendisi olarak göreve başlamıştır. Sırasıyla Mühendislik, Planlama ve İnşaat Müdürlüğü, Şantiye Koordinasyon ve İnşaat Müdürlüğü, Genel Müdür Yardımcılığı ve Genel Müdürlük görevlerinin ardından Garanti-Koza A.Ş.'de Murahhas Üye olarak görevine devam etmiştir. Koç Holding'de, 1996 yılından itibaren Turizm ve Hizmetler Grubu Başkanı, Turizm ve İnşaat Grubu Başkanı, Dayanıklı Tüketim ve İnşaat Grubu Başkanı olarak görev almıştır. Mayıs 2007-Nisan 2010 tarihleri arasında Koç Holding CEO'su olarak görev yapmıştır. Mayıs 2007'den bu yana Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesidir. Ayrıca, diğer Koç Topluluğu şirketlerinde Yönetim Kurulu Üyeliği görevleri ile TUSİAD ve Deniz Temiz Derneği (TURMEPA) Üyelikleri bulunmaktadır.

Dr. Bülent Bulgurlu, 2007-2012 yıllarının ardından, 2014 yılından bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Üyeliği görevini yürütmektedir.

Levent Çakıroğlu Üye

Levent Çakıroğlu, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İşletme Bölümü'nde lisans eğitimini tamamlamış, University of Illinois'den yüksek lisans derecesini almıştır. İş yaşamına 1988'de Maliye Bakanlığı'nda Hesap Uzmanı Yardımcısı olarak başlamış ve 1991-1997 yılları arasında aynı Bakanlık'ta Hesap Uzmanı olarak görev yapmıştır. 1997-1998 yılları arasında Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkan Yardımcılığına atanmış ve aynı dönemde Bilkent Üniversitesi'nde yarı zamanlı Öğretim Görevlisi olarak görev yapmıştır. Çakıroğlu Koç Topluluğu'na 1998 yılında Mali Grup Koordinatörü olarak katılmıştır. 2002-2007 yılları arasında Koçtaş CEO'su, 2007-2008 yıllarında Migros CEO'su görevlerini üstlenmiştir. 2008 yılında Arçelik CEO'su olarak atanmış ve aynı zamanda 2010 yılından itibaren Koç Holding Dayanıklı Tüketim Grubu Başkanı olarak görev yapmıştır. Çakıroğlu Nisan 2015'te Koç Holding CEO'su olarak atanmış ve halen Koç Holding CEO'su olarak görev yapmaktadır. Nisan 2016'dan bu yana Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi olan Levent Çakıroğlu, Arçelik-LG ve TürkTraktör'de Yönetim Kurulu Başkanı, Otokar'da Yönetim Kurulu Başkan Vekili ve muhtelif Koç Topluluğu şirketlerinde Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

Levent Çakıroğlu, 30 Mart 2015'ten bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

O. Turgay Durak Üye

Lisans eğitimini Northwestern Üniversitesi Makina Mühendisliği Bölümü'nde tamamlamış ve aynı üniversiteden yüksek lisans derecesi almıştır. İş yaşamına 1976 yılında Otosan'da Uygulama Mühendisi olarak başlayan O. Turgay Durak, 1982'de Proje Koordinasyon Müdürlüğü ve 1984'te Proje Koordinasyon Daire Müdürlüğü görevlerini üstlenmiştir. 1986 yılında Pazarlama Genel Müdür Yardımcısı, 1987 yılında Satınalma Genel Müdür Yardımcısı ve 2000 yılında Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.'de Genel Müdür Baş Yardımcısı olan Durak, 2002-2007 yılları arasında Ford Otomotiv Sanayi A.Ş. Genel Müdürü olarak görev yapmıştır. 2007-2009 yılları arasında Koç Holding Otomotiv Grup Başkanlığı yapan Durak, 2009-2010 yılları arasında Koç Holding A.Ş. CEO Vekili, 2010-31 Mart 2015 tarihleri arasında Koç Holding CEO'su olarak görev yapmıştır.

O. Turgay Durak, 5 Nisan 2010 tarihinden itibaren Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

Erol Memioğlu Üye

Yükseköğrenimini Orta Doğu Teknik Üniversitesi Petrol Mühendisliği Bölümü'nde tamamlamıştır. 1979 yılında TPAO'da Uzman Mühendis olarak göreve başlayan Memioğlu, TPAO'da Üretim Müdürlüğü ve Yurt Dışı Projeler Grup Başkanlığı görevlerinin ardından 1999 yılında Koç Holding'de Enerji Grubu Başkan Yardımcılığı görevine atanmıştır. 2003-2004 yılları arasında iş hayatına Koç Holding Enerji Grubu İcradan Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi olarak devam eden Memioğlu, Mayıs 2004-Nisan 2016 tarihleri arasında Koç Holding Enerji Grubu Başkanı olarak görev yapmıştır.

Erol Memioğlu, 2006 yılından bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

Yağız Eyüboğlu Üye

Yağız Eyüboğlu, 1991 yılında Boğaziçi Üniversitesi Ekonomi Bölümü'nden mezun olmuş, 1996 yılında Koç Üniversitesi İşletme Yüksek Lisans programını tamamlamıştır. Profesyonel iş hayatına 1991 yılında Arçelik A.Ş.'de Yetiştirme Elemanı olarak başlayan Yağız Eyüboğlu, 1993 yılından itibaren Koç Holding'de yaklaşık 10 yıl boyunca sırasıyla, Denetim Uzmanlığı, Koordinatör Yardımcılığı ve Mali Koordinatörlük görevlerinde bulunmuştur. 2004-2009 yılları arasında Arçelik A.Ş.'de Finansman ve Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı, Beko Elektronik A.Ş. Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Üyesi, Koç Holding A.Ş. Dış Ticaret ve Turizm Grubu Başkanı'na Yardımcı ve Koç Holding A.Ş. İnsan Kaynakları Direktörü olarak görev yapmıştır. 2009-Ekim 2015 arasında Aygaz Genel Müdürlüğü görevini üstlenmiştir. Ekim 2015'te Koç Holding Enerji Grubu Başkan Vekilliği'ne atanan Yağız Eyüboğlu, Nisan 2016'dan bu yana Enerji Grubu Başkanı olarak görev yapmaktadır. Koç Topluluğu'nun çeşitli şirketlerinde Yönetim Kurulu Üyesi olan Eyüboğlu, aynı zamanda sektörel sivil toplum kuruluşlarında da Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev yapmaktadır.

Yağız Eyüboğlu, 4 Nisan 2016 tarihinden itibaren Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

YÖNETİM KURULU ÖZGEÇMİŞLERİ

Ömer Sertbaş Bağımsız Üye ve ÖİB Temsilcisi

18 Mart 1959 yılında Erzincan'da doğdu. İlk, Orta ve Lise eğitimini Erzincan'da tamamladı. Yükseköğrenimini İstanbul Teknik Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü'nde tamamladı. 1983-1986 yılları arasında Kayseri 2. Hava İkmal Merkezi'nde Hava Mühendis Teğmen rütbesiyle Plan Program Şube Müdürü olarak çalıştı. 1986-1994 yılları arasında Mühendis Üsteğmen ve Mühendis Yüzbaşı rütbeleriyle 2. Hava İkmal Merkezi'nde Paraşüt Atölyeleri Grup Şefi olarak çalışmalarını sürdürdü. Yüzbaşı rütbesinden Binbaşı rütbesine terfi eden Ömer Sertbaş, 1994-2002 yılları arasında Yer Sistemleri Müdürü olarak görev yaptı. 2002-2003 yılları arasında 2. Hava İkmal Merkezi'nde Hava Mühendis Binbaşı olarak İmalat Müdürü görevinde bulundu. 2003-2008 yılları arasında Ankara 3. Hava İkmal Merkezi'nde İmalat Müdürü görevinden sonra, 2008-2009 yılları arasında Hava Mühendis Kıdemli Albay rütbesiyle Fabrika Müdürü olarak görev yaptı. 2009 yılında Hava Kuvvetleri Komutanlığı'ndan emekli olan Ömer Sertbaş, 2009-2016 yılları arasında T.C Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme eski Bakanı Sayın Binali Yıldırım'ın danışmanı, 2016-2018 yılları Başbakanlık Başdanışmanı, 2018-2019 yılları arasında ise TBMM Başkanlığı Başdanışmanlığı görevlerini sürdürmüştür.

Ömer Sertbaş, 30 Mayıs 2018 tarihinden itibaren Tüpraş Yönetim Kurulu Bağımsız Üyesi görevini yürütmektedir.

Ahmet Turul Bağımsız Üye

1959 Van doğumlu olan Ahmet Turul, 1980'de Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden mezun olmuştur.

1980-1988 yılları arasında Maliye Bakanlığı'nda Hesap Uzman Yardımcısı ve Hesap Uzmanı olarak görev yaptıktan sonra, 1988-1999 yılları arasında Koç Holding A.Ş.'de Mali İşler Koordinatör Yardımcısı ve Mali İşler Koordinatörü olarak, 1999-2002 yılları arasında Koç Tüketici Finansmanı A.Ş.'de Mali İşler Genel Müdür Yardımcısı olarak, 2002-2010 yılları arasında ise Allianz Sigorta A.Ş. ve Allianz Hayat ve Emeklilik A.Ş.'de Mali İşler Genel Müdür Yardımcısı olarak görev yapmıştır.

2010 yılından itibaren Allianz Sigorta A.Ş. ve Allianz Hayat ve Emeklilik A.Ş. şirketlerinin Yönetim Kurulu Üyesi, 2013 yılından itibaren ise Allianz Yaşam ve Emeklilik A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev yapmaktadır. Bu görevleri yanında Türkiye Sigorta Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği'nde (TSB) Hayat Dışı Yönetim Komitesi ve Yönetim Kurulu Üyeliği, Emeklilik Gözetim Merkezi A.Ş.'de Yönetim Kurulu Üyeliği ve TSB'yi temsilen Vergi Konseyi Üyeliği görevlerini de sürdürmektedir.

Ahmet Turul, 31 Mart 2014 tarihinden itibaren Tüpraş Yönetim Kurulu Bağımsız Üyesi görevini yürütmektedir.

Muharrem Hilmi Kayhan Bağımsız Üye

Saint Joseph ve Robert Kolej'deki orta öğretiminden sonra Manchester Üniversitesi Tekstil Mühendisliği Bölümü'nü 1976 yılında tamamlayan Kayhan, MBA derecesini Cornell Üniversitesi'nden almıştır. Tekstil ve tarım sektöründe faaliyet gösteren Söktaş A.Ş.'de ve yan kuruluşlarında Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini ve üyeliğini yürütmektedir. Ege İhracatçı Birlikleri, Türkiye Tekstil İşverenler Sendikaları, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın Yönetim Kurulları'nda görev yapmıştır. 1997-1998 yılları arasında TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev yapmıştır. 2001 Ocak ayında TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanı seçilmiştir. 2005 yılından bu yana TÜSİAD Onursal Başkanı'dır. Muharrem Kayhan, Robert Kolej Mütevelli Heyeti, İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı ve Bizim Okul Vakfı Yönetim Kurulu'nda görev yapmaktadır. 2009 yılı TBMM Üstün Hizmet Ödülü sahibidir. 2003 yılından itibaren İspanya'nın İzmir Fahri Konsolosu'dur.

Muharrem Hilmi Kayhan, Mart 2018'den bu yana Tüpraş Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeliği görevini yürütmektedir.

Ayşe Canan Edipoğlu Bağımsız Üye

Lise öğrenimini Ancaster House School'da aldıktan sonra Southampton Üniversitesi'nde (İngiltere) ekonomi alanında yükseköğrenimini tamamlamıştır. Aynı okulda finansal yönetim ve kontrol üzerine yüksek lisans derecesi bulunmaktadır. Southampton Üniversitesi'nde araştırma asistanlığının ardından iş hayatına 1980 yılında Shell'de Planlama Müdürü olarak devam etmiştir.

Shell Türkiye'de farklı görevlere atandıktan sonra 2002 yılında şirket Genel Müdürü ve 2006'da Shell Türkiye Ülke Müdürü unvanını almıştır. 2006-2009 yılları arasında Shell-Turcas Petrol A.Ş.'nin Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev üstlenmiştir. Ayşe Canan Edipoğlu, 2012-2018 yılları arasında Aygaz Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev almıştır.

Ayşe Canan Edipoğlu, Mart 2018'den bu yana Tüpraş Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeliği görevini yürütmektedir.

Kamil Ömer Bozer Bağımsız Üye

Kamil Ömer Bozer, yüksek öğrenimini Orta Doğu Teknik Üniversitesi İşletme Bölümü'nün ardından Georgia State Üniversitesi'nde (ABD) tamamladığı yüksek lisans programıyla sürdürmüştür. İş hayatına 1985 yılında Koç Holding A.Ş.'de Yetiştirme Elemanı olarak başlamış, 1990 yılında Maret A.Ş.'de Genel Müdür Yardımcısı ve 1995 yılında Düzey A.Ş.'de Genel Müdürlük görevlerinin ardından 2002 yılında Migros Türk T.A.Ş. Genel Müdürü olmuştur. 2005 yılında Koç Holding A.Ş. Gıda Perakendecilik ve Turizm Grubu Başkanlığı'na atanmıştır. 2006-2008 yılları arasında Koç Holding A.Ş. Gıda ve Perakende Grubu Başkanlığı yapmıştır. 2009 yılından Nisan 2011 tarihine kadar Koç Holding A.Ş. Turizm, Gıda ve Perakende Grubu Başkanı olarak görev yapmıştır.

Kamil Ömer Bozer halihazırda Coca Cola İçecek, Adel Kalemcilik Ticaret ve Sanayi A.Ş., Mc Donalds Türkiye Hamburger İşletmeleri A.Ş., Kamil Yazıcı Yönetim ve Danışma A.Ş.'de Yönetim Kurulu Üyeliklerinin yanı sıra Boyner Perakende A.Ş., Söktaş Tekstil A.Ş. ve Arçelik A.Ş.'de Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev yapmaktadır.

Kamil Ömer Bozer, Mart 2018'den bu yana Tüpraş Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeliği görevini yürütmektedir.

KÂR DAĞITIM POLİTİKASI

Şirketimiz Türk Ticaret Kanunu hükümleri, Sermaye Piyasası Düzenlemeleri, Vergi Düzenlemeleri ve diğer ilgili düzenlemeler ile Esas Sözleşmemizin kâr dağıtımı ile ilgili hükümleri çerçevesinde kâr dağıtımı yapmaktadır.

Kâr dağıtımında, Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uygun olarak pay sahipleri ve Şirket menfaatleri arasında dengeli ve tutarlı bir politika izlenmektedir. İlke olarak, ilgili düzenlemeler, yatırım ihtiyaçları ve finansal imkânlar elverdiği sürece, piyasa beklentileri, uzun vadeli

şirket stratejisi, yatırım ve finansman politikaları, kârlılık ve nakit durumu dikkate alınarak Sermaye Piyasası Düzenlemeleri çerçevesinde hesaplanan Şirket'in net dağıtılabilir dönem kârının tamamı, yasal kayıtlarımızda mevcut kaynaklardan karşılanabildiği sürece nakit olarak dağıtılır.

Genel Kurul veya yetki verilmesi halinde Yönetim Kurulu, Sermaye Piyasası düzenlemelerine uygun olarak kâr payının taksitli dağıtımına karar verebilir. Şirket kârına katılım konusunda Esas Sözleşme'de imtiyaz bulunmamaktadır.

Kâr dağıtımının, Genel Kurul toplantısını takiben en geç bir ay içerisinde yapılması amaçlanmakta olup, kâr dağıtım tarihine Genel Kurul karar vermektedir. Şirket Esas Sözleşmesi'ne göre; Yönetim Kurulu, Genel Kurul tarafından yetkilendirilmiş olmak ve Sermaye Piyasası Düzenlemelerine uymak kaydı ile kâr payı avansı dağıtılabilir. Kâr dağıtım politikası ve yıllık kâr dağıtım önerisi Faaliyet Raporu'nda yer almakta, Genel Kurul'da ortakların onayına sunulmaktadır.

KÂR DAĞITIM TEKLİFİ

Yönetim kurulumuzun 13 Şubat 2019 tarihli toplantısında Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. yönetimi tarafından Türkiye Muhasebe / Finansal Raporlama Standartları (TMS/TFRS) esas alınarak hazırlanan ve PwC Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından denetlenen, 1 Ocak-31 Aralık 2018 hesap dönemine ilişkin, TMS/TFRS'ye göre hazırlanan finansal tablolar incelenerek kabul edilmiş ve Genel Kurula sunulması uygun görülmüştür.

Söz konusu finansal tablolar ile Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin Vergi Usul Kanunu (VUK) hükümlerine uygun olarak tutulan kayıtlara göre oluşan mali tablolarının incelenmesi sonucunda;

TFRS/TMS'ye uygun olarak hazırlanan finansal tablolara göre 3.712.789.000,00 TL ana ortaklığa ait net dönem kârı, VUK kayıtlarına göre ise 3.700.951.260,62 TL cari yıl kârı bulunduğu görülmektedir;

a. Türk Ticaret Kanunu'nun 519. maddesi uyarınca ayrılması gereken %5 oranındaki genel kanuni yedek akçenin, 31.12.2018 itibarıyla VUK kayıtlarında mevcut genel kanuni yedek akçe tutarı sermayenin %20'lik sınırına ulaştığı için, 2018 yılı için ayrılmasına,

TFRS/TMS'ye uygun olarak hazırlanan finansal tablolara göre elde edilen 3.712.789.000,00 TL net dönem kârına; 40.062.607,81 TL tutarındaki bağışların eklenmesi sonucu ulaşılan kâr payı matrahının 3.752.851.607,81 TL olduğu; VUK kayıtlarına göre hazırlanan mali tablolara göre; 3.700.951.260,62 TL net dağıtılabilir kâra ulaşıldığı; görülmüş olup, buna göre;

b. Sermaye Piyasası mevzuatı ile Şirket Esas Sözleşmesinin 18. maddesine ve 31 Mart 2014 tarihli Genel Kurul'da ortaklar tarafından onaylanan Şirketimiz Kâr Dağıtım Politikası'na uygun olarak kâr payı dağıtımının;

- 3.363.416.736,94 TL ortaklara birinci kâr payı,
- 430.434.143,06 TL dağıtılabilir diğer yedeklerden ortaklara kâr payı
- 378.132.992,00 TL genel kanuni yedek akçe ayrılması,

şeklinde gerçekleştirilmesinin,

c. Ortaklara ödenecek temettü toplamı olan 3.793.850.880,00 TL'nin tamamının nakden ödenmesinin;

d. Yukarıdaki kâr dağıtım teklifinin Genel Kurulca kabulü halinde VUK'na göre hazırlanan kayıtlarımız esas

alınarak ortaklara ödenecek toplam 3.793.850.880,00 TL kâr payının 3.363.416.736,94 TL'sinin cari yıl kazançlarından ve bakiye 430.434.143,06 TL'sinin ise kanun ve esas sözleşme uyarınca dağıtılabilir diğer yedeklerden karşılanarak ödenmesinin ve genel kanuni Yedek Akçe tutarı olan 378.132.992,00 TL'sinin 335.089.577,69 TL'lik kısmının cari yıl kazançlarından ve bakiye 43.043.414,31 TL'lik kısmının kanun ve esas sözleşme uyarınca dağıtılabilir diğer yedeklerden karşılanmasının;

e. Tam mükellef kurumlar ile Türkiye'de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığı ile kâr payı elde eden dar mükellef kurum ortaklarımıza; 1,00 TL nominal değerli hisse için %1.515,00 oranında ve 15,15 TL brüt=net nakit kâr payı; diğer hissedarlarımıza ise 1,00 TL nominal değerli hisse için %1.515,00 oranında ve 15,15 TL brüt; %1.287,75 oranında ve 12,8775 TL net nakit kâr payı ödenmesinin;

f. Kâr payı ödeme tarihinin 28 Mart 2019 olarak belirlenmesinin;

20 Mart 2019 tarihinde yapılacak Şirketimiz Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda ortaklarımızın onayına sunulmasına karar verilmiştir.

KÂR DAĞITIM TABLOSU

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş. 2018 Yılı Kâr Payı Dağıtım Tablosu (TL)			
1. Ödenmiş / Çıkarılmış Sermaye			250.419.200,00
2. Genel Kanuni Yedek Akçe (Yasal Kayıtlara Göre)			597.085.809,18
Esas sözleşme uyarınca kâr dağıtımında imtiyaz var ise söz konusu imtiyaza ilişkin bilgi			
	SPK'ya Göre	Yasal Kayıtlara (YK) Göre	
3. Dönem Kârı	3.675.724.000,00	3.908.386.463,04	
4. Vergiler (-)	-37.065.000,00	207.435.202,42	
5. Net Dönem Kârı (=)	3.712.789.000,00	3.700.951.260,62	
6. Geçmiş Yıllar Zararları (-)		0,00	
7. Genel Kanuni Yedek Akçe (-)			
8. NET DAĞITILABİLİR DÖNEM KÂRI (=)	3.712.789.000,00	3.700.951.260,62	
9. Yıl içinde yapılan bağışlar (+)	40.062.607,81		
10. Bağışlar Eklenmiş Net Dağıtılabilir Dönem Kârı	3.752.851.607,81		
11. Ortaklara Birinci Kâr Payı			
- Nakit	3.363.416.736,94	12.520.960,00	
- Bedelsiz			
- Toplam	3.363.416.736,94	12.520.960,00	
12. İmtiyazlı Pay Sahiplerine Dağıtılan Kâr Payı			
13. Dağıtılan Diğer Kâr Payı	0,00	0,00	
- Yönetim Kurulu Üyelerine			
- Çalışanlara			
- Pay Sahibi Dışındaki Kişilere			
14. İntifa Senedi Sahiplerine Dağıtılan Kâr Payı			
15. Ortaklara İkinci Kâr Payı		3.350.895.776,94	
16. Genel Kanuni Yedek Akçe	335.089.577,69	335.089.577,69	
17. Statü Yedekleri			
18. Özel Yedekler			
19. OLAĞANÜSTÜ YEDEK	14.282.685,37	2.444.945,99	
20. Dağıtılması Öngörülen Diğer Kaynaklar	430.434.143,06	430.434.143,06	
- Geçmiş Yıl Kârı			
- Olağanüstü Yedekler			
- Kanun ve Esas Sözleşme Uyarınca Dağıtılabilir Diğer Yedekler	430.434.143,06	430.434.143,06	
21. Dağıtılması Öngörülen Diğer Kaynaklardan Ayrılacak Yedek Akçe	43.043.414,31	43.043.414,31	

KÂR PAYI ORANLARI TABLOSU*					
GRUBU	TOPLAM DAĞITILAN KÂR PAYI TUTARI		TOPLAM DAĞITILAN KÂR PAYI / NET DAĞITILABİLİR DÖNEM KÂRI	1 TL NOMİNAL DEĞERLİ HİSSEYE İSABET EDEN KÂR PAYI	
	TUTARI (TL)	BEDELSİZ (TL)		TUTARI (TL)	ORAN (%)
A	3.515.002.840,69		94,67	12,8775	1.287,75
NET C	0,15		0,00	12,8775	1.287,75
TOPLAM	3.515.002.840,84	0,00	94,67		

(*) Dağıtılan net kâr payı hesaplaması, halka kapalı %51 oranındaki payların tam mükellef kurumlara ait olması dolayısıyla herhangi bir stopaj hesaplanmayarak, %49 oranındaki halka açık payların tamamının tam mükellef gerçek kişilerden oluştuğu varsayılarak %15 stopaj oranı uygulanarak yapılmıştır. Pay başına bilgiler stopaj uygulanarak hesaplanmıştır.

2019 YÖNETİM KURULU ÜYE ADAYLARI

Ömer M. Koç

Ali Y. Koç

Rahmi M. Koç

Semahat Sevim Arsel

Levent Çakıroğlu

Yağız Eyüboğlu

Erol Memioğlu

Muharrem Hilmi Kayhan (Bağımsız Üye Adayı)

Ayşe Canan Ediboğlu (Bağımsız Üye Adayı)

Kamil Ömer Bozer (Bağımsız Üye Adayı)

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı C Grubu Hisse Temsilcisi* (Bağımsız Üye Adayı)

* Rapor yayınlanma tarihi itibarıyla Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından henüz atama yapılmamıştır.

ÜST DÜZEY YÖNETİCİLER VE YÖNETİM KURULU ÜYELERİ İÇİN ÜCRET POLİTİKASI

Bu politika dokümanı, SPK düzenlemeleri kapsamında idari sorumluluğu bulunanlar kapsamındaki yönetim kurulu üyelerimiz ve üst düzey yöneticilerimizin ücretlendirme sistem ve uygulamalarını tanımlamaktadır.

Yönetim kurulu üyelerinin tamamı için geçerli olmak üzere her yıl olağan genel kurul toplantısında sabit ücret belirlenir. İcrada bulunan yönetim kurulu üyelerine, aşağıda detayları açıklanan üst düzey yöneticiler için belirlenen politika kapsamında ödeme yapılır.

Şirket yönetim kuruluna şirketin işleyişi ile ilgili her türlü konuda etkin destek verecek olan yürütme komitesinin başkan ve üyelerine, sağladıkları katkıları, toplantılara katılımları, fonksiyonları esas alınarak yıl sonlarında Kurumsal Yönetim Komitesi görüşü çerçevesinde yönetim kurulu tarafından belirlenen tutarda menfaat sağlanabilir. Yürütme Komitesi üyelerine yıl içinde bu kapsamda ödeme yapılmış ise yıl sonunda belirlenen tutardan mahsup edilir.

Bağımsız yönetim kurulu üyelerinin ücretlendirmesinde şirketin performansına dayalı ödeme planları kullanılamaz.

Yönetim kurulu üyelerine, atanma ve ayrılma tarihleri itibarıyla görevde bulundukları süre dikkate alınarak kıst esasına göre ödeme yapılır. Yönetim kurulu üyelerinin şirkete sağladığı katkılar dolayısıyla katlandığı giderler (ulaşım, telefon, sigorta vb. giderleri) şirket tarafından karşılanabilir.

Üst Düzey Yönetici ücretleri ise sabit ve performansa dayalı olmak üzere iki bileşenden oluşmaktadır.

Üst Düzey Yönetici sabit ücretleri; piyasadaki makroekonomik veriler, piyasa da geçerli olan ücret politikaları, şirketin büyüklüğü ve uzun vadeli hedefleri ve kişilerin pozisyonları da dikkate alınarak uluslararası standartlar ve yasal yükümlülükler uygun olarak belirlenir.

Üst Düzey Yönetici primleri ise; prim bazı, şirket performansı ve bireysel performansa göre hesaplanmaktadır. Kriterler ile ilgili bilgiler aşağı özetlenmiştir:

- **Prim Bazı:** Prim Bazları, her yılbaşında güncellenmekte olup, yöneticilerin pozisyonlarının iş büyüklüğüne göre değişiklik göstermektedir. Prim bazları güncellenirken piyasadaki üst yönetim prim politikaları göz önünde bulundurulur.
- **Şirket Performansı:** Şirket performansı, her yılbaşında şirkete verilen finansal ve operasyonel (pazar payı, ihracat, yurt dışı faaliyetler, verimlilik vb.) hedeflerin, dönem sonunda ölçülmesi ile elde edilmektedir. Şirket hedefleri belirlenirken, başarının sürdürülebilir olması, önceki yıllara göre iyileştirmeler içermesi önemle dikkate alınan prensiplerdir.

- **Bireysel Performans:** Bireysel performansın belirlenmesinde, şirket hedefleri ile birlikte, çalışan, müşteri, süreç, teknoloji ve uzun vadeli strateji ile ilgili hedefler dikkate alınmaktadır. Bireysel performansın ölçülmesinde, şirket performansı ile paralel şekilde, finansal alanların dışında da uzun vadeli sürdürülebilir iyileştirme prensibi gözetilmektedir.

Şirketimiz üst düzey yöneticilerinin işten ayrılma halinde, çalıştıkları süre, üst düzey yönetici olarak görev yaptıkları süre, sağladığı katkı, ayrılma tarihinden önceki son hedef primi, son yılda ödenen maaş ve prim bilgileri dikkate alınarak işten ayrılma ikramiyesi ödenebilir. Yukarıdaki esaslara göre belirlenen ve yıl içinde Üst Düzey Yönetici ve Yönetim Kurulu Üyelerine ödenen toplam miktarlar, izleyen genel kurul toplantısında mevzuata uygun olarak ortakların bilgisine ve/veya onayına sunulur.

GENEL MÜDÜR'ÜN MESAJI

**KÜRESEL BELİRSİZLİKLERİN HAKİM OLDUĞU;
GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERDE EKONOMİK
YAVAŞLAMA, PARA BİRİMLERİNDEKİ SERT DEĞER
KAYBI VE SEKTÖREL DALGALANMALARIN DAMGA
VURDUĞU BİR YILI GERİDE BIRAKIYORUZ.**

Değerli Paydaşlarımız,

Küresel belirsizliklerin hakim olduğu; gelişmekte olan ülkelerde ekonomik yavaşlama, para birimlerindeki sert değer kaybı ve sektörel dalgalanmaların damga vurduğu bir yılı geride bırakıyoruz. 2018 yılı, ağırlıklı olarak arz kaynaklı etkenler ve yılın ilk yarısındaki olumlu küresel talep sebebiyle yükselen ham petrol fiyatlarına özellikle gelişmekte olan ülkelerin ulusal para birimlerindeki değer kayıplarının da eklendiği bir yıl oldu.

2018 yılında ham petrol arzındaki değişim ürünlerdeki kârlılıkları önemli ölçüde etkiledi.

2018 yılında benzin verimi yüksek hafif ham petrollerin payının artması, ABD'nin artan üretimi ve yeni rafineri kapasitelerinin devreye girmesi ile Çin ihracatındaki önemli artış küresel rafineri sektöründe belirleyici rol oynadı. Küresel ekonomideki olumlu havanın ivme kaybına rağmen yılın son çeyreğine kadar sürmesi, havacılık sektörünü ve özellikle orta distilat ürünlerini destekledi. Öte yandan, Çin ve ABD'nin benzinde net ihracatçı konumunun güçlenerek devam etmesi, yüksek benzin fiyatları nedeniyle etanol kullanımının artması, etan bazlı kapasitelerin ve

ucuz LPG fiyatlarının nafta marjlarını baskılaması gibi nedenlerle benzin dahil tüm hafif distilat marjları son çeyrekte tarihi düşük seviyeleri gördü. Tüm bu etkenler sonucunda, 2017 yılında 5,34 ABD doları/varil olan Akdeniz rafineri marjı, 0,78 ABD doları/varil azalarak 2018 yılında 4,56 ABD doları/varil seviyesinde gerçekleşti.

Ülkemiz benzin ve motorin tüketiminde artış devam etti.

Gelişmekte olan bazı ülkelerde yapılan uygulamalara benzer şekilde ülkemizde yapılan düzenlemeyle fiyat artışları ÖTV'den düşülerek dengelenmeye çalışıldı. Bunun sonucu olarak, benzin, motorin ve otogaz tüketimlerdeki düşüşün nispeten sınırlı kalması sağlandı. Ancak, önlemlere rağmen Ağustos ayından itibaren ekonomik büyümedeki ivme kaybına bağlı olarak petrol ürünleri tüketiminde de düşüş meydana geldi. Son beş yıllık dönemde sırasıyla yıllık ortalama %4,5 ve %9,0 büyüyen benzin ve motorin tüketimi, 2018 yılında ilk 6 aylık dönemde %3,7 ve %7,8 oranlarında büyüme kaydetti. Ağustos ayından itibaren ise gerilemenin başlamasıyla yılın 11 aylık döneminde sırasıyla %1,7 ve %4,2 olarak gerçekleşti.

2018 YILINDA OPTIMUM KAPASİTE KULLANIMIYLA TOPLAM 27,0 MİLYON TON HAM MADDE ŞARJA VERİLDİ; 25,7 MİLYON TON ÜRETİMLE %77,4 ORANINDA BEYAZ ÜRÜN VERİMİNE ULAŞILDI.

Tüpraş 12 ülkeden 24,5 milyon ton ham petrol tedarik etti.

Şirketimiz, 2018 yılında en uygun maliyetli şarj kompozisyonunu oluşturacak şekilde yerli ham petrol dahil 12 ülkeden 20 farklı türde toplam 24,5 milyon ton ham petrol tedariki sağladı. 3 büyük rafinerimizdeki periyodik planlı bakımlar ve yatırım amaçlı duruşlara rağmen, 2018 yılında optimum kapasite kullanımıyla toplam 27,0 milyon ton ham madde şarja verildi; 25,7 milyon ton üretimle %77,4 oranında beyaz ürün verimine ulaşıldı. Ticari satışların da desteğiyle 2018 yılında 25,6 milyon ton yurt içi satış olmak üzere toplam 29,8 milyon ton ürün satışı gerçekleştirildi.

GENEL MÜDÜR'ÜN MESAJI

TÜPRAŞ 2018 YILINDA SEKTÖRDEKİ İŞ ÇEŞİTLENDİRME STRATEJİSİ KAPSAMINDA YURT İÇİ VE YURT DIŞI ALANLARDA OLASI YATIRIM FIRSATLARINI YAKINDAN TAKİP EDEREK SOMUT STRATEJİK ADIMLAR ATTİ.

Ticaret Ofisi

Organizasyonel yapısı tamamlanan Londra Ticaret Ofisimiz, 2018 sonu itibarıyla faaliyete geçti.

Finansman yönetimimizle fark yarattık.

Ham petrol fiyatlarında oldukça dalgalı bir seyrin gözlemlendiği 2018 yılı, rafinaj kârlılıklarında gözlenen gerileme sebebiyle sektör açısından çok olumlu bir yıl olmadı. Öte yandan, öngörülebilir olmaktan uzak, şok kur değişimleri de 2018 yılında stok ve kur riskinin yönetilmesini oldukça zorlaştırdı.

Tüpraş olarak öngörülü bir yaklaşımla gelişmekte olan piyasalara yönelik fon girişlerinin daralması riskine karşı 2017 sonunda çok uygun maliyetlerle (2018 yılında dolan vadesinden önce) yenilediğimiz 700 milyon ABD doları tutarlı eurobond ihracımız, bu zorlu yılı güçlü bir borç yapısı ve bilanço ile geçirmemize katkıda bulundu. Operasyonel ve finansal risklerimizi her türlü finansal aracı kullanarak başarıyla yönettik. Tüpraş, riskleri yönetmedeki başarısının yanı sıra; ham petrol tedarikindeki tecrübesi, yüksek üretim gücü ve etkin finansal yönetim sonucunda 2018 yılı net kârını da 3,8 milyar TL'ye ulaştırmıştır.

Yatırımlarımız, sürdürülebilir yüksek büyümenin anahtarını oluşturuyor.

Tüpraş olarak, yatırımlarımızı sürdürülebilir yüksek performansın anahtarı olarak görüyoruz. Bu anlayışla, 2018 yılında zorlaşan yatırım ortamına ve yaşanan krizlere rağmen rafinaj faaliyetlerimize yönelik 138 milyon ABD doları yatırım gerçekleştirildi.

2018 yılında enerji tasarrufu ve emisyon azaltımına yönelik yatırım projelerimizle birlikte Tüpraş'ta 865 bin Gcal enerji tasarrufu ve 247 bin ton CO₂ emisyon azalımı elde ettik.

Toplam 11 tanker ve yaklaşık 622 bin DWT'luk taşıma kapasitesi ile hizmet vermeye devam eden iştirakimiz Ditaş, 2018 yılı içinde toplam taşıma kapasitesi 330 bin DWT olan 4 adet tankerine 2020 Uluslararası Denizcilik Organizasyonu kurallarına uyum amaçlı baca gazı temizleyicisi (scrubber) yatırımına başladı.

Ayrıca, sermayesinin tamamına sahip olduğumuz Türkiye'nin ilk özel demiryolu işletmecisi Körfez Ulaştırma A.Ş. 2018 yılında faaliyetlerine başladı ve 1,8 milyon ton ürün taşıması gerçekleştirdi.

“Online Spalling” projesi ile dünyada bir ilke imza attık.

Tüpraş, 2018 yılında dijital teknolojileri ve veri analitiğini rafineri operasyonlarında daha yoğun şekilde kullanmaya başladı. Bu doğrultuda tüm bakım faaliyetlerini planlamak, optimize etmek ve sonrasında yapılan işi sahada takip etmek amaçlı uçtan uca bakım yönetimini kapsayan bir projeyi hayata geçirdik ve kablosuz teknolojileri rafineri sahasında devreye almaya başladık. Tüpraş, her türlü veriyi değere dönüştürmek stratejisi ile 2018 yılında ODTÜ ve İTÜ'de geniş kapsamlı projelere yönelik çalışan Analitik Merkezleri

kurdu. Makine öğrenmesi destekli “Online Spalling” projesi ile fırınların bakım zamanını önceden tahmin eden bir sistem kurarak dünya literatüründe bu alanda bir ilki başardık.

Londra Ofisimiz faaliyetlerine başladı.

Tüpraş, rafinaj faaliyetlerini odağında tutmayı sürdürmekle birlikte 2018 yılında sektördeki iş çeşitlendirme stratejisi kapsamında yurt içi ve yurt dışı alanlarda olası yatırım fırsatlarını yakından takip ederek somut stratejik adımlar attı. Sektördeki benzer uygulamaların değerlendirilmesi sonucunda; uluslararası piyasa fırsatlarını yakından takip ederek ithalat ve ihracat operasyonlarımızı desteklemek, ikmal ve satış zincirinden ilave değer kazanabilmek amacıyla Londra’da “Ticaret Ofisi” açıldı. Organizasyonel yapısı tamamlanan Londra ofisimiz, 2018 sonu itibarıyla faaliyete geçti.

Tüm iş süreçlerimizde “Geleceğim Emniyetim” önceliğiyle hareket ediyoruz.

İnsanı ve iş güvenliğini merkeze koyan bir şirket olarak, tüm operasyonlarımızda riskleri tanımlayarak ortadan kaldırma, ulusal ve uluslararası standartlar çerçevesinde kabul edilebilir düzeye

indirme hedefimiz doğrultusunda faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. Bu kapsamda oluşturulan Sağlık, Emniyet, Çevre (SEÇ), Proses Güvenliği standartlarına tüm çalışanlarımızla birlikte çözüm ortaklarımızın da ödünsüz bir şekilde uymalarını bekliyoruz. Bu sene bu yolda birçok projeyi uygulamaya başladık. Her çalışma arkadaşımızı sağlık ve huzur içinde görev yaparak ailelerine teslim etme sorumluluğumuzu uygun bir çalışma biçimini hedef olarak belirledik.

“Eşitlik İçin Enerjimiz Bitmez”

Ülkemizin en büyük sanayi şirketi olarak, toplumun değişim ve dönüşümüne öncülük yapma sorumluluğumuz da bulunuyor. Bu kapsamda, eğitimden sağlığa, kültür sanattan spora kadar pek çok proje gerçekleştirdik ve gerçekleştirmeye devam ediyoruz. 2015 yılından bu yana toplumsal cinsiyet eşitliğine odaklandık. Bağlı olduğumuz Koç Topluluğu’nun, ‘Ülkem İçin Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Destekliyorum’ projesi kapsamında; farkındalık yaratmak için var gücümüzle çalışıyoruz. 2017 yılında Birleşmiş Milletler Kadının Güçlenmesi Prensipleri’ni imzalayarak kapsayıcı bir işyeri olma hedefimizi duyurduk. 2018 sonunda, Birleşmiş Milletler Kadın Birimi’nin (UN Women) yürüttüğü

HeForShe hareketinin destekçisi olarak daha geniş bir alanda eşitlik adına farkındalık oluşturmak üzere UN Women ve Fenerbahçe ile küresel bir iş birliğine imza attık. Toplumsal cinsiyet eşitliğini toplumun gündemine getirme amacıyla çıktığımız bu yolda da ‘Eşitlik İçin Enerjimiz Bitmez’ diyoruz.

Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da ülkemiz, çalışanlarımız, iş ortaklarımız, hissedarlarımız ve tüm paydaşlarımız için en yüksek katma değer üretmeyi kararlılıkla sürdüreceğiz.

2018 yılındaki performansımıza katkı sağlayan çalışma arkadaşlarıma, destekleriyle bize güç veren tüm paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Saygılarımla,

İbrahim Yelmenoğlu
Genel Müdür

ÜST YÖNETİM

İbrahim Yelmenoğlu
Genel Müdür

İbrahim Yelmenoğlu, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni 1991 yılında, Illinois Üniversitesi yüksek lisans programını 2003 yılında tamamlamıştır.

İş yaşamına 1987 yılında Maliye Bakanlığı'nda başlamış, 1992-2004 yılları arasında Hesap Uzmanları Kurulu'nda görev almıştır. 2004 yılında Koç Holding Denetim Grup Başkanlığı'na transfer olan Yelmenoğlu, 2004-2006 döneminde Koç Holding A.Ş. Denetim Grubu Koordinatörü olarak görev yapmıştır. Tüpraş'ın Koç Holding'e %51 hisse devrinden sonra 27 Ocak 2006-31 Aralık 2015 tarihleri itibarıyla Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevinde bulunmuştur. 1 Ocak 2016 itibarıyla Genel Müdür olarak atanmıştır.

Doğan Korkmaz
Genel Müdür Yardımcısı
(Mali)

Doğan Korkmaz, Dokuz Eylül Üniversitesi İngilizce İşletme Bölümü'nü 1996 yılında, Koç Üniversitesi İşletme Yüksek Lisans programını 2007 yılında, Oxford Üniversitesi Küresel İşletme programını 2013 yılında tamamlamıştır.

İş yaşamına 1996 yılında Koç Holding Yetiştirme Elemanı olarak başlamıştır. Aynı yıl Arçelik A.Ş.'de Yatırım Finansmanı görevine başlamış, 2007 yılına kadar sırasıyla Kurumsal Finansman ve Finansal Piyasalar Stratejisti görevlerini almıştır. 2007 yılında Arçelik A.Ş. Hazine ve Sermaye Piyasaları Departmanı Yöneticisi görevini üstlenmiştir. 2009 yılında Arçelik A.Ş.'nin İngiltere'de kurulu iştiraki olan Beko Plc'de Finans Direktörü pozisyonuna, 2012 yılında ise Arçelik A.Ş. Finansman Direktörü görevine getirilmiştir. 1 Ocak 2016 itibarıyla Tüpraş Mali İşlerden sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevine atanmıştır.

Levent Zağra
Genel Müdür Yardımcısı
(Yatırımlar ve Planlama)

Levent Zağra, Worcester Polytechnic Institute Makine Mühendisliği ve Cornell University Üretim Sistemleri MS ve MBA programlarını tamamlamıştır.

İş yaşamına 1996 yılında Koç Holding Stratejik Planlama Departmanı'nda başlamıştır. 2002 senesinde Promena Elektronik Ticaret Genel Müdürlüğü'ne atanan Zağra, 2009-2016 yılları arasında Koç Holding Enerji Grubu Koordinatörlüğü görevini sürdürmüştür. Nisan 2016 tarihi itibarıyla Tüpraş Yatırımlar ve Planlama'dan sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak atanmıştır.

Özgür Kahramanzade
Genel Müdür Yardımcısı
(Satış Pazarlama)

Özgür Kahramanzade, Boğaziçi Üniversitesi Makina Mühendisliği Bölümü'nü ve Purdue University İş İdaresi Yüksek Lisans programını tamamlamıştır.

İş yaşamına 1994 yılında Beko Elektronik'te Yetiştirme Elemanı olarak başlamıştır. 1997 yılında Koç Holding'de Proje Mühendisi olarak görev almıştır. 2000 yılında Zinerji A.Ş.'ye Sorumlu olarak transfer olmuştur. 2001 yılında Koç Holding'de Proje Müdürü görevini almıştır. 2005 yılında, Opet Petrolcülük'e Pazarlama, Yatırım ve Grup Şirketleri Planlama Direktörü olarak atanmıştır. 2006 yılında, Opet Petrolcülük'te İkmal ve Teknik Genel Müdür Yardımcılığı görevini almıştır. Aralık 2010-Nisan 2016 yılları arasında, Entek Elektrik Üretim A.Ş.'de Genel Müdür olarak görev yapmıştır. Nisan 2016 tarihi itibarıyla Tüpraş'a, Satış ve Pazarlama'dan sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak atanmıştır.

İhsan Serdar Kemaloğlu
Genel Müdür Yardımcısı
(Teknik)

Serdar Kemaloğlu, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kimya Mühendisliği Bölümü'nden 1991 yılında mezun olmuştur.

İş yaşamına 1993 yılında Tüpraş İzmit Rafinerisi'nde İşletme Mühendisi olarak başlamıştır. Rafineri çalışması süresince FCC, Ham Petrol, Vakum, Kükürt Giderme ve Hydrocraker ünitelerinde şef ve başmühendislik görevlerinde bulunmuştur. 2002 yılında İzomerizasyon ünitesi devreye alma çalışmalarında görev alan Kemaloğlu, 2008 yılında İzmit Rafinerisi'nde Proses Kontrol başmühendisi olarak APC uygulamalarının hayata geçirilmesinde sorumluluk almıştır. İzmir Rafinerisi Üretim Müdürlüğü'nün ardından, Haziran 2013'te Batman Rafineri Müdürü olarak atanan Kemaloğlu, Ekim 2015-Şubat 2017 tarihleri arasında Kırıkkale Rafineri Müdürü görevinde bulunmuştur. 1 Şubat 2017 tarihi itibarıyla Teknik İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak atanmıştır.

Atilla Uluşu
Genel Müdür Yardımcısı
(Ham Petrol İkmal ve Dış Ticaret)

Atilla Uluşu, 1994 yılında İstanbul Saint-Joseph Lisesi, 1999 yılında Bilkent Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nü tamamlamıştır.

İş yaşamına 2000 yılında Ram Dış Ticaret'te Cezayir Bölge Ofis Temsilcisi olarak başlamış, 2002 yılında aynı ülkede Bölge Ofis Müdürü olarak görevlendirilmiştir. 2003 yılında Aygaz A.Ş.'de önce LPG Ticaret ve Planlama Sorumlusu, sonrasında ise Yurtdışı LPG Satış Sorumlusu olarak, başta Irak olmak üzere, Doğu Akdeniz ülkelerine gerçekleştirilen LPG ihracatlarını koordine etmiştir. 2007 yılında Tüpraş'a Ham Petrol İkmal Koordinatörü olarak atanıp, 2013 yılında Ham Petrol İkmal Müdürü, 2015 yılında Ham Petrol İkmal ve Üretim Planlama Direktörü olarak görevlendirilmiştir. 5 Mayıs 2017 tarihi itibarıyla Ham Petrol İkmal ve Dış Ticaretten sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak atanmıştır.

STRATEJİ

**TÜPRAŞ; ÖNCELİKLE
TÜRKİYE’NİN AKARYAKIT
İHTİYACINI KESİNTİSİZ
KARŞILARKEN, YENİLİKÇİ
VE İNSAN ODAKLI
BİR ENERJİ ŞİRKETİ
OLARAK BÜYÜMEYİ
HEDEFLEMEDİR.**

inovasyon

Dünyada gelişen yeni teknoloji ve iş modellerini değerlendirmek ve operasyonlarında bu yeniliklere uygulama alanı yaratarak değer sağlamak, Tüpraş'ın son dönemde devreye aldığı inovasyon programının önemli parçalarından birisidir.

Sektör değerlendirmesi

Demografik avantaja sahip olan Türkiye, global piyasalarda yaşanan dalgalanmalara rağmen güçlü ekonomik temellerini korumaktadır. Gelişen ve büyüyen Türkiye'nin artan enerji ihtiyacının güvenli bir şekilde sağlanması ve sürdürülebilir büyümeye yönelik altyapının oluşturulması, Tüpraş yönetiminin öncelikli hedefleri arasındadır.

2018 yılı rafinaj sektöründe rekabetin arttığı ve jeopolitik gelişmelerin sektör dinamiklerini önemli ölçüde etkilediği bir yıl olmuştur. ABD'nin İran yaptırımları ve muafiyet açıklamaları, ham petrol arz kaygıları, küresel ekonomiye ilişkin endişeler, Rusya, ABD ve OPEC üretimindeki rekor artışlar ve OPEC ham petrol üretim politikasındaki değişiklikler nedenleriyle ham petrol fiyatları yıl boyunca dalgalı bir seyir izlemiştir. Küresel rafinaj kapasite kullanım oranının bir önceki yıla göre artış gösterdiği 2018 yılında, güçlü orta distilat talebi sektörü desteklemiştir. Tüpraş, bu rekabetçi ortamda enerji verimliliğini yükseltecek,

tesislerin emrehamadeliğini artıracak ve operasyonel optimizasyonunu sürekli sağlayacak adımları kararlılıkla atmayı sürdürmüştür.

Tüpraş, İTÜ ve ODTÜ Teknokentleri'nde Veri Analitiği Merkezleri'ni açmıştır.

Yurt içi ve yurt dışında yeni yatırım fırsatlarını takip eden Tüpraş, büyüme ve faaliyet alanlarını çeşitlendirme stratejisi doğrultusunda rafineri ile entegre iş alanları ve yenilenebilir enerji kaynaklarını hedeflemektedir. Yenilenebilir enerji yatırımları ile öncelikle rafinerilerin enerji ihtiyacını karşılamak ve bu yolla enerji maliyetlerini aşağıya çekerken karbon emisyonlarını da azaltmak amaçlanmaktadır.

Dünyada gelişen yeni teknoloji ve iş modellerini değerlendirmek ve operasyonlarında bu yeniliklere uygulama alanı yaratarak değer sağlamak, Tüpraş'ın son dönemde devreye aldığı inovasyon programının önemli parçalarından birisidir.

Dijital Dönüşüm ve Endüstri 4.0 projelerinde daha önce atılan adımların sonuçlarının alınmaya başlandığı 2018 yılında Tüpraş; İTÜ ve ODTÜ Tekno-Kentleri'nde Veri Analitiği Merkezleri'ni açmıştır. Şirket, makine öğrenmesi ile geliştirilen yapay zekâ projelerini bakım, üretim ve planlama süreçlerinde kullanmaya başlayarak verimlilik ve kârlılık alanında da projeleri hayata geçirmiştir.

2018 yılında Tüpraş rafineri sahasında kullanılmaya başlanan kablosuz teknolojilerle süreçler hızlandırılarak gerçek zamanlı ölçülebilir ve takip edilebilir duruma getirilmiştir. Tüpraş, iş süreçlerinde robotik otomasyon, LIDAR teknolojisi ile 3D haritalama ve dijital ikiz, gerçek zamanlı veri görselleştirme benzeri projelerle 2019 yılında da dijital yol haritasında ilerlemeyi sürdürecektir.

Tüpraş'ın ilk yurt dışı operasyonu olan Londra Ticaret Ofisi 2018 yılında kurulmuştur. Dünyanın önde gelen petrol ticareti merkezlerinden Londra'da faaliyet gösterecek olan ofis, uluslararası piyasa fırsatlarını yakından takip ederek, Tüpraş'ın mevcut dış ticaret operasyonlarına yardımcı olmanın yanı sıra ikmal ve satış zincirinden ilave katma değer yaratmayı da hedeflemektedir. Londra Ticaret Ofisi, Tüpraş'ın dünya enerji sektörüne entegrasyonunda önemli bir adımı oluşturmaktadır.

Tüpraş'ın %40 pay ile ortak olduğu, Türkiye'nin en büyük 2. akaryakıt dağıtım şirketi Opet'in istasyon sayısı 2018'de 1.615'e yükselmiştir. Tüpraş'ın iştiraki olan Ditaş Denizcilik, filosunu artırarak güçlendirmek için adımlar atmaya devam etmektedir. %100 Tüpraş sermayesi ile 2017 sonunda kurulan ve Türkiye'nin ilk özel demiryolu işletmecisi Körfez Ulaştırma, kuruluşunun ilk yılında,

Tüpraş'ın demiryolu taşıma payını önemli oranda artırmıştır. Şirket, yıl içinde lokomotif satın alımlarına başlayarak özel sektörde bir ilki gerçekleştirmiştir.

Teknoloji Yol Haritası, ar-ge süreçleri

Tüpraş, yüksek özkaynak kârlılığına ulaşmayı hedefleyen yatırımlar yapmaktadır.

2006-2018 yıllarını kapsayan on üç yıllık dönemde rafinajda 6,0 milyar ABD doları tutarında yatırım harcaması gerçekleştirilmiştir.

Tüpraş; risklerini en üst düzeyde yöneterek, tanımladığı stratejik ve operasyonel hedeflerine ulaşmak amacıyla teknolojik yeteneklerini planlayacağı ve geliştireceği Teknoloji Yol Haritası'nı 2018 yılında hazırlamıştır. Bu yol haritası ile yeni teknolojilerin izlenmesi, tehdit-fırsatların analizi ve ürün-pazar ilişkisinin kurulması hedeflenmektedir.

Tüpraş, Ar-Ge Merkezi ile rafinerilerinin işleyişine yönelik projeler geliştirirken Teknoloji Yol Haritası doğrultusunda yenilikçi teknolojiler üzerinde çalışmaktadır. Tüpraş, 2018 yılında Avrupa Birliği projelerine katkısı ve aldığı destekle Türkiye'de öncü sanayi şirketi olmuştur.

Türkiye'nin enerji alanında kurulan ilk özel sektör destekli enerji merkezi olan KÜTEM (Koç Üniversitesi-Tüpraş Enerji Merkezi) ile yapılan çalışmalarla Türkiye'de üniversite-sanayi iş birliğinin en başarılı örnekleri sergilenmektedir. Tüpraş Ar-Ge Merkezi'nde 2018 yılında devreye alınmış olan ülkemizin bu ölçekteki ilk ve tek katalizör pilot tesisi ile katalizör alım süreçlerine destek sağlanırken, kazanılan yetkinlikler ile kullanılan katalizörlerin performans optimizasyon testleri iç kaynaklarla gerçekleştirilmektedir.

Tüpraş, petrol sektöründe performansına özenilen, çevre ve yaşam değerlerine saygılı, öncü bir şirket olma vizyonu ile faaliyetlerini yürütmektedir.

Tüpraş, yükselen küresel rekabete uyum sağlayabilmenin, değişen piyasa koşullarına hızlı adapte olmaktan geçtiğinin bilinciyle hareket etmektedir. Finansal sağlamlık ve sürdürülebilirlik ilkeleri doğrultusunda yönetilen Tüpraş, bu stratejisinin etkinliğini, uluslararası ve ulusal piyasalarda yaşanan dalgalanmalara rağmen 2018 yılında gösterdiği performans ile kanıtlamıştır.

Öncelikli iş stratejisi doğrultusunda; tüm iş süreçlerinin emniyet önceliğiyle yönetilerek, çevresel etkilerin minimize edilmesi, ürün veriminin geliştirilmesi, maliyet yapısında sürekli iyileştirme sağlanarak rekabet gücünün artırılması gereğine inanan Tüpraş, piyasa koşullarına uyum yeteneğini geliştirme yönünde kat ettiği mesafeyi daha ileri noktalara taşımayı hedeflemektedir.

Avrupa'nın 7'nci büyük rafineri şirketi

Rafinaj kapasitesiyle Avrupa'nın yedinci büyük rafineri şirketi olan Tüpraş, Platts tarafından kârlılık, varlıklar ve ciro esas alınarak yapılan "2018 Top 250 Global Energy" değerlendirmesine göre Avrupa, Orta Doğu ve Afrika "Refining & Marketing" sektör sıralamasında üçüncü sırada yer almıştır

2018 GELİŞMELERİ

TÜPRAŞ, 2018 YILINDA, KÜRESEL PİYASALARDAKİ FIRSATLARI YAKINDAN TAKİP ETMEK VE OPERASYONEL ETKİNLİĞİNİ ULUSLARARASI ENTEGRASYON İLE DAHA DA GÜÇLENDİRMEK HEDEFİYLE LONDRA'DA TİCARET OFİSİNİ KURMAYA KARAR VERMİŞTİR.

Ufuk2020

AB'den toplam 5,8 milyon Euro tutarında bütçe tahsisi alan Integroil Projesi, Türkiye'deki sanayi kuruluşlarının çevre alanında yer aldığı en önemli uluslararası destekli Ufuk2020 projelerinden biridir.

İzmir Rafinerisi U-7000 Ham Petrol Ünitesi Revamp Projesi

İzmir Rafinerisi'ndeki mevcut U-7000 ham petrol ünitesinin çeşitli ağırlıklardaki ham petroleri mevcut kapasitesini 1.000 m³/saat artırarak maksimum sürdürülebilir kapasitede işlemlerini ve enerji verimliliğinin artırılmasını hedefleyen proje çerçevesinde üniteye fırınlar ve bazı ekipmanlar yenilenmiştir. 56 milyon ABD doları tutarındaki proje tamamlanmış olup ünite 2018 yılında devreye alınmıştır.

Kırıkkale Rafinerisi Yeni Kuvvet Santrali Tesisi

Kırıkkale Rafinerisi'nin buhar ve elektrik ihtiyacını karşılayan yeni kuvvet santrali 115,5 milyon ABD doları yatırım bedeli ile tamamlanmıştır. Güncel teknolojiye dayalı yapısıyla maliyetlerin düşürülmesine katkıda bulunan yeni tesis, arz güvenliğini de artırmıştır. Yeni kuvvet santraline ait ekipman ve sistemlerin yıl içinde devreye alınmasını takiben, eski santralden taşınması planlanan buhar türbini ve pompalar da yeni santrale taşınmış; yeni kuvvet santrali tam kapasiteyle 2018 yılında devreye girmiştir.

Ditaş Filosunu Genişletmeye Yönelik Yatırımlar

Ditaş, 2006 sonrasında girdiği yeniden yapılanma ve büyüme sürecinde toplam 11 tankerde yaklaşık 622 bin DWT'luk taşıma kapasitesine ulaşmıştır. Şirket tanker filosunun yanı sıra 11 römorkör, sekiz palamar botu, iki servis botu ve bir pilot botu ile faaliyetlerini sürdürmektedir.

2020 yılında yürürlüğe girecek IMO kurallarına uyum amacıyla, 2019 yılında toplamda 330 bin DWT kapasiteye sahip T. Sadberk, T. Semahat, T. Adalyn, T. Elinor tankerlerine hibrit scrubber ekipman montajı uygulanacaktır.

2018 yılı içerisinde suya indirilen 15.000 DWT kapasitesindeki T. Adalyn tankersinin Mayıs 2019'da inşası tamamlanarak işletmeye alınması planlanmaktadır. 16.000 DW tonluk T. Elinor tankersinin inşası süreci devam etmekte olup Ekim 2019'da işletmeye alınması planlanmaktadır.

2018 yılında siparişi verilen 2x70 BP gücündeki 2 adet römorkörün ise 2020 yılının ilk çeyreğinde teslim alınması hedeflenmektedir.

Ufuk2020 Kapsamında Yürütülen Integroil Ar-Ge Projesi Ürünü “Pilot Ölçek Atık Su Arıtma Tesisi”nin İzmit Rafinerisi’nde Testi

Avrupa Birliği’nin en büyük ar-ge ve yenilik destek programı “Ufuk2020” kapsamında fonlanan ve çalışmaları 1 Haziran 2016’da başlayan Integroil Ar-Ge projesi kapsamındaki “Pilot Ölçek Atık Su Arıtma Tesisi” test çalışmalarına İzmit Rafinerisi’nde devam edilmiştir. TÜBİTAK tarafından ar-ge ve yenilik projesi onayı alınan ve AB’den toplam 5,8 milyon Euro tutarında bütçe tahsisi alan Integroil Projesi, Türkiye’deki sanayi kuruluşlarının çevre alanında yer aldığı en önemli uluslararası destekli Ufuk2020 projelerinden biridir.

Projede öncelikle pilot tesisin tasarımı için gereksinimler belirlenerek yangın suyu, soğutma suyu ve demin su elde edilmesine yönelik üç farklı senaryo oluşturulmuştur. Laboratuvar ölçek ve prototip tasarım çalışmalarının ardından, 2017 yılında pilot tesisin yapımı tamamlanarak sentetik atık su ile saha denemeleri yapılmıştır. Altyapı çalışmaları tamamlandıktan sonra 2018 yılı Ağustos ve Eylül aylarında İspanya’da getirilen tesisin İzmit Rafinerisi Plant 19/21 Ünitesi’nde devreye alma çalışması gerçekleştirilmiştir.

İzmit Rafinerisi Plant 19/21’de bulunan atık su arıtma tesisiyle paralel olarak devreye alınan pilot tesiste, mevcut arıtma tesisinde yer almayan Catalytic Wet Oxidation (CWAO), Advanced Oxidation (AOP) ve membran bioreaktör (MBR) prosesleri de bulunmaktadır. Projenin tek rafineri ortağı olan Tüpraş, aynı zamanda geliştirilen teknolojiyi ilk test eden firmadır. Yeni geliştirilen teknolojilerin uygulanabilir ve ekonomik olması halinde, uygun anlaşma koşullarıyla endüstriyel ölçekte rafinerilere entegre edilmesi fırsatı doğacaktır.

Hydroprocessing Pilot Tesisi Açılışı

Benzeri dünyanın önde gelen rafinerilerindeki Hydroprocessing ünitelerinde yer alan ve dizel başta olmak üzere orta distilat elde edilmesini sağlayan katalizörlerin performanslarının test edilmesinde kullanılan, 7/24 kesintisiz operasyonla çalışacak pilot tesis açılmıştır.

Pilot tesiste, katalizör performans testlerinden elde edilecek verilerle, katalizör alım süreçlerinde firma verileri ile eş bazda kıyaslama imkânı elde edilecektir. Pilot tesiste farklı operasyon koşullarının, şarjların, reaktör dolumlarının katalizör performansı üzerindeki etkisi belirlenerek, kullanılmış (rejen) katalizörlerin tekrar kullanım durumları incelenecektir. Yapılacak katalizör performans çalışmaları ile rafinerilerin en önemli giderlerinden biri olan katalizör maliyetlerinde önemli kazanımlar elde edilecektir.

Ar-Ge Merkezi’nde Geliştirilen HPNA Analiz Yöntemi

Tüpraş’ın operasyonel mükemmellik vizyonu doğrultusunda, hydrocracker ünitelerinde şarj kaynaklı sorunların kaynağının tespit edilmesi ve operasyonel olarak yönetilmesi amacıyla çalışmalar yürütülmektedir. Ar-Ge Merkezi tarafından yapılan çalışmalar kapsamında hydrocracker ünitelerinde işlenen HVGO ve hydrocracker dip (UCO) ürününde Heavy Poly Nuclear Aromatics (HPNA) olarak adlandırılan istenmeyen yapıların takibi amacıyla, Tüpraş’a özgü düşük maliyetli ve güvenilir bir yöntem geliştirilmiştir. Oluşturulan yöntemin en önemli özelliği herhangi bir akıma uygulanabilmesidir. İthal HVGO’nun tek kademeli hydrocracker ünitelerinde hangi yüzde ile işlenebileceğine dair bilginin, şarj üniteye verilmeden önce sağlanması için bir analiz sistemi oluşturulmuştur. HPNA Yönetimi olarak adlandırılacak bu çalışmaların aromatik yönetimi ile bir üst seviyeye çıkarılması planlanmaktadır.

2019 yılında, Ar-Ge Laboratuvarı’na kurulacak kapsamlı bir HPLC cihazı ile HVGO’nun kimyasal gruplarına ayrılması

sağlanacak, hydrocracker şarj kalitesi ve işlenebilirliği ile ilgili detay bilgiler elde edilecektir. HPNA ve aromatik yönetimi ile hydrocracker ünitelerindeki şarj kaynaklı sorunların giderilmesi hedeflenmektedir.

Körfez Ulaştırma demiryolu taşımasını %30 artırdı.

Türkiye’nin ilk özel demiryolu işletmecisi ve Tüpraş’ın %100 bağlı ortaklığı Körfez Ulaştırma A.Ş., Şirket için katma değer üretmektedir. Körfez Ulaştırma, rafineriler arası taşımada kaynak çeşitlendirmesinin yanında, Tüpraş’a operasyonlarında esneklik ve kolaylık da sağlamaktadır.

Körfez Ulaştırma, 2018 yılında Tüpraş’ın sahip olduğu 439 adet vagonun yanı sıra 26 adet Opet vagonu ve 100-200 adet arasında değişen sarnıçlı TCDD vagonunu kullanarak demiryolu taşımasını bir önceki yıla göre %30 oranında artırmıştır.

Kırıkkale Rafinerisi’nde yer alan vagon bakım atölyesi, Türkiye’deki ECM standartlarına göre hizmet veren en kapsamlı vagon bakım ve onarım atölyesidir. Atölyede gerçekleştirilen çalışmalar sonucunda, vagonlar maksimum verimlilikte çalıştırılabilmektedir.

Körfez Ulaştırma, Temmuz 2018’de 5 adet yeni dizel lokomotif siparişi vermiştir. TCDD işbirliği Tülomsaş’ın Eskişehir fabrikasında üretimi devam etmekte olan lokomotiflerin, 2019 yılının 2. çeyreğinde teslim alınması planlanmıştır.

Londra Ticaret Ofisi Kurulması

Tüpraş, 2018 yılında, küresel piyasalardaki fırsatları yakından takip etmek ve operasyonel etkinliğini uluslararası entegrasyon ile daha da güçlendirmek hedefiyle Londra’da ticaret ofisini kurmaya karar vermiştir. Atılan bu somut stratejik adımla, Tüpraş, ikmal ve satış zincirinden ilave katma değer sağlamayı öngörmüştür. Sektörün önde gelen önemli oyuncularından bünyeye katılan insan kaynağı ile yapılandırılan Londra Ticaret Ofisi 2018 sonunda açılmıştır. 2019 yılı içinde aktif faaliyetlere başlanacaktır.

TÜPRAŞ'IN TARİHSEL GELİŞİMİ

1955 YILINDAN BU YANA FAALİYET GÖSTEREN TÜPRAŞ, YARATTIĞI KATMA DEĞER VE CİROSUYLA TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK SANAYİ ŞİRKETİ KONUMUNDADIR.

1950'LER

1955

- Türkiye'nin ilk petrol rafinerisi olan Batman Rafinerisi devreye alındı.

1960'LAR

1961

- 1,0 milyon ton/yıl kapasiteli İzmit Rafinerisi (İpraş) devreye alındı.

1970'LER

1971

- İzmit Rafinerisi 1'inci tevsii projesi tamamlanarak ham petrol işleme kapasitesi 5,5 milyon ton/yıla yükseltildi.

1972

- 3,0 milyon ton/yıl kapasiteli İzmir Rafinerisi devreye alındı.

1974

- Türkiye'nin tek madeni yağ üretim kompleksi, İzmir Rafinerisi'nde devreye alındı.
- Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. (Ditaş), Mart 1974'te kuruldu.

1980'LER

1982

- İzmit Rafinerisi 2'nci tevsii projesi tamamlanarak ham petrol işleme kapasitesi 11,5 milyon ton/yıla yükseltildi.

1983

- İpraş ve üç rafineri Tüpraş çatısı altında toplandı.
- İpraş'ın Ditaş'taki %29 hissesi Tüpraş'a devredildi.

1986

- 5,0 milyon ton/yıl kapasiteli Kırıkkale Rafinerisi devreye alındı.

1987

- İzmir Rafinerisi tevsii projesi tamamlanarak ham petrol işleme kapasitesi 10 milyon ton/yıla yükseltildi.

1989-2003

- Uzun Vadeli Yatırım Planı çalışmaları başlatıldı.

1990'LAR

1990

- Tüpraş Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devredildi.
- Yönetim planlamada simülasyona geçildi.
- Üretim planlamada optimizasyon modeli uygulanmaya başlandı.

1991

- Tüpraş'ın %2,5 hissesinin ilk halka arzı gerçekleşti ve İMKB'de işlem yapılmaya başlandı.

1993

- Kırıkkale Hydrocracker Tesisleri devreye alındı.
- İzmir Hydrocracker Tesisi devreye alındı.

1997

- İzmit Hydrocracker ve CCR Kompleksi devreye alındı.

1998

- Otomatik Fiyatlandırma Mekanizması yürürlüğe girdi.

1999

- Halka açıklık oranı %3,58'e ulaştı.

2000'LER

2000

- İkinci halka arzla birlikte Tüpraş hisselerinin %34'ü İstanbul ve Londra Menkul Kıymetler borsalarında işlem görmeye başladı.

2001

Petkim Yarımca Kompleksi, Tüpraş tarafından devralındı.

- İzmir CCR Reformer ve İzomerizasyon Üniteleri devreye alındı.

2002

- İzmit İzomerizasyon Ünitesi devreye alındı.
- Ekim 2002'de Ditaş'ın hisseleri 16,5 milyon ABD doları karşılığında satın alınarak Şirket'in %79,98'ine sahip olundu.

2003

- Supply Option Study başlatıldı.

2004

- Bütün rafinerilerin kalite çevre sertifikasyonu alındı.

2005

- Halka açıklık oranı %49'a yükseltildi.
- Kamuya ait olan %51 oranındaki hissenin blok satışı için yapılan ihaleyi, Koç-Shell ortak girişim grubu kazandı.
- İzmir Rafinerisi Dizel Kükürt Giderme Ünitesi devreye alındı.
- İthalat serbest bırakıldı.
- Laboratuvar akreditasyonu sağlandı.
- Rafinerici lisansları yenilendi.
- Petrol Piyasası Kanunu yürürlüğe girdi.

2006

- 26 Ocak tarihinde Koç Holding A.Ş.'ye hisse devri gerçekleştirildi.
- Opet'in %40 hissesi Aygaz A.Ş.'den satın alındı.
- Operasyonel Mükemmellik Çalışması başlatıldı.
- Yeni logo ve kurum kimliği oluşturuldu.

2007

- İzmit Rafinerisi CCR Reformer ve Dizel Kükürt Giderme Ünitesi devreye alındı.
- İntranet portalı kullanılmaya başlandı.
- Ulusal Marker Uygulaması'na geçildi.
- Fuel Oil Dönüşüm Tesisi (RUP) yatırım kararı alındı.
- SAP Sistemi'ne geçildi. Uluslararası standartlara göre kurumsal sorumluluk raporu (GRI) yayımlandı.
- Baca gazı online ölçüm cihazlarının kurulumu (CEMS) yapıldı.
- Enerji yönetim birimleri kuruldu.
- Tüpraş'ın Kurumsal Yönetim Notu 7,91 olarak belirlendi.
- TCDD ile taşımacılık anlaşması imzalandı.
- SEÇ (Sağlık Emniyet Çevre) Politikası yayınlandı, yönetim tarafından taahhüdü sağlandı.
- Tüpraş Tanıma Takdir ve Ödüllendirme Sistemi uygulamaya konuldu.

2008

- Kırıkkale Rafinerisi Dizel Kükürt Giderme ve CCR Reformer Ünitesi devreye alındı.
- İzmir Rafinerisi benzin spektlerini iyileştirme yatırımı devreye alındı.
- Tüm rafineriler Euro V standardında motorin satışına hazır hale geldi.

- Ditaş, T. Sevgi tankerini filosuna kattı.
- Demiryolu taşımacılığı gerçekleştirildi.
- Petrokimya Tesisleri'nde üretim durdurularak, Fuel Oil Dönüşüm Tesisi'nin yapımına başlandı.
- İleri Proses Kontrol (APC) uygulamalarına geçildi.
- OSAR-Risk Değerlendirme Tablosu devreye girdi.

2009

- İzmit Rafinerisi benzin spektlerini iyileştirme yatırımı devreye alındı.
- Ditaş T. Gönül tankerini filosuna kattı.
- Türkiye'de satılan tüm benzin ürünleri Euro V spektlerine ulaştı.
- Müteahhit Yönetim Sistemi devreye alındı.
- Müşteri İlişkileri Yönetimi Sistemi'ne (CRM) geçildi.
- Kış motorini üretimine başlandı.

2010

- Ar-Ge Merkezi açıldı.
- Etik değerler revize edildi.
- Üniversitelerle master programları başlatıldı.
- REACH tüzüğüne kayıt olundu.
- Bitüm ürünlerine CE Belgesi alındı.
- Desülfürizasyon Ünitesinde, dünyada ilk craking katalist uygulaması gerçekleştirildi.
- Sanayide Enerji Verimliliği yarışmalarında Batman Rafinerisi birincilik, İzmir Rafinerisi üçüncülük ödülü aldı.
- Rafinerilerde SAP üzerinden Atık Yönetim Programı devreye alındı.

TÜPRAŞ'IN TARİHSEL GELİŞİMİ

2018 YILINDA AÇILAN LONDRA TİCARET OFİSİ, TÜPRAŞ'IN KÜRESEL PİYASALARDAKİ VARLIĞINI GÜÇLENDİRMESİ AÇISINDAN ÇOK ÖNEMLİ BİR ADIMI İŞARET ETMEKTEDİR.

2011

- Fuel Oil Dönüşüm Tesisi kredi sözleşmesi imzalandı.
- İzmir ve İzmit Kerosen Tatlılaştırma Ünitesi devreye alındı.
- Sanayide Enerji Verimliliği yarışmalarında İzmir ve Batman Rafinerileri birincilik ödülü aldı.
- Kurumsal Yönetim Notu 8,62 olarak güncellendi.

2012

- 700 milyon ABD dolarlık, 5,5 yıl vadeli yurt dışı tahvil satışı gerçekleştirildi.
- İzmit Rafinerisi'nde C3/C4 Splitter ve Seçici Hidrojenasyon Üniteleri devreye alındı.
- T. Suna tankeri 23 Kasım 2012'de teslim alındı.
- T. Leyla tankeri ile Aralık 2012'de taşıma başladı.
- Sanayide Enerji Verimliliği yarışmalarında Batman Rafinerisi birincilik ödülü aldı.
- Kurumsal Yönetim Notu 9,10 seviyesine yükseldi.

- İzmir Rafinerisi'nde Kostik Nötralizasyon Ünitesi devreye alındı.
- İzmir Rafinerisi'nde U-920 gaz türbini ve atık ısı kazanı devreye alındı.
- Kırıkkale Rafinerisi ve Batman Rafinerisi yeni bitüm tankları devreye alındı.

2013

- Batman Rafinerisi, Sanayide Enerji Verimliliği yarışmasında birincilik ödülü aldı.
- Tüpraş'ın Kurumsal Yönetim Notu 9,34 seviyesine yükseldi.
- ISO 50001:2011 Enerji Yönetim Sistemi Belgesi alındı
- ISO/IEC 27001:2005 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi Belgesi alındı.
- İzmit ve Batman Rafinerisi'nde yeni bitüm tankları devreye alındı.
- İzmir Rafinerisi, baz yağları kompleksi fırınlarının modernizasyonu projesi ile Ege Bölgesi Sanayi Odası tarafından Çevre Uygulama Ödülü'nde birincilik aldı.
- Kırıkkale Rafinerisi'nde CCR ve Benfree Üniteleri Heat Integration Projesi tamamlanarak Mayıs 2013'te devreye alındı.

2014

- İzmit Rafinerisi Fuel Oil Dönüşüm Tesisi tamamlandı.
- Bitümen ve zift benzeri diğer petrol türevlerini taşıma niteliklerine sahip dünyanın en büyük iki asfalt tankerinden 24 Ocak 2014'te denize indirilen T. Esra tankeri filoya katıldı. 24 Haziran 2014'te denize indirilen T. Aylin tankerin inşasında son aşamaya gelindi.
- Batman Rafinerisi, "Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması" (SENER 14)'te En Verimli Endüstriyel Tesis kategorisinde birincilik ödülü aldı.
- "Eşanjörlerin Kirlilik Takibi, Modellenmesi, Simülasyonu ve Optimal Bakım Planlaması ile Rafineri Enerji Kayıplarının Azaltılması" amacıyla geliştirilen simülasyon programı, "HexMon" adı ile Avrupa Birliği Markası (CTM) olarak tescil edildi.
- Sermaye Piyasası Kurulu'nun Ocak 2014 tarihinde yayınladığı Kurumsal Yönetim İlkeleri'ni baz alan yeni metodoloji kullanılarak yapılan değerlendirmede Kurumsal Yönetim Notu 9,31 olarak derecelendirildi.
- Tüpraş, 4 Kasım 2014 tarihinde başlatılan BIST Sürdürülebilirlik Endeksi'nde ilk 15 şirketin içinde yer aldı.
- 12.950 m²'lik bir alan içerisinde, "Tasarım Binası", "Laboratuvar Binası" ve "Pilot Tesis Binası" olmak üzere üç ayrı binadan oluşan Ar-Ge Merkezi Kampüsü açıldı.

2015

- Membran Dearatör Soğuk Kazan Besleme Suyu ile Enerji Kazanımı Projesiyle Avrupa Birliği Çevre Ödülleri Türkiye Programı Süreç Kategorisi birincilik ödülü alındı.
- 24 Haziran 2014'te denize indirilen T. Aylin tankeri 2015 yılı Şubat ayında servise girerek Mart ayında ilk seferini gerçekleştirdi.
- Tüpraş'ın Kurumsal Yönetim Notu 9,44 seviyesine yükseldi.
- 2014 yılında BIST 30 endeksinde yer alan şirketlerin, 2015 yılında ise BIST 50 endeksinde yer alan şirketlerin değerlemeye tabi tutulduğu Borsa İstanbul Sürdürülebilirlik Endeksinde Tüpraş, ilk otuz şirketin içinde yer aldı.
- Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması SENVER-2 kategorisinde Kırıkkale Rafinerisi birincilik, İzmit Rafinerisi ikincilik, İzmir Rafinerisi ise üçüncülük ödülü alırken, SENVER-3 kategorisinde Batman Rafinerisi Jüri Özel Ödülü'ne layık görüldü.
- "Bir Dizel Üretim Yöntemi ve Sistemi" isimli patent başvurusuna Türk Patent Enstitüsü tarafından 20 yıl koruma sağlayan İncelemeli Patent Belgesi verildi.
- Kırıkkale Rafinerisi Yeni Kuvvet Santrali Projesi'nin ilk adımı olan gaz türbini inşası temel atma töreni 3 Temmuz 2015 günü gerçekleşti.
- Hexmon markasına, Türk Patent Enstitüsü'nden Logolu Marka Tescil Belgesi alındı.

2016

- İzmit Rafinerisi'nde İSU Körfez Atıksu Tesisi deşarj suyunun rafineride işlenerek endüstriyel amaçla kullanımına yönelik Plt-62 Gri Su Arıtma Tesisi devreye alındı.
- Kırıkkale Rafinerisi'nde yapımı tamamlanan Vagon Bakım ve Onarım Atölyesi, Bakımdan Sorumlu Birim Sertifikasını (Entity in Charge of Maintenance-ECM) 29 Eylül 2016 tarihinde alarak Türkiye'nin en kapsamlı Vagon Bakım ve Onarım Atölyesi oldu.
- Doğu Marmara Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü tarafından Kocaeli'nde ilk Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifika Tüpraş'a verildi.
- Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması SEVAP-2 kategorisinde Batman Rafinerisi birincilik, SEVAP-3 kategorisinde Kırıkkale Rafinerisi ikincilik, İzmit Rafinerisi üçüncülük ödülüne layık görüldü.
- Tüpraş Tedarikçi Portalı devreye alındı.
- Ufuk2020'de 3. proje rekor puanla kabul edildi.
- Ham Petrollerin Uyumluluk ve Stabilité Ölçümleri İçin Yöntem Geliştirme Projesi, TÜBİTAK-TEYDEB tarafından Ar-Ge nitelikli proje olarak kabul edildi.
- Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) tarafından, enerji ve su kullanımını azaltacak enerji verimliliği programı kapsamında Tüpraş'a 150 milyon ABD dolarlık kredi verildi.
- İki yeni ürün tankeri T. Caroline ve T. Nevbahar, Ditaş'ın filosuna katıldı.

2017

- Tüpraş kurduğu Körfez Ulaştırma A.Ş. ile Türkiye'nin ilk özel demiryolu tren işletmecisi oldu.
- Ar-Ge Müdürlüğünce geliştirilen yüksek nitelikli modifiye bitümü ile deneme yolu serildi.
- Batman Rafinerisi yeni F-1101 fırını devreye alındı.
- Tüpraş Ar-Ge Merkezi ilk katalizör pilot tesisi kuruldu.
- İki yeni ürün tankeri T. Semahat ve T. Sadberk, Ditaş'ın filosuna katıldı.
- Yurt dışında yerleşik yatırımcılara 7 yıl vadeli 700 milyon ABD doları tutarında %4,5 sabit kupon faiz ödemeli eurobond ihracı Ekim 2017'de gerçekleştirildi ve Londra Borsası'na kote edildi.

2018

- İzmir Rafinerisi 7000 Ham Petrol Ünitesi Modernizasyon Projesi tamamlandı.
- Kırıkkale Rafinerisi Yeni Kuvvet Santrali devreye alındı.
- Londra Ticaret Ofisi açıldı.
- Hidroprosesing Pilot Tesisi açıldı.
- Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması SEVAP-3 kategorisinde Kırıkkale Rafinerisi birincilik, İzmit Rafinerisi ikincilik, SEVAP-2 kategorisinde ise Batman Rafinerisi üçüncülük ödülüne layık görüldü.
- Ar-Ge Merkezi, HPNA Analiz Yöntemi geliştirdi.
- Tüpraş'ın Kurumsal Yönetim Notu 9,48 seviyesine yükseldi.

YATIRIMCI İLİŞKİLERİ

TÜPRAŞ, TİCARİ SİR NİTELİĞİNDE OLMAYAN BİLGİLERİN, PAY SAHİPLERİNE, KAMUYA VE MENFAAT SAHİPLERİNE, ZAMANINDA, DOĞRU, EKSİKSİZ, ANLAŞILABİLİR VE KOLAY ERİŞİLEBİLİR ŞEKİLDE SUNULMASINI AMAÇLAR.

%84,04

Tüpraş'ın halka açık hisselerindeki uluslararası yatırım bankası, fonların ve yabancı kuruluşların payı yıl sonu itibarıyla %84,04'tür.

Tüpraş, SPK'nın Kurumsal Yönetim İlkeleri doğrultusunda, ticari sır niteliğinde olmayan bilgilerin, pay sahiplerine, kamuya ve menfaat sahiplerine, zamanında, doğru, eksiksiz, anlaşılabilir ve kolay erişilebilir şekilde sunulmasını amaçlar. Bu bilgilerin sağlanmasında, eşitlik, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkeleri gözetilir.

Yatırımcıların ihtiyaçları olan kurumsal bilgilere, raporlara, tarihsel ve ilgili dönem mali tablo ve faaliyetlere, özel durum açıklamalarına Şirket'in kurumsal web sitesindeki (www.tupras.com.tr) Yatırımcı İlişkileri bölümünden ulaşılabilir.

Genel Kurul

Tüpraş'ın 2018 yılına ilişkin Ortaklar Olağan Genel Kurul Toplantısı 20 Mart 2019 Çarşamba günü saat 10:00'da Güney Mahallesi Petrol Caddesi No: 25 Körfez/Kocaeli adresinde gerçekleştirilecektir.

Olağan Genel Kurul gündem maddeleri, 2018 faaliyet yılına ait finansal tablolar, Bağımsız Denetim Raporu, kâr dağıtımına ilişkin teklif ile Faaliyet Raporu ve

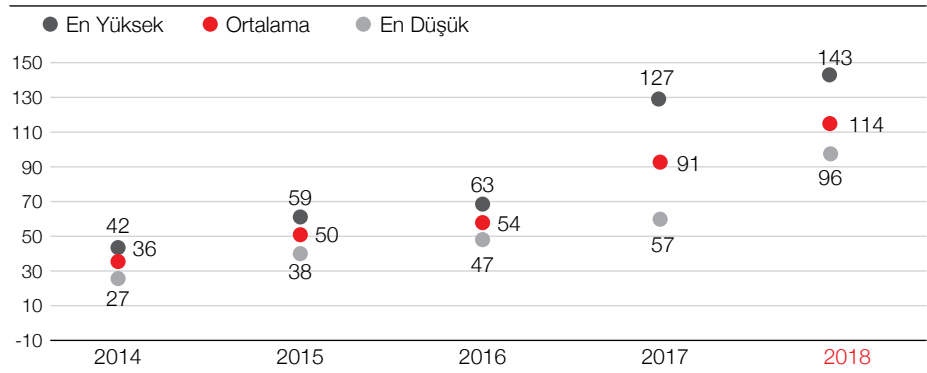
ekinde Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu, Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerine uyum için gerekli açıklamaları içeren Bilgilendirme Notu; toplantıdan üç hafta önce kanuni süresi içinde Şirket merkezinde, www.tupras.com.tr adresindeki Şirket kurumsal web sitesinde, KAP'ta, Merkezi Kayıt Kuruluşu'nun e-yönet, e-şirket ve EGK Sistemi'nde hazır bulundurulacaktır.

Bilgilendirme Çalışmaları

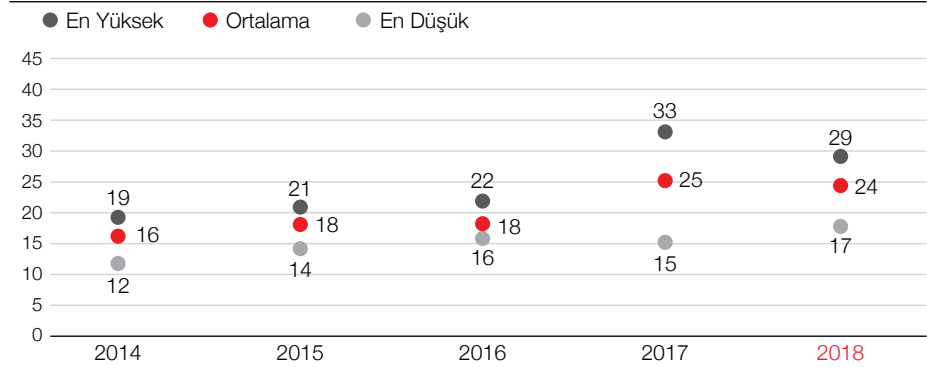
2018 yılında 8 adet konferans ve road show'a katılım sağlanmış, yaklaşık 400 fon yöneticisi ve analist ile bire bir görüşmeler yapılmıştır. Toplantıların yanı sıra yazılı ve sözlü olarak hissedarlardan ve analistlerden gelen sorulara yanıt verilmiştir. Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı'nın da katılımı ile düzenlenen çeyreklik telekonferanslar aracılığıyla yatırımcıların Tüpraş ve sektörel gelişmelerle ilgili bilgi sahibi olmaları sağlanmıştır. 2018 yılında pay sahiplerinden gelen talepler cevaplanmış, gerekli bilgilendirme çalışmaları sürdürülmüştür.

**TÜPRAŞ'IN PİYASA DEĞERİ
PİYASANIN ÜZERİNDE
GÖSTERDİĞİ PERFORMANS
SONUCUNDA, 2017 YIL
SONUNA GÖRE TL BAZINDA
%8 ARTARAK, 27,0 MİLYAR
TL'DEN 29,2 MİLYAR TL'YE
YÜKSELMİŞTİR.**

Hisse Fiyat Seyri (TL/Hisse)*

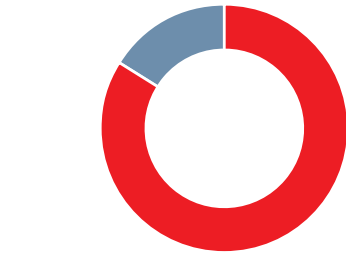
Hisse Fiyat Seyri (ABD doları/Hisse)*

*Kâr payı düşülerek oluşan fiyatlardır.

YATIRIMCI İLİŞKİLERİ

Tüpraş Hissesindeki Yerli/Yabancı Dağılımı

- Yabancı Payı %84,04
- Yerli Payı %16,05

Tüpraş Hissesindeki Yatırımcı Kompozisyonu

Tüpraş hisselerinin %49'u Borsa İstanbul (BIST)'da işlem görmektedir. Yatırımcı portföyünün çeşitliliği ve zenginliği, yatırımcılar nezdinde güven ve istikrarın önemli bir göstergesi olarak kabul edilmektedir. Bu durumun göstergesi olan halka açık hisselerdeki uluslararası kurumsal yatırım bankası, fonların ve yabancı kuruluşların payı 2018 yıl sonu itibarıyla %84,04'tür.

Hisse Performansı

Hisse fiyatı, 2018 yıl sonunda, 2017 yıl sonuna göre %8 artarak 107,9 TL'den 114,8 TL'ye yükselirken BIST 30 endeksinin %28 üzerinde performans göstermiştir.

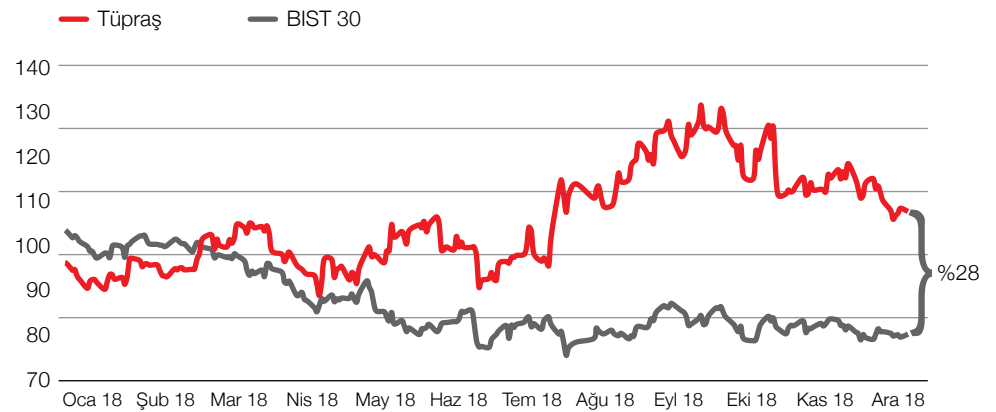
Piyasa Değer Gelişimi

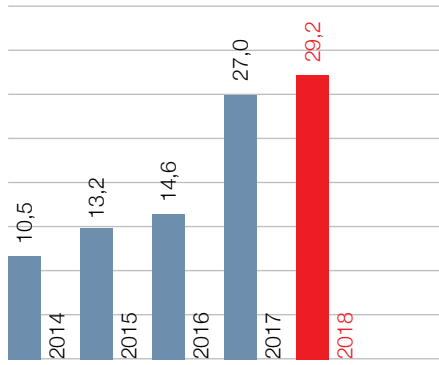
2018 yılı içinde hisse senedi piyasalarında yaşanan dalgalanmaya rağmen, Tüpraş'ın piyasa değeri piyasanın üzerinde gösterdiği performans sonucunda, 2017 yıl sonuna göre TL bazında %8 artarak, 27,0 milyar TL'den 29,2 milyar TL'ye yükselmiştir.

Tüpraş'ta Kurumsal Yönetim

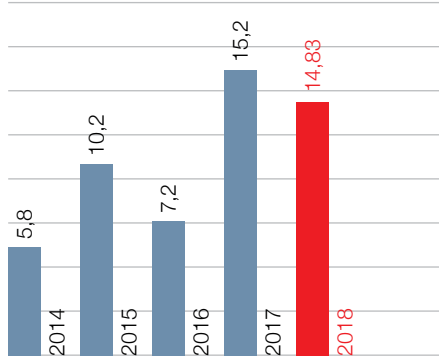
Tüpraş'ın, 2007 yılında dâhil olduğu Kurumsal Yönetim Endeksinde 8 Ekim 2007 tarihinde 7,91 olarak belirlenen Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu, sağlanan gelişmeler paralelinde 2018 yılında 9,48'e yükseltilmiştir.

Tüpraş - BIST 30 Endeksi Relatif Performansı 2018

Şirket Değer Değişimi (milyar TL)*

*Brüt Temettü Hariç

Hisse Başına Kâr (TL)

Kurumsal Yönetim Derecelendirme raporunda Tüpraş'ın BIST Kurumsal Yönetim Endeksi'ne 9,48'lik not ile üst seviyede dâhil edilmesinin nedenleri;

- SPK Kurumsal Yönetim Gönüllü İlkeleri'ne büyük ölçüde uyum sağlaması,
- Tüm politika ve önlemleri uygulamaya koyması,
- Yönetim ve iç kontrol mekanizmalarını etkin bir şekilde oluşturması,
- Tüm kurumsal yönetim risklerinin tespit edilmesi ve aktif bir şekilde yönetilmesi,
- Pay ve menfaat sahiplerinin haklarının en adil şekilde gözetilmesi,
- Kamuyu aydınlatma ve şeffaflık faaliyetlerinin en üst düzeyde olması ve yönetim kurulunun yapı ve işleyişinin en iyi uygulama kategorileri arasında yer alması.

Tüpraş, SAHA Kurumsal Yönetim ve Kredi Derecelendirme Hizmetleri A.Ş.'nin 21 Temmuz 2017 tarihinde yayımlanmış olduğu Dünya Kurumsal Yönetim Endeksi (DKYE)'ne göre 1. grup içinde yer almaktadır.

Kurumsal Yönetim Notu Dağılımı (%)

Pay Sahipleri	95,51
Kamuyu Aydınlatma ve Şeffaflık	94,02
Menfaat Sahipleri	99,51
Yönetim Kurulu	92,86
Ortalama	94,81

BIST Sürdürülebilirlik Endeksi

Borsa İstanbul tarafından Kasım 2014'te oluşturulan ve kurumsal sürdürülebilirlik performansları üst seviyede olan şirketlerin yer aldığı BIST Sürdürülebilirlik Endeksi (XUSRD), şirketlere ekonomik, çevresel ve sosyal performanslarını değerlendirmenin yanı sıra kurumsal şeffaflık ve hesap verebilirliklerini ve sürdürülebilirlik konularına ilişkin risk yönetim becerilerini geliştirme imkânı sağlamaktadır.

Tüpraş, Borsa İstanbul şirketlerini uluslararası sürdürülebilirlik ölçülerine göre değerlemeye tabi tutan BIST Sürdürülebilirlik Endeksi'ne oluşturulduğu 2014 yılında dâhil olmuştur.

İNSAN KAYNAKLARI

TÜPRAŞ, EN BÜYÜK YATIRIMINI İNSAN KAYNAĞI ALANINDA GERÇEKLEŞTİRMEKTEDİR.

akademik teşvik

Çalışanların lisansüstü programlara katılımına yönelik teşvik programları bulunmaktadır.

Türkiye enerji sektörünün lideri olan ve dünya standardında bir rafineri şirketi vizyonunu benimseyen Tüpraş, bu anlayış doğrultusunda en büyük yatırımını insan kaynağı alanında gerçekleştirmektedir.

Petrol rafinaj sektöründe işbaşı eğitimi beş ile on yıl arasında süre gerektiren nitelikli, deneyimli, yetişmiş insan kaynağı rafinerilerin güvenli ve verimli şekilde çalıştırılmasında kilit önem taşımaktadır.

Tüpraş'ın insan kaynakları anlayışı;

- Doğru İşe Doğru İnsan,
- Performansa ve Yetkinliklere Bağlı Ücret,
- Başarıya Bağlı Değerlendirme,
- Herkes İçin Eşit Fırsat

ilkelerine bağlı kalarak insan gücünü sürekli geliştirmeyi ve global rekabet ortamında kalıcı üstünlük haline getirmeyi hedeflemektedir.

**ŞİRKET BÜNYESİNDEKİ
TEMEL İLKELER “NASIL?”
SORUSU ETRAFINDA
ŞEKİLLENDİRİLMİŞTİR.
BU İLKELER TÜPRAŞ
KÜLTÜRÜNÜ
DESTEKLEYECEK
NİTELİKTE VE TÜPRAŞ’IN
EN SÜRDÜRÜLEBİLİR
ŞEKİLDE DÖNÜŞÜMÜNÜ
TAKİP ETMEKTE VE
DESTEKLEMEDİR.**

384

bin saat

2018 yılında Tüpraş’ta 384 bin saat
çalışan eğitimi verilmiştir.

Tüpraş’ın uzun vadeli insan kaynağı planlaması şirketin hedeflerini en iyi şekilde gerçekleştirecek çalışanların şirkete kazandırılması, liderlik kabiliyetlerinin artırılması, sürekli eğitimlerle bilimsel ve operasyonel yetkinliklerinin geliştirilmesi ve kariyer planlamalarının yapılması doğrultusunda oluşturulmuştur. Bu kapsamda oluşturulan insan kaynakları süreçleri, Tüpraş’ın kurumsal hedefleri doğrultusunda büyük bir titizlikle yönetilmektedir.

Tüpraş’ta Gelişim

Tüpraş, özelleştirme ile başladığı insan kaynaklarındaki iyileştirme ve yapısal değişim çalışmaları çerçevesinde bir yandan nitelikli işgücünü çekerek en etkin ve verimli biçimde değerlendirirken, bir yandan da çalışanlarının gerek mesleki bilgi ve becerilerinin, gerekse kişisel yeteneklerinin geliştirilmesine yönelik eğitimlere ve gelişim faaliyetlerine önem vermektedir.

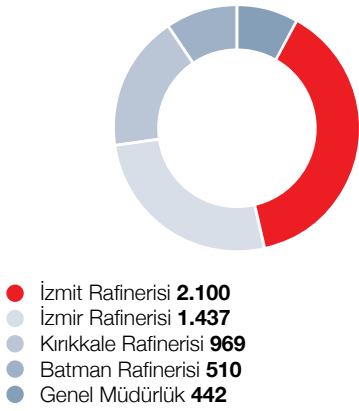
Bu anlayış ve Mozaik Kültürel Gelişim Projesi kapsamında, 2015 yılı Kasım ayında çalışanların katılımı ile belirlenen Tüpraş’ın değerleri ve çalışma kültürü prensiplerinin anlaşılması ve özümsemesi amacıyla tüm çalışanları kapsayan Tüpraşlı Olmak eğitim programı başlatılmıştır. 2018 yılında, yöneticilerin, aylık ücretli ve saat ücretli çalışanların eğitimlerine devam edilmiştir.

İşgücünün bilgi beceri ve yetkinliklerini artırmak amacıyla, Tüpraş iç kaynakları ile, bölümler bazında mesleki gelişimi destekleyecek nitelikte eğitim programları geliştirilmiştir. Üretim, Bakım, İşletme Güvenirliği ve Kalite Sistemleri Müdürlükleri’nde eğitim projeleri yapılandırılmasına devam edilmektedir. Ayrıca eğitim programı tamamlanan bölümlerin, eğitim uygulamalarına başlanarak gelişimin sürekliliği sağlanmaktadır.

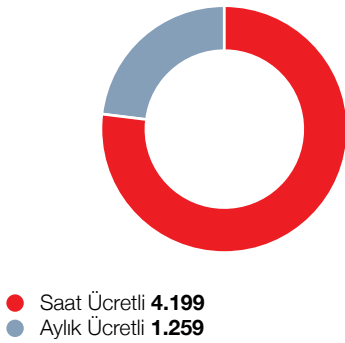
Tüpraş’ta çalışanların bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi, yetkinliklerinin artırılması ve sektördeki çalışmaların akademik bilgilerle zenginleştirilmesi amacıyla lisansüstü programlara katılıma yönelik teşvik programları bulunmaktadır.

İNSAN KAYNAKLARI

Çalışan Dağılımı (kişi)

Çalışanların Saat/Aylık Ücrete Göre Dağılımı (kişi)

Her birime eğitim sorumluları atanarak eğitim ihtiyaçları belirlenmektedir. İhtiyaçlar doğrultusunda birimlere özel eğitimler organize edilmektedir. Tüpraş çalışanları için hazırlanan Aylık Ücretli Çalışanlar için Eğitim ve Kişisel Gelişim Kataloğu yayınlanmış ve talepler EnerjiK sistemi üzerinden toplanmıştır.

Ulusal Meslek Standardı ve Ulusal Yeterlilik Hazırlama formu ile Mesleki Yeterlilik Kurumu'na başvuru yapılmış ve Ulusal Meslek Standardı yazılımına başlanmıştır.

Bu kapsamda

- Petrol Rafinaj Operatörü Seviye 3
- Petrol Rafinerisi Kontrol Operatörü Seviye 4
- Petrol ve Ürünleri Elleçleme Operatörü Seviye 3
- Petrol Rafinerisi Kuvvet Santrali Operatörü Seviye 3

standartları hazırlanarak Mesleki Yeterlilik Kurumu'nun onayına sunulmuştur.

Çalışan Bağlılığı

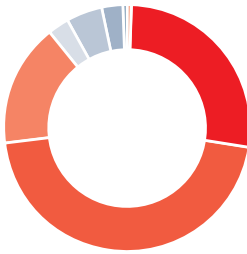
Bağımsız bir kuruluş tarafından uzun süredir tekrarlanan Çalışan Bağlılığı Anketi sonuçlarına göre, 2018 yılında Tüpraş'ta çalışan bağlılığı bir önceki yıla göre 3,2 puanlık düşüş ile %57,2 olarak gerçekleşmiştir. Şirket genelinde sonuçlar titizlikle değerlendirilerek detaylı aksiyon planları oluşturulmaktadır. Farklı bakış açılarıyla zenginleşen, yenilikçi projeler ve çözüm önerileri geliştirerek Tüpraş'ı "En çok çalışılmak istenen, gözde şirketler" sıralamasında en üst seviyelerde konumlandırmak hedeflenmektedir.

Çalışan bağlılığının önemli bir göstergesi olan personel değişim oranı ise (istenmeyen kayıplar) %3 seviyelerindedir. Bu oran sektör, ülke ve dünya çapında bakıldığında kabul edilebilir sınırların içerisinde.

Çalışanlara Verilen Eğitim

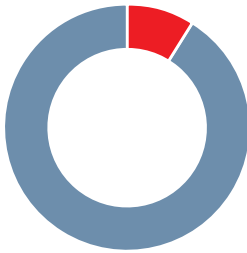
	Çalışan Sayısı	Toplam Eğitim Saati	Ortalama Eğitim Saati
Aylık Ücretli	1.259	103.165	82
Saat Ücretli	4.199	281.241	67
Toplam	5.458	384.406	70

Aylık Ücretli Personelin Eğitim Durumu (Kişi)

- Doktora 8
- Yüksek Lisans 339
- Lisans (Teknik) 575
- Lisans (İdari) 203
- Önlisans 36
- Endüstri Meslek Lisesi 58
- Lise 36
- Diğer 4

Çalışan Dağılımı (kişi)

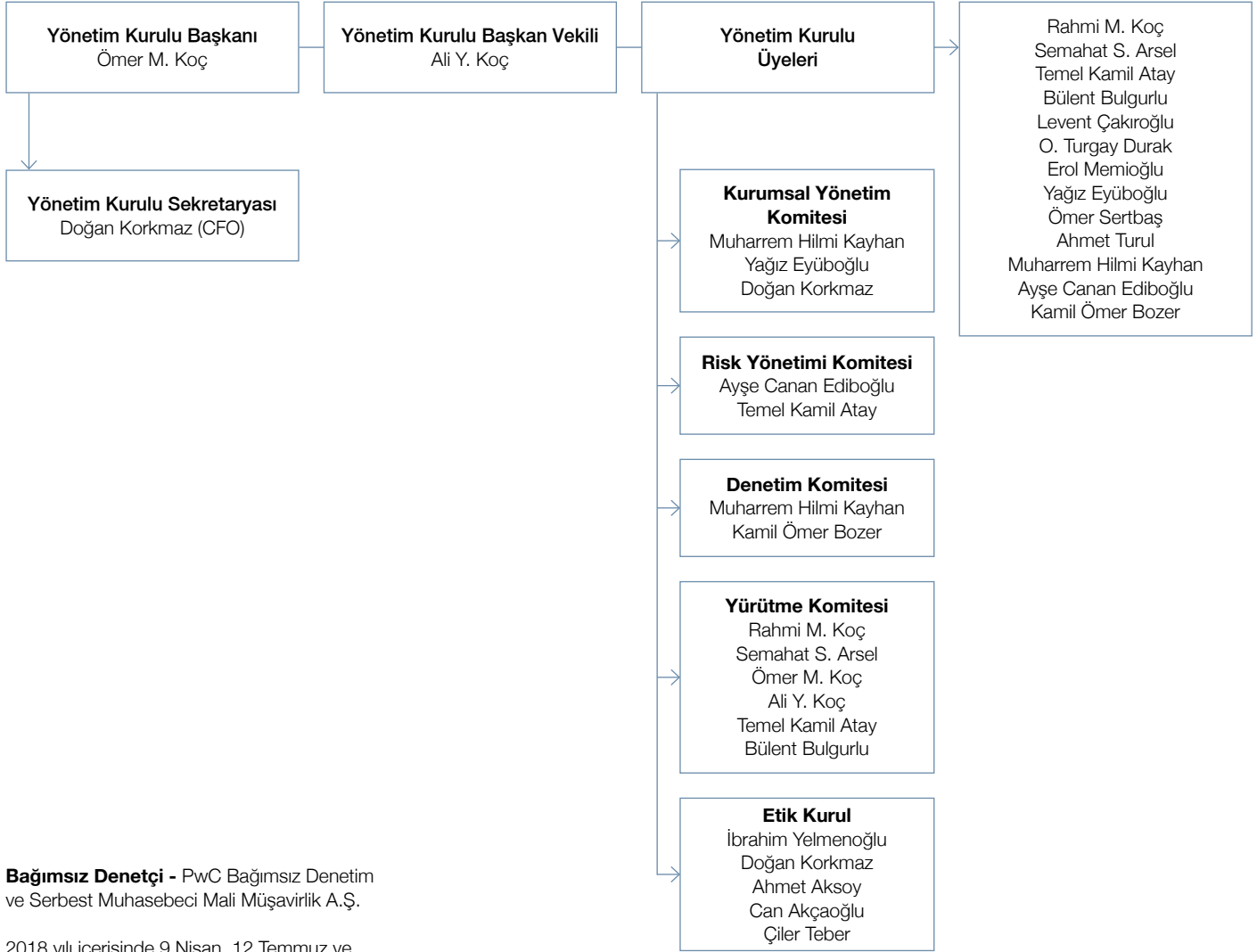
- Kadın 500
- Erkek 4.958

Çalışan Destek Uygulamaları

- **Çalışan Destek Programı:** Tüpraş çalışanlarının ve ailelerinin yaşam tarzlarına ve bireysel ihtiyaçlarına yönelik hizmet veren profesyonel bir destek programıdır. Program, konu uzmanlarından mali, hukuki ve psikolojik danışmanlık ile günlük hayattaki özel ihtiyaçlara yönelik hızlı çözümler sunmaktadır. 7/24 aranabilecek bir destek hattı ile hizmet verilen Programın performansı sürekli ölçümlenerek takip edilmektedir.
- **İş'te Destek Programı:** 2016 yılında başlatılan İş'te Destek ile tüm rafinerilerde endüstriyel psikologlar tarafından taramalar, eğitimler ve bireysel psikolojik destek çalışmaları artarak devam etmektedir.
- **Genişletilmiş Sağlık Sigortası Programı:** Tüm Tüpraş çalışanları tamamlayıcı sağlık sigortası kapsamına alınmıştır. Program kapsamında çalışanlara çok uygun maliyetler ile özel sağlık kurumlarından kendileri ve aileleri için yararlanma imkânı sağlanmıştır.
- **Esnek Çalışma Saatleri:** Bu uygulama ile Tüpraş'ın aylık ücretli çalışanları, kişisel ihtiyaç ve tercihlerine göre günlük ve haftalık çalışma sürelerinin başlangıç ve bitiş saatlerini, yönetimin bilgisi ve belirli sınırlar dâhilinde düzenleyebilmektedir.
- **Kreş Yardımı Yan Hak Paketi:** Özellikle kadın çalışanların iş-özel yaşam dengesine ve kariyer gelişimlerine destek olmak amacıyla Kreş Yan Hak Paketi uygulaması başlatılmıştır.
- **Uyum Süreci Rehber Programı:** İşe yeni giren Tüpraş çalışanları için, kurum kültürüne ve işe adaptasyonunun hızlı bir şekilde sağlanması amacıyla ilk 3 aylık oryantasyon döneminde Rehber Destek Programı uygulaması bulunmaktadır.
- **Flextra Paketi:** Esnek ek yan hak uygulaması olan bu paket kapsamında; hayat sigortası, hediye ve indirim çekleri, bireysel emeklilik programları gibi seçenekler şirket katkısı ile beraber yaşam tarzlarına ve farklı bireysel ihtiyaçlarına uygun olarak çalışanlara opsiyon olarak sunulmaktadır.
- **Takdir ve Ödül Sistemleri:** Anlık Ödül ve SEÇ (Sağlık, Emniyet ve Çevre) Ödül uygulamaları güncellenerek çalışanların başarılarının hızla ödüllendirip takdir edilmesi sağlanmıştır.

İNSAN KAYNAKLARI

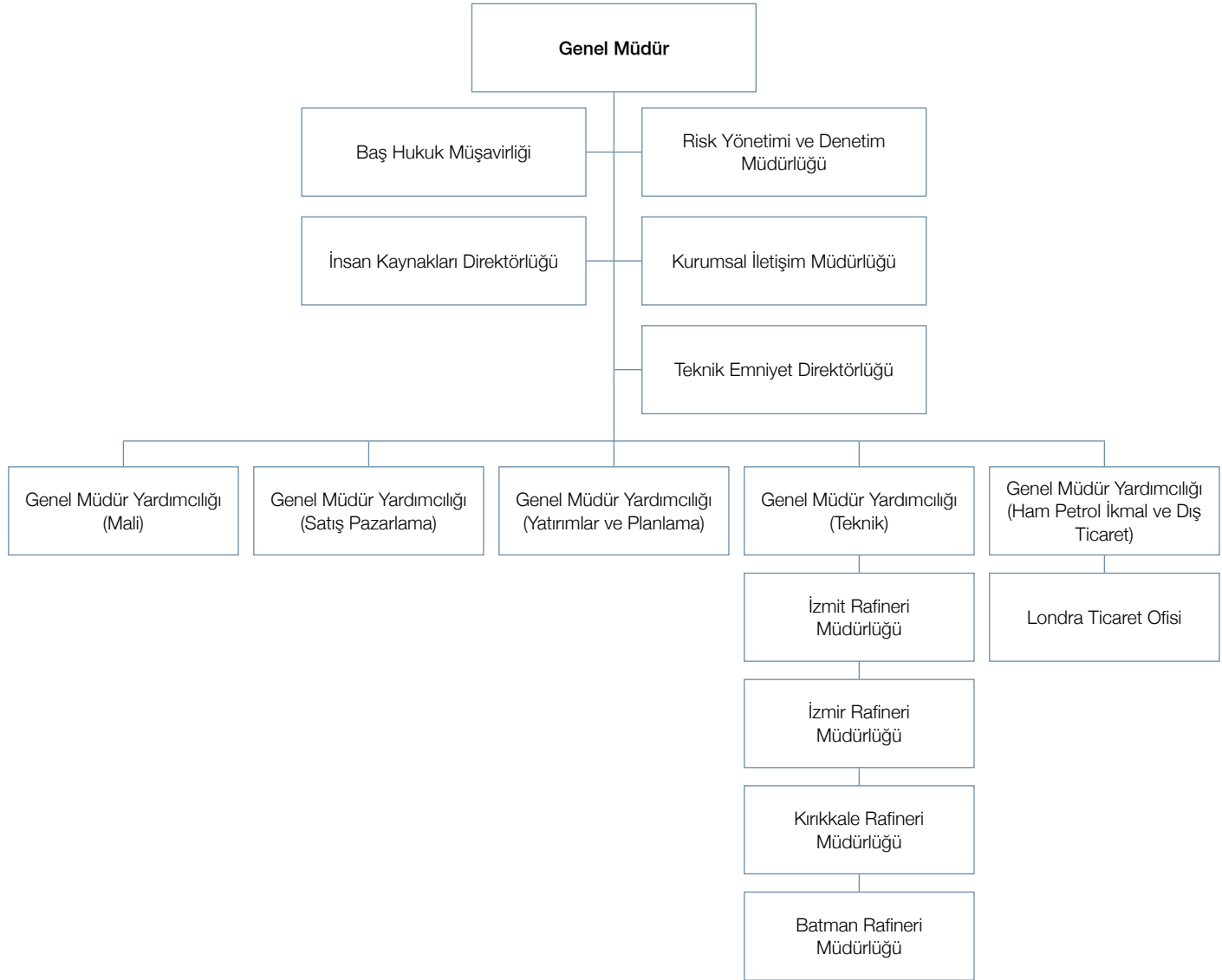
Yönetim Kurulu Yapısı

Bağımsız Denetçi - PwC Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.

2018 yılı içerisinde 9 Nisan, 12 Temmuz ve 26 Kasım olmak üzere Yönetim Kurulu üç kez toplanmıştır. Yönetim Kurulu Üyeleri Yönetim Kurulu toplantılarının çoğuna fiziksel katılım göstermiştir.

Tüpraş Organizasyon Şeması

BAŞARI VE ÖDÜLLER

İSTANBUL SANAYİ ODASI'NIN "TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU-2017" ARAŞTIRMASI SONUÇLARINA GÖRE TÜPRAŞ, SANAYİNİN ZİRVESİNDEKİ YERİNİ KORUMUŞTUR.

Fortune 500

Türkiye'nin birincisi

Tüpraş, 53,9 milyar TL net satış geliriyle Fortune 500 Türkiye sıralamasında Türkiye'nin en büyük şirketi olmuştur.

Fortune 500 Türkiye'nin birincisi Tüpraş olmuştur.

Tüpraş, 53,9 milyar TL net satış geliriyle Fortune 500 Türkiye sıralamasında Türkiye'nin en büyük şirketi olmuştur. Tüpraş, 2007 yılından bu yana onuncu kez listenin ilk sırasında yer almıştır.

PERYÖN 10. İnsana Değer Ödülleri'nde Tüpraş'a 1'incilik ödülü

Koruyucu ruh sağlığı kapsamında gerçekleştirilen İŞ'TE Destek Psikososyal Destek Projesi; insan yönetimi alanındaki yenilikçi uygulamaları tanıtmak, örnek teşkil eden çalışmalarını sektöre kazandırmak ve desteklemek amacıyla PERYÖN tarafından Türkiye çapında düzenlenen ve 9 farklı kategoride 22 şirketin yarıştığı, 10. PERYÖN İnsana Değer Ödülleri'nde Çalışan Sağlığı ve Güvenliği-Fark Yaratıcı İK Projeleri kategorisinde en iyi proje seçilerek Başarı Ödülünü kazanmıştır.

Sanayide Enerji Verimliliği yarışmasında Kırıkkale, İzmit ve Batman rafinerilerine ödül

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından düzenlenen 9'uncu Enerji Verimliliği Forumu kapsamında, Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması (SENER) SEVAP-3 kategorisinde Kırıkkale Rafinerisi CCR Ünitesi Reaktör Fırınlarında Burner Revizyonu projesi ile 1'incilik ödülünü, İzmit Rafinerisi ise Plant 33 Ünitesi Nafta Döngüsü projesi ile 2'ncilik ödülünü kazanmıştır. Batman Rafinerisi SEVAP-2 kategorisinde, Isıl Entegrasyon projesi ile 3'üncülük ödülünü almıştır.

Tüpraş, yarıştığı 7 enerji tasarrufu projesi ile enerji tüketiminde yıllık 11.640 TEP/ yıl düşüş, sera gazı emisyonunda yılda 36.577 ton CO₂ azalma sağlamıştır. Karbon salınımindaki azalma miktarı 110 bin ağaç dikimine denk gelmektedir.

ISO 500

Tüpraş, İstanbul Sanayi Odası'nın Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2017 araştırması sonuçlarına göre, 51,1 milyar TL üretimden satış hacmi ile sanayinin zirvesinde yer almıştır.

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Başarılı Sanayi Kuruluşları ödülü

Ege Bölgesi Sanayi Odası üyesi olan ilk 100 büyük firma arasında yer alan Tüpraş, 2017 yılı üretimden satışlar kategorisinde birinci olmuştur.

TİM İhracatta İlk 1000

Tüpraş, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)'nin açıkladığı İhracatta İlk 1.000 Firma listesi genel sıralamada 2,8 milyar ABD doları değerinde, 5,8 milyon ton ürün ihracatı ile 5'inci sırayı almıştır.

BAŞARI VE ÖDÜLLER

Capital 500

Türkiye'nin birincisi

Tüpraş, Türkiye'nin En Büyük 500 Özel Şirketi araştırmasında 53,9 milyar TL ciroyla 1'inci olmuştur.

Capital 500

Bu yıl 21'inci düzenlenen Türkiye'nin En Büyük 500 Özel Şirketi araştırmasında Tüpraş, 53,9 milyar TL ciroyla 1'inci olmuştur.

Platin Global 100 ödülleri

Tüpraş, Platin Global 100 araştırmasında Endüstri 4.0 temasıyla yapılan araştırmada enerji-petrol sektörü lideri olarak ödüllendirilmiştir.

Sürdürülebilir İş Ödülleri Birincisi

Tüpraş

Sürdürülebilirlik Akademisi tarafından bu yıl 5'inci düzenlenen Sürdürülebilir İş Ödülleri'nde Tüpraş, Su Yönetimi kategorisinde Belediye Kentsel Atık Sularının Sanayide Proses Suyu Olarak Kullanılmak Üzere Geri Kazanımı Projesi ile 1'incilik ödülü almıştır.

KSO'dan Tüpraş'a Performans Özel Ödülü

Kocaeli Sanayi Odası'nın düzenlediği 11. Sektörel Performans Ödülleri organizasyonunda Tüpraş'a ülke ekonomisine yaptığı katkılardan dolayı Büyük Ölçekli Kuruluşlar kategorisinde, Jüri Özel Ödülü verilmiştir.

AKİB İlk 500 İhracatçı Firma Ödülü

Tüpraş, gerçekleştirdiği 2,7 milyar ABD doları ihracat ile Akdeniz İhracatçı Birlikleri'nin ihracatta ilk 500 araştırmasında ilk sırada yer almıştır.

İSO Çevre Ödüllerinde Tüpraş'a 2'ncilik

İstanbul Sanayi Odası'nın 1995 yılından bu yana, düzenlediği 2018 yılı Çevre Ödüllerinde Tüpraş, İzmit Rafinerisi Belediye Kentsel Atık suların Sanayide Proses Suyu Olarak Kullanılmak Üzere Geri Kazanımı Projesi ile Büyük Ölçekli İşletme Çevre Dostu Uygulama Projesi kategorisinde 2'ncilik ödülünü almıştır.

TÜYİD'den 2'ncilik Ödülü

Türkiye Yatırımcı İlişkileri Derneği'nin 2018 Zirve'sinde, Sürdürülebilirlik Fonlarının En Fazla Yatırım Yaptığı Şirket kategorisinde 2'ncilik ödülü Tüpraş'ın olmuştur.

SEKTÖR

%4,2

artış

Türkiye Motorin Tüketimi

%1,7

artış

Türkiye Benzin Tüketimi

Dünya petrol ürünleri talebinin yaklaşık 1,3 milyon varil/gün arttığı 2018 yılında petrol fiyatlarında dalgalı ve yukarı yönlü bir seyir izlenirken, yıla gelişmekte olan ülke para birimlerinde yaşanan önemli değer kayıpları damga vurmuştur. Rafinaj kârlılıkları açısından vasat bir yıl olan 2018 yılında dikkat çekici gelişmelerden birisi dünya rafinerileri şarj paçalında hafif ham petrolerin ve kondensatın payının, sonuç olarak da beyaz ürün veriminin artmasıdır. Dikkat çekici gelişmelerden bir diğeri ise Çin'in hızla artan ihracatı ile sektörde ABD'den sonra en önemli oyuncuların birisi haline gelmiş olmasıdır.

Yıl genelinde dönemsel yaşanan ivme kayıplarına rağmen ülkelerin aldığı önlemlerin de katkısıyla küresel ekonominin büyümeyi sürdürmesi ve canlı havacılık sektörünün petrol ürünleri

talebine olumlu yansımaları özellikle orta distilat ürünlerin kârlılıklarını desteklemiştir. Güney Amerika'daki ürün açıkları ve rafinaj sektöründe yaşanan sorunlar sonucu ABD kargolarının bölgemize girişinin sınırlanması da motorin kâr marjlarını güçlendirmiştir.

Dünya rafinerilerinin benzin verimi yüksek hafif ham petrol ile kondensatı daha yüksek oranda işlemeye başlaması benzin arzını artırırken, yükselen fiyatlar ürün fiyat artışlarının doğrudan nihai tüketiciye yansıdığı ABD ve gelişmekte olan ülkelerde talebi baskılamıştır. Bunun yanında Çin'in teşvik paketleriyle alternatif yakıtlı araçları desteklemesine ve benzinli araç alımlarında yaşanan zorluklara bağlı olarak benzindeki talep büyümesi beklentilerin altında kalmıştır. Güçlü orta distilat marjlarının küresel bazda yüksek

kapasite kullanımına imkân sağlamasıyla artan benzin arzı ve stok düzeyi nedeniyle 2018 yılının özellikle son çeyrek dönemi hafif distilat marjları açısından olumlu geçmemiş ve özellikle benzinde tarihi en düşük kârlılıkların yaşanmasına neden olmuştur.

2018 yılında dikkat çeken gelişmelerden bir diğeri ise özellikle son çeyrek dönemde fuel oil marjlarında gözlenen iyileşme olmuştur. Son 10 yılın en yüksek fuel oil crack marjları basit rafinerilerin yüksek kapasite kullanımına imkân sağlamıştır. Çin'in bağımsız "teapot" rafinerilere verdiği ham petrol ithal izni ve yüksek ihracat kotaları ihracatında önemli artışlara yol açarken, düşük ABD ham petrol (WTI) fiyatı ve doğalgaz maliyet avantajının etkisi ile ABD rafineri kapasite kullanımı rekor seviyelere çıkarak, dünyanın en büyük motorin ihracatçısı olan ülkeyi benzinde de net ihracatçı konumuna yükseltmiştir.

2018 yılına 66,6 ABD doları/varil seviyesinden başlayan Dated Brent ham petrol fiyatı, yılın son çeyreğine kadar ham petrol talebindeki olumlu seyrin devam etmesi, OPEC ülkelerinin kesinti anlaşmasına yüksek oranda uyumu, ABD'nin İran yaptırımlarını yürürlüğe koyması ve bu konudaki katı tutumunun etkisiyle 86,2 ABD doları/varil seviyelerini görmüştür. Son çeyrek dönemde ise ABD'nin yaptırımlardaki tavrını yumuşatarak 8 ülkeye muafiyet tanıması, Libya, Suudi Arabistan ve Rusya'dan gelen üretim artışları ve küresel ekonomiye ilişkin artan kaygılara

bağlı olarak talep öngörülerinin aşağı yönlü revize edilmeye başlaması ile arz endişeleri yerini talep yönlü endişelere bırakmış ve ham petrol fiyatlarında hızlı bir düşüş trendi başlamıştır. Yılın son ayında OPEC ve Rusya'nın 1,2 milyon varil günlük kesinti anlaşması ile 60 ABD doları /varil düzeylerinde denge arayan ham petrol fiyatları, gelişmekte olan piyasalarda, Çin ve Avrupa'da belirgin hale gelen yavaşlamaya bağlı oluşan küresel ekonomik endişeler sonucu 2018 yılını 50,21 ABD doları/varil seviyesinde kapatmıştır. Yıl ortalaması ise 71,04 ABD doları/varil olarak gerçekleşmiştir.

2018 yılında gelişmekte olan ülke para birimlerinde yaşanan devalüasyonların en önemlilerinden biri ülkemiz para biriminde meydana gelmiştir. Petrol fiyatlarındaki yükselişe kur artışlarının da eklenmesi, nihai ürün fiyatlarının hızla yükselmesine yol açmıştır. ÖTV düzenlemesi ile artışların sınırlanması talep düşüşünü sınırlamış olsa da özellikle fiyat duyarlılığı yüksek benzin talebi baskı altında kalmıştır. 3. çeyrekte itibaren ekonomik yavaşlama motorin talebinde de daralmaya yol açarken, Türkiye petrol ürünleri talebi ilk altı aylık dönemde göstermiş olduğu %10,7'lik güçlü artıştan %3,6 oranına gerilemiştir. GSYİH ile doğrudan ilişkili olan Türkiye toplam motorin tüketimi mega projeler ve kentsel dönüşüm çalışmalarının olumlu desteği ile ilk altı ayda %11,7 büyümüş, yılın ikinci yarısındaki ivme kaybı ve gerileme sonucu Kasım ayı itibarıyla yıl toplamında %4,2 artışla 23,1 milyon tona ulaşmıştır. Benzer şekilde ilk altı aylık

dönemde %5,1 artan benzin tüketimi de ivme kaybına rağmen son yıllardaki artış trendini %1,7 ile devam ettirmiş ve 2,2 milyon ton seviyesinde gerçekleşmiştir. Tüpraş, depolama ve terminal altyapısından gelen rekabetçi gücünün de olumlu katkısıyla ülke ihtiyacının tamamını karşılamıştır.

Havayolu taşımacılığında son çeyrekte iç hatlarda yaşanan gerilemeye rağmen dış turizm sektöründeki canlılığın desteği ile jet yakıtına güçlü talep yıl boyunca devam etmiştir. 2018 yılı uçak trafiği bir önceki yıla göre %2,8 artarken yolcu sayısı %8,8 yükselişle yaklaşık 210 milyon kişiye çıkmıştır. Bu doğrultuda Tüpraş'ın sivil jet yakıtı satışı bir önceki yılın 344 bin ton (%7,9) üzerinde 4,7 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.

2018 yılında özellikle Ağustos ayından sonra yaşanan ekonomik yavaşlamanın etkisiyle Tüpraş'ın bitüm satışları 589 bin ton (%17) düşüşle 2,9 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.

EPDK'nın 2011 yılı Eylül ayında yayınlanan tebliği doğrultusunda, benzine 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren en az %2 oranında yerli tarım ürününden elde edilmiş biyoetanol katılmaya başlanmış olup, biyoetanol katkı oranı 2014 yılı başında %3'e çıkarılmıştır. 2018 yılı Ocak ayından itibaren ise rafinericiden temin edilen motorinin toplamına en az %0,5 oranında yerli tarım ürünlerinden ve/veya bitkisel atık yağlardan üretilmiş biodizelin harmanlanması zorunluluğu getirilmiştir.

ÜRETİM VE SATIŞ

TÜPRAŞ, TEDARİK ZİNCİRİNDE RİSKİN DAĞITILMASI, FİYAT VE NAVLUN AVANTAJLARININ SAĞLANMASI AMACIYLA HAM PETROL ALIM OPERASYONLARINDA OPTİMİZASYONA VE KAYNAK ÇEŞİTLENDİRMESİNE GİTMEKTEDİR.

Tüpraş,

- Türkiye'nin petrol ürünleri ihtiyacını eksiksiz olarak karşılayarak,
- yenilikçi uygulamalarla sektörü yönlendirerek,
- temiz ve güvenilir ürünleri rekabetçi bir fiyatlandırma yaklaşımı ile piyasaya sunarak

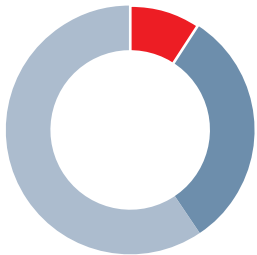
müşteri memnuniyetini en üst düzeye çıkarmaya çalışmaktadır.

Tüpraş'ın tüm faaliyetlerinin ortak odağı, Türkiye'nin petrol ürünleri ihtiyacını karşılamaktır.

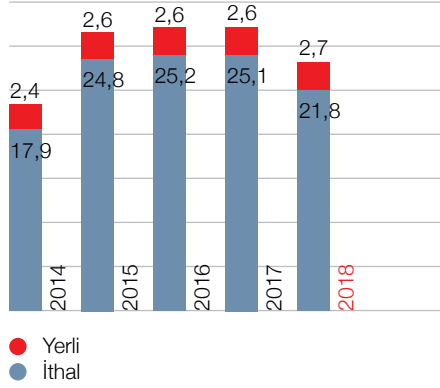
Tüpraş'ın ana faaliyet konusu; ülkenin petrol ürünleri ihtiyacını karşılamak için gerekli ham petrolün tedariki ve rafinajı, ürettiği petrol ürünlerinin yurt içi ve yurt dışı satışı ve dağıtımıdır. Şirket ham petrol rafinaj faaliyetleri sonucunda LPG, benzin ve nafta, jet yakıtı, gazyağı, motorin, fuel oil, bitüm ve makine yağları gibi petrol ürünleri üretmektedir.

Tüpraş, tedarik zincirinde riskin dağıtılması, fiyat ve navlun avantajlarının sağlanması amacıyla ham petrol alım operasyonlarında optimizasyona ve kaynak çeşitlendirmesine gitmektedir. Ham petrol alımlarının önemli bir kısmı ülkelerin ulusal petrol şirketleriyle yapılan yıllık anlaşmalar yoluyla gerçekleştirilmektedir. Bunun yanı sıra ürün taleplerinin gerektirdiği özelliklere sahip ham petrol türlerinin tedarikine yönelik esnekliğin sağlanmasına ve ilave opsiyonların artırılmasına yönelik alımlar da yapılmaktadır.

İkmal Edilen Ham Petrolün Dağılımı

- Düşük Kükürtlü Ham Petrol %9,3
- Orta Kükürtlü Ham Petrol %31,4
- Yüksek Kükürtlü Ham Petrol %59,3

Ham Petrol Temini (milyon ton)**20 farklı çeşit ham petrol alımı**

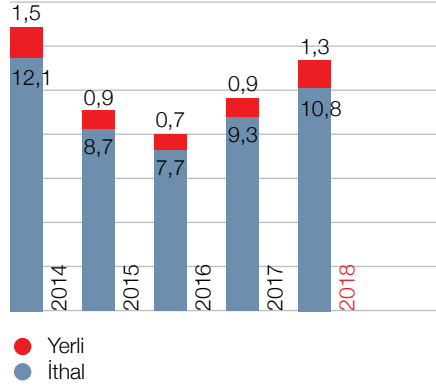
Tüpraş, 2018 yılı içinde, 19 ile 47 API arasında değişen gravitelerde Türkiye dâhil 12 ülkeden 20 farklı çeşit ham petrol alımı yapmıştır.

14,4 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşen ham petrol, ürün ve yarı mamul ithalatının 10,8 milyar ABD doları tutarındaki kısmı yıl içinde ikmal edilen 21,8 milyon ton ham petrol için yapılmıştır.

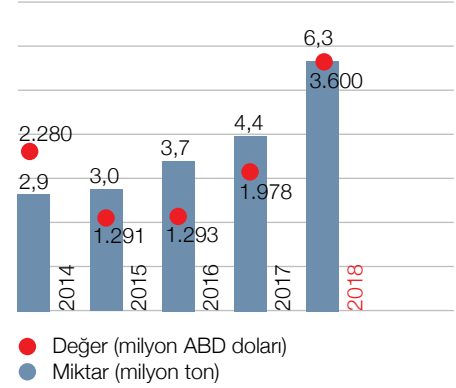
Tüpraş, 2018 yılında, çoğunluğu planlı bakım duruşları esnasında olmak üzere şarja verilmek üzere ithal ettiği 2,5 milyon ton yarı mamulün yanı sıra ülke talebini karşılayabilmek amacıyla 3,8 milyon ton nihai ürün dâhil, toplam 6,3 milyon ton yarı mamul ve nihai ürün ithal etmiştir.

Tüpraş Rafinerileri Üretimleri (bin ton)

Ürünler	2017	2018	Değişim %
LPG	1.024	916	-10,6
Benzin/Nafta	6.148	5.341	-13,1
Jet Yakıtı/Gazyağı	4.860	4.792	-1,4
Motorin	9.584	8.510	-11,2
Fuel Oil	2.103	1.693	-19,5
Bitüm	3.496	2.975	-14,9
Makina Yağları	199	150	-24,9
Kok	868	802	-7,6
Diğer	600	516	-13,9
Toplam	28.883	25.695	-11,0

Ham Petrol Temini (milyar ABD doları)**25,7 milyon ton üretimle %77,4 oranında beyaz ürün verimi**

Tüpraş, İzmir Rafinerisinde 7.000 ham petrol ünitesinde gerçekleştirilen modernizasyon çalışması, İzmit Rafinerisi ham petrol ünitesi planlı bakımı ve Kırıkkale Rafinerisinde bakım amaçlı battery shut down duruşları sebebiyle 2017 yılına kıyasla bir miktar düşüşle 2018 yılında, 24,5 milyon tonu ham petrol, 2,4 milyon tonu yarı mamul olmak üzere toplam 27,0 milyon ton şarjı ünitelerine vermiş, tam kapasite kullanımıyla 25,7 milyon ton üretimle %77,4 oranında beyaz ürün verimine ulaşmıştır.

Ürün Dış Alımı

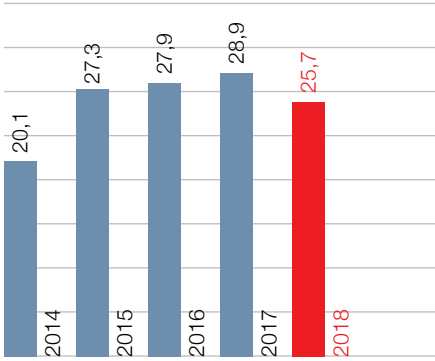
İthalatın tamamen serbest olduğu yurt içi piyasada petrol ürünü fiyatları tam rekabet koşulları altında belirlenmektedir. Bu kapsamda rafinerilerin operasyonel kârlılığı uluslararası piyasalarda belirlenen ham petrol maliyeti ve bu ham petrolden üretilen ürünlerin hasılatı arasındaki fark olarak tanımlanan brüt rafineri marjı ile açıklanmaktadır. Tüpraş'ın yurt içi petrol ürünlerinin fiyatları, Petrol Piyasası Kanunu'nda belirtildiği gibi referans alınacak en yakın piyasa olan CIF Cenoza Akdeniz Platts fiyatlarıyla doğrudan ilişkilidir.

9,3 ABD doları/varil net rafineri marjı

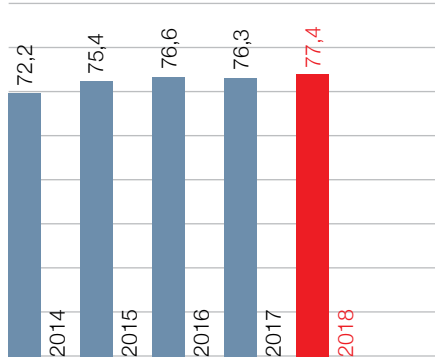
2018 yılında Tüpraş'ın işletme giderleri sonrası net rafineri marjı, 9,3 ABD doları/varil seviyesinde gerçekleşmiştir.

ÜRETİM VE SATIŞ

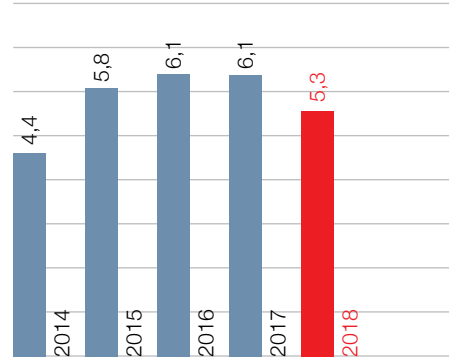
Toplam Üretim (milyon ton)

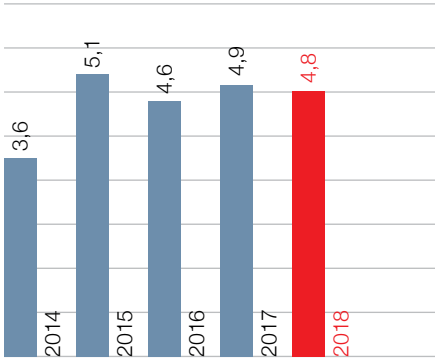
Beyaz Ürün Üretim (%)

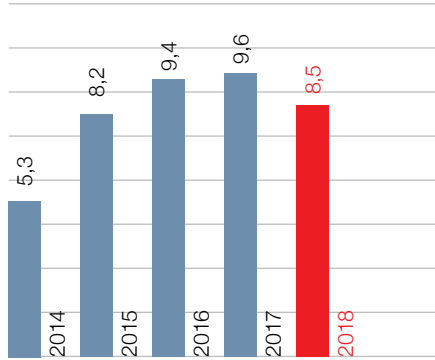
Benzin ve Nafta (milyon ton)

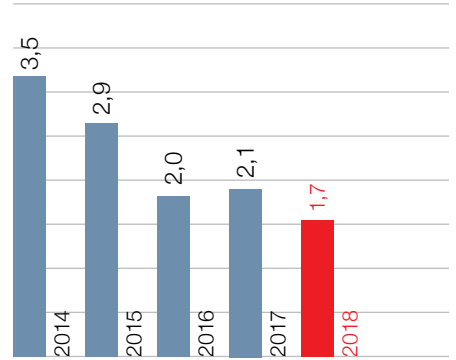
Jet Yakıtı (milyon ton)

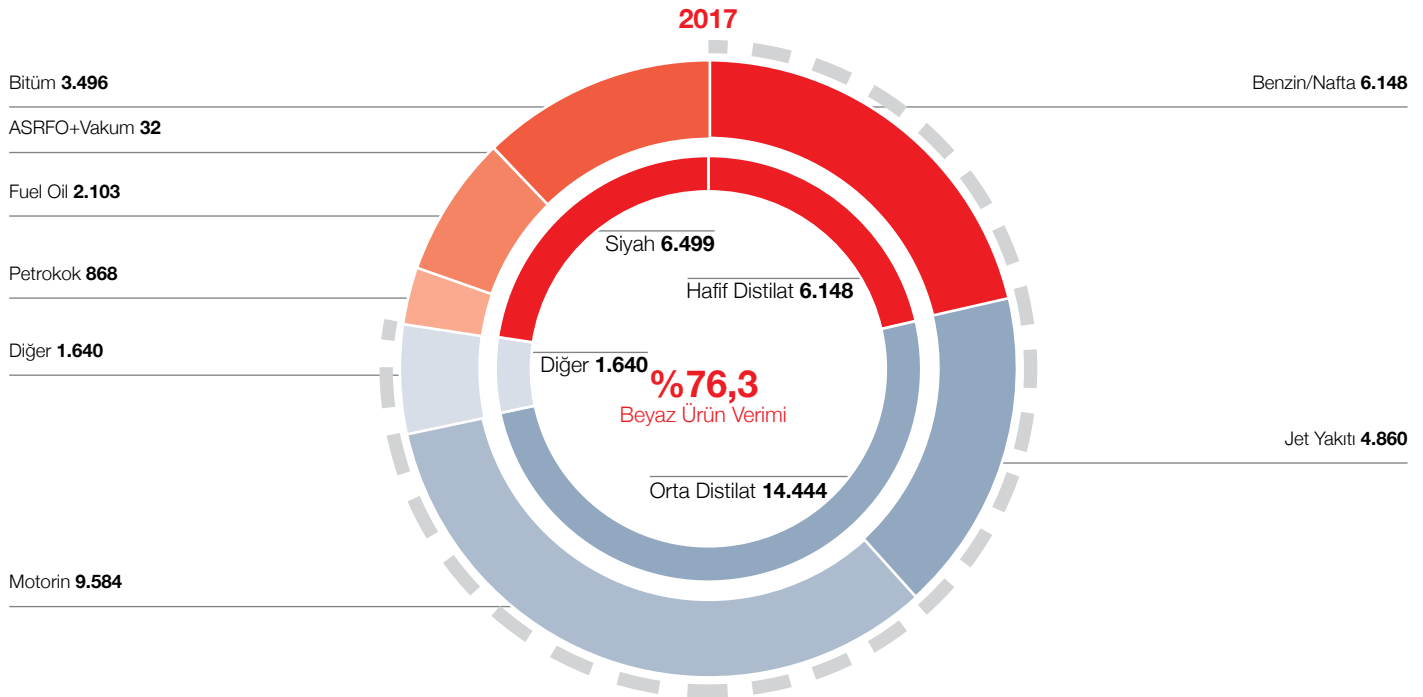
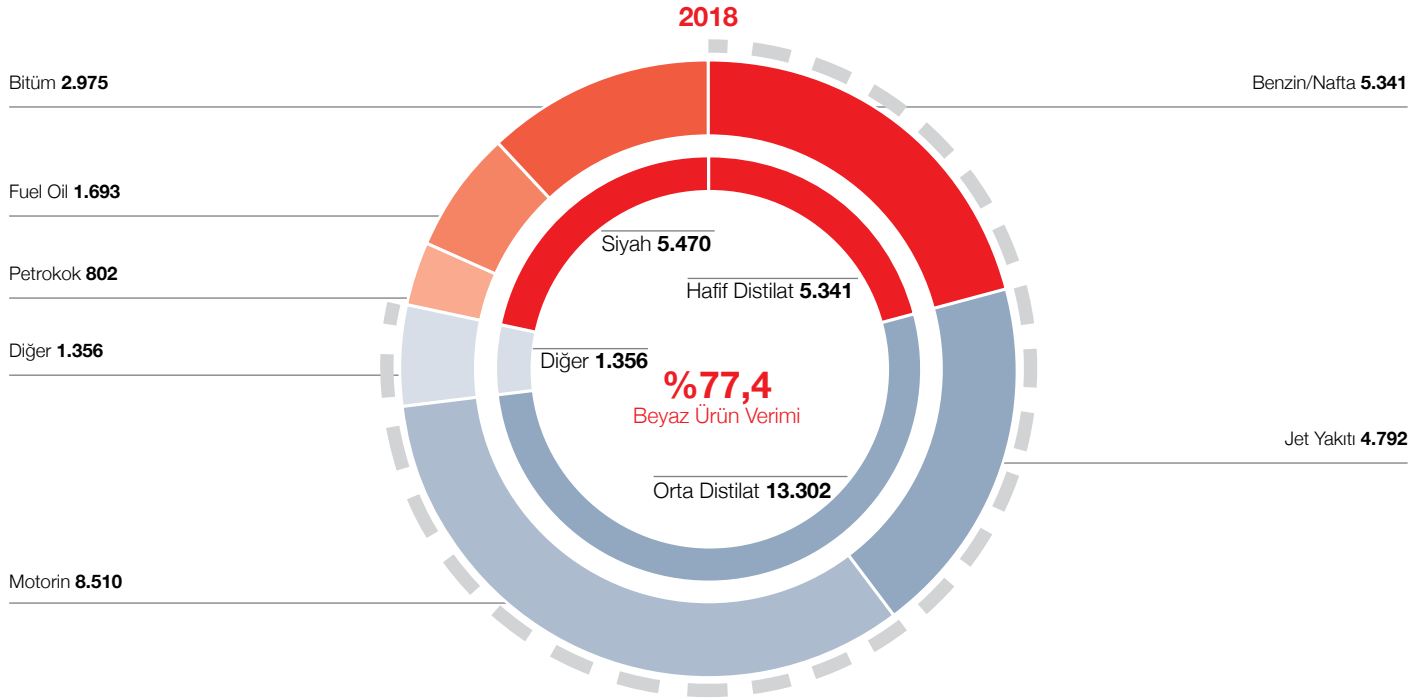
Motorin (milyon ton)

Fuel Oil (milyon ton)

Ürün Verimliliği

ÜRETİM VE SATIŞ

TÜPRAŞ RAFİNERİLERİ, BÖLGE RAFİNERİLERİNE ORANLA KAYDADEĞER YAPISAL ÜSTÜNLÜKLERE SAHİPTİR.

4,2

milyon ton

Tüpraş, 2018 yılında, toplam 2,5 milyar ABD doları değerinde 4,2 milyon ton ürün dış satışı gerçekleştirmiştir.

2018 Yılı Kapasite Kullanımı

Kapasite Kullanım Oranı (%)	Ham Petrol	Yarı Mamul	Toplam
1. Çeyrek	67,3	10,7	78,0
2. Çeyrek	85,4	7,1	92,5
3. Çeyrek	107,2	7,3	114,5
4. Çeyrek	89,4	9,3	98,7

Entegre yapının sunduğu rekabet avantajı

Tüpraş'ın aralarında üretim ve satış optimizasyonuna olanak tanıyan dört rafineriye sahip olması ve rafinerilerin mevcut depo ve terminalleri ile ülke genelinde büyük tüketim bölgelerine yakın konumlanmış olması, Şirket için rekabet avantajı yaratmaktadır. Ayrıca Tüpraş'ın ihtiyaçları doğrultusunda ham petrol ve petrol ürünü taşımacılığı yapan bağlı ortaklığı Ditaş ve rafinerileri arasında akaryakıt taşıması yapan demiryolu taşımacılığı şirketi Körfez Ulaştırma ile kesintisiz ikmal imkânı sağlayarak bu avantajı pekiştirmektedir.

Tüpraş rafinerileri, bölge rafinerilerine oranla aşağıda sıralanan yapısal üstünlüklere sahiptir.

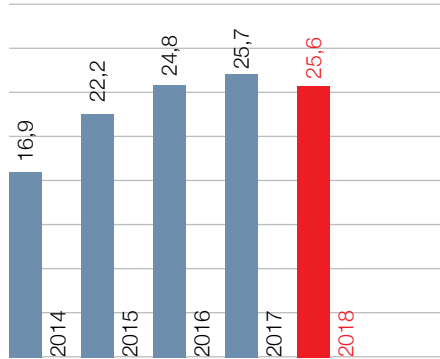
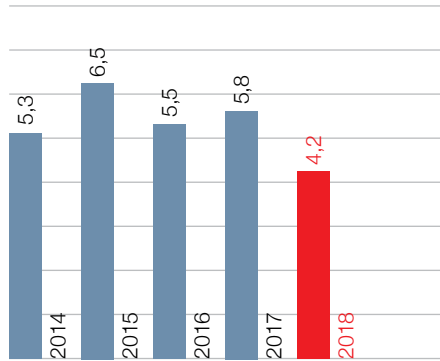
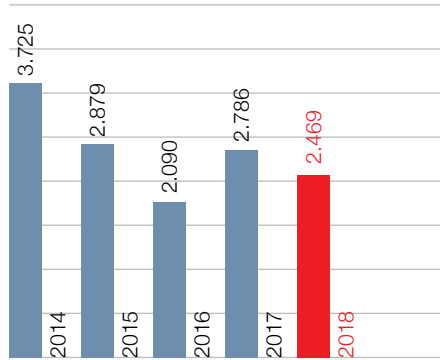
- Rafineriler büyük tüketim merkezlerine yakın konumlanmıştır.
- Rafineri tasarımları ağır ve yüksek kükürtlü ham petrol işleyebilecek niteliktedir.
- Hacimli ham petrol ve ürün alımlarının getirdiği fiyat avantajları söz konusudur.
- Ham petrol tedarik merkezlerine yakınlıkla uygun maliyet ve çeşitlilikte ham petrol tedarik edilebilmektedir.

- Türkiye birçok üründe net ithalatçı konumdadır.
- Ham petrol ve ürün ithalatı ile satış kanalları için güçlü altyapı ve tesisler mevcuttur.
- Şirket, bağlı ortaklıkları Ditaş ve Körfez Ulaştırma ile deniz ve demiryolu taşımacılığında lojistik üstünlüğe sahiptir.
- Yurt içi müşterilere direkt boru hattı bağlantıları mevcuttur.
- Yüksek ihracat kabiliyeti vardır.

Yaklaşık 45 çeşit petrol ürünü tedariki ve doğrudan satışı

Tüpraş, Türkiye'nin ilk ve en büyük rafineri şirketi olup Türkiye genelinde 4 rafineri, kiraladığı terminaller üzerinden 45 çeşit petrol ürününün tedarikini sağlamakta ve ülke enerji ihtiyacının önemli bir bölümünü karşılamaktadır.

Şirket'in doğrudan ve toptan ürün satışı yaptığı müşteriler; öncelikle T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından lisanslandırılmış akaryakıt, LPG, ihrakiye, jet yakıtı ve madeni yağ dağıtım kuruluşları, sanayide ağırlıklı olarak petrol ürünlerini kullanan endüstri, petrokimya ve boya şirketleri, Karayolları Genel Müdürlüğü, Belediyeler, diğer

Yurt İçi Satışlar (milyon ton)**Yurt Dışı Satışlar** (milyon ton)**Yurt Dışı Satışlar** (milyon ABD doları)

resmi kurumlar ile bu kurumlar tarafından onaylanmış yüklenici firmalar, özel inşaat veya taahhüt firmaları, çimento üreticileri, trading şirketleri ve Türk Silahlı Kuvvetleri adına Milli Savunma Bakanlığı'dır.

Hızla değişen piyasa koşullarında müşteri odaklı satış yaklaşımlarını geliştirmek için tüm satış, teslimat, satış sonrası hizmet ve pazarlama süreçleri sürekli olarak gözden geçirilmekte ve müşteri talep ve beklentileri en yüksek düzeyde ve en hızlı bir şekilde karşılanmaktadır. Sonuç olarak, 2019 yılında da Tüpraş'ın en önemli paydaşlarından biri olan müşteriler için Müşteri İlişkileri Politikası kapsamında kaliteli, planlı ve sistematik hizmetler verilmeye devam edilecektir.

29,8 milyon ton ürün satışı

Tüpraş, 2018 yılında ham petrol ünitelerindeki periyodik bakım ve modernizasyon yatırımlarına ilişkin duruşları sebebiyle üretim miktarında 2017'ye oranla ortaya çıkan %11'lik kaybı ticari satışları ile destekleyerek yurt içi satışlarında herhangi bir düşüş yaşamamıştır. 2018 yılında 25,6 milyon ton yurt içi, 4,2 milyon ton ihracat olmak üzere toplam 29,8 milyon ton ürün satışı gerçekleştirilmiştir.

Şirket, ürün crack marjlarındaki değişimler ve iç piyasada artan talep paralelinde jet yakıtı ve motorin üretiminde maksimizasyona gitmiş, yurt içinde jet yakıtı ve motorinde rekor satış seviyelerine ulaşmıştır.

Ülke talebinin üzerinde ürettiği nitelikli ürünleri uluslararası pazarlara sunan Tüpraş, 2018 yılında da konjonktürdeki değişiklikler paralelinde yurt içi piyasanın, pazar koşullarına bağlı olarak daraldığı dönemlerde, ortaya çıkan talep fazlası ürünleri ihraç etmiştir. Bu sayede üretim ve stok maliyetleri aşağı çekilirken, döviz riskine karşı doğal korunma mekanizması da yaratılmıştır.

Tüpraş, 2018 yılında, toplam 2,5 milyar ABD doları değerinde 4,2 milyon ton ürün dış satımı gerçekleştirmiştir. İhracatın 2,4 milyon tonunu benzin, 1,1 milyon tonunu fuel oil, 109 bin tonunu jet yakıtı, 346 bin tonunu reformate, 117 bin tonunu motorin, 18 bin tonunu LPG, 36 bin tonunu nafta, 13 bin tonunu ise diğer ürünler oluşturmuştur.

Tüpraş Rafinerileri Satışları (bin ton)

Ürünler	2017	2018	Değişim %
LPG	1.117	956	-14,4
Nafta	245	241	-1,9
Benzinler	2.205	2.244	1,8
Jet Yakıtı/Gazyağı	4.530	4.867	7,4
Motorin	11.292	11.885	5,3
Fuel Oil	1.263	1.145	-9,3
Bitüm	3.527	2.939	-16,7
Makina Yağları	177	147	-17,1
Kok	961	869	-9,6
Diğer	373	346	-7,2
Toplam Yurt İçi Satışlar	25.689	25.638	-0,2
Dış Satış (İhracat)	5.804	4.191	-27,8
Toplam Satış	31.493	29.830	-5,3

İZMİT RAFİNERİSİ

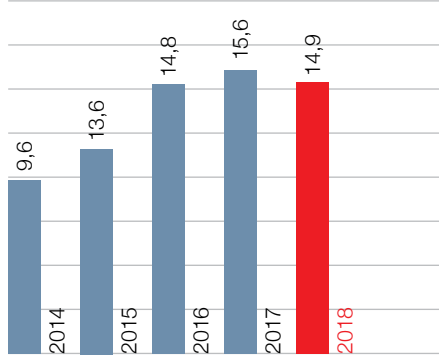
**DÜNYANIN DÖNÜŞÜM
ORANI EN YÜKSEK
RAFİNERİLERİNDEN
BİRİ**

11,0 milyon ton
rafinaj kapasitesi

14,5
Nelson Kompleksite Endeksi

3,0 milyon m³
depolama kapasitesi

2.100
dönem sonu çalışan sayısı

Satış (milyon ton)

İZMİT RAFİNERİSİ'NİN 2018 YILINDA TOPLAM ÜRÜN SATIŞI, 12,9 MİLYON TONU YURT İÇİ OLMAK ÜZERE, 14,9 MİLYON TON OLMUŞTUR.

İzmit Rafinerisi, 1961 yılında 1 milyon ton/yıl ham petrol işleme kapasitesi ile üretime başlamıştır. Yıllar içinde gerçekleştirilen önemli kapasite artırımları ve dönüşüm ünite yatırımları sonucunda rafinerinin tasarım kapasitesi 11,0 milyon ton/yıl olarak tescil edilmiştir.

Euro V standartlarında üretim yapan İzmit Rafinerisi, Türkiye petrol ürünleri tüketiminin yaklaşık %33'ünün gerçekleştiği tüketim merkezinin odağında yer almaktadır.

İzmit Rafinerisi'nde 4,2 milyon ton ağır siyah ürünü, çoğunluğu motorin olmak üzere benzin ve LPG gibi daha değerli yaklaşık 3,5 milyon ton çevreci beyaz ürüne dönüştüren Fuel Oil Dönüşüm Tesisi, 2014 yılı sonunda tamamlanmıştır.

İzmit Rafinerisi, Fuel Oil Dönüşüm Tesisi'nin devreye girmesinin ardından ulaştığı 14,5'lik Nelson Kompleksite Endeksi ile dünyanın dönüşüm oranı en yüksek rafinerilerinden biri olmuştur.

2018 yılında İzmit Rafinerisi'nde 9,8 milyon ton ham petrol ve 2,0 milyon ton yarı mamul olmak üzere toplamda 11,9 milyon ton şarja verilerek tam kapasite kullanımı gerçekleştirilmiştir.

Rafineri'nin 2018 yıl sonu itibarıyla toplam ürün satışı, 12,9 milyon tonu yurt içi olmak üzere, 14,9 milyon ton olmuştur.

Yıl içerisinde tamamlanan başlıca projeler

- Hydrocracker Isıl Entegrasyon Projesi
- Kükürt Kamyon Dolumu İçin Hoper Tesis Edilmesi
- PLT-148 SRU Oksijen Zenginleştirme
- Plant-68 Oksijen Zenginleştirici

Devam eden projeler

- FCC Ünitesi Modernizasyonu, Baca Gazı Arıtımı ve Enerji Geri Kazanımı
- Vakum Üniteleri Off-Gaz Geri Kazanımı
- Yeni Kükürt Ünitesi
- DCU Kok Dramları Girişine Şarj Nozulu Tesisi
- Petrokok Deposu Yükleme Operasyonlarının Modernizasyonu

İZMİR RAFİNERİSİ

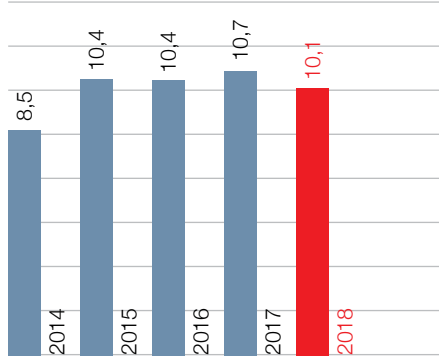
**TÜRKİYE’NİN MAKİNE
YAĞLARI ÜRETİM
KOMPLEKSİNE SAHİP
TEK RAFİNERİSİ**

11,0 milyon ton
rafinaj kapasitesi

7,66
Nelson Kompleksite Endeksi

2,5 milyon m³
depolama kapasitesi

1.437
dönem sonu çalışan sayısı

Satış (milyon ton)

İZMİR RAFİNERİSİ'NİN 2018 YILINDA TOPLAM ÜRÜN SATIŞI, 7,9 MİLYON TONU YURT İÇİ OLMAK ÜZERE, 10,1 MİLYON TON OLMUŞTUR.

İzmir Rafinerisi, Türkiye'nin giderek artan petrol ürünleri ihtiyacını karşılamak hedefiyle 1972 yılında işletmeye alınmıştır. 3 milyon ton/yıl ham petrol işleme kapasitesiyle üretime başlayan rafineride zaman içinde gerçekleştirilen önemli kapasite artırımları ve ünite modernizasyonları sonucu ham petrol işleme kapasitesi 11 milyon ton/yıl olarak tescil edilmiştir.

7,66 Nelson Kompleksitesi Endeksi'ne sahip olan rafineride, 2018 yılında 9,4 milyon tonu ham petrol olmak üzere yarı mamuller dâhil toplam 9,7 milyon ton şarja verilerek kapasite kullanımı sağlanmıştır.

2018 yılında ana ürünler olarak LPG, nafta, benzin, jet yakıtı, motorin, baz yağ, kalorifer yakıtı, fuel oil, bitüm, wax, ekstrakt ve diğer ürünlerden oluşan, satılabilir 9,4 milyon ton petrol ürünü üretilmiştir. İzmir Rafinerisi, Türkiye'de 400 bin ton/yıl kapasiteli makine yağları üretim kompleksine sahip tek rafineridir.

İzmir Rafinerisi'nde, 2018 yılında 7,9 milyon tonu yurt içinde olmak üzere toplam 10,1 milyon ton ürün satışı gerçekleştirilmiştir.

Yıl içerisinde tamamlanan başlıca projeler

- U-7000 ham petrol distilasyon ünitesi modernizasyonu ve elektrik sistemi yenilenmesi
- Yeni Gümrük Mevzuat Savaş Sistemi Tesisi
- Proses Üniteleri Yangınla Mücadele Sistemleri Modernizasyonu Projesi

Devam eden projeler

- FCC Ünitesi Revamp, Baca Gazı Artırımı ve Enerji Geri Kazanımı
- CCR Platformer Ünitesi Kapasite Artışı
- Vakum Üniteleri Off-Gaz Geri Kazanımı
- Yeni Kükürt Ünitesi Kurulması

KIRIKKALE RAFİNERİSİ

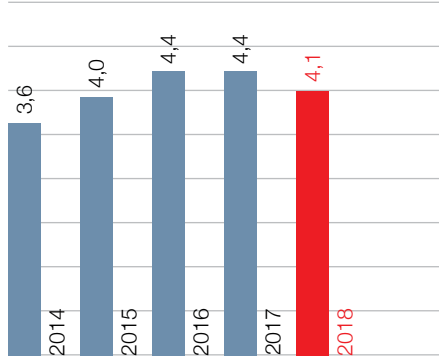
**TÜRKİYE’NİN EN
BÜYÜK KARA TANKERİ
DOLUM KAPASİTESİNE
SAHİP RAFİNERİSİ**

5,0 milyon ton
rafinaj kapasitesi

6,32
Nelson Kompleksite Endeksi

1,3 milyon m³
depolama kapasitesi

969
dönem sonu çalışan sayısı

Satış (milyon ton)

KIRIKKALE RAFİNERİSİ'NİN 2018 YILINDA TOPLAM ÜRÜN SATIŞI, RAFİNERİ TRANSFERLERİ DE İLAVE EDİLDİĞİNDE 4,1 MİLYON TON OLMUŞTUR.

Kırıkkale Rafinerisi, başta Ankara olmak üzere İç Anadolu, Doğu Akdeniz ve Doğu Karadeniz bölgelerindeki birçok ilin petrol ürünleri talebini karşılamak amacıyla 1986 yılında kurulmuştur.

Zaman içinde, hydrocracker, izomerizasyon, dizel kükürt giderme ve CCR reformer ünitelerinin ilave edilmesiyle geliştirilen konfigürasyon ile Kırıkkale Rafinerisi, Akdeniz standartlarına göre orta düzeyde kompleksiteye sahip bir rafineri haline getirilmiştir. Nelson Kompleksitesi 6,32 olan Kırıkkale Rafinerisi, Türkiye'nin en büyük kara tankeri dolum kapasitesine de sahiptir.

Yıllık 5 milyon ton ham petrol işleme kapasitesi bulunan Rafineri'nin ham petrol ikmali, Ceyhan-Kırıkkale boru hattı kullanılarak Botaş'ın Ceyhan Terminali'nden sağlanmaktadır.

İzmit Rafinerisi Fuel Oil Dönüşüm Tesisi'nin üretime başlaması ile bu üniteye şarja verilmek üzere yarı mamul gönderen Kırıkkale Rafinerisi'nin hedeflenen operasyonel performansa ulaşması sağlanmıştır. 2018 yılında Rafineri'de tüm ünitelerin faaliyetleri durdurularak planlı bakım çalışması gerçekleştirilmiş, 4,4 milyon tonu ham petrol olmak üzere, yarı mamullerle birlikte toplam 4,5 milyon ton şarja verilmiş ve %83 kapasite kullanımı gerçekleştirilmiştir.

Kırıkkale Rafinerisi'nde ana ürünler olarak LPG, benzin, jet yakıtı, gaz yağı, motorin, fuel oil, bitüm ve Fuel Oil Dönüşüm Projesinde şarj edilecek ürünlerle beraber 4,4 milyon ton petrol ürünü üretilmiştir. Yıl sonu itibarıyla toplam ürün satışı 4,1 milyon ton olmuştur.

Yıl içerisinde tamamlanan başlıca projeler

- Yeni Kuvvet Santrali
- Hydrocracker Ünitesine ESD Sistemi Kurulması
- Vagon Yıkama Sistemi
- Soğutma Suyu Hatlarının Yenilenmesi

Devam eden projeler

- Vakum Off Gazları Geri Kazanımı
- Yeni Kükürt Ünitesi Kurulması
- Yeni Laboratuvar Binası

BATMAN RAFİNERİSİ

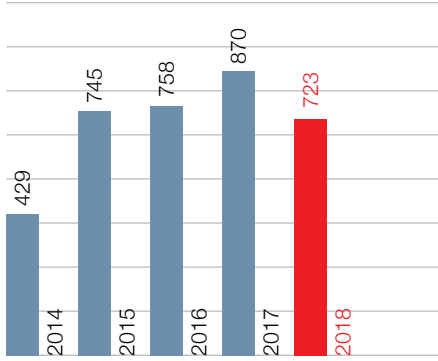
TÜRKİYE'DE KURULAN İLK RAFİNERİ

1,1 milyon ton
rafinaj kapasitesi

1,83
Nelson Kompleksite Endeksi

268 bin m³
depolama kapasitesi

510
dönem sonu çalışan sayısı

Satış (bin ton)

BATMAN RAFİNERİSİ'NİN 2018 YILINDA TOPLAM ÜRÜN SATIŞI 723 BİN TON OLMUŞTUR.

Türkiye'nin ilk rafinerisi olma özelliğini taşıyan Batman Rafinerisi, 1955 yılında Batman'da, yıllık 330 bin ton ham petrol işleme kapasitesiyle kurulmuştur. 1972 yılında yeni bir ham petrol işleme ünitesinin devreye alınması sonucunda Batman Rafinerisi'nin yıllık ham petrol işleme kapasitesi 1,1 milyon ton/yıla yükselmiştir.

Coğrafi açıdan yerli ağır ham petrol kaynağına yakınlık avantajına sahip olan Batman Rafinerisi, bu ham petrolün işlenmesi amacıyla basit bir konfigürasyonda yapılandırılmıştır. Rafineri'nin Nelson Kompleksite Endeksi 1,83'tür.

Batman Rafinerisi'nde 2018 yılında 943 bin ton bitüm modunda ham petrol işlenmiş, 533 bin ton bitüm satışı gerçekleştirilmiştir.

Batman Rafinerisi'nde üretilen yarı mamul kapsamındaki ürünler ile Kırıkkale ve İzmir Rafinerilerinde üretilen motorin ve benzin ürünleri, demiryolu ile karşılıklı olarak taşınmaktadır.

Batman Rafinerisi'nde Kırıkkale ve İzmir Rafinerilerinden taşınan ürünlerle, AB spesifikasyonlarına uygun 723 bin ton ürün satışı gerçekleştirilmiştir.

Yıl içerisinde tamamlanan başlıca projeler

- Laboratuvar Alanlarının iyileştirilmesi
- Desalterlerin Trafo ve Elektrik Sistemlerinin Modernizasyonu

Devam eden projeler

- Yeni Bitüm Tankı Tesisi
- Yeni Güneş Enerji Santrali

DAĞITIM

**BEYAZ ÜRÜNLERDE
%17,8 PAZAR PAYI İLE
2'NCİ**

**SİYAH ÜRÜNLERDE
%36,2 PAZAR PAYI İLE
1'İNCİ**

1,1 milyon m³
depolama kapasitesi

1.615
istasyon (Sunpet dahil)

42.997 milyon TL
toplam ciro

Ortaklık Yapısı

- %40 Tüpraş
- %10 Diğer Koç
- %50 Öztürk Grubu

1992 yılında Öztürk Ailesi'nin kurduğu Opet, 2002 yılından bu yana Öztürk Grubu ve Koç Grubu tarafından müşterek olarak yönetilmektedir. Şirket, akaryakıt dağıtım sektöründe perakende satışlar, ticari ve endüstriyel yakıt satışları, depolama ve uluslararası ürün ticareti alanlarında faaliyet göstermektedir. 900'e yakın çalışana, Sunpet markası ile birlikte 1.615 istasyona sahip olan Opet, 1,1 milyon m³ depolama kapasitesi bulunan 5 terminali ile Türkiye genelinde yaygın bir hizmet ağını yönetmekte, müşterilerine üstün nitelikli ürün ve hizmetler sağlamaktadır.

Opet ayrıca, Alman madeni yağ şirketi Fuchs ile %50-50 ortaklığı Opet-Fuchs kanalıyla madeni yağların üretimi ve pazarlaması, Türk Hava Yolları (THY) ile %50-50 ortaklığı THY Opet ile de jet yakıtı ikmali ve satışı yapmaktadır.

Opet, 2018'de pazarda 2'nciliğini korumuştur.

2018, Opet'in etkin konumlanmış bayi ağı ile satışlarını pazar büyümesine paralel artırdığı bir yıl olmuştur. Şirket, beyaz ürünlerde %17,8 pazar payı ile 2'ncilik konumunu korurken, siyah ürünlerde %36,2 pazar payı ile bir basamak atlayarak 1'incilik konumuna yükselmiştir.

OPET BEYAZ ÜRÜNLERDE %17,8 PAZAR PAYI İLE 2'NCİLİK KONUMUNU KORURKEN, SİYAH ÜRÜNLERDE %36,2 PAZAR PAYI İLE BİR BASAMAK ATLAYARAK 1'İNCİLİK KONUMUNA YÜKSELMİŞTİR.

Opet, kur ve fiyat hareketlerine karşı geliştirdiği etkin risk politikaları çerçevesinde güçlü finansal sonuçlar kaydetmiştir.

Türkiye'deki tüm havalimanlarında yerli ve yabancı pek çok havayoluna hizmet veren THY Opet, bir önceki yıl elde ettiği 3,7 milyon m³ jet yakıtı satışı seviyesini 2018 yılında 3,9 milyon m³ seviyesine çıkarmıştır.

"Kusursuz Hizmet Anlayışı" ile sektöründe tüketicinin ilk tercihi olmayı hedefleyen Opet, bu hedefi gerçekleştirmek amacıyla birçok alanda yeni projeler uygulamaya koymaktadır.

Opet, sosyal sorumluluk yaklaşımıyla sektörde fark yaratmaktadır.

Opet, finansal başarılarına imza atmanın yanı sıra tüm toplum ve paydaşları için katma değer yaratmayı ve çevresel etkisini en aza düşürmeyi hedeflemektedir. Bu hedef doğrultusunda sosyal sorumluluk projeleri geliştiren ve uygulayan Şirket, "Temiz Tuvalet Kampanyası", "Yeşil Yol Projesi", "Örnek Köy Projesi", "Tarihe Saygı Projesi" ve "Trafik Dedektifleri Projesi" gibi birçok başarılı çalışmayı hayata geçirmiştir. Tüm bu projelerin

yanında 2018 yılı içerisinde "Tarihe Saygı/ Troya Projesi" ve istasyonlarda kadın istihdamının artırılmasına yönelik olan "Kadın Gücü Projesi" de Opet sosyal sorumluluk projeleri arasına girmiştir.

Geleceğe yönelik beklentiler

Opet, önceliği olan müşteri memnuniyetini korurken, kârlılıktan ödün vermeden sektörün üzerinde büyümeyi hedeflemektedir. 2019 yılının bu hedefler doğrultusunda gerekli yatırımların yapılacağı bir yıl olması beklenmektedir. Bununla birlikte Şirket sektörde standartları değiştirecek bir perakende hamlesi ile Türkiye'nin dört bir yanındaki istasyonlarında yer alan marketlerini alanlarında öncü markalar ile Ultramarket'e dönüştürerek müşterilerinin günün her saatinde her türlü ihtiyacını karşılayabileceği yaşam alanlarına dönüştürecek büyük dijital yapılanmaya gitmektedir. Şirket, dijital dönüşüm kapsamında da kararlı adımlar atarak, bu alanda rakiplerinin önünde yer almayı amaçlamaktadır.

DENİZ TAŞIMACILIĞI

**DİTAŞ, 2018 YILINDA
18,4 MİLYON TON HAM
PETROL VE PETROL ÜRÜNÜ
TAŞIMASI YAPMIŞTIR.**

IMO

2020 yılında yürürlüğe girmesi planlanan IMO* kurallarına uyum için 2019 yılında T. Sadberk, T. Semahat, T. Adalyn, T. Elinor tankerlerine scrubber yatırımı yapılacaktır.

*International Marine Organization (Uluslararası Denizcilik Örgütü)

Tüpraş'a operasyonel ve mali avantaj sağlayan bir iştirak

Ditaş Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. (Ditaş), deniz tankerleri satın alarak, inşa ettirerek veya kiralayarak bunları ham petrol ve petrol ürünlerinin deniz nakliyatında kullanmak amacıyla; TPAO, İpraş ve Türk Donanma Vakfı tarafından 16 Mart 1974 tarihinde İstanbul'da kurulmuştur.

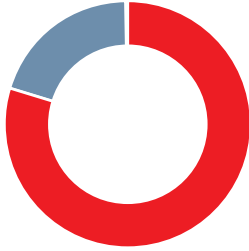
İpraş'ın Ditaş'taki %29 hissesi, 1983 yılında Şirket'in kuruluş aşamasında Tüpraş'a devredilmiştir. Tüpraş Ekim 2002'de Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na ait %50,98'lik Ditaş hissesini satın alarak Şirket hisselerinin toplam %79,98'ine sahip olmuştur.

Ditaş, 2006 sonrası yeniden yapılanma ve büyüme sürecine girmiş, bu süreç çerçevesinde sermayesi %100 Ditaş'a ait 14 şirket kurulmuştur.

Şirket; armatörlük, brokerlik/gemi kiralama, kılavuzluk, römorkörcülük, denetim ve acentelik hizmetleri vermektedir. Tüpraş'ın ihtiyaçları doğrultusunda ham petrol taşımacılığı, Tüpraş ve diğer tedarikçilerin de ihtiyaçlarını dikkate alarak petrol ürünü taşımacılığı yapan Ditaş, bu hizmetleri sahip olduğu tankerlerin yanı sıra, zaman ve sefer esaslı olarak kiraladığı tankerler aracılığıyla gerçekleştirmektedir.

40 yılı aşkın deneyimiyle Tüpraş'a operasyon ve maliyet avantajı sağlayan Ditaş, 2018 yılında 11,6 milyon ton ham petrol ve 6,8 milyon ton petrol ürünü taşıması yapmıştır. Ham petrol taşımalarının %92,4'ü, petrol ürünü taşımalarının ise %41,2'si Tüpraş rafinerileri ihtiyacı doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Ditaş, 2018 yılında toplam ürün taşımalarının %38,2'sini THY Opet, %20,6'sını ise diğer dağıtım kuruluşları adına yapmıştır.

Ortaklık Yapısı

- %79,98 Tüpraş
- %20,00 TSK Güçlendirme Vakfı
- %0,02 Aygaz-Akpa-Demir Export

Liman ve boğaz acentelik hizmetleri

Yerli ve yabancı tankerleri kiralayarak gemi sahipleriyle ham petrol ve petrol ürünlerinin ithalat ve ihracatçıları arasında aracılık görevi yapma fonksiyonuna sahip olan Ditaş, liman ve boğaz acentelik hizmetlerini de sağlamaktadır.

Ditaş faaliyetlerini,

- 479.765 DW tonluk üç ham petrol tankeri, 51.532 DW tonluk ham petrol/ürün tankeri, toplam 90.535 DW tonluk yedi ürün tankeri ve
- Tüpraş'ın İzmit ile Aliğa limanlarında ihtiyaç duyulan römorkörcülük ve palamar hizmetleri için 11 adet römorkör, 8 adet palamar botu, 2 adet servis botu ve 1 adet pilot botu ile sürdürmektedir.

THY Opet'in kurduğu Kuzey Tankercilik ve Güney Tankercilik şirketleri ile yapılan Bareboat kira anlaşması doğrultusunda bu şirketlerin mülkiyetinde yer alan Elif Tuba, Kaya Tuna ve Kuzey Ekim tankerleri ile THY Opet taşımalarına 2018 yılında da devam edilmiştir.

2020 yılında yürürlüğe girmesi planlanan IMO kurallarına uyum için 2019 yılında T. Sadberk, T. Semahat, T. Adalyn, T. Elinor tankerlerine scrubber yatırımı yapılacaktır. Yatırım ile ilgili anlaşmalar tamamlanmıştır.

Filoyu genişletme çalışmaları

Yapımları devam eden 15.000 DW tonluk T. Adalyn tankeri 2018 yılı içerisinde suya indirilmiştir. Tankerin Mayıs 2019'da inşaatının tamamlanarak işletmeye alınması planlanmaktadır. 16.000 DWT kapasitesindeki T. Elinor tankerin ise inşaa süreci devam etmekte olup Ekim 2019'da işletmeye alınması planlanmaktadır.

2018 yılında siparişi verilen 2x70 BP gücündeki 2 adet römorkörün 2020 yılının ilk çeyreğinde teslim alınması planlanmaktadır.

ISPO Sertifikası'na sahip Türkiye'deki ilk şirket

Ditaş; gemiler için ISM (Uluslararası Emniyetli İşletim) koduna, ISPS (Uluslararası Gemi ve Liman Güvenlik Kuralları) koduna ve Gönüllü MLC (Denizcilik Çalışma Konvansiyonu) Uygunluk sertifikalarına sahiptir. Ayrıca, Şirket'in ofis, gemileri ve terminalleri için ISO 9001:2015 Kalite Yönetim Sistemi ve ISO 14001:2015 Çevre Yönetim Sistemi belgeleri mevcuttur.

İzmir Terminal'in kılavuzluk, römorkaj ve palamar hizmetleri için Uluslararası Pilotaj Organizasyonu Standardı'na Uygunluk Sertifikası (ISPO) alınmış, böylece Ditaş ISPO Sertifikası'na sahip Türkiye'de ilk, dünyada ise 11'inci şirket unvanını almıştır.

Tanker işletmeciliğinde önemli bir referans olan ve petrol şirketleri tarafından uygulanması talep edilen TMSA 3 uygulama çalışmaları devam etmektedir. Ditaş işletmesinde bulunan gemilerin,

OCIMF Sire sistemine üye kuruluşlarca denetimleri yapılmakta, uygunlukları bulunmaktadır. Faaliyetlerini kurumsal vatandaşlık bilinciyle yürüten Ditaş, aynı zamanda KalDer ve Deniz Temiz Derneği/TURMEPA üyesidir.

Mevzuata tam uyum hedefi

Ditaş, kaliteli, emniyetli ve çevreci hizmet için çalışma alanını ilgilendiren ulusal ve uluslararası mevzuatı sürekli takip etmekte, gerekli uyum çalışmalarını zamanında tamamlamaktadır. Bu kapsamda, gemiler ve terminaller için 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili yönetmelikler çerçevesinde zorunlu eğitimler alınmıştır. Ayrıca risk değerlendirme, acil eylem planları, periyodik sağlık kontrolleri gibi mevzuat gereği yapılması gereken çalışmalar, iş güvenliği uzmanı ve iş yeri hekimleri ile birlikte yürütülmektedir.

2009 yılında Tüpraş deniz terminallerine gelen ham petrol ve kimyasal ürün gemilerinin operasyonları sırasında emniyeti artırmak amacıyla yük operasyon kaptanlığı hizmeti verilmeye; 2010 yılından itibaren ise gelen gemilerin ulusal, uluslararası kurallara ve Tüpraş standartlarına uygunluğu kontrol edilip raporlanmaya başlanmıştır.

Bu kapsamda 2018 yılında İzmit ve İzmir terminallerinde toplam 123 adet gemiye denetim, 125 gemiye loading master (yük operasyon kaptanlığı) hizmeti sunulmuştur.

DENİZ TAŞIMACILIĞI

Ditaş'ın Sahip Olduğu Tankerler

M/T Cumhuriyet

Tanker Tipi	Ham Petrol
Yapım Yılı	2001
DWT	164.859 ton
Uzunluk	274,18 m

M/T T. Sevgi

Tanker Tipi	Petrol Ürünü/Kimyasal
Yapım Yılı	2008
DWT	10.983 ton
Uzunluk	131,85 m

M/T T. Gönül

Tanker Tipi	Petrol Ürünü/Kimyasal
Yapım Yılı	2009
DWT	10.873 ton
Uzunluk	131,85 m

M/T T. Caroline

Tanker Tipi	Petrol Ürünü/Kimyasal
Yapım Yılı	2009
DWT	10.901 ton
Uzunluk	131,85 m

M/T T. Nevbahar

Tanker Tipi	Petrol Ürünü/Kimyasal
Yapım Yılı	2009
DWT	11.544 ton
Uzunluk	130,12 m

M/T T. Leyla

Tanker Tipi	Petrol Ürünü/Kimyasal
Yapım Yılı	2011
DWT	6.297 ton
Uzunluk	121,62 m

M/T T. Suna

Tanker Tipi	Petrol/Kimyasal
Yapım Yılı	2012
DWT	51.532 ton
Uzunluk	183,31 m

M/T T. Esra

Tanker Tipi	Asfalt/Kimyasal
Yapım Yılı	2014
DWT	19.968 ton
Uzunluk	156,50 m

M/T T. Aylin

Tanker Tipi	Asfalt/Kimyasal
Yapım Yılı	2015
DWT	19.968 ton
Uzunluk	156,50 m

M/T T. Sadberk

Tanker Tipi	Ham Petrol
Yapım Yılı	2017
DWT	157.453 ton
Uzunluk	277,17 m

M/T T. Semahat

Tanker Tipi	Ham Petrol
Yapım Yılı	2017
DWT	157.453 ton
Uzunluk	277,17 m

Ditaş'ın Yapımı Devam Eden Tankerleri**M/T Adalyn**

Tanker Tipi	Asfalt/Kimyasal
Yapım Yılı	2019
DWT	15.000 ton
Uzunluk	153,9 m

M/T Elinor

Tanker Tipi	Petrol Ürünü/Kimyasal
Yapım Yılı	2019
DWT	16.000 ton
Uzunluk	153,63 m

Ditaş'ın İşletmesi Altında Olan Tankerler**M/T Elif Tuba**

Tanker Tipi	Petrol Ürünü/Kimyasal
Yapım Yılı	2007
DWT	13.011 ton
Uzunluk	128,6 m

M/T Kaya Tuna

Tanker Tipi	Petrol Ürünü/Kimyasal
Yapım Yılı	2007
DWT	13.027 ton
Uzunluk	128,6 m

M/T Kuzey Ekim

Tanker Tipi	Petrol Ürünü/Kimyasal
Yapım Yılı	2009
DWT	19.993 ton
Uzunluk	149,6 m

DENİZ TAŞIMACILIĞI

11,6

milyon ton

Taşınan Ham Petrol Miktarı

6,8

milyon ton

Taşınan Petrol Ürünü Miktarı

213,5

milyon ABD doları

Net Satışlar

Finansal Göstergeler (milyon ABD doları)

	2014	2015	2016	2017	2018
Net Satışlar	101,7	113,6	151,3	253,7	213,5
Faaliyet Kârı	27,3	37,1	40,5	49,6	70,3
Net Kâr	24,6	25,0	32,0	39,7	52,3

Taşınan Ham Petrol ve Petrol Ürünleri (bin ton)

	2014	2015	2016	2017	2018
Ham Petrol	4.825	6.606	9.332	17.338	11.628
Petrol Ürünleri	3.526	5.209	5.869	5.976	6.811

Ditaş Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş'nin Bağlı Ortaklıkları

Şirket	Sahip Olduğu Deniz Aracı
Üsküdar Tankercilik A.Ş.	T. Sevgi Tankeri
Kadıköy Tankercilik A.Ş.	T. Gönül Tankeri
Beykoz Tankercilik A.Ş.	Cumhuriyet ve T. Sadberk
T. Damla Denizcilik A.Ş.	Römorkörler ve Palamar Botları
Sarıyer Tankercilik A.Ş.	T. Suna Tankeri
Karşıyaka Tankercilik A.Ş.	T. Leyla Tankeri
Kartal Tankercilik A.Ş.	T. Esra Tankeri
Maltepe Tankercilik A.Ş.	T. Aylin Tankeri
Karaköy Tankercilik A.Ş.	T. Caroline Tankeri
Çengelköy Tankercilik A.Ş.	T. Nevbahar Tankeri
Bakırköy Tankercilik A.Ş.	T. Semahat Tankeri
Pendik Tankercilik A.Ş.	İnşa Aşamasında Yeni Asfalt Tanker (RMK Marine) (2019 Yılında Aktifleşecektir.)
Tuzla Tankercilik A.Ş.	İnşa Aşamasında Yeni Ürün Tankeri (RMK Marine) (2019 Yılında Aktifleşecektir.)
Şirket	Kirasındaki Deniz Aracı
	Elif Tuba Tankeri
Salacak Tankercilik A.Ş. (*)	Kaya Tuna Tankeri
	Kuzey Ekim Tankeri

(*) THY Opet'in kurduğu Kuzey Tankercilik A.Ş ve Güney Tankercilik A.Ş aktiflerinde bulunan tankerlerin işletmecilik hizmeti, bareboat kira anlaşması ile Salacak Tankercilik A.Ş tarafından yürütülmektedir.

KÖRFEZ ULAŞTIRMA

%100 TÜPRAŞ SERMAYESİ İLE KURULAN KÖRFEZ ULAŞTIRMA TÜRKİYE’NİN İLK ÖZEL DEMİRYOLU TREN İŞLETMECİSİ OLARAK FAALİYET GÖSTERMEKTEDİR.

Tüpraş’a esneklik ve kolaylık sağlayan Türkiye’nin ilk özel demiryolu işletmecisi

Hisselerinin tamamı Tüpraş’a ait olan Körfez Ulaştırma A.Ş. 2009 yılında kurulmuştur.

Körfez Ulaştırma, demiryolu tren işletmecisi (DTİ) olarak, Aralık 2017’den başlayarak 2018 yılı boyunca TCDD’den kiraladığı 5 adet lokomotifle Kırıkkale-İzmit Rafinerileri arasında karşılıklı 1’er trenle akaryakıt taşımaktadır.

Demiryolu tren işletmecisi olmasının yanı sıra, Şirket, İzmit-Kırıkkale hattında kalan diğer taşımaları ve Kırıkkale-Mersin-Batman hattındaki taşımaları da organizatör sıfatıyla ve TCDD lokomotifleriyle gerçekleştirmiştir.

2018 yılında 1,77 milyon ton ürün/ara ürün taşıyan Körfez Ulaştırma, bu miktarın %27’sini kendi trenleri ile gerçekleştirmiştir. Körfez Ulaştırma, Kasım 2018 itibarıyla,

organizatör olarak Kırıkkale-Mersin Opet Terminali arasında taşımalara da başlamıştır.

2018 yılında taşımalarda Tüpraş’ın sahip olduğu 439 adet vagonun yanı sıra 26 adet Opet vagonu ve 100-200 adet arasında değişen sarnıçlı TCDD vagonu kullanılmıştır. Kırıkkale Rafinerisi’nde yer alan vagon bakım atölyesi, Türkiye’deki ECM standartlarına göre hizmet veren en kapsamlı vagon bakım ve onarım atölyesi olup, atölyenin yüksek performansı vagonların maksimum verimlilikte çalışmasını sağlamaktadır.

Körfez Ulaştırma’nın trenlerinde 2018 yılında, TCDD deneyimli 34 makinist görev yapmıştır. Şirket’te halen 30 adet yeni makinistin eğitimi devam etmektedir. Eğitimlerin tamamlanmasını takiben, 2019 ilk çeyreğinde çalışan makinist sayısı 64’e ulaşacaktır. Şirket’in, İstanbul Merkez ve Ankara ofislerinde 2018 yıl sonu itibarıyla 14 aylık ücretli personeli de bulunmaktadır.

KÖRFEZ ULAŞTIRMA

2018 YILINDA KÖRFEZ ULAŞTIRMA'NIN GÖSTERDİĞİ PERFORMANS İLE TÜPRAŞ DEMİRYOLU TAŞIMALARI %30 (420 BİN TON) ARTMIŞ, BUNA KARŞILIK KARAYOLU TAŞIMALARI %50 AZALTILMIŞTIR.

%10

Körfez Ulaştırma, yakın gelecekte Türkiye demiryolu yük taşımacılığının %10'luk kısmını tek başına gerçekleştirmeyi hedeflemektedir.

Tüpraş demiryolu taşımasında %30 artış
2018 yılında Körfez Ulaştırma'nın gösterdiği performans ile Tüpraş demiryolu taşımaları %30 (420 bin ton) artmış buna, karşılık karayolu taşımaları %50 azaltılmıştır. Sağlanan ekonomik fayda yanında, kara yollarındaki tanker trafiğinin azaltılması gibi toplumsal faydalar da elde edilmiştir.

Türkiye demiryolu yük taşımacılığının %10'luk kısmını tek başına gerçekleştirme hedefi

Körfez Ulaştırma, 2018 yılı Temmuz ayında 5 adet General Electric lisanslı dizel lokomotif siparişi vermiştir. TCDD işbirliği Tülomsaş'ın Eskişehir fabrikasında üretimi devam etmekte olan lokomotiflerin 2019 yılının 2. çeyreğinde teslim alınması planlanmıştır.

Demiryolu tren işletmecisi olarak taşımaların tamamının Körfez Ulaştırma tarafından yapılması hedefi kapsamında, ilave sarnıçlı vagon ikinci parti lokomotif alımına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Körfez Ulaştırma, söz konusu lokomotif ve vagon yatırımlarını tamamlayarak,

- Tüpraş'ın yıllık 2,3 milyon ton mertebesindeki toplam taşımasının yanı sıra 3. şahıs taşımalarını da artırmayı
- Yakın gelecekte Türkiye demiryolu yük taşımacılığının %10'luk kısmını tek başına gerçekleştirmeyi
- En büyük akaryakıt taşımacısı olmayı hedeflemektedir.

YATIRIMLAR

TÜRKİYE’NİN LİDER SANAYİ KURULUŞU TÜPRAŞ, GELİŞEN TEKNOLOJİ, SEKTÖREL GELİŞMELER VE TALEPTEKİ DEĞİŞİM PARALELİNDE 2018 YILINDA DA GÜÇLÜ YATIRIMLARINI SÜRDÜRMÜŞTÜR.

138

milyon ABD doları

2018 Tüpraş Solo Yatırım Harcaması

134

adet

Devam Eden Yatırım Projesi

88

adet

Yeni Yatırım Projesi

13 yılda rafinajda 6 milyar ABD doları yatırım harcaması

Tüpraş, yeni üniteler ve proses iyileştirilmesine yönelik ana yatırımların yanı sıra operasyonel mükemmellik, verimlilik, çevre düzenlemeleri ve iş güvenliği konularında da yatırımlar gerçekleştirmektedir.

Gelişen teknoloji, sektörel gelişmeler ve talepteki değişim paralelinde yatırımlarına devam eden Türkiye’nin lider sanayi kuruluşu Tüpraş, 2018 yılında 138 milyon ABD doları tutarında Tüpraş solo, Ditaş ve Körfez Ulaştırma dahil 199 milyon ABD doları tutarında yatırım harcaması gerçekleştirmiştir.

Tüpraş’ın Koç Topluluğu’na devri sonrası başlayan ürün kalitesinin iyileştirilmesine yönelik ana yatırımların yanında, operasyonel mükemmellik, verimlilik, çevre düzenlemeleri ve iş güvenliği

konularında da teknolojik gelişim, değişim ve dönüşüme odaklı, stratejik yatırım kararları alınmıştır. Tüpraş’ın 13 yılda gerçekleştirdiği yatırım harcaması 6 milyar ABD doları rafinajda olmak üzere, toplam 6,5 milyar ABD dolarını ulaşmıştır.

İzmit, İzmir, Kırıkkale ve Batman Rafinerilerinde devam eden Modernizasyon Projeleri için “Bölgesel Teşvik” kapsamında teşvik alınan toplam yatırım tutarı 1,6 milyar TL’dir.

%100 Tüpraş sermayesi ile kurulan Körfez Ulaştırma ile demiryolu taşımacılığı alanına yatırım yapan Tüpraş, Türkiye’nin ilk özel demiryolu tren işletmecisi olmuş ve 2017 Aralık ayı içerisinde fiilen başlayan özel demiryolu taşımacılığına 2018 yılında Tüpraş ve Opet’e ait 465 adet sarnıçlı vagon ve TCDD’den kiralanan 100-200 arasında değişen sarnıçlı TCDD vagonu ve 5 dizel lokomotif ile devam etmiştir.

YATIRIMLAR

Tüpraş'ın idamesine, verimliliğine ve kârlılığına önemli katkılar sağlamak üzere 2018 yılı içerisinde yürütülen 88 adet yeni ve 134 adet devam eden yatırım projelerinden başlıcaları aşağıda sunulmuştur.

İzmit, İzmir, Kırıkkale Rafinerileri

Rafinerilerin Vakum Ünitelerinde Off-Gazları Geri Kazanım Projeleri

Projeler ile İzmit, İzmir, Kırıkkale rafinerilerinde mevcut durumda vakum kolonlarından alınan H₂S içerikli gazın, basınçlandırılıp amin çözeltisi ile temizlenmesi ve temizlenen gazın fırın yakıt sistemine enjekte edilmesi hedeflenmiştir. Enerji tasarrufu sağlayacak yaklaşık 51,2 milyon ABD doları bedelli proje kapsamında, detay mühendislik aşamasına gelinmiştir.

İzmit Rafinerisi

Hydrocracker Ünitesinin Isıl Entegrasyonu

PLT-47 Hydrocracker ünitesinde bulunan hava soğutucularında yüksek korozyona bağlı sorunların önüne geçebilmek için başlatılan projede 2017 yılı içerisinde detay mühendislik çalışmaları tamamlanmış ve ekipman siparişleri verilmiştir. 2018 yılında da sahada inşaat-montaj çalışmaları tamamlanarak proje devreye alınmıştır. Proje kapsamında 10,7 milyon ABD doları tutarında yatırım harcaması yapılmıştır.

FCC Ünitesinin Revamp'ı, Baca Gazı Artırımı ve Enerji Geri Kazanımı

İzmit Rafinerisi FCC Ünitesi'nde enerji geri kazanımı ve reaktör verim iyileştirme çalışmaları kapsamında yapılan projede 2018 yılında detay mühendislik çalışmalarına ve ekipman siparişlerine

devam edilmiştir. İnşaat-montaj ihalesinde ise sözleşmesi imzalama aşamasına gelinmiştir. 71,9 milyon ABD doları tutarındaki projede 2019 yılı içinde montaj çalışmalarının yapılması ve ünite duruşu ile birlikte projenin tamamlanması planlanmaktadır.

Delayed Coker Ünitesi Kok Dramları Girişine Şarj Nozulu Tesisi

Plt-177 Delayed Coker ünitesinin daha verimli ve daha güvenilir şekilde çalıştırılabilmesi için kok dram girişine Şarj Nozulu (Retractable Center Feed Device) tesisi planlanmaktadır. Bu sayede şarj ve soğutma amaçlı buhar verme aşamasında su, kok dramı içerisinde daha homojen dağılmasını sağlayacaktır. Proje ile ayrıca kok dram ömrünün uzaması, ekipman bakımlarının azalması ve daha ağır ham petrolerin işlenebilmesi öngörülmektedir. 11,5 milyon ABD doları tutarındaki projede 2018 yılı içerisinde temel ve detay mühendislik çalışmaları ve Şarj Nozul ekipmanının imalatı yapılmıştır. Proje 2019 yılında ünitenin planlı duruşunda tamamlanacaktır.

İzmit Rafinerisi

U-7000 Ham Petrol Ünitesi Revamp Projesi

Mevcut Ham Petrol Ünitesi'nin kapasitesinin 1.000 m³/saate artırılmasını ve enerji verimliliğinin sağlanmasını hedefleyen proje çerçevesinde üniteye fırınlar ve bazı ekipmanlar yenilenmiştir. 56 milyon ABD doları tutarındaki proje tamamlanarak, ünite Nisan 2018'de devreye alınmıştır.

CCR Platformer Ünitesi Kapasite Artışı

Proje ile U-9200 Platformer Ünitesi'nin kapasitesinin 160 m³/saatten 225 m³/saate

çıkartılması hedeflenmektedir. Tüm ağır naftaların proses içerisinde işlenmesi ve böylece katma değeri yüksek platformate ve hidrojen gibi ürünlerin elde edilmesi amaçlanmaktadır. Temel mühendislik çalışmaları tamamlanan 25 milyon ABD doları tutarındaki projede 2018 yılı içerisinde detay mühendislik çalışmalarına devam edilmiştir. Detay mühendislik çalışmalarının tamamlanmasını takiben inşaat montaj işleri yapılarak ünitenin duruş programına göre devreye alınması planlanmaktadır.

FCC Ünitesinin Revamp'ı, Baca Gazı Artırımı ve Enerji Geri Kazanımı

Proje kapsamında İzmir Rafinerisi FCC Ünitesi'nde enerji geri kazanımı ve reaktör verim iyileştirmesi yapılacaktır. Temel mühendislik çalışmaları tamamlanan 69 milyon ABD doları tutarındaki projede 2018 yılı içerisinde detay mühendislik çalışmalarına devam edilmiştir. Detay mühendislik çalışmalarının tamamlanmasını takiben inşaat montaj işleri yapılarak, ünitenin duruş programına göre devreye alınması planlanmaktadır.

Yeni Siyah Ürün ve Yağ Satış Terminali Yapılması

Proje kapsamında Rafineri'de dört farklı yerde yapılan dolum hizmetlerini tek bölgede toplayarak maliyetleri azaltmak, emniyetli ve hızlı dolum yapmak, rafineri içindeki tanker trafiğini kaldırmak için yeni bir siyah ürün terminali yapılmaktadır. Bu doğrultuda fuel-oil, kalorifer yakıtı, spindle oil, light neutral, heavy neutral, bright stock yağ satışları yeni dolum terminalinden yapılacaktır. Detay mühendislik çalışmaları tamamlanan 24,4 milyon ABD doları tutarındaki projede 2018 yılı içerisinde montaj işlerine devam edilmiştir.

TÜPRAŞ'IN İDAMESİNE, VERİMLİLİĞİNE VE KÂRLILIĞINA ÖNEMLİ KATKILAR SAĞLAMAK ÜZERE 2018 YILI İÇERİSİNDE TOPLAM 222 ADET YATIRIM PROJESİ YÜRÜTÜLMÜŞTÜR.

Rüzgâr Türbini Kurulması

İzmir Rafinerisi Kuvvet Santralinde mevcut elektrik ihtiyacı Gaz Türbinleri ve Kondenserli Buhar Türbinleriyle karşılanmaktadır. Rafinerideki kapasite artışıyla birlikte elektrik ihtiyacı artmıştır.

Artan elektrik ihtiyacı TEİAŞ'ın yanı sıra kondenserli buhar türbinleriyle karşılanmaktadır. Proje kapsamında artan elektrik ihtiyacının, Yeni Rüzgâr Türbinleri kurulmak suretiyle yenilenebilir kaynaklardan, emisyon yaratmadan ve enerji maliyetleri düşürülerek karşılanması hedeflenmektedir. 16 milyon ABD doları tutarındaki projede detaylı fizibilite çalışmaları tamamlanmıştır ve mühendislik çalışmalarına başlanacaktır.

Kırıkkale Rafinerisi

Yeni Kuvvet Santrali Tesisi

115,5 milyon ABD doları tutarındaki proje ile Kırıkkale Rafinerisi'nin buhar ve elektrik ihtiyacını karşılayan eski teknoloji Kuvvet Santrali yerine yeni teknolojiye dayalı, daha az maliyetli ve güvenilir bir enerji santrali inşaatı hedeflenmiştir. 2018 yılı içerisinde yeni kuvvet santraline ait ekipman ve sistemler tamamlanmış, takiben eski santralden taşınması planlanan mevcut buhar türbini ve pompalar yeni üniteye taşınarak, yeni kuvvet santrali tam kapasite devreye alınmıştır.

Yeni Laboratuvar Binası Yapımı

Kırıkkale Rafinerisi Deney Laboratuvarı'nın havalandırma sistemlerinin iyileştirilmesi, sıcaklık ve nem gibi çalışma koşulları parametrelerinin daha verimli hale getirilmesi ve artan iş yükünü karşılayabilmesi amacıyla 6,5 milyon ABD doları tutarında yeni laboratuvar binası yapılması planlanmıştır. 2018 yılında projenin bina-inşaat ve montaj işlerine devam edilmiştir.

Batman Rafinerisi

Yeni Bitüm Tankı Tesisi

Proses ünitelerinde yapılan revamp çalışmaları sonrası Rafinerinin ham petrol işleme kapasitesindeki artışa bağlı olarak artan bitüm üretimini depolama ihtiyacı oluşmuştur.

Proje kapsamında yapılması düşünülen 30.000 ton kapasiteli bitüm tankı ile ünite duruşları ve/veya şarj düşülmesi gibi durumların ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır. 2018 yılında, 4 milyon ABD doları tutarındaki projenin detay mühendislik işleri tamamlanmış olup, inşaat montaj işlerine devam edilmiştir.

AR-GE

AR-GE PROJELERİNİN OLUŞTURULMASINDA TÜPRAŞ'IN GELECEK VİZYONUyla UYUMLU, SAĞLAM ADIMLAR ATMAK VE AR-GE ÇALIŞMALARININ UYGULANABİLİRLİĞİNİN ARTIRILMASI ÖNEMLİ ETMENLERDEN BİRİDİR.

85

adet

Patent Başvuru Sayısı

22

adet

Tescilli Patent Sayısı

231

Ar-Ge Merkezi'nin Yayın Sayısı

Çevreye uyumlu, yenilikçi ve ekonomik çözümler sunacak nitelikli projeler

Tüpraş Ar-Ge Merkezi, rafinerilerin ihtiyaçları doğrultusunda yenilikçi teknolojileri ve çözümleri hayata geçirmeye yönelik projeler gerçekleştirmekte, sektör ihtiyaçlarına cevap veren yeni ürünler ile süreçleri geliştiren çalışmalar yürütmektedir.

Tüpraş Ar-Ge Merkezi, ar-ge faaliyetlerini yürütürken sektörde değişen yasal mevzuatlara ve sürdürülebilirliğe de önem vermektedir. 2018 yılında rafinerilerin ihtiyaçları ve sektörel trendler odak noktası olarak belirlenerek çevreye uyumlu, yenilikçi ve ekonomik çözümler sunacak nitelikli projeler geliştirilmeye devam edilmiştir.

Tüpraş Ar-Ge Merkezi, tasarım binası, laboratuvar binası ve pilot tesis binası olmak üzere üç binadan oluşan 12.950 m²'lik bir alanda çalışmalarını sürdürmektedir.

Laboratuvar binasında bulunan 87 adedi analiz cihazı olmak üzere 150'den fazla cihaz ile 180'den fazla analiz metodu uygulanabilmektedir.

Tüpraş'ta ar-ge projeleri, tüm rafineri ekipleriyle iş birliği halinde ve ortak hedefler doğrultusunda çalışan 11 ekip tarafından yürütülmektedir:

- Proje ve Teknoloji Yönetimi
- Ürün Geliştirme
- Modelleme ve Proses Kontrol
- Algoritma ve Yazılımsal Çözüm Geliştirme
- Süreç Geliştirme ve Optimizasyon
- Proses Analitiği ve Teknoloji Uygulamaları
- Malzeme Geliştirme ve Reaksiyon
- Modelleme ve Karakterizasyon
- Laboratuvar ve Pilot Tesisler
- Katalizör Yönetimi ve Geliştirme
- Fikri Haklar Yönetimi

Teknoloji Yol Haritası

Ar-ge projelerinin oluşturulmasında Tüpraş'ın gelecek vizyonu ile uyumlu, sağlam adımlar atmak ve ar-ge çalışmalarının uygulanabilirliğinin artırılması önemli etmenlerden biridir.

Bu bağlamda, kaynakların daha verimli kullanılabilmesi, Tüpraş stratejisinin projelere daha etkin bir şekilde yansıtılması amacıyla 2017 yılında Tüpraş Teknoloji Yol Haritası çalışmalarına başlanmıştır. Tüpraş'taki ilgili tüm birimlerin katılımıyla Tüpraş Teknoloji Yol Haritası'nın ilk versiyonu tamamlanmıştır. Kurum içi entegrasyonu ve iletişimi artırarak, bilgi ve karar verme sürecinde şeffaflık sağlayan bu çalışma, ar-ge faaliyet alanlarının temelini oluşturmaktadır.

Tüpraş'ın ar-ge faaliyetleri çerçevesinde 2018 yılında 6 adet TÜBİTAK TEYDEB projesinde çalışmalara devam edilmiştir. Bunların arasında 2 adet proje başarı ile tamamlanmış olup 1 adet proje yeni başlamıştır. Bunun yanında 2018 yılı içerisinde, Tüpraş'ın kendi teknolojisini geliştirme hedefine yönelik olarak özkaynaklarla 16 adet ar-ge projesi yürütülmüştür. Bu projelerden 4'ü 2018 yılı içerisinde başlamış olup, 5'i yıl içerisinde başarıyla tamamlanmıştır.

Avrupa Birliği Projeleri

8 adet Ufuk2020 projesi ile etkin işbirliği

Avrupa'nın bilim, teknoloji ve politika uygulamalarının uyumlaştırılması amacıyla başlatılan Ufuk2020 programı, AB ülkeleri ve iş birliği yaptığı ülkelerle farklı alanlarda iş birliğini geliştirmek amacıyla yürütülmektedir. Bu program dâhilinde pazar odaklı yenilikçi projelerle, araştırmadan satışa kadar tüm aşamalar desteklenmektedir.

A.SPIRE, alanında öncü firma ve araştırma kuruluşlarından oluşan ve Ufuk2020 projelerine yön veren bir platformdur. Tüpraş, 2016 yılında üye olduğu A.SPIRE platformundaki üyeliğini 2018 yılında da sürdürmüştür.

Ufuk2020 Programı'nın hazırlık ve bütçe görüşmelerini yakından takip eden ve bu doğrultuda kendi stratejisini belirleyen Tüpraş, 2018 yılında başlayan BAMBOO isimli proje ile birlikte devam etmekte olan 5 adet Ufuk2020 projesi ile Avrupa Birliği nezdinde en başarılı Türk şirketleri arasında yer almıştır. Bunlara ek olarak, Tüpraş'ın ortakları arasında olduğu iki adet Ufuk2020 projesi daha 2018 yılı içerisinde desteklenmeye hak kazanmış ve hibe anlaşması süreci başlamıştır.

Tüpraş Ar-Ge Merkezi, 2019 yılının ilk çeyreğinde başlaması öngörülen Ufuk2020 projeleriyle birlikte kuruluşundan bu yana toplam 8 adet Ufuk2020 projesinde yer alması olacaktır.

Tüpraş'ın yer aldığı Avrupa Birliği destekli diğer projelerin ayrıntıları aşağıda özetlenmiştir.

BAMBOO

BAMBOO (Boosting new Approaches for flexibility Management By Optimizing process Off-gas and waste use) projesi 9 ülkeden 19 farklı partner ile yürütülmekte olan bir Ufuk2020 projesidir.

BAMBOO projesinin temel amacı enerji yoğun endüstrilerde kaynak ve enerji verimliliğini sağlayacak yenilikçi teknolojilerin saha uygulamalarının gerçekleştirilerek, ilgili süreç ve sistemlerin ticarileşmesini sağlamaktır. Proje kapsamında dört farklı enerji yoğun endüstride; çelik, rafinaj, kâğıt ve mineral, demonstrasyon çalışmaları gerçekleştirilecektir. Rafinaj demonstrasyonu lideri olan Tüpraş'ta proje kapsamında tasarlanacak yenilikçi atık ısı değiştiricilerin ve enerji üretim sisteminin, düşük ve orta sıcaklıktaki atık ısıların değerlendirilebilmesinde kullanılması amaçlanmaktadır.

Atık ısıdan enerji üretimi için Organik Rankin Cycle (ORC) teknolojisi kullanılarak tasarlanacak enerji üretim tesisinin İzmir Rafinerisi'nde kurulması planlanmaktadır.

Indus3Es

Tüpraş'ın ar-ge çalışmalarıyla çözmeyi amaçladığı öncelikli konulardan biri de düşük kaliteli atık ısı kazanımıdır. Bu kapsamda dâhil olunan Indus3Es (Industrial Energy and Environment Efficiency) Ufuk2020 projesi, endüstriyel süreçlerden çıkan düşük kalitedeki atık ısıların geri kazanımı ve yeniden değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Bu amaçla yenilikçi, değişen koşullara uyarlabilen, kompakt ve ekonomik olarak rekabetçi bir absorpsiyon ısı dönüştürücüsü geliştirilmesi öngörülmüştür.

AR-GE

TÜPRAŞ AR-GE MERKEZİ, 2018 YILINDA DA NİTELİKLİ VE YENİLİKÇİ PROJELER GELİŞTİRMeye DEVAM ETMİŞTİR.

Proje kapsamında, atık buhar geri kazanımının sağlanacağı pilot ölçekli absorpsiyon ısı dönüştürücüsü (Absorption Heat Transformer) sistemi geliştirilmiş olup saha uygulaması 2019 yılı içerisinde Tüpraş İzmit Rafinerisi'nde gerçekleştirilecektir.

INTEGROIL

INTEGROIL (Demonstration of a Decision Support System for a Novel Integrated Solution Aimed at Water Reuse in the Oil and Gas Industry) Ufuk2020 projesinin temel amacı, henüz ticarileşme süreci devam eden ileri atık su arıtım teknolojilerinin, farklı endüstrilerde uygulanarak yüksek kalitede proses suyu elde edilmesinin araştırılmasıdır. INTEGROIL projesi kapsamında petrol sondajı ve petrol işlenmesi sırasında açığa çıkan atık suların arıtilabilmesi için her iki sektörün de ihtiyaçlarına cevap verebilecek, yenilikçi bir arıtım sistemi tasarlanması, bu sayede döngüsel ekonomiye katkı sağlanması hedeflenmektedir. Tasarlanan INTEGROIL pilot ünitesinin Tüpraş İzmit Rafinerisi atık su arıtma tesisinde saha çalışmaları devam etmekte, mevcut atık su arıtma sistemine paralel olarak işletilmektedir.

FUDIPO

1 Ekim 2016 tarihinde başlayan ve 48 ay sürmesi planlanan FUDIPO (Future Directions of Production Planning and Optimized Energy and Process Industries) projesi, Ufuk2020 programı tarafından desteklenmektedir. Ar-Ge Merkezi personeli tarafından yürütülmekte olan

projede, Tüpraş İzmit Rafinerisi'nde yer alan ve maksimum dizel üretimini hedefleyen MQD ünitesinin dijital ikizi yaratılacaktır. Proje ile ürün kalitesi istenen seviyede tutulurken, enerji verimi ve kârlılık artırılması için optimum çalışma koşullarının belirlenmesi hedeflenmiştir. Bu amaçla, sahaya kurulacak online NIR analizörü sayesinde ünite şarjı gerçek zamanlı olarak ölçülüp karakterize edilecektir. Ünitenin geliştirilen fiziksel ve veri bazlı modelleri, ileri beslemeli bir kontrol döngüsü ile entegre edilerek ünitenin optimum çalışma şartlarını öngören bir karar-destek sistem platformu oluşturulacaktır. Proje sonunda ortaya çıkacak kontrol platformu model modifikasyonuna izin verebilecek ve diğer ünitelere de uygulanabilecektir.

iPerm

Ekim 2016 tarihinde başlayan ve 5 farklı ülkeden 5 ortak ile yürütülen iPerm (Guided Wave Monitoring Tool) Ufuk2020 projesinin amacı Guided Wave teknolojisi ile erişimin zor olduğu bölgelerde teknik kontrol yapılmasını sağlayan, yenilikçi bir izleme sistemi geliştirmektir. Geleneksel yöntemlerde gerekli olan iskele maliyetlerinin ve oluşabilecek iş güvenliği risklerinin en aza indirilmesine olanak sağlayacaktır. Proje süresi 30 aydır. Tüpraş bu projede son kullanıcı rolüyle yer almaktadır. Proje ortakları tarafından geliştirilen ürünün kurulumu Tüpraş İzmit Rafinerisi'nde 2018 yılında gerçekleştirilmiş ve sahadan veri toplanmaya başlanmıştır.

PIANİSM

Tüpraş'ın teknoloji geliştirici ve son kullanıcı olarak yer alacağı, 4 ülkeden 15 kuruluşun ortaklığı ile gerçekleşecek Akıllı Üretimde Kuralcı ve Tahminsel Bakım Otomasyonu - PIANİSM projesi Avrupa Birliği Eureka Programı ITEA-3 kümesi kapsamında ITEA Projesi etiketi almıştır. Projenin TÜBİTAK 1509 Uluslararası Ortaklı Destek Programı kapsamında yapılan başvurusu da kabul edilmiştir. Projenin amacı, üretim süreçlerinde ileri veri analizi yöntemleri ile tahminler oluşturmak ve bu tahminleri kullanarak süreçlerin otomasyonunu sağlayacak bir uygulama geliştirerek süreç verimliliğine ve işletme güvenilirliğine katkıda bulunmaktadır. Proje, Tüpraş'ta hayata geçirilecek Endüstri 4.0 uygulamalarına bir örnek teşkil edecektir. Proje 2019 yılı başında başlayacaktır.

Türkiye'de bir ilk: Katalizör Pilot Tesisi

Tüpraş Ar-Ge Merkezi Pilot Tesisler binasında kurulmuş olan Katalizör Pilot Tesisi'nin resmi açılışı 2018 yılında gerçekleştirilmiştir. Yardımcı sistemleriyle entegre olarak pilot ölçekte Türkiye'deki ilk katalizör test sistemi olan pilot tesiste hydrocracker ile desulfurizasyon ünitelerindeki katalizörlerin performans testleri 7/24 kesintisiz olarak gerçekleştirilmektedir. Performans testlerinin sonuçları ile orta distilat elde edilmesini sağlayan katalizörlerin geliştirilmesi ve rafinerideki mevcut katalizörlerin en verimli şekilde kullanımı ile rafinerilerin kârlılığına ciddi katkıda bulunmaktadır.

Tüpraş-üniversite iş birliği

Üniversite-sanayi iş birliğinin en iyi örneklerinden biri olan KÜTEM (Koç Üniversitesi Tüpraş Enerji Merkezi) Türkiye'de özel sektör iştiraki ile kurulan ilk enerji merkezi olma özelliğine sahiptir. KÜTEM ve Koç Üniversitesi ortaklığında yürütülen projelerde petrol sektöründeki ihtiyaçlara ve sürdürülebilir enerji politikalarına yönelik öncü çalışmalara birlikte imza atılmaktadır.

Tüpraş Ar-Ge Merkezi'nde 2018 yılında üniversite-sanayi iş birliği ile 12 adet proje yürütülmüştür. Bu projelerin 3'ü kapsamında Ar-Ge Merkezi personelinin doktora çalışmaları devam etmiştir.

2018 yılı içerisinde Tüpraş'ın yer aldığı ve üniversite-sanayi iş birliğini temel alan 3 adet TÜBİTAK ARDEB proje başvurusu gerçekleştirilmiştir. İlgili proje başvuruları Koç Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi ve İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü koordinatörlüğünde gerçekleştirilmiştir.

Delayed coker ünitesi ile ilgili Tulsa Üniversitesi (ABD) koordinatörlüğünde 18 yıldır yürütülen Tulsa University Delayed Coker Project üyeliği devam etmektedir. Tulsa Üniversitesi Delayed Coker Project üyeliği ile projenin yaklaşık 18 yıllık bilgi birikimi incelenmiş ve Tüpraş özelindeki uygulama alanlarına yönelik projeler geliştirilmiştir.

Patentler ve bilimsel yayınlar

Tüpraş'ın fikri haklar çalışmaları çerçevesinde 2018 yılında

- 4 adet ulusal (2 adet patent/2 adet faydalı model),
- 2 adet uluslararası patent başvurusu yapılmıştır.

Böylece Ar Ge Merkezi'nin faaliyete geçmesinden bu yana yapılan patent başvurusu sayısı; 59'u ulusal, 26'sı uluslararası olmak üzere toplamda 85'e ulaşmıştır.

2018 yılı içerisinde 1'i Avrupa patent, 2'si ulusal olmak üzere 3 adet patent başvurusu daha tescil edilmiştir. Böylece 2018 yılı sonunda Tüpraş'ın toplam tescilli patent sayısı; 16 ulusal, 3 Avrupa patent ve 3 ülkesel (Amerika ve Kanada) patent olmak üzere 22'ye ulaşmıştır.

Ayrıca 2018 yılında, 6 adet uluslararası (PCT) başvurusu için Avrupa patent (EP) başvurusu gerçekleştirilmiştir.

Tüpraş Ar-Ge Merkezi 2018 yılında 38 adet uluslararası ve ulusal bilimsel yayına imza atmış, böylece faaliyete geçmesinden bu yana bilimsel yayın sayısı 231'e ulaşmıştır.

İNOVASYON

**TÜPRAŞ, İNOVASYON
STRATEJİSİNİN YAYILMASI
VE İÇSELLEŞTİRİLMESİ
HEDEFİ İLE KAPSAMLI
İLETİŞİM VE EĞİTİM
AKTİVİTELERİ
GERÇEKLEŞTİRMEKTEDİR.**

Tüpraş; lider şirket olmanın verdiği sorumluluk ve geleceğe dönük bakış açısı ile yeni ürün, hizmet, süreç ve iş modelleriyle değer yaratmak üzere, kurum içi girişimcilik ve açık inovasyon (girişimcilik ekosistemi entegrasyon çalışmaları) çalışmalarını yürütmektedir.

Kurum İçi Girişimcilik Çalışmaları

Tüpraş, Koç İnovasyon Programı'na 2017 yılı itibarıyla dâhil olmuştur. Bu doğrultuda inovasyon stratejisinin belirlenmesi ve süreçlerin tüm Şirket'e yayınlanmasının ardından, kültürel dönüşümün desteklenmesi ve farkındalığın artırılması için iletişim ve eğitim aktiviteleri gerçekleştirmiştir.

Kurum İçi Girişimcilik Projeleri

Kurum içi girişimcilik projeleri üst ve orta düzey katılımcıların yer aldığı strateji çalıştaylarında belirlenen odak alanlarına ve Şirket stratejilerine uyumlu olarak uzun ve kısa vadede ulaşılmak istenen hedefler çerçevesinde yürütülmektedir.

Şirket'in yayınladığı odak alanlarında iş modeli inovasyonu odaklı fikirler üzerine çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Kurum içi programlarında, odak alanı doğrultusunda mevcut kaynakların yeni gelir kalemi oluşturabilecek farklı iş alanlarında kullanımının sağlanması amaçlanmaktadır. Yeni iş modellerin getirdiği fırsatlardan faydalanan, yeni büyüme alanları bulunmasını destekleyecek yenilikçi iş fikirleri desteklenmektedir.

Tüpraş, Fikir Ünitesi portalından "Bırak Fikrin Özgür Kalsın" sloganı ile fikirlerini ileten kurum içi girişimcilere yenilikçi iş modelleri fikirlerini hayata geçirmek için destek olmaktadır. Kurum içi girişimcilik programları kapsamında 60'tan fazla kurum içi girişimci, inovasyon stratejisine ve odak alanlarına yönelik fikirlerini start-up'ların çalışma yöntemlerine benzer yöntemler ile çalışma imkânı bulmaktadır. Programa dâhil olan kurum içi girişimciler, girişimcilik metodolojileri yoğunluklu eğitimler ve girişim mentorluğu desteği

almaktadır. Aynı zamanda, projelerin olgunlaştırılması aşamasında üst ve orta yönetim tarafından girişimcilik projeleri yakından takip edilmekte ve sponsorluk desteği verilmektedir.

Girişimcilik Etkinlikleri ve Bilgilendirme

Tüm rafinerilerde yaratıcılık ve girişimcilik konularında geniş katımlı “İnovasyon ve Girişimcilik Semineri” gerçekleştirilmiştir ve Tüpraş inovasyon yaklaşımı paylaşılmıştır. “İnovasyon ve Girişimcilik Buluşmaları” ile tüm lokasyonlardaki müdürlüklere birebir ulaşılarak; strateji, süreçler ve inovasyon çalışmaları hakkında bilgi alışverişi yapılmıştır. İnovasyon sürecinin belirsizliği ve bu belirsizlikleri aşma yöntemlerinin, başarısızlıklardan öğrenme ve akıllı yanılma kavramlarının aktarılması amacıyla 2018 itibarıyla “Girişimcilik Hikayeleri: Dene, Dönüş(tür), Başar” etkinliği gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

Şirket içerisinde İnovasyon Müdürlüğü tarafından hazırlanan Inowhatif E-Bülten aracılığıyla dünyadan ve ülkemizden inovasyon ve girişimcilik haberleri, inovatif uygulamalar ile Tüpraş inovasyon çalışmaları ve kurum içi girişimcilik proje çalışmaları düzenli olarak paylaşılmaktadır.

2017 yılında “Ham Fikirlerin Değere Dönüştüğü Platform” sloganıyla devreye alınan Fikir Ünitesi portalı, Şirket içerisinde yenilikçi fikirlere sahip olan çalışanların fikirlerini paylaşabildiği bir platform olmasının yanı sıra inovasyon kültürünün yaygınlaştırılması için bir araç olmuştur. Bu portal üzerinden çalışanlar inovasyon ve girişimcilik konularındaki yayınlara

ulaşabilirken trendler, teknolojik ve sektörel gelişmeler hakkında bilgi sahibi olabilmekte ve girişimcilik ve inovasyon konularında interaktif bir şekilde paylaşım yapabilmektedir.

Komiteler ve Ekipler

İnovasyon Komitesi, inovasyon stratejisi ve odak alanlarının belirlenmesine yönelik çalıştaylarda yer alan, tüm inovasyon ve kurum içi girişimcilik sürecini izleyen ve destek veren üst düzey katılımcılardan oluşan komitedir. Şirket içerisinde ayrıca, inovasyon kültürünün ve kurum içi girişimcilik bakış açısının yaygınlaştırılmasında destek olan orta kademe yöneticilerden oluşan İnovasyon Katalizörleri Ekibi ve farklı kademedeki çalışanlardan İnovasyon Gönüllüleri ekipleri oluşturulmuştur. Bu ekiplere inovasyon, açık inovasyon ve kurumsal girişimcilik temellerinin paylaşıldığı özel eğitimler ve bu kapsamda çalışma programları düzenlenmektedir. İnovasyon çalışmalarına destek olmak ve kurum içi girişimcilik proje takımlarında yer almak isteyen tüm çalışanlar, Fikir Ünitesi portalı üzerinden İnovasyon Gönüllüsü olabilmektedir. Kurumiçi girişimcilik projeleri özel eğitim ve mentorluklarla destelenen kurumiçi girişimcilik proje ekipleri tarafından yürütülmektedir.

Açık İnovasyon Çalışmaları

Tüpraş, açık inovasyon çalışmaları kapsamında başta start-up'lar olmak üzere girişimcilik ekosistemi ile entegrasyon çalışmaları yürütülmektedir. Açık inovasyon strateji belirleme çalıştaylarında üst ve orta düzey

katılımcılar ile birlikte oluşturulan yol haritası doğrultusunda belirlenen odak alanlarına yönelik, start-up'larla etkileşime geçerek potansiyel işbirliklerini tespit etmekte ve bu işbirliklerinin nasıl değerlendirileceğine ilişkin çalışmalar yürütmektedir. Bu doğrultuda, tüm iş birimlerinin ihtiyaç alanları İnovasyon Müdürlüğü tarafından toplanmakta ve yurt içi ve yurt dışı start-up ekosisteminden çözümleri Şirket'in ilgili birimleri ile buluşturulmaktadır. İnovasyon Müdürlüğü, erken ve ileri aşama start-up'lara yönelik birçok etkinliğe katılmakta, girişimcileri desteklemekte ve mentorluk desteği vermektedir.

Dünyadaki ve Türkiye'deki girişimcilik etkinlikleri, enerji ve petrol sektörü öncelikli olarak tüm sektörlerle yönelik ve/veya teknoloji alanındaki erken ve ileri aşama girişimlere yönelik hızlandırma programları, inovasyon yarışmaları, kuluçka ve inkübasyon merkezleri takip edilmekte ve Şirket içerisinde Fikir Ünitesi ve Inowhatif E-Bülten vasıtasıyla paylaşılmaktadır.

Tüpraş açık inovasyon stratejisi kapsamında, atık su arıtımı ve hidrokarbon kaçaklarının önlenmesine yönelik ileri malzeme çözümleri, iş sağlığı güvenliği ve proses emniyeti çözümleri, veri analitiği, siber güvenlik, giyilebilir teknolojiler, yenilikçi raporlama sistemleri, dijital eğitim sistemleri gibi dijital çözümler, atık ısı geri kazanımı gibi yenilikçi enerji verimliliği çözümleri ve tahribatsız muayene uygulamalarında yenilikçi teknolojiler ve çözümler geliştiren start-up'lar ile işbirliği geliştirmektedir.

İNOVASYON

TÜPRAŞ, AÇIK İNOVASYON ÇALIŞMALARI KAPSAMINDA BAŞTA START-UP'LAR OLMAK ÜZERE GİRİŞİMCİLİK EKOSİSTEMİ İLE ENTEGRASYON ÇALIŞMALARI YÜRÜTMEKTEDİR.

Platformlar

Tüpraş, girişimcilik ekosistemi ile entegrasyon ve ekosistemin geliştirilmesi hedefiyle pek çok platformda yer almaktadır.

TÜSİAD Girişimcilik Ekosistemi Çalışma Grubu: Tüpraş, Türkiye’de girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi ve girişimcilik ekosistemi sıralamalarına Türkiye’den bir şehrin sokulması amacıyla kurulan TÜSİAD Girişimcilik Ekosistemi Çalışma Grubu’nda yer almaktadır.

Türkiye Girişimci Kurumlar Platformu: Kurumlar arası öğrenmenin geliştirilmesi, başarılı uygulamalar hakkında farkındalığın artırılması ve kurum içi girişimciliğin sistematik uygulamalarının yaygınlaşması amacıyla kurulan Türkiye Girişimci Kurumlar Platformu’na 2018 yılında dâhil olmuştur.

Etohum: Tüpraş, Etohum üyeliğiyle dijital teknolojilere erken erişim sağlamayı hedeflemektedir. Girişimcilerin belirli odak alanlarındaki yenilikçi fikirlerini Tüpraş’a ulaştırması için Etohum üzerinden oluşturulan kanal 2018 yılında devreye alınmıştır.

Tüpraş Sayfası: <https://etohum.com/tupras>

A.SPIRE: A.SPIRE kâr amacı gütmeyen, SPIRE kamu-özel ortaklığında (Public-Private Partnership PPP) partner olarak özel sektörü temsil eden ve Ufuk2020 Çerçeve Programı’nın bir parçası olarak kurulmuş uluslararası bir dernektir. Tüpraş, A.SPIRE platformuna katılan ilk Türk şirketi olma özelliğini taşımaktadır. AB politika ve projelerine yön veren ve Avrupa Komisyonu’nun özel sektörü temsilen doğrudan muhatap aldığı platform açık inovasyon çalışmalarını desteklemektedir. Tüpraş İnovasyon ve Ar-Ge departmanlarından temsilciler toplantılara katılmaktadır.

Yeni Fikirler Yeni İşler (YFYI): Tüpraş, açık inovasyon çalışmaları kapsamında girişimcilik ekosistemini ve yenilikçi fikirleri destekleme amacıyla 2018 yılında YFYI Hızlandırma Programı’na stratejik partner olmuştur. Tüpraş tecrübesi ile erken aşama girişimcilere destek olmak ve ekosistemin gelişimine katkı sağlamak hedeflenmiştir. Stratejik ortaklık kapsamında, fikirlerin girişime dönüşme süreçleri takip edilerek girişimcilerle beraber eğitim programlarına katılmış ve girişimcilere mentorluk desteği verilmiştir. Tüpraş Özel Ödülleri sanal gerçeklik bazlı kişilik analizi uygulaması üzerine çalışan HERA ile binalarda enerji verimliliği ve kişilerin konforu üzerinde çalışan Sensgreen ekiplerine takdim edilmiştir.

DİJİTAL DÖNÜŞÜM VE SİBER GÜVENLİK

2018 YILI, 2017 YILINDA DUYULMAYA BAŞLAYAN DİJİTAL TEKNOLOJİLER AÇISINDAN HAYATA GEÇMEYE BAŞLAMA VE OLGUNLAŞMA YILI OLMUŞTUR.

Projelerde somut sonuçların elde edildiği bir yıl olmuştur

Tüpraş, son dönemde devreye aldığı Endüstri 4.0 ve Dijital Dönüşüm Programı ile bir yandan yeni teknolojilerden ve veriden değer yaratmayı, diğer yandan ise teknolojinin getirdiği değişim ve verimliliği teknik emniyet, bakım, finansal yönetim gibi süreçlerine yansıtmayı hedeflemiştir.

2018 yılı, 2017 yılında duyulmaya ve beklenti oluşturmaya başlayan dijital teknolojiler açısından olgunlaşma ve hayata geçmeye başlama yılı olmuştur.

- Tüpraş, yol haritası kapsamında,
- Çalışanlarla ve Paydaşlarla Dijitalleşme,
 - Endüstri 4.0 Uygulamaları,
 - Data Analitiği ve Optimizasyon,
 - Üretim ve Saha Faaliyetleri,
 - İş Uygulamaları

alanlarında belirlediği projelerine 2018 yılında da devam etmiş ve somut sonuçlar elde etmeye başlamıştır.

Çalışanlarla dijitalleşme önem kazanmıştır.

Günümüzde çalışanlar, aldıkları tüm hizmet ve servislerde birey olarak tanınmayı ve hemen her alandaki ihtiyaçlarının kendilerine göre özelleştirilmesini talep etmektedir. İş yaşamında da çalışanların organizasyondan beklentisi farklı değildir. Oluşan diğer bir beklenti de, bilgiye her yerden erişmek, süreçleri her an yönetebilmek ve iletişimin lokasyondan bağımsız olarak sağlanmasıdır. İşe girişte belirleyici rol alan bu beklentiler, mevcut çalışanlarda da çalışan bağlılığı ve kurum içi iletişime direkt etki etmekte, işteki yaşamı şekillendirmektedir.

DİJİTAL DÖNÜŞÜM VE SİBER GÜVENLİK

2018 YILINDA ENDÜSTRİ 4.0 TEKNOLOJİLERİ RAFİNERİ İÇİNDE KULLANILMAYA BAŞLANMIŞTIR.

300

milyondan fazla veri

100 binden fazla sensörden elde ettiği günlük 300 milyondan fazla veriyi bilgiye, dolayısıyla değere dönüştürmek stratejisi ile 2018 yılında ODTÜ ve İTÜ Analitik Merkezleri kurulmuştur.

Bu trendler, Tüpraş'ın "Çalışanlarla Dijitalleşme"yi odak noktası olarak kabul etmesinin ana sebepleridir. 2018 yılında geliştirilen tüm uygulamalar mobil uyumlu ve güvenli uzaktan bağlantıyı destekleyen teknolojiler ile geliştirilmiştir. İletişimi ve birlikte çalışmayı (collaboration) destekleyecek sistemler ile video konferans ve görüntülü telefon sistemleri mobil destekli olarak yaygınlaştırılmıştır. Böylece bilgiye zaman ve mekândan bağımsız erişim sağlanmıştır. Ayrıca kurum içindeki dijital kültürü geliştirmek ve yaygınlaştırmak için tüm rafinerilerde Dijital Dönüşüm ve Analitik Çalıştayları düzenlenmiştir. Burada oluşan fikirler yol haritasına katılarak, dijital kültürün şirket kültüründe yaygınlaşması desteklenmiştir.

Endüstri 4.0 teknolojileri rafineri içinde kullanılmaya başlandı.

Bireylerin yaşamını etkileyen dijital teknolojiler iş yaşamında da karşılığını benzer şekilde bulmuştur. 2018 yılı Endüstri 4.0 teknolojilerinin rafineri içinde kullanılmaya başlandığı bir yıl olmuştur.

Akıllı Baret projesinde AR teknolojisi ile bakım işlerindeki çalışanın, hem bakım adımlarını doğru takip etmesi ve onaylaması, hem de gerektiğinde uzaktaki bir uzmandan görüntülü destek alabilmesi sağlanmış, ilk uygulama sahada denenmeye başlanmıştır. Ayrıca tüm bakım faaliyetlerini planlamak, optimize etmek ve yapılan işi sahada takip etmek amaçlı uçtan uca bakım yönetimini kapsayan bir proje de hayata geçirilmiştir.

Rafineride yapılan proje ve yatırımları daha sistematik izlemek, hakediş ve proje yönetimini de kapsayan, yüklenici firmanın Tüpraş ile olan ilişkisini kuran online bir proje yönetim sistemi de kurgulanmaya başlanmıştır. 2018 tüm bu projelerle Tüpraş'ın kablosuz teknolojileri rafineri sahasında devreye almaya başladığı yıl olmuştur.

Tüpraş cirosu, üretim kapasitesi ve satışları ile Türkiye'nin en büyük sanayi şirketi olduğu gibi, ürettiği günlük veri miktarı ile de Türkiye'nin en büyüğüdür. 100.000'den fazla sensörden elde ettiği günlük 300 milyondan fazla veriyi bilgiye, dolayısıyla değere dönüştürmek stratejisi ile 2018 yılında ODTÜ ve İTÜ Analitik Merkezleri kurulmuştur. Analitik Merkezlerindeki uzman mühendisler, yapay zekâ-makine öğrenmesi algoritmaları ve ileri analitik yöntemler ile topladığı veriye değer katmak adına kestirimci bakım, fiyat ve pazar tahminlemesi, kârlılık optimizasyonu, satış değerlemesi, ekipman arıza tahmini gibi geniş bir yelpazedeki projelerde görev almaktadır. Ayrıca kazanılan bu derin deneyim ve bilgi ile dış şirketlere de analitik hizmetler sunulmaya başlanmıştır. 2018 yılında hayata geçen makine öğrenmesi destekli Online Spalling projesi ile üretimde kullandığı fırınların bakım zamanını önceden tahmin eden bir sistem kuran Tüpraş, dünya literatüründe bu konuda ilk olma başarısını da sağlamıştır.

SİBER RİSKLERİNİ ŞİRKET RİSKLERİ İLE BİRLİKTE YÖNETEN TÜPRAŞ, YAPTIĞI TATBİKATLAR İLE KESİNTİSİZ ÜRETİMİ HEDEFLEYEN İŞ SÜREKLİLİĞİ PLANLARINI GÖZDEN GEÇİRMİŞ VE PLANLARIN ÇALIŞTIĞINI TEYİT ETMİŞTİR.

İş uygulamalarında dijitalleşme adına yürütülen çalışmalar

Çalışanlarla dijitalleşme, Endüstri 4.0 üretim sahası projeleri, ileri analitik uygulamaları yanında iş süreçlerinde dijitalleşme odağı çerçevesinde 2018 yılında çeşitli projeler gerçekleştirilmiştir. İş birimlerinin rutin yaptığı tanımlı süreçlerin, bilgisayar üzerindeki sanal robotlara yaptırılması, böylece hem zaman hem de iş gücü tasarrufu edilmesi amaçlanan RPA (Robotik Proses Otomasyonu) teknolojisi satın alma ve muhasebe süreçlerinde kullanılmaya başlanmıştır. Ayrıca lojistik, temin, tedarik gibi süreçleri optimize edecek ve maliyet tasarrufu sağlayan simülasyon/optimizasyon projeleri de geliştirilmiştir.

360 Siber Güvenlik Programı

Tüpraş'ın şirket ana stratejileri arasında yer alan iş güvenliği ve teknik emniyet, her sürecinde olduğu gibi sanal dünyada da Tüpraş'ın en önem verdiği konulardan biridir. Tüpraş Siber Güvenlik Komitesi altında Bilgi Güvenliği ve Operasyonel Teknolojiler (OT) güvenliğini birbirine entegre bir şekilde yönetmekte, süregelen siber güvenlik projeleri ile dış ve iç tehditlere karşı başlıklığını artırmayı hedeflemektedir. 2018 yıl OT güvenliği konusunda kapsamlı bir yol haritası hazırlanmıştır. Tüpraş, ofis ve üretim sahalarını kapsayan 360 Siber Güvenlik Programı'nda, teknoloji ve süreçsel olgunluk seviyesini artırmayı amaçlamıştır.

Siber risklerini şirket riskleri ile birlikte yöneten Tüpraş, yaptığı tatbikatlar ile kesintisiz üretimi hedefleyen iş sürekliliği planlarını gözden geçirmiş ve bu planların çalıştığını teyit etmiştir.

SAĞLIK VE EMNİYET UYGULAMALARI

ÖNCÜL VE ARTÇIL TEMEL PERFORMANS GÖSTERGELERİ TAKİP EDİLEREK, ÖZELLİKLE KAZALAR OLMADAN ÖNCE ÖNLEM ALINMASI VE YAŞANAN KAZALARDAN DERS ÇIKARTILARAK TEKRARLANMAMASI HEDEFLENMEKTEDİR.

Tüpraş, Sağlık, Emniyet, Çevre (SEÇ) standartlarına tüm çalışanları ile birlikte çözüm ortaklarının da ödünsüz bir şekilde uymasını beklemektedir.

Tüpraş, tüm operasyonel faaliyetlerinde riskleri tanımlayarak riskleri ortadan kaldırma, ulusal ve uluslararası standartlar çerçevesinde kabul edilebilir düzeye indirme hedefi doğrultusunda gelişimini sürdürmektedir. Bu kapsamda oluşturulan Sağlık, Emniyet, Çevre (SEÇ) ve Proses Güvenliği Standartlarına tüm çalışanlar ile birlikte çözüm ortaklarının da ödünsüz bir şekilde uymaları beklenmektedir.

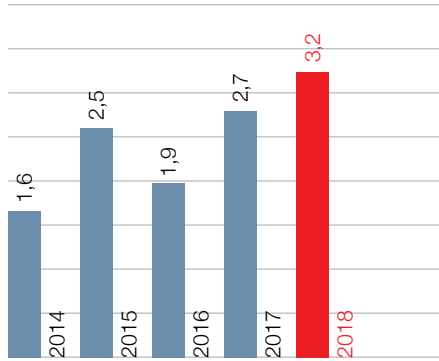
Proses Emniyeti Yönetim Sistemi ve Kültürel Değişim projesi kapsamında, proses emniyeti liderlik programı, proses emniyeti bilgi sistemi, proses tehlike analizi, mekanik bütünlük ve kalite güvence, yüksek riskli iş prosedürleri, iş izin sistemi, müteahhit yönetimi, değişiklik yönetimi, kaza araştırmaları, operasyonel prosedürler, güvenlik yönetimi denetim sistemi, yetkinlik ve farkındalık alanlarında takım çalışmaları tamamlanmıştır.

Uluslararası standart ve uygulamalar (API754, CCPS vb.) referans alınarak hazırlanan 16 adet Proses Emniyeti öncül ve artçıl temel performans göstergeleri aylık olarak izlenmektedir. Öncül ve artçıl göstergeler takip edilerek, özellikle kazalar olmadan önce önlem alınması ve yaşanan kazalardan ders çıkartılarak tekrarlanmaması hedeflenmektedir.

21

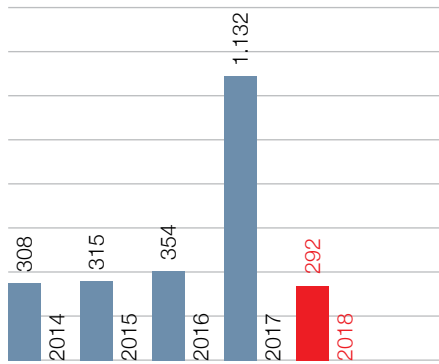
2018 yılında İSG uygulamalarındaki 14 Temel Performans Göstergesine alt kırımlar eklenmiş ve yakından takip edilen toplam Temel Performans Gösterge sayısı 21'e çıkarılmıştır.

Kaza Sıklık Oranı*

* (kaza adedi x 1.000.000) / (kişi x saat)

Kaza Şiddet Oranı*

* (kayıp iş günü x 1.000.000) / (kişi x saat)

Tüpraş'ta; üretken bir emniyet kültürü oluşturabilmek, olumlu emniyetli davranışları desteklemek, genel emniyet farkındalığını artırmak, emniyet standartlarının saha uygulamalarının takibini yapabilmek amacıyla, "görünür liderlik" uygulaması kapsamında, Tüpraş yöneticilerinin de katıldığı davranış odaklı emniyet turları yapılmaktadır. Emniyet turlarında yönetim kademesinin aktif katılımı ile "görünür liderlik" sergilenmekte, olumlu emniyet davranışları ödüllendirilerek teşvik edilmektedir. Kişilerin davranışlarındaki ve çalışma koşullarındaki riskler tespit edilerek düzeltilmekte, emniyetli çalışma ortamı için iletişim ve diyalog güçlendirilmekte, farkındalık sağlanmakta, çalışanların emniyet ile ilgili görüş ve gözlemlerini paylaşabilecekleri bir ortam oluşturulmaktadır.

Tüm rafinerilerde Sağlık-Risk Değerlendirmesi (SRD) çalışmaları yapılmaktadır. SRD çalışmalarında sahaya özgü (ünite, atölye, laboratuvar, ambar vb.) kimyasal, fiziksel, biyolojik, ergonomik ve psikolojik etmenler detaylı olarak incelenmektedir.

Tüpraş, acil durumlara etkin müdahale için uluslararası bir uygulama olan Olay Komuta Sistemini kurmuştur. Acil durumlarda oluşabilecek riskleri en aza indirmek ve hedefe ulaşan yöntemlerle müdahale edebilmek amacı ile tüm rafinerilerde yangın, felaket planı, hidrokarbon bulutu/toksik gaz yayılımı, çevre döküntüsü tatbikatları yapılmaktadır. Kamu kurum ve kuruluşlarıyla beraber komşu tesisler de ekip ve ekipmanlarıyla, bu tatbikatlara paydaş olarak katılmaktadır.

Mevcut ünitelerde tehlikeleri ve büyük operasyon problemlerini tanımlamak, normal çalışma koşullarından ve amaçlanan tasarımdan sapmaların nasıl oluştuğunu tespit etmek, prosesin her parçasını sistematik olarak gözden geçirmek amacıyla Tehlike ve İşletilebilirlik (HAZOP) çalışmaları düzenli olarak yapılmakta, karşılaşılabilecek olası senaryolar belirlenip sürekli güncellenmektedir.

İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) Sistemi'nin temel amacı, proaktif yaklaşımlar ile iş kazaları ve meslek hastalıklarının önüne geçilmesidir. 2018 yılında İSG performansını sürekli geliştirmek ve performans takibini sağlamak amacıyla 14 Temel Performans Göstergesine (TPG) alt kırımlar eklenmiş ve yakından takip edilen toplam TPG sayısı 21'e çıkarılmıştır.

2018 yılında, ayrıca, mevzuat uyarınca yürütülen Tehlike ve Etkilerin Yönetimi (TEYS) sürecinde, risk analizlerinin hazırlanması kapsamında risklerin farkına varılmasına, yönetilmesine, sağlık-risk değerlendirmesi çalışmalarının yapılmasına ve kritik işlere kaynak aktarılmasına öncelik verilmiştir.

Tüpraş, enerji sektöründe güvenilir ve lider kuruluş kimliğiyle, İSG, proses emniyeti, acil durum müdahale alanlarındaki kazanımlarını, tecrübelerini ve iyi uygulamaları kongre ve sempozyumlarda paylaşmaktadır.

KALİTE YÖNETİM SİSTEMLERİ

TÜPRAŞ, TÜM FAALİYETLERİNİ ENTEGRE YÖNETİM SİSTEMİ ÇERÇEVESİNDE SÜRDÜRMEKTEDİR.

325

Toplam Standart Sayısı

26

Yeni Standart Sayısı

Tüpraş, tüm faaliyetlerini ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi, OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi ve ISO 50001 Enerji Yönetim Sisteminden oluşan Entegre Yönetim Sistemi çerçevesinde sürdürmektedir.

2018 yılında, Genel Müdürlük ve rafinerilerde Entegre Yönetim Sistemi İç Denetimleri gerçekleştirilmiştir.

2018 yılında Genel Müdürlük, İzmit Rafinerisi ve Batman Rafinerisi'nde BSI tarafından yürütülen Entegre Yönetim Sistemi dış denetimlerinde majör bulgu raporlanmamış; ISO 9001 2015, ISO 14001 2015 ve OHSAS 18001 2007 sertifikalarının 5 Ekim 2021 tarihine kadar devamlılıkları sağlanmıştır.

ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi dış denetimi kapsamında, Kasım 2018'de Genel Müdürlük, Kırıkkale Rafinerisi ve Batman Rafinerisi'nde takip denetimi gerçekleştirilmiştir.

Tüpraş'ın İzmit, İzmir, Kırıkkale ve Batman Laboratuvarları, 2018 yılında Türk Akreditasyon Kurumu'nun, laboratuvarların uluslararası düzeyde tanınırlığının ve kabul edilebilirliğinin belgesi olan TS EN IEC/ISO 17025 standardı denetimlerinden geçmiştir.

İzmir ve Batman Rafinerilerinde EN 12591 (Kaplama Sınıfı) ve EN 15322 (Kat-bek) bitümlerin CE belgelendirme dış denetimleri gerçekleştirilmiş ve belgelerin 10 Mart 2019 tarihine kadar geçerliliği sağlanmıştır.

**TÜPRAŞ'IN İZMİT, İZMİR,
KIRIKKALE VE BATMAN
LABORATUVARLARI,
2018 YILINDA TÜRK
AKREDİTASYON
KURUMU'NUN
DENETİMLERİNDEN
BAŞARIYLA GEÇMİŞTİR.**

2018 yılında rafineriler arası iş süreçlerinin iyileştirilmesi ve ortak hale getirilmesi amacıyla 26 adet yeni standart oluşturulmuş ve toplam standart sayısı 325'e yükselmiştir.

2018 yılında ICC firması ile birlikte Kalite Sistemleri Müdürlüğü, Teknik Emniyet Direktörlüğü ve Bilgi Teknolojileri Direktörlüğü süreçlerine ait çalışmalar yapılarak yeni süreç haritaları oluşturulmuş ve süreç performans göstergeleri belirlenmiştir.

Aralık 2018'de BSI tarafından yapılan ISO 10002 Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi belgelendirme denetimi sonrasında belgenin 2019 yılı sonuna kadar devamlılığı sağlanmıştır.

ÇEVRE YÖNETİMİ

TÜPRAŞ, İNSAN SAĞLIĞINI, İŞLETME GÜVENLİĞİNİ, ÇEVRENİN KORUNMASINI VE TOPLUM YARARINI HER ZAMAN ÖN PLANDA TUTAN BİR ANLAYIŞA SAHİPTİR.

Çevreye ve topluma karşı sorumluluk bilinciyle ulusal tüm gereklilikleri yerine getiren Tüpraş, uluslararası ve sektörel gelişmeleri yakından takip ederek uyum sağlama faaliyetlerine devam etmektedir. Tüpraş, Yaşam Döngüsü Analizi (YDA) çerçevesinde yatırımlarını ve proseslerini incelemek amacıyla altyapı kurmaktadır.

Tüpraş, en ileri teknolojiler ile çevresel etkileri düşürülmüş ürün üretebilen ünite yatırımları sayesinde, piyasaya AB spesifikasyonlarına uygun, çevre dostu ürünler sunmaktadır. Tüm üretimini ve hizmetlerini çevreye duyarlılık prensibi çerçevesinde gerçekleştiren Tüpraş, insan sağlığını, işletme güvenliğini, çevrenin korunmasını ve toplum yararını her zaman ön planda tutan bir anlayışla faaliyetlerini sürdürmektedir.

Tüpraş'ın amacı tüm faaliyetlerinde çevreye olan olumsuz etkiyi en aza indirmek; çalışanlarına, müteahhitlere, müşterilerine, topluma ve faaliyetlerinden etkilenebilecek kişilere gelebilecek zararı önlemektir.

Çevreyi koruma konusunda dünya standartlarını temel alan Tüpraş, doğayı korumak kadar iyileştirilmesinin de önemli olduğunun bilinciyle projeler üretmekte ve yürütülen çalışmaları desteklemektedir.

Rafinerilerde baca gazı emisyonları Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 31 adet bacada on-line takip edilmekte olup, ulusal tüm gereklilikler sağlanmıştır. Baca gazı emisyonlarının Avrupa Birliği mevzuatına uyumu için çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

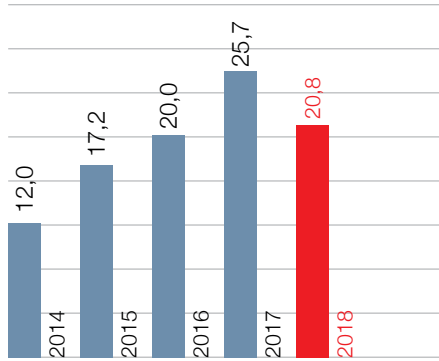
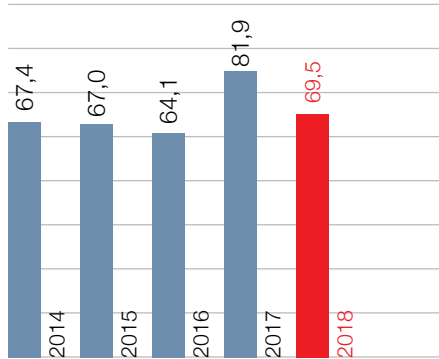
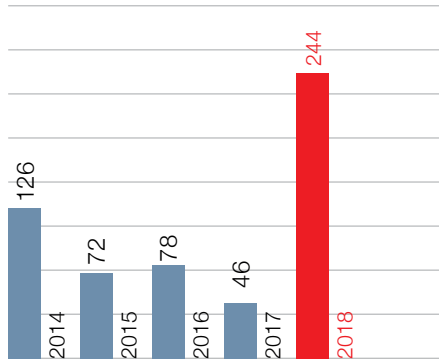
İklim Değişikliği Kapsamında Yapılan Çalışmalar

Polonya'nın Katowice kentinde düzenlenen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği 24. Taraflar Konferansına katılım sağlayan Tüpraş, Türkiye Pavilyonunda gerçekleştirilen oturumda "Düşük Karbonlu Kalkınmada Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesi Raporlanması ve Doğrulanmasının Faydaları" konu başlığında uluslararası katılımcılara deneyimlerini aktarmıştır. Ayrıca iklim özeli

uluslararası ve sektör odağı gelişmeleri yakından takip etme fırsatı bulmuştur.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yürütülen PMR (Karbon Piyasasına Hazırlık Ortaklığı) projesi kapsamında, "Türkiye'de Emisyon Ticaret Sisteminin Uygunluğunun Değerlendirilmesi", "Piyasa Temelli Emisyon Azaltım Politika Seçeneklerinin Değerlendirilmesi", "Seçilen Mekanizmaların Model ve Simülasyon Çalışmalarının Yapılması", "Karbon Kaçağı Riskinin Değerlendirilmesi" bileşenleri TÜSİAD tarafından yürütülen "İklim Değişikliği" çalışmalarına katkı sağlanmıştır.

Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik kapsamında tüm rafinerilerin 2015, 2016 ve 2017 yılı sera gazı emisyon raporları hazırlanarak doğrulanmıştır. Tüpraş'ın 2018 yılı sera gazı emisyon tasarrufu 244 bin tondur.

Geri Kazanılan Su Miktarı (milyon m³)**Geri Kazanılan Suyun
Toplam Su Tüketimine Oranı (%)****Sera Gazı Emisyon Tasarrufu**
(CO₂ Emisyon - bin ton)**Ar-Ge Çalışmaları Kapsamında
Yürütülen Çalışmalar**

Tüpraş İzmit Rafinerisi, Avrupa Birliği fonu destekli Ar-Ge projesi olan Integroil-Ufuk2020 projesinde uygulama ortağıdır. Petrol sondajı ve rafinaj sektörleri için su geri kazanım sistemi geliştirilen söz konusu proje kapsamında atık suyun detaylı karakterizasyonu yapılmış, proje partnerleri ile teknik ve idari toplantılar düzenlenmiştir.

**Su Yönetimi ve Atık Su Geri Kazanımı
Kapsamındaki Çalışmalar**

Ham su çekişinin, dolayısıyla doğal kaynak tüketiminin azaltılması, doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı, biyolojik çeşitliliğin yapısının korunması ve ekonomik fayda sağlanması için 2016 yılında devreye alınan İzmir Rafinerisi'nde Yeni Atık Su Geri Kazanım/Su Hazırlama Ünitesi ile birlikte; 2018 yılında rafineri atık suyunda %66 oranında geri kazanım gerçekleşmiştir.

İzmit Rafinerisi Belediye Kentsel Atık Suların Geri Kazanımı Projesi sayesinde, İzmit Rafinerisi'nin kullanma suyu hariç su ihtiyacının geri kazanılan sudan karşılanma oranı 2018 yılında yaklaşık %98'dir.

Kırıkkale Rafinerisi Atık Su Geri Kazanım Projesi'nde mühendislik ihalesine çıkılmış olup, teknik değerlendirme çalışmaları devam etmektedir.

İzmit Rafinerisi'nde Shell firması danışmanlığında "Su-Atıksu Master Plan" çalışması yapılmıştır. Çalışmanın amacı; Rafineride su tüketimi ve atıksu arıtımı/geri kazanım proseslerinde tasarruf ve iyileşme potansiyelini belirlemektir.

Batman Rafinerisi'nde proses dışı su tüketim noktalarında tasarruf sağlanması amacıyla Yalın 6 Sigma projesi yapılmıştır. 2018 yılı içerisinde yaklaşık 290 bin m³ su tasarrufu sağlanmıştır.

Stockholm Uluslararası Su Enstitüsü (SIWI) tarafından "Su, Ekosistem ve Beşeri Gelişmeler" teması ile düzenlenen Dünya Su Haftası-2018 etkinliğine katılım sağlanmıştır.

Başarılar

Tüpraş 2018 yılında;

- Sürdürülebilir İş Ödülleri Karbon ve Enerji Yönetimi Kategorisinde "Tüpraş Rafinerileri Karbon Ayak İzinin Azaltılması (Enerji Verimliliği Projeleri)" projesi ile finale kalmıştır.
- Sürdürülebilir İş Ödülleri Atık Yönetimi Kategorisinde "İzmit Rafinerisi-Endüstriyel Simbiyoz Uygulaması" projesi ile finale kalmıştır.
- İstanbul Sanayi Odası tarafından düzenlenen Çevre Ödüllerinde "Büyük Ölçekli İşletme Çevre Dostu Uygulama Projesi" kategorisinde ikincilik ödülü almıştır.

Tüpraş İzmit Rafinerisi ise Sürdürülebilir İş Ödülleri Su Yönetimi Kategorisinde "Belediye Kentsel Atık Sularının Sanayide Proses Suyu Olarak Kullanılmak Üzere Geri Kazanımı Projesi" ile birincilik ödülü almıştır.

ENERJİ VERİMLİLİĞİ

TÜPRAŞ, ENERJİ TASARRUFU VE EMİSYON AZALTIMINA YÖNELİK DEVAM EDEN PROJELERİNE 2018 YILINDA YENİLERİNİ İLAVE ETMİŞTİR.

174,4

milyon TL
Enerji Tasarrufu

244

bin ton
Co₂ Emisyonunda Sağlanan Düşüş

99,1'lik enerji yoğunluk endeksi

Tüpraş, Solomon firması tarafından dünya genelindeki tüm rafinerilerin performanslarının değerlendirildiği kıyaslama çalışmalarına uzun yıllardır katılmaktadır.

Rafinerilerde yürütülen enerji tasarruf projeleri ve modernizasyon çalışmalarının bir sonucu olarak, Tüpraş'ın 2017 yılında 102,2 olan EII® (Enerji Yoğunluk Endeksi) değeri 2018 yılında 99,1 puan olarak gerçekleşmiştir.

Enerji verimliliği çalışmalarının getirileri

Tüpraş, enerji tasarrufu ve emisyon azaltımına yönelik devam eden projelerine 2018 yılında yenilerini ilave etmiştir. Enerji verimliliğinin Türkiye ve dünya için önemine inanan Tüpraş, 4 rafinerisinde gerçekleştirdiği projelerle 865.238 Gcal enerji tasarrufu ve 244 bin ton CO₂e emisyon azaltımının yanı sıra 174,4 milyon TL maddi kazanç sağlamıştır.

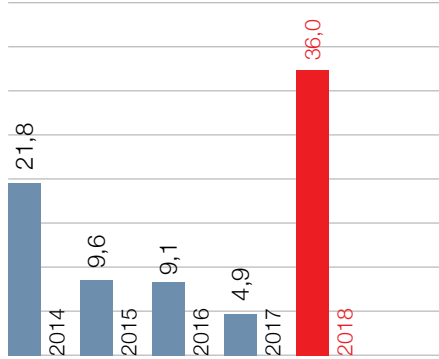
2018 yılı enerji verimliliği projelerinden satırbaşları

Yeni Kuvvet Santrali Projesi

Tüpraş Kırıkkale Rafinerisi'nde yürütülen operasyonlar kapsamında ihtiyaç duyulan elektrik ve buhar üretimini karşılayan eski teknoloji ekipmanlar (kondanseri türbin vs.) yerine rafineriye yeni teknolojiler kullanılarak daha az maliyetli ve güvenilir yeni bir kojenerasyon tesisi kurulmasına karar verilmiştir. Proje ile birlikte enerji maliyetlerinde azalış sağlanarak, işletme güvenilirliği de artırılmıştır. Projenin devreye girmesiyle ortalama 63,7 Gcal/h tasarruf sağlanmıştır.

U-7000 Ham Petrol Ünitesi Revamp Projesi

Ham petrol ünitesinde yapılan revamp projesi ile mevcut ham petrol ünitesinin kapasitesinin 1.000 m³/saate artırılmasının yanı sıra üniteye verimi düşük fırınlar, yüksek verimli fırınlarla değiştirilmiş, hava ön ısıtıcıları ilave edilmiştir, üniteye ısıt

Enerji Tasarrufu (milyon ABD doları)

entegrasyon kapsamında da eşanjörler ilave edilmiştir. Proje ile enerji tüketiminde yıllık 33,3 Gcal/h düşüş sağlanmıştır.

U-8100 Vakum Ünitesi Burner Modifikasyonu ve Sıcak Şarj Maksimizasyonu ile Enerji Tasarrufu

Vakum ünitesi şarj fırınında (H-8101) burner modernizasyon projesi kapsamında daha verimli ve daha emniyetli bir operasyon için modern teknoloji ile çalışan burner tiplerine geçilmiş ve fırın refrakterleri de yenilenmiştir. Proje ile enerji tüketiminde yıllık 11,5 Gcal/h düşüş sağlanmıştır.

Pit-47 Hydrocracker Ünitesi Isıl Entegrasyon Projesi

Plant-47 ısı entegrasyon projesi kapsamında iki aşamada proses ünitesinin enerji tüketimini etkileyen (şarj fırınları önleri vs. gibi) entegre noktalara korozyon dayanıklılığı yüksek yeni ısı değiştiriciler yerleştirilerek üniteye farklı noktalarda enerji tasarrufu sağlanmıştır. Proje ile yıllık 11,9 Gcal/h enerji tasarrufu sağlanmıştır.

Kırıkkale Rafinerisi Ham Petrol ve Vakum Üniteleri Fırınları Verim İyileştirme Çalışmaları

Çalışmalar kapsamında temizlik, burner değişimleri, refrakter yenilenmesi, APH ve damper bakımı yapılmıştır.

İzmit Rafinerisi Plant-5 Ünitesi Ön Isıtıcı Eşanjörleri Temizlikleri

İzmit Rafinerisi Plant-5 ham petrol ve Vakum Distilasyon Ünitesinde, ön ısıtıcı eşanjörler ve tepe kondenserlerinin kirlenmesine bağlı olarak basınç düşüşlerinde artış sorunu yaşanmıştır. Eşanjörlerin temizlik sonrası ünite enerji tüketimlerinde yıllık 5,6 Gcal/h düşüş sağlanmıştır.

İzmir Rafinerisi Kazan-8 Ekonomizer Montajı

İzmir Rafinerisi kuvvet santrali kazan ekonomizerinde kazan besisi suyu ile baca gazının maksimum düzeyde ısı alışverişini yapılması ve kazan verimliliğinin yükseltilmesi için mevcut ekonomizer ile benzer yüzey alanına sahip yeni tip finler uygulanmıştır. Proje ile kazan enerji tüketiminde yıllık 8 Gcal/h enerji tasarrufu sağlanmıştır.

2018 Yılı İçerisinde Enerji Verimliliği Kapsamında Yürütülen Diğer Faaliyetler, Başarılar ve Ödüller

Tüpraş, 2018 Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması (SENER 2018)'na 10 proje ile katılım sağlamıştır. Kırıkkale Rafinerisi CCR Ünitesi Reaktör Fırınlarında Burner Revizyonu, SEVAP-3 kategorisinde 1'incilik, İzmit Rafinerisi Plant-33 Ünitesi Nafta Döngüsü Projesi, SEVAP-3 kategorisinde 2'ncilik, Batman Rafinerisi Isıl Entegrasyon Projesi, SEVAP-2 kategorisinde 3'üncülük ödüllerine layık görülmüştür.

2018 Yılı Enerji Verimliliği Projeleri Enerji ve CO₂ Kazançları

	Proje Sayısı	Enerji Gcal/yıl	CO ₂ ton	Milyon TL
İzmit	11	115.389	26.823	18,0
İzmir	5	320.010	93.316	65,1
Kırıkkale	2	423.401	121.947	90,5
Batman	3	6.438	1.581	0,8
Toplam	21	865.238	243.666	174,4

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Ekonomik ve İdari Performans

	2014	2015	2016	2017	2018
Net Satışlar (milyon ABD doları)	18.165	13.571	11.547	14.801	18.349
Faaliyet Kârı (milyon ABD doları)	199	1.012	781	1.333	1.189
Vergi Öncesi Kâr (milyon ABD doları)	84	819	644	1.227	772
Vergi Sonrası Kâr (milyon ABD doları)*	667	938	594	1.046	769
FAVÖK (milyon ABD doları)	338	1.397	1.125	1.614	1.846
Net Borç (Nakit) (milyon ABD doları)	1.663	2.370	1.729	1.657	2.275
Öz Kaynak Kârlılığı (ROE) (%)	26	35	22	41	37
Borç Kaldıraç Oranı %	38	45	43	38	55
Net Çalışma Sermayesi (milyon ABD doları)	-677	-53	286	713	953
Yatırım Harcamaları (milyon ABD doları)**	959	344	213	184	138
Hisse Başına Kâr (TL)	5,83	10,18	7,16	15,22	14,83
Hisse Başına Temettü (Brüt, TL)	-	6,5	6,22	13,60	15,15
Hisse Başına Temettü (Net, TL)	-	5,53	5,29	11,56	12,88
Vergi ve Benzeri Yükümlülük Ödemeleri (milyon TL)	23.433	31.916	37.548	42.430	21.536
Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu	9,31	9,44	9,42	9,47	9,48
Fitch Ratings Uzun Vadeli Döviz Notu	BBB-	BBB-	BBB-	BBB-	BB-
Fitch Ratings Uzun Vadeli TL Notu	BBB-	BBB-	BBB-	BBB-	BB-
Tedarik Operasyonları (milyon TL)	769	1.573	1.921	1.692	1.911
Yurt İçi	305	1.122	1.200	1.217	1.164
Özel İmalat	20	12	5	4	13
Yurt Dışı	444	439	716	471	734
Yerel Alım Oranı (%)	42,21	72,10	62,72	72,16	61,60
Toplam Tedarikçi Sayısı	2.016	2.238	2.266	2.120	2.164

* Ana ortaklık payı

** Tüpraş solo

Operasyonel Performans

	2014	2015	2016	2017	2018
İşlenen Ham Petrol (bin ton)	20.044	27.559	28.348	28.502	24.540
Üretim Rafinaj (bin ton)	20.101	27.268	27.928	28.883	25.695
Ürün Satış (bin ton)	22.194	28.739	30.255	31.493	29.830
Ürün Dış Satımı (bin ton)	5.333	6.494	5.491	5.804	4.191
Ürün Dış Alımı (bin ton)	2.920	2.999	3.749	4.388	6.252
Üretimde Beyaz Ürün Oranı (%)	72,2	75,4	76,6	76,3	77,4
Ham Petrol Kapasite Kullanım Oranı (%)	71,3	98,1	100,9	101,4	87,3
Yarı Mamul Dahil Kapasite Kullanım Oranı (%)	74,9	102,5	105,3	108,1	95,9

TÜPRAŞ, FAALİYETLERİ DOLAYISIYLA ORTAYA ÇIKABİLECEK SOSYAL, EKONOMİK VE ÇEVRESEL OLUMSUZLUKLARI BERTARAF ETMEYE GAYRET GÖSTERMEKTE; FAALİYET GÖSTERDİĞİ COĞRAFYANIN EKONOMİK VE SOSYO-KÜLTÜREL GELİŞİMİNE KATKIDA BULUNMAYA YÖNELİK ÇALIŞMALARA AĞIRLIK VERMEKTEDİR.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Çevresel Performans

	2014	2015	2016	2017	2018
Doğrudan Enerji Tüketimi (TJ)	66.529	90.313	101.639	104.749	91.752
Doğalgaz	32.906	36.005	39.085	47.306	45.342
Fuel Oil	8.811	13.184	15.487	8.581	3.481
Fuel Gaz	22.770	38.512	44.265	46.164	40.562
Kok	2.042	2.612	2.802	2.698	2.367
Dolaylı Enerji Tüketimi - Elektrik (TJ)	505	483	518	315	172
Toplam Enerji Tüketimi (TJ)	67.034	90.796	102.156	105.851	91.924
Enerji Tüketimindeki Değişim (%)	3,06	-35,45	-12,51	-3,62	13,16
İşlenen Ham Petrol Başına Enerji Tüketimi (GJ/ton)	3,34	3,29	3,60	3,71	3,75
Solomon Enerji Yoğunluk Değeri, EI (%)	107,6	102,3	103,4	102,2	99,1
Enerji Verimliliği Sağlayan Proje Sayısı	22	21	18	15	21
Enerji Verimliliği ile Sağlanan Yıllık İlave Tasarruf (TJ)	1.772	1.031	1.054	830	3.620
Enerji Verimliliği ile Sağlanan Tasarruf (milyon ABD doları)	21,8	9,6	9,1	4,9	36,0
Enerji Verimliliği Projeleriyle Sera Gazı Emisyonunda Sağlanan Düşüş (ton CO₂e)	126.442	71.744	77.666	45.945	243.666
Toplam Ham Su Tüketimi (milyon m³)	17,7	20,1	17,5	15,7	18,2
Toplam Su Tüketimi (milyon m³)	17,8	25,7	31,2	31,4	29,9
Hamsu Tüketimindeki Değişimin Toplam Su Tüketimine Oranı (%)	-8,4	13,0	-10,1	-5,7	8,2
Üretim Başına Su Kullanım Oranı (m³/ton)	0,9	0,7	0,6	0,5	0,7
Toplam Su Geri Kazanımı (milyon m³)	12,0	17,2	20,0	25,7	20,8
Geri Kazanılmış Suyun Toplam Tüketime Oranı (%)	40,7	40,1	39,1	45,0	41,0
Geri Kazanılmış Suyun Toplam Su Tüketimine Oranı (%)	67,4	67,0	64,1	81,9	69,5
Toplam Atık Su Deşarjı (milyon m³)	10,2	11,3	17,1	14,9	14,3
Toplam Katı Atık Miktarı (ton)	112.664	25.538	41.506	31.392	32.646
Tehlikeli Atık Miktarı (ton)	94.974	14.192	30.971	17.811	23.617
Tehlikesiz Atık Miktarı (ton)	17.690	11.346	10.534	13.581	9.029
Bertaraf Metoduna Göre Katı Atıklar					
Gerideğerlendirme (ton)	39.724	17.812	27.746	22.618	28.934
Bertaraf (ton)	72.940	7.726	13.759	8.774	3.712
Katı Atık Geri Kazanım Oranı (%)	35,3	69,7	66,8	72,1	88,6
Çevre Yatırım ve İşletme Harcamaları (milyon TL)	179	208	346	390	150
Çevre Eğitimi (kişi x saat)	15.512	17.787	17.331	16.012	10.391
Tüpraş Çalışanı	3.302	7.438	4.310	4.010	4.168
Müteahhit Çalışanı	8.385	10.121	13.021	11.971	6.223
Toplam	3.825	228	-	31	-

Sosyal Performans

	2014	2015	2016	2017	2018
Toplam Eğitim (kişi x saat)	388.696	234.311	284.878	233.034	384.405
Kadın	31.172	31.140	21.827	35.601	34.968
Erkek	357.524	203.171	263.051	197.434	349.437
Aylık Ücretli	92.571	98.314	68.836	103.864	103.165
Saat Ücretli	296.125	135.997	216.042	129.170	281.241
Toplam Eğitim (kişi başı ortalama saat)	82	49	59	45	70
Kadın	80	79	55	79	70
Erkek	83	46	59	42	71
Aylık Ücretli	89	93	65	91	82
Saat Ücretli	81	36	57	32	67
Toplam İSG Eğitim Saati (kişi x saat)	94.036	104.091	135.951	141.729	165.038
Tüpraş Çalışanları	74.556	63.596	85.609	83.381	87.805
İş Ortağı Çalışanları	19.480	40.495	50.342	58.348	77.233
Kaza Sıklık Oranı (kaza adedi x 1.000.000/kişi x saat)	1,6	2,5	1,9	2,7	3,2
Kaza Şiddet Oranı (kayıp iş günü x 1.000.000/kişi x saat)	308	315	354	1132	292
Çalışan Memnuniyeti (%)	56,0	50,0	53,0	61,0	57,2
Müşteri Memnuniyeti (%)	98,0	88,8	89,0	88,2	88,8
Tedarikçi Memnuniyeti (%)	92,9	95,8	88,8	86,9	88,1
Yüklenici Memnuniyeti (%)	82,1	80,4	84,8	78,1	80,6
Emeklilik Fonu Yükümlülükleri (milyon TL)	54,9	63,9	77,4	89,0	103,9
Bağış ve Sponsorluklar (milyon TL)	8,9	17,3	24,4	30,0	40,6
Toplam Stajyer Sayısı	798	1.009	935	1.063	1.020
Minimum Başlangıç Ücretinin Asgari Ücrete Oranı					
Aylık Ücretli	4,2	4,1	3,3	3,3	3,2
Saat Ücretli	2,6	2,6	2,0	2,2	2,2

KURUMSAL SORUMLULUK PROJELERİ

**TÜPRAŞ, SANAYİDEKİ
GÜCÜNÜ, LİDERLİĞİNİ VE
ENERJİSİNİ TOPLUMSAL
GELİŞİMİ DESTEKLEYECEK
PROJELERE AKTARARAK
KATMA DEĞER
YARATMAKTADIR.**

Tüpraş, Türkiye'nin enerji ihtiyacını karşılamakta üstlendiği sorumluluğun yanında, kurumsal vatandaş olma bilinciyle toplumsal gelişime çok yönlü katkı sağlamaya özen göstermektedir.

Tüpraş'ın kurumsal sorumluluk çalışmaları

- eğitim,
- kültür-sanat,
- çevre ve
- spor

başlıkları altında sürdürülmektedir.

Tüpraş, sanayideki gücünü, liderliğini ve enerjisini toplumsal gelişimi destekleyecek projelere aktararak katma değer yaratmaktadır.

Eğitim

Rafinerilerdeki Etkinlikler

23 Nisan Batman Çocuk Şenliği'nde 10. Yıl Coşkusu

2008 yılından bu yana geleneksel hale gelen 23 Nisan Batman Çocuk Şenliği, 10. yılında 1.500 çocuğu ağırlamıştır. Tüpraş gönüllüleri tarafından Batman Valiliği, İl Milli Eğitim Müdürlüğü iş birliğiyle düzenlenen şenliğe, Batman merkez okullarının öğrencileriyle rafineri çalışanlarının çocukları katılmıştır.

Organizasyonda Tüpraş çalışanlarından oluşan 30 kişilik gönüllü ekibine, Batman ve Dicle Toplum Gönüllüleri Vakfı ile Batman Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı Öğretim Birimi gönüllülerinden oluşan 50 kişilik ekip ve 70 öğretmen eşlik etmiştir. Tüpraş Batman Rafinerisi gönüllülerinin 10 yıldır titizlikle gerçekleştirdiği toplumsal gelişim projelerinden biri olan 23 Nisan Batman Çocuk Şenliklerinde bugüne dek 21.250 çocuk misafir edilmiştir.

262.627

Öğrenci

TEGV Ateşböceği Gezici Öğrenim Birimleri ile 10 yıllık süreçte toplam 262.627 öğrenciye erişilmiştir.

İzmir, İzmit ve Kırıkkale

Rafinerilerimizde 23 Nisan Kutlaması

İzmir Rafinerisi'nde 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı çalışanların eş ve çocuklarının katılımıyla gerçekleşmiştir. Etkinlik kapsamında; rafineri bilgilendirmesi, emniyet sunumu, saha gezisi, nostaljik oyunlar ve dış alan etkinlikleri ile çocukların güzel ve eğlenceli bir gün geçirmeleri sağlanmıştır. 23 Nisan dilek panosuna minik yürekleriyle dileklerini asan çocuklar, Atatürk'le hatıra fotoğrafı etkinliği ve iş kıyafetleriyle yapılan fotoğraf çekimleriyle günü tamamlamışlardır. İzmir Rafinerisinde gerçekleşen etkinliğe 200 çocuk katılmıştır.

Çalışan çocuklarının katılımıyla Kırıkkale ve İzmit Rafinerilerinde de etkinlikler düzenlenmiştir. Kırıkkale Rafinerisi'nde düzenlenen organizasyonda 280, İzmit Rafinerisi'ndeki organizasyonda 350 çocuk konuk edilmiştir.

Rafineri Teknik Gezileri

Üniversite ve lise öğrencilerinin mesleki gelişimlerini desteklemek, rafinaj sektörü hakkında bilgilendirmek amacıyla rafinerilerimize yapılan teknik geziler 2018'de devam etmiştir.

İnönü Üniversitesi, İskitler Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Çankırı Karatekin Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi'nden toplam 112 öğrenci Kırıkkale Rafinerisi'nde düzenlenen teknik gezilere katılarak rafinerilerin işleyişi hakkında ayrıntılı bilgi alma fırsatı bulmuştur.

Kocaeli Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Okan Üniversitesi, Yeditepe Üniversitesi ile MEGEP öğrencilerinden oluşan 232 kişilik grup ise İzmit Rafinerisi'ni ziyaret etmiştir.

İş birlikleri

TEGV Ateşböcekleri 2018'de 7.397 Öğrenciye Erişti

Tüpraş, son 10 yıldır Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV) Ateşböceği Gezici Öğrenim Birimleri işletme sponsorluğunu yürütmektedir.

İlköğretim çağındaki çocukların; Cumhuriyet'in temel ilke ve değerlerine bağlı, ayrımcılığa karşı, her türlü inanç ve düşünceye saygılı, barışçı, sağduyulu bireyler olarak yetişmelerini destekleyen TEGV, bu hedefle Türkiye'nin dört bir yanında sabit ve seyahat eden Ateşböceği Gezici Öğrenim Birimleriyle hizmet vermektedir.

Gezici öğrenim birimi Ateşböceklerinde 12 saatlik eğitim programı uygulanmaktadır. Programın 6 saati Algo Dijital diğer 6 saati ise Matematik Eğlenerek Öğren, Fen Eğlenerek Öğren, Okuyorum Oynuyorum, Drama Atölyesi, Eğlen Öğren Hijyen etkinliklerinden oluşmaktadır.

TEGV Ateşböceği Gezici Öğrenim Birimleri, 2018 yılında Afyon, Bilecik, Hatay, Iğdır, Kars, Şanlıurfa ve Diyarbakır'da 7.397 öğrenciye erişmiştir. Tüpraş'ın desteklediği 10 yıllık süreçte erişilen toplam öğrenci sayısı 262.627'ye ulaşmıştır.

TEV Eşitlik İçin Enerjimiz Bitmez Burs Fonu

Tüpraş'ın 2016 yılında kız öğrencilere eğitimde fırsat eşitliği sağlamak üzere Türk Eğitim Vakfı (TEV) iş birliğinde oluşturduğu Eşitlik İçin Enerjimiz Bitmez burs fonu desteğinden 2017-2018 akademik yılında 30 bursiyer yararlanmıştır.

TEV Soma Bursiyerleri Buluşması

Türk Eğitim Vakfı, 2014 yılında Soma maden faciasında babalarını kaybeden öğrencilere sağladığı burs desteğinin yanı sıra, motivasyonlarını artırmak hedefiyle her yıl Okula Dönüş Buluşması düzenlemektedir. Bu yıl düzenlenen etkinlik, Tüpraş İzmir Rafinerisi çalışanlarının gönüllü katılımıyla 14 Eylül 2018'de gerçekleşmiştir. 6-14 yaş grubundan 20 öğrenci ve ailelerinin bir araya geldiği etkinlikte öğrencilere Tüpraş adına bilim setleri armağan edilmiştir.

Tüpraş Sosyal Etkinlik Kulüpleri, TEV ve TEGV için sahne aldı.

Aydın Sigalı'nın yönettiği, Aurel Baranga'nın eseri Kamuoyu isimli oyun, SEK İzmit Tiyatro Kulübü oyuncularından, geliri Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı'na aktarılacak üzere 15 Ocak akşamı sahnelenmiştir. İzmit SEK Tiyatro Kulübü; bu performansı XVIII. Direklerarası Seyirci Ödülleri Kurum Tiyatroları Ödülü'ne de layık görülmüştür.

Kurum Tiyatroları Ödülleri; kurum çalışanlarının arasında güven, dayanışma ve motivasyonu tiyatro çalışmalarıyla sağlamak amacıyla sahnelenen yapımları, bu projeyi sağlayan kurumlar ve oyunun yönetmenleriyle birlikte değerlendirerek verilmektedir.

30 Ocak'ta ise SEK İzmit Türk Sanat Müziği korusu, Türk Eğitim Vakfı yararına Cumhuriyet Bestekârları isimli bir konser vermiştir.

KURUMSAL SORUMLULUK PROJELERİ

TÜPRAŞ, KOÇ ÜNİVERSİTESİ'NİN BAŞARILI VE İHTİYAÇ SAHİBİ GENÇLERE EĞİTİMDE FIRSAT EŞİTLİĞİ SAĞLAMAK ÜZERE YÜRÜTTÜĞÜ ANADOLU BURSIYERLERİ PROGRAMI'NA DESTEĞİNİ SÜRDÜRMEKTEDİR.

MEGEP Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi
Milli Eğitim Bakanlığı ile 2007 yılında imzalanan protokolle başlatılan Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi devam etmektedir. Kimya endüstrisinin; rafineri-petrokimya hizmetlerinde ihtiyaç duyduğu, yeni teknolojileri bilen, donanımlı teknik insan gücünü yetiştirmeyi amaçlayan proje kapsamında endüstriyel teknik öğretim okullarının rafineri-petrokimya dalının geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bu kapsamda 2018'de İzmit Rafinerisi'nde Körfez Teknik Endüstri Meslek Lisesi Makine Bakım Onarım dalı 12. sınıftan 18 öğrenci rafineride stajını tamamlamıştır. 11. sınıftan 18 öğrenci ise okullarında işledikleri modül gereği yılda dört kez rafineriye gelerek başmühendis ve mühendislerimiz eşliğinde Makine Bakım ve Rafineri İşleyişi konularında eğitim almışlar ve okullarında edindikleri teorik bilgileri rafineride bire bir pratiğe dönüştürme fırsatı elde etmişlerdir. Proje kapsamında ayrıca, 11. sınıf, 18 MEGEP öğrencisi için gönüllü koçlar aracılığıyla dönem başında tanışma etkinliği düzenlenerek, öğrencilerin kişisel gelişimleri desteklenmiştir. Öğrenciler koçlarıyla beraber İzmit Kültür Gezisi, Koç Müze Etkinliği, kitap okuma projesi, Rafineri Genel Bilgilendirme ve Rafineri teknik gezilerine katılmışlardır.

Proje; öğrencilerin eğitimlerinin yanı sıra, gençlerin kariyer planlamalarına destek olmayı, geleceklere ışık tutmayı da hedeflemektedir.

Tüpraş'ın Kocaeli Büyükşehir Belediyesi 23 Nisan Uluslararası Çocuk ve Bilim Festivali'ne desteği sürüyor.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nce on yıldır düzenlenen ve bu yıl 21-23 Nisan aralığında gerçekleşen 23 Nisan Uluslararası Çocuk Eğitim ve Eğlence Fuarı'nda Tüpraş; Koç Holding Enerji Grubu Şirketleri Opet ve Aygaz ile birlikte Aslan Müzikal Çocuk Oyunu'nun sponsorluğunu üstlenmiştir.

230 bin ziyaretçinin katıldığı etkinlikler; 41 ülkeden gelen 1.000 misafir öğrencinin de yer aldığı kortejle başlayıp, çocuk oyunları, müzikaller, kukla şov, eğlenceli atölyeler ve spor yarışmalarıyla tamamlanmıştır.

Koç Üniversitesi Anadolu Bursiyerleri Programı

Tüpraş, Koç Üniversitesi'nin başarılı ve ihtiyaç sahibi gençlere eğitimde fırsat eşitliği sağlamak üzere 2011 yılında başlattığı Anadolu Bursiyerleri Programı'na desteğini sürdürmektedir. Bu yıl kapsama alınan Elektrik Elektronik Mühendisliği ile Bilgisayar Mühendisliği bölümlerinde eğitimlerine başlayan iki bursiyerle birlikte, bugüne dek burs desteği sağlanan öğrenci sayısı 14'e ulaşmıştır. Programdan destek alan bursiyer sayısı 500'e ulaşırken, bağışçı sayısı 220'yi aşmıştır.

Kültür-Sanat

Dünya Sahnelerinde Genç Müzisyenler

Dünya Sahnelerinde Genç Müzisyenler projesi dünyaca tanınmış piyanistlerimiz Güher-Süher Pekinel'in 40 yıllık deneyim ve birikimlerini gençlere aktarma hedefiyle hayata geçirilmiştir. 2010 yılında başlayan ve 2013 yılından itibaren Tüpraş sponsorluğunda yürütülen Dünya Sahnelerinde Genç Müzisyenler projesinde 20 üstün yetenekli öğrenciye eğitim imkânı verilirken, proje kapsamında halen 10 öğrencinin eğitimi devam etmektedir.

Pekineller'in Anadolu'nun çeşitli bölgelerindeki konservatuvarlardan seçtiği 12-23 yaş aralığındaki üstün yetenekli gençler, burs kapsamında sağlanan en kaliteli enstrümanlarla, dünyanın en prestijli müzik okullarında, kendi alanında uzman eğitimci eşliğinde gelişim ve eğitimlerini sürdürmektedir.

Bursiyerlerden Can Çakmur, bu yıl 10'uncusu düzenlenen Japonya Hamamatsu Uluslararası Piyano Yarışması'na katılan ilk Türk yarışmacı olarak eleştirilenleri büyülemiştir. Çakmur, dünyanın en önemli konuklarının başında yer alan bu yarışmada Liszt performansı ile jüriden tam not alarak birinciliği elde etmiştir.

İKSV 22. İstanbul Tiyatro Festivali

İstanbul Kültür Sanat Vakfı tarafından 17 Kasım - 4 Aralık 2018 tarihleri arasında düzenlenen 22. İstanbul Tiyatro Festivali, bu yıl da Koç Holding Enerji Grubu Şirketleri Tüpraş, Aygaz ve Opet desteğiyle gerçekleşmiştir.

Festival; 12'si yurt dışından olmak üzere 24 tiyatro, dans ve performans topluluğunun 56 gösterimini 25 bine yakın sanatseverle buluşturmuştur.

Geçtiğimiz yıl olduğu gibi bu yıl da öğrencilerin festivale erişimlerini artırmak için Aygaz, Opet ve Tüpraş sponsorluğunda "22. İstanbul Tiyatro Festivali Öğrenci Projesi" hayata geçirilerek, 6 bin öğrencinin festivale katılımı desteklenmiştir.

Kadim Topraklarda İz Bırakan Assurlular

Tüpraş, 2009 yılından bu yana, Anadolu'nun kadim topraklarında iz bırakmış köklü medeniyetleri Anadolu Uygarlıkları kitap serisi ile gelecek kuşaklara taşımaktadır.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık iş birliğiyle bugüne kadar; Urartu Doğu'da Değişim, Frigler, Midas'ın Ülkesinde Anıtların Gölgesinde, Hititler, Bir Anadolu İmparatorluğu, Pergamon, Anadolu'da Hellenistik Bir Başkent, Lukka'dan Likya'ya Sarpedon ve Aziz Nikolaos'un Ülkesi, Persler, Anadolu'da Kudret ve Görkem isimli eserler okuyucuyla buluşturulmuştur.

KURUMSAL SORUMLULUK PROJELERİ

TÜPRAŞ, BATMAN ENGELLİLER SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ'NE DESTEĞİNİ SÜRDÜRMEKTEDİR.

3,3

milyon litre

Tüpraş'ın sponsorluğunu üstlendiği DTO FETHİYE sıvı atık toplama teknesi, 2018 Haziran-Eylül aylarındaki çalışmalar ile 3.284.400 litre deniz suyunun temiz kalmasını sağlamıştır.

Anadolu'nun ortak hazinesinin bir diğer yapıtaşı olan uzun soluklu serinin yedinci kitabı ise, Assurlular - Dicle'den Toroslar'a Tanrı Assur'un Krallığı adıyla yayınlanmıştır. Assurluların 1.400 yıllık serüveninin anlatıldığı kitap, her biri alanında uzman bilim insanları tarafından kaleme alınmıştır.

Aktüel Arkeoloji Dergisi Yayın Desteği

2007 yılı Temmuz ayında yayın hayatına başlayan Aktüel Arkeoloji Dergisi, 2010 yılından bu yana Tüpraş'ın desteği ile okuyucularıyla buluşmaktadır. Dergi, yüzyıllar boyunca sayısız medeniyete ev sahipliği yapan ve bu yaşanmışlıkların izlerini topraklarında taşıyan Anadolu'yu, şimdiki ev sahiplerine, yani bizlere aktarmak üzere Geleceğe Bir Anadolu Bırakmak mottosuyla yayın hayatını sürdürmektedir.

Çevre

DTO Fethiye Atık Alım Teknesi Göcek Körfezi'nde

Sürdürülebilir deniz turizmi kapsamında atık alım tekneleriyle yat ve turistik tekne sahiplerinin uğrak yeri olan koylarda mobil olarak hizmet veren Deniz Temiz Derneği/TURMEPA, binlerce ton sıvı atık toplayarak deniz turizminin çevresel ayak izini azaltmaya katkı sağlamaktadır.

2016 yılından bu yana Tüpraş'ın sponsorluğunu üstlendiği DTO FETHİYE sıvı atık toplama teknesi, Göcek Körfezi'nde çalışmalarını sürdürmektedir. DTO FETHİYE, 2018 Haziran-Eylül aylarında 579 tekneden, 6.842 kişinin günlük ürettiği atık suya eş değer 410.550 litre atık su toplamıştır. Yaklaşık 21.607 adet damacana boyutunda siyah ve gri suyun denize karışması engellenerek 3.284.400 litre deniz suyunun temiz kalması sağlanmıştır.

TURMEPA'nın atık toplama tekneleriyle verdiği hizmet, ekolojik açıdan önemli olan bölgelerin korunmasının yanı sıra, balık çeşitliliğinin yeniden oluşmasına da önemli katkı sağlamaktadır. DTO FETHİYE teknesiyle yat ve turistik teknelerden toplanan atık suyun deniz ortamına karışması engellenerek deniz canlılarına sağlıklı bir yaşam alanı açılırken, deniz habitatının bozulması da önlenmektedir. Bilimsel araştırmalara göre; insanoğlunun ihtiyacı olan oksijenin %50-70'i denizler tarafından üretilmektedir. Bu nedenle sıvı atık alım çalışması sadece denizdeki değil, karadaki yaşamın devamı için de hayati öneme sahiptir. Atık alım tekneleriyle bir yandan deniz kirliliğinin önlenmesi ve biyoçeşitlilik korunurken, her bir teknenin atık su toplama istasyonlarına giderek harcayacağı yakıtın daha fazla sera gazı emisyonuna neden olmasının da önüne geçilmektedir.

İzmir Rafinerisi, 19 Mayıs Mutlu Atıklar Şenliği

19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı 2010 yılından beri uçurtmalar eşliğinde kutlayan Tüpraş, bu yıl da Aliağa Avcı Ramadan Parkı'nda düzenlenen 9. Mutlu Atıklar Uçurtma Şenliği'nde rafineri çalışanları, çocukları ve Aliağa halkıyla birlikte gökyüzünü renklendirmiştir. Bayram sevincinin, uçurtma uçurmanın keyfiyle birleştiği, Mutlu Atıklar Uçurtma Şenliği, Tüpraş İzmir Rafinerisi çalışanlarının gönüllü olarak yürüttüğü sosyal sorumluluk projesi olan Mutlu Atıklar Aliağa'da Ambalaj Atıklarını Ayrıştırma Hareketi kapsamında düzenlenmektedir.

Mutlu Atıklar Aliağa'da Ambalaj Atıklarını Ayrıştırma Hareketi kapsamında bugüne dek; 400 ağaç kesilmekten kurtarılmış, 752 bin litre su ve 41.200 litre akaryakıt tasarrufu sağlanmıştır. Ayrıca, 25 ailenin 20 aylık elektrik tüketimine eş değer 96.500 kWh enerji tasarrufu elde edilmiş ve 23,5 ton ambalaj atığı toplanmıştır.

Kampanya boyunca sekiz ilk ve orta öğretim okulu ile iş birliği yapılarak 700'e yakın öğrenciye çevre ve doğal kaynakların korunmasında atıkların ayrıştırılması ve geri dönüşümün önemini aktaran eğitimler verilmiştir.

Batman Rafinerisi'nde atıkların geri dönüşümü, çevre ve sağlık bilincinin artırılması eğitimleri

İlköğretim ve lise öğrencilerini atıkların geri dönüşümü ve çevre konusunda bilinçlendirmek üzere 2013 yılında Batman Rafinerisi gönüllülerince başlatılan proje kapsamında eğitimler 2018 yılında da devam etmiştir.

Engelleri kaldırmak için Atık Bitkisel Yağ Topluyoruz

Batman Rafinerisi'nde 2014 yılında başlayan atık bitkisel yağ toplama kampanyası 2018 yılında da sürdürülmüştür. Kampanya kapsamında bitkisel yağlar, lisanslı geri dönüşüm firmalarına gönderilmekte, geri dönüşümden elde edilen gelir engelli bireyler için işitme cihazı, tekerlekli sandalye ve muhtelif aparat temininde kullanılmaktadır.

İzmit Rafinerisi "Bir Fidan, Bin Hayat" Projesi

İzmit SEK Doğa Kulübü'nün TEV ve TEMA işbirliği ile 15 Nisan 2018 tarihinde İlimtepe'de gerçekleştirdiği fidan dikimi etkinliğine yaklaşık 350 kişilik grup katılmıştır. Katılımcılara doğa sevgisini aşlamak üzere planlanan etkinlikte, fidan dikiminin yanı sıra çevre temizliği ile ilgili bilgilendirme de yapılmıştır.

Spor

Tüpraş Batman Engelliler Spor Kulübü engel tanımıyor.

Tüpraş, 2006 yılında kurulan ve 2007-2008 sezonundan bu yana Türkiye Bedensel Engelliler Tekerlekli Sandalye Basketbol 2. Liginde mücadele eden Batman Engelliler Spor Kulübü Derneği'ne desteğini sürdürmektedir. Bünyesinde 35'i lisanslı 42 sporcu bulunduran kulüp, 12 yıldır yüzlerce engelli gence spor yapma olanağı sağlamıştır. 2018 yılında 2. Lig, dördüncü sırada yer alan kulüp, Tekerlekli Sandalye Basketbol 1. Ligine yükselme hedefiyle mücadelesini sürdürmektedir.

Batman Tüpraşspor Futbol Kulübü, gençleri spora kazandırıyor

1995 yılında kurulan Tüpraşspor Futbol Kulübü, Batman Rafinerisi çevresinde bulunan yetenekli gençlere sağlıklı ortamda bilinçli spor yaparak yükselme imkânı oluşturacak bir platform sunmaktadır. Tüpraş gönüllülerince; Gençlik İl Spor Müdürlüğü, Batman Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu, Türkiye Futbol Federasyonu ve diğer kulüplerle iş birliğiyle başarılı bir şekilde yönetilen Tüpraşspor Futbol Kulübü'nde 10-18 yaş arası 34 lisanslı ve 55 lisanssız olmak üzere toplam 89 sporcu bulunmaktadır.

8-13 yaş grubunda ulusal ve bölgesel yarışmalarda derece alan takım, U-19 yaş grubunda 2018 yılı birincilik kupasını alarak Adana Bölgesi'ne katılmaya hak kazanmıştır. 89 gencin faydalandığı kulüp, 2001 yılından bu yana U-19 Gençler Kategorisinde 10 kez, U-17 Gençler Kategorisinde üç kez, U-14 Gençler Kategorisinde iki kez şampiyonluk elde etmiştir. Takımın Amatör Kategorisinde ise, dört dal ve kategoride altı kez olmak üzere toplamda 18 şampiyonluğu bulunmaktadır.

KURUMSAL SORUMLULUK PROJELERİ

BİRLİKTE HAYATA İYİLİK KATALIM SLOGANIYLA OTİZMDE FARKINDALIK YARATMAK VE OTİZMLİ ÇOCUKLARIN EĞİTİMLERİNE DESTEK SAĞLAMAK AMACIYLA DÜZENLENEN ETKİNLİĞİN GELİRİ TOHUM OTİZM VAKFI'NA BAĞIŞLANMIŞTIR.

HeForShe

2018 yılında, Tüpraş - Fenerbahçe Spor Kulübü ve Birleşmiş Milletler Kadın Birimi (UN Women) tarafından yürütülen HeForShe hareketi ile birlikte, toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik küresel bir iş birliğine imza atılmıştır.

Sağlık

TAPV Güvenli Anneler, Mutlu Bebekler

Türkiye Aile Sağlığı ve Planlaması Vakfı (TAPV) "Güvenli Anneler, Mutlu Bebekler" projesine verilen destekle 5.297 hane ziyaret edilmiştir. Türkiye Aile Sağlığı ve Planlaması Vakfı bünyesinde uygulanan güvenli annelik programları kapsamında; cinsel sağlık programları, kadın sağlığı eğitim programı, ergen ve gençlik çalışmaları, güvenli annelik hizmeti; kadınların hamilelik, doğum ve lohusalık dönemlerinde gereksinim duyduğu güvenli ve sağlıklı bakım hizmetleri ele alınmaktadır.

TAPV; anne ve çocuk ölümlerini önlemek, anne sağlığını iyileştirmek, güvenli annelik konusunda toplumsal duyarlılığı ve bilinci artırmak, sağlık hizmetlerinde güvenli annelik eğitim ve danışmanlık bileşenini güçlendirmek üzere faaliyetlerini devam ettirmektedir. Vakfın yürüttüğü programlar, özellikle orta ve düşük gelir seviyesinde, eğitim düzeyleri düşük, iş yaşamına katılımları sınırlı, doğurganlığı yüksek ve kamu sağlık hizmetlerini kullanan kadınların gebelik konusunda bilinç düzeyini ve öz bakım becerilerini geliştirmeyi hedeflemektedir.

Kan Bağışı Kampanyaları

Düzenli kan bağışının önemine dikkat çekmek ve Tüpraş çalışanlarını bu yönde teşvik etmek amacıyla İzmir Rafinerisi'nde Kızılay iş birliğiyle kurulan bağış noktalarında, Bir Damla, Bir Umut

sloganiyla 2018 yılında 142 çalışan kan bağışında bulunmuştur. Batman Rafinerisi'nde Yardımsever Olmak Kanımızda Var sloganıyla 240 çalışan kan bağışlarken, Kırıkkale Rafinerisi'nde 100 ve İzmit Rafinerisi'nde 47 çalışan kan bağışında bulunmuştur.

İzmir Rafinerisi Birlikte Hayata İyilik Katalım

3 Aralık Dünya Engelliler Günü'nde İzmir Rafinerisi gönüllülerince Birlikte Hayata İyilik Katalım sloganıyla otizmde farkındalık yaratmak ve otizmlili çocukların eğitimlerine destek sağlamak amacıyla düzenlenen etkinliğin geliri Tohum Otizm Vakfı'na bağışlanmıştır.

Otizm, iletişim ve etkileşim sorunları ile belirti veren, tekrarlı davranışlarla kendini gösteren ve ömür boyu süren yaygın gelişim bozukluğu olarak tanımlanmaktadır. 2017 yılı verilerine göre, Türkiye'de tahmini 550 bin civarı otizmlili birey olduğu bu rakamın 150 bin civarını 0-14 yaş grubu çocukların oluşturduğu öngörülmektedir.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

UN Women, Fenerbahçe Spor Kulübü ve Tüpraş'tan toplumsal cinsiyet eşitliğinde küresel işbirliği

Tüpraş, 2017 yılında Birleşmiş Milletler Kadının Güçlenmesi Prensipleri'ni imzalayarak duyurduğu kapsayıcı işyeri olma hedefi doğrultusunda çalışmalarını sürdürmektedir.

2018 yılında, Tüpraş - Fenerbahçe Spor Kulübü ve Birleşmiş Milletler Kadın Birimi (UN Women) tarafından yürütülen HeForShe hareketi ile birlikte, toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik küresel bir iş birliğine imza atılmıştır.

“Birlikte Eşitiz” ve “Eşitlik için Enerjimiz Bitmez” mottolarıyla 11 Kasım 2018 tarihinde lansmanı yapılan farkındalık hareketi kapsamında, Fenerbahçe A Futbol Takımı, formasının sağ kolunda HeForShe logosunu taşımaya başlamıştır. İş birliği, bugüne dek toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda spor alanında yapılan büyük ölçekli tek taahhüt olma özelliğini taşımaktadır.

HeForShe hareketi dünyanın dört bir yanında erkekleri kadınlarla omuz omuza toplumsal cinsiyet eşitliğinin savunucusu olmaya davet etmektedir. Aynı zamanda, tüm cinsiyetlerin eşit olduğunu savunan bir nesli harekete geçirmek için rol modeller oluşturmayı hedeflemektedir. Hareket, 2014'ten bu yana toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasında erkeklerin önemli bir rol oynayabileceği fikrini yaymak için çalışmakta; HeForShe 1 milyardan fazla destekçiye ulaşma hedefiyle, spor dâhil olmak üzere yaşamın her alanına temas etmektedir.

Koç Holding Ülkem İçin Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Destekliyorum Projesine Tüpraş Katkısı

Ülkem İçin Projesi, Koç Topluluğu çalışanlarının ve bayilerinin tek bir konuya odaklanıp tüm yurdumuzda

hayata geçirdikleri projelerin çatısını oluşturmaktadır. Ülkemiz sorunlarına çözüm odaklı, farkındalık yaratan, sürdürülebilir, tekrarlanabilir, çarpan etkisi olan, tüm Koç Topluluğu şirket ve bayilerinde uygulanabilen, tüm Türkiye'ye yayılabilen, toplumsal kalkınmaya yarar sağlayan Ülkem İçin projelerinde bugüne dek sivil toplum kuruluşları ile geliştirilen iş birlikleri ile pek çok alanda çözümün parçası olunmuştur.

2015 yılında belirlenen Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Destekliyorum teması kapsamında yürütülen çalışmalar 2018 yılında da devam ederek, düzenlenen Bilgi Değirmeni Seminerleri ile 233 çalışana ve 293 paydaşa erişilmiştir.

Batman Rafinerisi'nde Baba Destek Programı başladı

Tüpraş, Ülkem İçin çatı projesi altında; rafinerileri destekleyici sosyal sorumluluk çalışmalarını yürütmektedir.

Tüpraş Batman Rafinerisi çalışanları, Anne Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV) tarafından verilen Baba Destek Programı'na dâhil olmuşlardır. Babaların, çocuk bakımında sorumluluk üstlenmeleri, çocuklarıyla sağlıklı bir ilişki kurarak, onların gelişimlerini etkin bir şekilde desteklemeleri için gerçekleştirilen çalışmada ikisi eşleriyle birlikte olmak üzere toplam 126 Tüpraş çalışanı yer almıştır. 10 haftalık programın, ilk etabı 14-15 Kasım tarihlerinde gerçekleşmiştir. AÇEV, Baba Destek Programı kapsamında, 1996 yılından bu yana babaların çocuk bakımında sorumluluk üstlenmeleri için farkındalık eğitimleri vermektedir.

KURUMSAL YÖNETİM

Hukuki Açıklamalar

Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu

Risk Yönetimi ve Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları

Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Görüş

Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğine İlişkin Yönetim Kurulu Değerlendirmesi

Denetim Komitesi Raporu (Finansal Tablolara İlişkin)

Sorumluluk Beyanı (Finansal Tabloların Kabulüne İlişkin)

Denetim Komitesi Raporu (Faaliyet Raporuna İlişkin)

Sorumluluk Beyanı (Faaliyet Raporunun Kabulüne İlişkin)

Bağımsızlık Beyanları

HUKUKİ AÇIKLAMALAR

Sermaye Yapısı

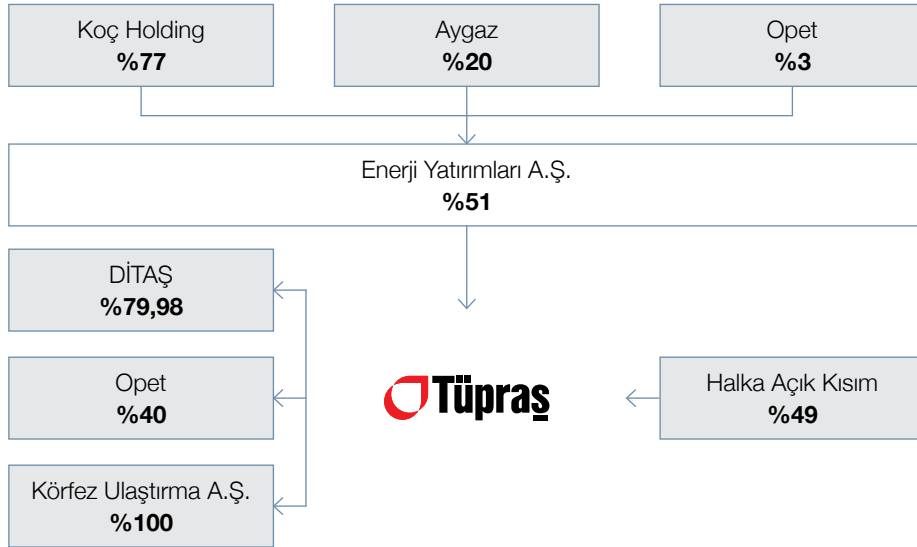
Şirketin hisseleri A ve C Grubu olmak üzere iki gruba ayrılmış olup tamamı nama yazılıdır. Şirketin çıkarılmış sermayesi 250.419.200 TL olup, söz konusu çıkarılmış sermayesi muvazaadan ari şekilde ödenmiştir.

Olağan ve Olağanüstü Genel Kurul toplantılarında hazır bulunan pay sahipleri oy haklarını toplam paylarının nominal değeri ile orantılı olarak kullanırlar.

Grup	Hissedar Adı	Sermaye Tutarı (TL)	Türü	Hisse Adedi
A	Enerji Yatırımları A.Ş.	127.713.792,22	Nama	12.771.379.222
A	Diğer Ortaklar (Halka Açık)	122.705.407,77	Nama	12.270.540.777
C	Özelleştirme İdaresi Başkanlığı	0,01	Nama	1
Toplam		250.419.200,00		25.041.920.000

Ortaklık Yapısı

Şirket, Sermaye Piyasası Kurulu'na "SPK" kayıtlıdır ve hisseleri 1991 yılından beri Borsa İstanbul "BİST"te işlem görmektedir. Şirket'in BİST'e kayıtlı %49 oranında hissesi mevcuttur. Şirket'in hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıdaki gibidir.

Şirketin ana ortağı Enerji Yatırımları A.Ş., Koç Holding A.Ş., Koç Ailesi ve bunlar tarafından sahip olunan Şirketler tarafından kontrol edilmektedir.

HUKUKİ AÇIKLAMALAR

Tüpraş'ın Finansal Duran Varlıklardaki İştirak Paylarında 2018 yılında Gerçekleşen Önemli Değişiklikler Hakkında Bilgi

Tüpraş'ın 2018 yılında doğrudan iştirak ettiği finansal duran varlıklarına iştirak oranlarında Türk Ticaret Kanunu'nda belirlenen sınırlara ulaşan veya altına düşen değişim gerçekleşmemiştir.

Varsa Yıl İçinde Yapılan Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı Bilgileri

Yıl İçinde Olağanüstü Genel Kurul Yapılmamıştır.

Yıl İçindeki Organizasyonel Değişiklikler

Sektördeki benzer uygulamaların değerlendirilmesi sonucunda uluslararası piyasa fırsatlarını yakından takip ederek ithalat ve ihracat operasyonlarına yardımcı olmak ve ikmal ve satış zincirinden ilave değer kazanabilmek amaçlarıyla ticaret ("trading") yapmak üzere Yönetim Kurulu'nun 25 Temmuz 2018 tarihli kararı ile Londra'da Ticaret Ofisi kurulmasına karar verilmiştir. 2018 yılı sonunda açılışı gerçekleştirilen Londra Ofisi'nde 2019 yılı içinde aktif faaliyetlere başlanacaktır.

Bağlı Şirket Raporu

1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 199'uncu maddesi uyarınca, Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. yönetim kurulu, faaliyet yılının ilk üç ayı içinde, geçmiş faaliyet yılında şirketin hakim ortağı, nihai hakim ortağı ile bunların bağlı şirketlerle ilişkileri hakkında bir rapor düzenlemek ve bu raporun sonuç kısmına faaliyet raporunda yer vermekle yükümlüdür. Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin ilişkili taraflarla yapmış olduğu işlemler hakkında gerekli açıklamalar 31 nolu finansal rapor dipnotunda yer almaktadır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan 13 Şubat 2019 tarihli Rapor'da "Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin hakim ortağı, nihai hakim ortağı ile bunların bağlı ortaklıkları ile 2018 yılı içinde yapmış olduğu tüm işlemlerde, işlemin yapıldığı veya önlemin alındığı veya alınmasından kaçınıldığı anda tarafımızca bilinen hal ve şartlara göre, her bir işlemde uygun bir karşı edim sağlandığı ve şirketi zarara uğratabilecek alınan veya alınmasından kaçınılan herhangi bir önlem bulunmadığı ve bu çerçevede denkleştirmeyi gerektirecek herhangi bir işlem veya önlemin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır." denilmektedir.

Şirket faaliyetlerini önemli derecede etkileyebilecek mevzuat değişiklikleri hakkında bilgi

Böyle bir durum bulunmamaktadır.

Tüpraş'ın aleyhine açılan ve Şirket'in mali durumunu ve faaliyetlerini etkileyebilecek nitelikteki davalar ve olası sonuçları hakkında bilgiler

Şirket mali durumunu ve faaliyetlerini etkileyebilecek büyüklükte Şirketimiz aleyhine 2018 yılında açılmış veya sonuçlanmış herhangi bir dava bulunmamaktadır.

Mevzuat hükümlerine aykırı uygulamalar nedeniyle Şirket ve yönetim organı üyeleri hakkında uygulanan idari ve adli yaptırımlara ilişkin açıklamalar

2018 yılında mevzuat hükümlerine aykırı uygulamalar nedeniyle Şirket ve yönetim organı üyeleri hakkında uygulanan idari ve adli yaptırım bulunmamaktadır.

Şirketin yatırım danışmanlığı ve derecelendirme gibi hizmet aldığı kurumlarla arasındaki çıkar çatışmaları ve bunları önlemek için alınan tedbirlere ilişkin açıklamalar

Böyle bir durum bulunmamaktadır.

Dönem içinde yapılan esas sözleşme değişiklikleri hakkında bilgiler

2018 yılı içerisinde esas sözleşme değişikliği yapılmamıştır.

KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİ UYUM RAPORU

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Kurumsal Yönetim Komitesi

Toplantı Tarihi: 14.02.2019

Gündem: Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu

BÖLÜM I: KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİNE UYUM BEYANI

Tüpraş ("Şirket"), Sermaye Piyasası Kurulu ("SPK") tarafından dört ana bölümde yayımlanan Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uyum sağlama yönünde azami özen göstermektedir. Paydaşlarına, özellikle yatırımcılarına karşı güven ve istikrarın öneminin bilincinde olan Tüpraş, BIST Kurumsal Yönetim Endeksi'nde olup, SPK tarafından yayınlanan Kurumsal Yönetim İlkeleri'nin eşitlik, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk kavramlarını benimsemiştir.

SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uygun olarak derecelendirme yapmak üzere faaliyet izni bulunan, uluslararası derecelendirme kuruluşu SAHA Kurumsal Yönetim ve Derecelendirme Hizmetleri A.Ş. tarafından yapılan değerlendirme sonucunda Tüpraş'ın notu Ekim 2018'de 94,81 olarak revize edilmiştir. Kurumsal yönetim derecelendirme notunun ana başlıklar itibarıyla dağılımı aşağıda verilmektedir.

Ana Başlıklar	Ağırlık	2018 Ekim Notu
Pay Sahipleri	0,25	95,51
Kamuyu Aydınlatma ve Şeffaflık	0,25	94,02
Menfaat Sahipleri	0,15	99,51
Yönetim Kurulu	0,35	92,86
Toplam	1,00	94,81

Kurumsal Yönetim Derecelendirme Raporu'na www.tupras.com.tr adresindeki Şirket internet sitesinden ulaşılması mümkündür.

Şirketimizin tüm faaliyetleri yasal düzenlemeler ve SPK tarafından düzenlenen "Kurumsal Yönetim İlkeleri" ile uyum içinde yürütülmektedir.

Dönem İçinde İkelere Uyum İçin Yapılan Çalışmalar

2018 yılında yürürlükte bulunan II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği (Tebliğ) kapsamında zorunlu olan ilkelere tam olarak uyulurken, zorunlu olmayan ilkelerin de büyük çoğunluğuna uyum sağlanmıştır. Zorunlu olmayan Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne de tam uyum amaçlanmakla birlikte, ilkelerin bir kısmında uygulamada yaşanan zorluklar, bazı ilkelere uyum konusunda gerek ülkemizde gerekse uluslararası platformda devam eden tartışmalar, bazı ilkelerin ise piyasanın ve şirketin mevcut yapısı ile tam örtüşmemesi gibi nedenlerle tam uyum henüz sağlanamamıştır. Henüz uygulamaya konulmamış ilkeler üzerinde çalışılmakta olup, şirketimizin etkin yönetimine katkı sağlayacak şekilde idari, hukuki ve teknik alt yapı çalışmalarının tamamlanması sonrasında uygulamaya geçilmesi planlanmaktadır. Aşağıda Şirketimiz bünyesinde Kurumsal Yönetim İlkeleri çerçevesinde yürütülen kapsamlı çalışmalar ve ilgili bölümlerde henüz uyum sağlanamayan ilkeler ve varsa bundan kaynaklanan çıkar çatışmaları açıklanmıştır.

2018 yılı içinde Kurumsal Yönetim alanındaki çalışmalar, SPK'nın Kurumsal Yönetim İlkeleri ile ilgili düzenlemelerini içeren Sermaye Piyasası Kanunu ve bu Kanuna dayanarak hazırlanan tebliğlere uygun biçimde yürütülmüştür. 2018 yılında yapılan Olağan Genel Kurulumuzda Yönetim Kurulumuz ve Yönetim Kurulu Komitelerimiz Tebliğ'deki düzenlemelere uygun olarak oluşturulmuştur. Kanuni yükümlülükler ve esas sözleşmemizin 10'uncu maddesi uyarınca Yönetim Kurulumuzun bir üyesi, C Grubu pay sahibi Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından aday gösterilen kişiler arasından seçilmektedir. Tebliğ'in 6'ncı maddesinin 2'nci fıkrasında yer alan yetki çerçevesinde; ana faaliyet konusu, kamu hizmeti vermek üzere kamu kurum ve kuruluşları tarafından süreli veya süresiz olarak verilmiş bir lisansın veya bir imtiyazın kullanılması olan veya kamu kurum ve kuruluşlarının imtiyazlı pay sahibi olduğu Şirketimizin ÖİB tarafından aday gösterilen söz konusu Yönetim Kurulu Üyesi için 4.3.7 numaralı ilke uygulanmamaktadır.

KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİ UYUM RAPORU

Genel kurul öncesinde bağımsız üye adaylarının belirlenmesi ve kamuya duyurulmasına ilişkin süreç gerçekleştirilmiş, düzenlemelere uygun şekilde seçim tamamlanmıştır. Kurulan Yönetim Kurulu Komiteleri etkin olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Hazırlanan genel kurul bilgilendirme dokümanı ile ilkelerde açıklanması zorunlu olan imtiyazlı paylar, oy hakları, organizasyonel değişiklikler gibi genel kurul bilgileri, Yönetim Kurulu Üye adayları özgeçmişleri, Yönetim Kurulu ve Üst Düzey Yönetici Ücret Politikası ve açıklanması gereken diğer bilgiler genel kuruldaki 3 hafta önce yatırımcılarımızın bilgisine sunulmuştur. Ayrıca Şirketimiz internet sitesi ve faaliyet raporu gözden geçirilerek, ilkelere tam uyum açısından gerekli revizyonlar gerçekleştirilmiştir. Önümüzdeki dönemde de ilkelere uyum için mevzuattaki gelişmeler ve uygulamalar dikkate alınarak gerekli çalışmalar yapılacaktır.

Şirketimiz 1 Ocak 2018-31 Aralık 2018 faaliyetleri döneminde zorunlu ilkelere tam uyum sağlamakla beraber, düzenleme uyarınca uygulaması zorunlu olmayan Kurumsal Yönetim İlkeleri'nden, henüz tam uyum sağlanamayan başlıca ilkeler aşağıda belirtilmekte, konuya ilişkin ilave açıklamalar ise raporun ilgili kısımlarında yer almaktadır. Zorunlu olmayan ilkelere tam olarak uyum sağlanamaması nedeniyle Şirketimizin maruz kaldığı çıkar çatışması bulunmamaktadır.

- 1.4.2 numaralı ilkeye ilişkin olarak, aşağıda 2.4 numaralı bölümde yer alan imtiyazlar esas sözleşmemizde düzenlenmiştir.
- 1.5.2 numaralı ilkeye ilişkin olarak, azlık hakları, esas sözleşme ile sermayenin yirmide birinden daha düşük bir orana sahip olanlara tanınmamış olup, genel uygulamalara paralel olarak azınlığa düzenlemelerdeki genel hükümler çerçevesinde haklar sağlanmıştır.
- 4.3.9 numaralı ilkeye ilişkin olarak, Şirketimiz Yönetim Kurulu'nda kadın üye oranı için henüz hedef bir oran ve hedef zaman belirlenmemiş olup, bu konuya ilişkin değerlendirme çalışmaları devam etmektedir.
- 4.4.5 numaralı ilkeye ilişkin olarak, Yönetim Kurulu toplantılarının ne şekilde yapılacağı konusunda Şirketimizde uzun yıllardır tutarlı bir biçimde sürdürülen süreçler bulunmakla birlikte, bu konuya özgü yazılı bir şirket içi düzenleme bulunmamaktadır.
- 4.4.7 numaralı ilkeye ilişkin olarak, aşağıda 5.1 numaralı bölümde açıklandığı üzere, Yönetim Kurulu Üyelerinin Şirket dışında başka görevler alması sınırlandırılmamıştır.
- 4.5.5 numaralı ilkeye ilişkin olarak, komitelerde görevlendirme Yönetim Kurulu Üyelerimizin bilgi birikimi ve tecrübeleri dikkate alınarak, ilgili düzenlemeler doğrultusunda yapılmakta, bazı Yönetim Kurulu Üyelerimiz birden çok komitede görevlendirilmektedir. Birden fazla komitede görev alan üyeler, ilişkili konularda görev yapan komiteler arası iletişimi sağlamakta ve işbirliği imkânlarını artırmaktadır.
- 4.6.1 numaralı ilkeye ilişkin olarak, Yönetim Kurulu seviyesinde performans değerlendirmesi amaçlı özel bir çalışma yürütülmemiştir.
- 4.6.5 numaralı ilkeye ilişkin olarak, Olağan Genel Kurulda ve finansal tablo dipnotlarımızda Yönetim Kurulu Üyelerine ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilere yapılan ödemeler genel uygulamalara paralel şekilde toplu olarak kamuya açıklanmaktadır.

SPK'nın 10.01.2019 tarih ve 2/49 sayılı Kararı uyarınca hazırlanacak Tüpraş'ın yeni raporlama formatlarına uygun 2018 yılı Kurumsal Yönetim Uyum Raporu (URF) ve Kurumsal Yönetim Bilgi Formu (KYBF), SPK tarafından uygun görülen süre içerisinde Kamuyu Aydınlatma Platformu'nda ayrıca kamuya açıklanacaktır.

2018 yılı faaliyet dönemini kapsayan ve "Pay Sahipleri", "Kamuyu Aydınlatma ve Şeffaflık", "Menfaat Sahipleri" ve "Yönetim Kurulu" olmak üzere dört ana başlık altında toplanan Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporumuz söz konusu ilkelerin, uygulanabilen ve uygulanamayan hususlarını içerecek şekilde aşağıda bilgilerinize sunulmuştur.

Muharrem Hilmi Kayhan
Komite Başkanı

Yağız Eyüboğlu
Üye

Doğan Korkmaz
Üye

BÖLÜM II: PAY SAHİPLERİ

2.1. Yatırımcı İlişkileri Bölümü

Tüpraş Yatırımcı İlişkileri Bölümü, Şirket hisselerinin halka arzı ve devlete ait hisselerin özelleştirilmesi amacıyla 2000 yılında kurulmuştur.

Tüpraş ile pay sahipleri arasındaki tüm ilişkiler, ilgili birimlerle yürütülen ortak çalışma sonunda “Stratejik Planlama Direktörlüğü” bünyesinde “Yatırımcı İlişkileri Birimi” sorumluluğunda yerine getirilmektedir. Yatırımcı İlişkileri Birimi, gerektiğinde diğer birimlerden görüş alarak pay sahipleri ve potansiyel yatırımcıların, gizli ve ticari sır niteliğindeki bilgiler hariç olmak üzere, bilgi eşitsizliğine yol açmayacak şekilde Şirket’in faaliyetleri, finansal durumu ve stratejilerinin bilgilendirilmesinden ve pay sahipleri ile Şirket yöneticileri arasındaki çift yönlü iletişimin yönetilmesinden sorumludur.

Tebliğ’de öngörülen faaliyetlerin bir kısmı ise; Genel Kurul toplantılarının yürürlükteki düzenlemelere, esas sözleşmeye ve Şirket içi düzenlemelere uygun olarak yapılması, Genel Kurul toplantısında pay sahiplerinin yararlanabileceği Faaliyet Raporu ve diğer dokümanların hazırlanması, mevzuatın gerektirdiği finansal raporlama gibi yükümlülükler “Finansal Planlama ve Raporlama Direktörlüğü” tarafından yerine getirilmektedir.

Özel durumların kamuya açıklanması gibi düzenlemelerin gerektirdiği her türlü kamuyu aydınlatma yükümlülükleri ise Finansal Planlama ve Raporlama Direktörlüğü ile Stratejik Planlama Direktörlüğü’nün sorumluluğunda yerine getirilmektedir.

Yatırımcı İlişkileri Birimi yürüttüğü çalışmalar hakkında Yönetim Kurulu’na iletmek üzere Kurumsal Yönetim Komitesi’ne yılda en az bir defa rapor sunar. 2017 yılı faaliyetlerine ilişkin söz konusu rapor 5 Şubat 2018 tarihinde Kurumsal Yönetim Komitesi tarafından Yönetim Kurulu’na iletilmiş olup, 26 Şubat 2018 tarihinde Yönetim Kurulu tarafından değerlendirilmiştir.

2018 yılı içinde Şirket faaliyet sonuçları, performansı ve dönem içindeki diğer gelişmeler konusunda yaklaşık 400 fon yöneticisi ve analist ile bire bir görüşmeler yapılmış, 8 adet konferans ve roadshow’a katılım sağlanmıştır. Yatırımcı İlişkileri Birimi’ne Şirket’in finansal raporlarına ve işkollarındaki gelişmelere ilişkin analist, mevcut ve potansiyel yatırımcılardan gelen tüm sorular kamuya açık bilgiler paralelinde yanıtlanmıştır.

Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı’nın katılımı ile finansal raporların açıklandığı günlerde yıl içerisinde 4 kez düzenlenen çeyreksele webcast aracılığıyla yatırımcıların ve analistlerin Tüpraş’ın faaliyetleri ve sektörel gelişmelerden haberdar olmaları sağlanmış, telefon ve internet üzerinden sunuşu izleyerek sözlü veya yazılı olarak soru sorabilmelerine imkân verilmiştir. 2018 yılında pay sahiplerinden gelen talepler cevaplanarak gerekli bilgilendirme çalışmaları sürdürülmüştür. Belirlenen tarih ve saatte webcast’e katılamayan analist ve yatırımcılar için söz konusu webcast’te kullanılan yatırımcı sunumu ve webcast kaydı Tüpraş internet sitesinde yayınlanmıştır.

Yatırımcılar için önem ihtiva eden açıklamalar, Kamuyu Aydınlatma Platformu’nda (KAP) açıklanmasının ardından İngilizce çevirileri ile birlikte Şirket internet sitesinde yayınlanmıştır.

Yatırımcı taleplerinin yerine getirilmesinde düzenlemelere uyuma azami özen gösterilmekte olup, geçtiğimiz yıl Şirketimizle ilgili pay sahipleri haklarının kullanımı konusunda herhangi bir şikâyet veya bu konuda Şirketimiz hakkında açılan idari ve kanuni takip bulunmamaktadır.

KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİ UYUM RAPORU

Tebliğ kapsamında Yatırımcı İlişkileri Sorumluları:

Adı Soyadı	Unvanı	E-posta adresi	Telefon Numarası
Doğan Korkmaz	Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı	Dogan.Korkmaz@tupras.com.tr	(262) 316 31 09
Aslı Gülçur	Stratejik Planlama Direktörü	Asli.Gulcur@tupras.com.tr	(262) 316 30 87
Turgut Tuncay Önbilgin	Finansal Planlama ve Raporlama Direktörü	Tuncay.Onbilgin@tupras.com.tr	(262) 316 30 85
Levent Bayar	Yatırımcı İlişkileri Müdürü	Levent.Bayar@tupras.com.tr	(262) 316 30 88
Merve Savaşlıoğlu Kan	Yatırımcı İlişkileri Koordinatörü	Merve.Savaslioglu@tupras.com.tr	(262) 316 32 70
Çetin Karaca	Yatırımcı İlişkileri Şefi	Cetin.Karaca@tupras.com.tr	(262) 316 32 74

Stratejik Planlama Direktörü ve Finansal Planlama ve Raporlama Direktörü Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Doğan Korkmaz'a bağlı olarak çalışmaktadır. Genel Müdür Yardımcısı, Finansal Planlama ve Raporlama Direktörü ve Yatırımcı İlişkileri Müdürü Sermaye Piyasası Faaliyetleri İleri Düzey ve Kurumsal Yönetim Derecelendirme Uzmanlığı Lisanslarına sahiptir.

2.2. Pay Sahiplerinin Bilgi Edinme Haklarının Kullanımı

Pay sahipleri arasında bilgi alma ve inceleme hakkının kullanımında ayırım yapılmamakta olup, ticari sır niteliğindeki bilgiler dışında tüm bilgiler pay sahipleri ile paylaşılmaktadır. Yatırımcı İlişkileri Birimi'ne iletilen sorular, gizli ve ticari sır niteliğindeki bilgiler hariç olmak üzere, ilgili olduğu konunun en yetkili kişisi ile görüşülerek gerek telefon ile gerekse yazılı olarak cevaplandırılmaktadır. Bu raporun 3.1 numaralı bölümünde açıklandığı üzere, internet sitesinde pay sahipliği haklarının kullanımını etkileyebilecek her türlü bilgi ve açıklamaya yer verilmiştir.

Tüpraş Esas Sözleşmesi'nde bireysel bir hak olarak özel denetçi talep hakkı düzenlenmemiş olmakla birlikte, Türk Ticaret Kanunu'nun 438'inci maddesi uyarınca her pay sahibi, pay sahipliği haklarının kullanabilmesi için gerekli olduğu takdirde ve bilgi alma veya inceleme hakkı daha önce kullanılmışsa, belirli olayların özel bir denetimle açıklığa kavuşturulmasını, gündemde yer almasa bile Genel Kurul'dan isteyebilir. Bugüne kadar Şirket'e pay sahiplerinden bu yönde bir talep gelmemiştir. Ayrıca Şirket faaliyetleri, Genel Kurul'da kabul edilen Bağımsız Denetçi tarafından periyodik olarak denetlenmektedir.

2.3. Genel Kurul Toplantıları

Genel Kurul toplantıları, Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Mevzuatı, Genel Kurul İç Yönergesi ve Kurumsal Yönetim İlkeleri dikkate alınarak pay sahibinin yeterli bilgilenmesine ve geniş katılımına imkân sağlayacak şekilde gerçekleştirilmektedir.

Olağan Genel Kurul toplantısı, her hesap dönemi sonundan itibaren üç ayı geçmemek üzere mümkün olan en kısa sürede gerçekleştirilir. Şirket'in 2017 yılına ait 58 inci Olağan Genel Kurul toplantısı 21 Mart 2018 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Elektronik Genel Kurul olarak gerçekleştirilen toplantıya fiziki katılımın yanı sıra elektronik ortamda katılanlar dâhil %80,1 oranında hisseyi temsil eden pay sahibi katılmıştır. Genel Kurul esnasında her iki yolla katılan pay sahiplerinin soru sorma haklarını kullanmaları için gerekli ortam oluşturulmuştur. Gündem maddeleri haricinde ilave yeni madde önerisi iletilmemiştir.

Genel Kurul toplantıları T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından görevlendirilen Hükümet Komiseri gözetiminde kamuya açık olarak yapılmaktadır. Esas Sözleşmemizde yer alan hükme istinaden toplantılar menfaat sahipleri, medya ve elektronik katılım sağlayanlar tarafından izlenebilmektedir.

Genel Kurul toplantılarına davet, Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu ve Şirket Esas Sözleşmesi hükümlerine göre Yönetim Kurulu'nca yapılmaktadır. Genel Kurul'un yapılması için Yönetim Kurulu tarafından alınan karar doğrultusunda toplantı tarihi, yeri ve gündem maddeleri hakkındaki bilgiler pay sahiplerine genel hükümler çerçevesinde usulüne uygun olarak Kamuyu Aydınlatma Platformu

aracılığıyla yapılan Özel Durum Açıklaması ve Elektronik Genel Kurul Sistemi (EGKS) aracılığı ile duyurulur. Genel Kurul toplantı ilanı, mevzuat ile öngörülen usullerin yanı sıra, mümkün olan en fazla sayıda pay sahibine ulaşmayı sağlayacak şekilde internet sitesi www.tupras.com.tr vasıtası ile asgari 21 gün önce yapılmakta, ayrıca Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayınlanmaktadır.

Genel Kurul toplantı öncesinde gündem maddeleri ile ilgili olarak bilgilendirme dokümanı hazırlanmakta ve kamuya duyurulmakta tüm bildirimlerde yasal süreçlere ve mevzuata uyulmaktadır. Genel Kurul gündem maddeleri çerçevesinde, denetlenmiş yıllık faaliyet raporu, finansal tablo ve raporlar, Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uyum raporu, kâr dağıtım önerisi, bağımsız denetim raporu, Esas Sözleşme'de değişiklik yapılacak ise tadil metni ve gerekçesi, Bilgilendirme Politikası, Ücretlendirme Politikası, Kâr Dağıtım Politikası, bağımsız olanlarla birlikte tüm Yönetim Kurulu Üye Adaylarının özgeçmişleri ve gündem maddelerine dayanak teşkil eden gerekli her türlü bilgi ve belgeler Genel Kurul toplantısından üç hafta önce, Şirket merkezi ve internet sitesinde pay sahiplerinin en kolay yolla ulaşabileceği şekilde incelemeye açık tutulmaktadır.

Toplantılara katılımı kolaylaştırmak için, Genel Kurul toplantıları Şirket Merkezi'nde yapılmakta ve toplantıya EGKS aracılığıyla katılım imkânı bulunmaktadır. Genel Kurul toplantılarının yapıldığı mekân tüm pay sahiplerinin katılımına imkân verecek şekilde planlanmaktadır. Genel Kurul gündeminde yer alan gündem başlıkları açık ve farklı yorumlara yol açmayacak, her bir teklifin ayrı başlık altında değerlendirilmesine imkân verecek şekilde belirlenmektedir. Genel Kurul toplantısı süresince gündemde yer alan konular tarafsız ve ayrıntılı bir şekilde, açık ve anlaşılabilir bir yöntemle pay sahiplerine aktarılmakta, pay sahiplerine eşit şartlar altında düşüncelerini açıklama ve soru sorma imkânı verilmektedir. Genel Kurul toplantı esnasında ortaklar, toplantıya katılan menfaat sahipleri tarafından sorulan sorulara Yönetim Kurulu Üyeleri ve Üst Düzey Yöneticiler tarafından Türk Ticaret Kanunu'nda belirlenmiş usul ve ilkeler çerçevesinde değerlendirilerek gerekli açıklamalarda bulunmaktadır. 21 Mart 2018 tarihinde yapılan Genel Kurul toplantısında ortaklarımız tarafından yöneltilen sorular toplantı esnasında cevaplandırılmıştır. Genel Kurul toplantısında cevaplandırılmaması sebebiyle Yatırımcı İlişkileri Birimine yazılı soru iletilmemiştir.

En az bir Yönetim Kurulu Üyesi, bir denetçi, mali tabloların hazırlanmasında sorumluluğu bulunan yetkililerden en az biri ve gündemde özellik arz eden konularda açıklamalarda bulunmak üzere konuya vakıf en az bir yetkili Genel Kurul toplantısında hazır bulunmakta, bu kişilerden toplantıda hazır bulunmayanların, toplantıya katılmama gerekçeleri toplantı başkanı tarafından Genel Kurul'un bilgisine sunulmaktadır.

Genel Kurul toplantısı öncesinde kendisini vekil vasıtasıyla temsil ettirecekler için vekâletname örnekleri gazete ilanı ve internet sitesi vasıtasıyla pay sahiplerinin kullanımına sunulmaktadır. Toplantıda uygulanacak oy kullanma prosedürü internet sitesi ve gazete ilanlarıyla pay sahiplerinin bilgisine sunulmaktadır. Genel Kurul toplantılarımızda gündem maddelerinin oylanmasında toplantıya fiziki katılanlar el kaldırma usulü ve açık oylama yöntemiyle, elektronik katılım sağlayanlar ise elektronik ortamda oylarını kullanmaktadır.

Toplantı tutanaklarına KAP'tan, EGKS'den, e-Şirket portalinden ve www.tupras.com.tr adresindeki Tüpraş internet sitesinden ulaşılabilir. Ayrıca Şirket merkezinde bu tutanaklar pay sahiplerimizin incelemesine açık olup talep edenlere verilmektedir.

2018 yılında yapılan Olağan Genel Kurul toplantısında, 2017 yılı içinde yapılan bağış ve yardımlar hakkında Genel Kurul'da ayrı bir gündem maddesi ile bilgi verilmiş ve Bağış Politikası paralelinde 2018 yılı için yapılabilecek bağış üst sınırı önceki yıl hasılatının %0,2'si olarak belirlenmiş olup, Bağış Politikası'nda herhangi bir değişiklik söz konusu olmamıştır. 2018 yılı içerisinde 45,6 milyon TL tutarında bağış ve yardım gerçekleştirilmiştir.

Yönetim kontrolünü elinde bulunduran pay sahiplerinin, Yönetim Kurulu Üyelerinin, idari sorumluluğu bulunan yöneticilerin ve bunların eş ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrı hısımlarının bir kısmı, Şirketimiz ile diğer bazı Koç Topluluğu şirketlerinde Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev yapmaktadırlar. 2018 yılı içerisinde, Tebliğ'in 1.3.6 numaralı ilkesi kapsamında, söz konusu kişiler ile halka açık şirket veya bağlı ortaklıkları arasında çıkar çatışmasına neden olabilecek önemde bir işlem söz konusu olmamıştır.

Şirket'in 2018 yılına ilişkin 59'uncu Olağan Genel Kurulu 20 Mart 2019 tarihinde Şirket Genel Merkezi'nde yapılacaktır.

KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİ UYUM RAPORU

2.4. Oy Hakları ve Azlık Hakları

Genel Kurul toplantılarında oy kullanma prosedürü, toplantı başlangıcında pay sahiplerine duyurulmaktadır. Şirket'te oy hakkını kullanmayı zorlaştırıcı uygulamalardan kaçınılmakta, herhangi bir pay sahibinin oy kullanma hakkına üst sınır getirilmemiş olup, her pay sahibine oy hakkını en kolay ve uygun şekilde kullanma fırsatı sağlanmaktadır. Şirketin Genel Kurul Toplantılarına katılma hakkı bulunan hak sahipleri bu toplantılara, Türk Ticaret Kanununun 1527. maddesi uyarınca elektronik ortamda da katılabilmektedir. Oy hakkına haiz olan pay sahibi Genel Kurul toplantılarında bu hakkını bizzat kullanabileceği gibi, pay sahibi olan ve pay sahibi olmayan üçüncü bir şahıs vasıtasıyla da kullanabilmektedir.

Olağan ve Olağanüstü Genel Kurul toplantılarında hazır bulunan pay sahipleri oy haklarını toplam paylarının nominal değeri ile orantılı olarak kullanırlar. Genel Kurul toplantılarında, oylar açık olarak verilir. Ancak toplantıda temsil edilen payların en az yirmide birine sahip pay sahiplerinin talebi üzerine gizli oylama yoluna başvurulur.

Şirket Esas Sözleşmesi'ne göre; Türk Silahlı Kuvvetleri'nin akaryakıt ihtiyacının karşılanmasını kısıtlayacak ve/veya karşılanmasına engel olacak nitelikte, rafinerilerden herhangi birinin kapatılması, satılması, herhangi bir takyit ile sınırlandırılması veya kapasitesinin %10'dan fazla azaltılmasına ya da Şirket'in bölünmesi veya başka bir Şirket ile birleşmesi ve/veya Şirket'in tasfiyesi gibi konularda karar alınabilmesi için Özelleştirme İdaresi'nin temsil ettiği C Grubu hissenin Yönetim Kurulu'nda olumlu oy kullanması gerekmektedir. C Grubu imtiyazlı hissenin yukarıda belirtilen hususlar dışında oy hakkı üzerinde imtiyazı bulunmamaktadır.

Esas sözleşmemizde azlığın yönetimde temsilini öngören veya zorlaştıran ya da azlığın sermayenin yirmide birinden daha düşük şekilde belirlenmesine yönelik herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

Şirket'te azlık haklarının kullanılması, Türk Ticaret Kanunu'na, Sermaye Piyasası Kanunu'na, ilgili mevzuata ve SPK'nın tebliğ ve kararlarına tabi olup, bu konuda azami özen gösterilmektedir. Azlık haklarını temsil eden hissedarlar, Genel Kurul'da sağladıkları katılımlarıyla, yönetimi çoğunluk hissedarla birlikte oluşturmaktadır. 2018 yılında Şirket'e bu konuda ulaşan eleştiri ya da şikâyet olmamıştır.

2.5. Kâr Payı Hakkı

Şirketimizin Kâr Dağıtım Politikası Sermaye Piyasası Düzenlemeleri ve Esas Sözleşmemizde yer alan hükümler çerçevesinde 31 Mart 2014 tarihli Genel Kurul'da belirlenmiş olup, sermayeyi temsil eden A ve C Grubu pay sahipleri için kâr payı dağıtımında imtiyaz söz konusu değildir.

Kâr Dağıtım Politikası ve Yıllık Kâr Dağıtım Önerisi Faaliyet Raporu'nda yer almakta, Genel Kurul'da ortakların onayına sunulmaktadır.

Kâr Dağıtım Politikası

Şirketimiz Türk Ticaret Kanunu hükümleri, Sermaye Piyasası Düzenlemeleri, Vergi Düzenlemeleri ve diğer ilgili düzenlemeler ile Esas Sözleşmemizin kâr dağıtımı ile ilgili hükümleri çerçevesinde kâr dağıtımı yapmaktadır. Kâr dağıtımında, Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uygun olarak pay sahipleri ve Şirket menfaatleri arasında dengeli ve tutarlı bir politika izlenmektedir.

İlke olarak, ilgili düzenlemeler, yatırım ihtiyaçları ve finansal imkânlar elverdiği sürece, piyasa beklentileri, uzun vadeli şirket stratejisi, yatırım ve finansman politikaları, kârlılık ve nakit durumu dikkate alınarak Sermaye Piyasası Düzenlemeleri çerçevesinde hesaplanan Şirket'in net dağıtılabilir dönem kârının tamamı, yasal kayıtlarımızda mevcut kaynaklardan karşılanabildiği sürece nakit olarak dağıtılır. Genel Kurul veya yetki verilmesi halinde Yönetim Kurulu, Sermaye Piyasası düzenlemelerine uygun olarak kâr payının taksitli dağıtımına karar verebilir. Şirket kârına katılım konusunda Esas Sözleşme'de imtiyaz bulunmamaktadır.

Kâr dağıtımının, Genel Kurul toplantısını takiben en geç bir ay içerisinde yapılması amaçlanmakta olup, kâr dağıtım tarihine Genel Kurul karar vermektedir.

Şirket Esas Sözleşmesi'ne göre; Yönetim Kurulu, Genel Kurul tarafından yetkilendirilmiş olmak ve Sermaye Piyasası Düzenlemelerine uymak kaydı ile kâr payı avansı dağıtılabilir.

2.6. Payların Devri

Esas Sözleşmemizin 7. maddesinde payların devir esasları düzenlenmiş olup, borsada işlem gören A Grubu pay sahiplerinin paylarını devretmesini zorlaştıran uygulamalar veya pay devrini kısıtlayan herhangi bir hüküm mevcut değildir.

Nama yazılı C Grubu hisse senedi, 4046 Sayılı Kanun'un T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na verdiği yetkilerle esas itibarıyla aynı yetkileri haiz bir başka Türk Kamu Kuruluşuna devredilebilir ve bu devir Yönetim Kurulu'nun onayına tabi değildir.

BÖLÜM III: KAMUYU AYDINLATMA VE ŞEFFAFLIK

3.1. Kurumsal İnternet Sitesi ve İçeriği

Şirket'in kurumsal internet sitesinin adresi **www.tupras.com.tr** olup, uluslararası yatırımcıların yararlanabilmesi amacıyla Türkçe ve İngilizce olarak iki dilde oluşturulmuştur. Kamunun aydınlatılmasında aktif olarak kullanılan Şirketin internet sitesinde yer alan bilgiler sürekli güncellenmektedir. Yatırımcılara ve aracı kurumlara daha kapsamlı bilgi akışının sağlanması için internet sitesinde ayrı bir yatırımcı ilişkileri bölümü yer almakta olup, SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri 2. Bölüm madde 2.1.'de yer alan tüm bilgilere internet sitesinde yer verilmektedir. İnternet sitesinin yönetimine ilişkin esaslar Bilgilendirme Politikasında yer almaktadır. Ayrıca Şirketin antetli kâğıdında internet sitesi adresine yer verilmiştir.

3.2. Faaliyet Raporu

Tüpraş faaliyet raporu, kamuoyunun Şirket'in faaliyetleri hakkında tam ve doğru bilgiye ulaşmasını sağlayacak ayrıntıda ve SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri'nde öngörülen bilgileri de içerecek şekilde hazırlanmaktadır.

Faaliyet Raporu hazırlandıktan sonra Yönetim Kurulu'nun onayından geçirilmekte ve internet sitesinde Türkçe ve İngilizce olarak ayrıca MKK e-yönet sayfasında kamuya açıklanmaktadır. Basılmış kopyalar Tüpraş Finansal Planlama ve Raporlama Direktörlüğü'nden temin edilebilmektedir.

BÖLÜM IV: MENFAAT SAHİPLERİ

4.1. Menfaat Sahiplerinin Bilgilendirilmesi

Şirket'in Kurumsal Yönetim Uygulamaları ve etik kuralları, menfaat sahiplerinin mevzuat ve karşılıklı sözleşmelerle düzenlenen haklarını garanti altına almaktadır. Menfaat sahipleri Şirket'in mevcut mevzuatı ve etik kurallar gereğince oluşturduğu Bilgilendirme Politikası çerçevesinde sürekli olarak bilgilendirilmektedir.

Genel Kurul toplantılarının tüm menfaat sahiplerine açık olması, internet sitemizde detaylı olarak verilen bilgiler, kapsamlı faaliyet raporları, basın açıklamaları ve şeffaflığı esas alan Bilgilendirme Politikamız kapsamındaki uygulamalar ile sadece pay sahiplerinin değil, tüm menfaat sahiplerinin bilgilendirilmesi amaçlanmaktadır.

Şirket çalışanlarına, Şirket içi intranet portalı ile sirküler ve duyurulara erişim imkânı sağlanmakta, bazı önemli duyurular elektronik posta yoluyla tüm çalışanlara iletilmektedir. Yılda en az bir kez Tüpraş bünyesindeki çalışanlarla Şirket'in Üst Düzey Yöneticileri bir araya gelerek yıl içerisindeki gelişme ve hedefleri değerlendirmekte, fikir alışverişinde bulunmaktadır.

Şirketimiz internet ve intranet sitelerinde yer alan Paydaş İletişim Yönetimi aracılığı ile menfaat sahiplerinin mevzuata aykırı uygulamalar ve etik açıdan uygun olmayan işlemlerini Denetimden Sorumlu Komite'ye iletmek üzere Denetim Grubu'na sunması mümkündür.

KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİ UYUM RAPORU

Menfaat sahiplerinin mevzuat ve sözleşmelerle korunan haklarının ihlali halinde etkili ve sürekli bir tazmin imkânı sağlanmaktadır. Şirket bünyesinde yayınlanmış “Tazminat Politikası” Şirket’in internet sitesinde yer almaktadır. İşin kapsamına ya da özelliğine istinaden gerekli istisna durumlar çalışanlarla yapılmış olan iş sözleşmesinde çalışanlarla paylaşılmaktadır.

4.2. Menfaat Sahiplerinin Yönetime Katılımı

Başta Şirket çalışanları olmak üzere menfaat sahiplerinin şirket yönetimine katılımını destekleyici modeller şirket faaliyetlerini aksatmayacak şekilde geliştirilmektedir. Bu konuda yapılan çalışmalar aşağıda özetlenmiştir.

Çalışanların işletme değer ve hedeflerini destekleyici davranış ve çabalarını ödüllendirmek amacıyla “Tüpraş Takdir Tanıma ve Ödüllendirme” sistemi ile süreç iyileştirme, enerji tasarrufu, kaynak tasarrufu, üretimde verimlilik, çevre koruma ve iş güvenliği gibi konularda bireysel ve özgün fikirleri desteklemek ve özendirmek amacıyla “Rafine Öneriler” sistemi uygulamaktadır. Ayrıca, Çalışan Bağlılığı anketleri ile çalışanların uygulamalarla ilgili değerlendirmeleri alınmakta, bağlılık ve memnuniyetleri ölçülmektedir. Anket neticeleri şirket faaliyetlerinde göz önünde bulundurularak iyileştirme hedefleri Şirket Üst Yönetiminin performans kartlarına eklenmektedir.

Tüpraş’ta “görünür liderlik” uygulaması kapsamında, Tüpraş yöneticilerinin katıldığı davranış odaklı emniyet turları yapılmaktadır. Emniyet turlarında yönetim kademesinin aktif katılımı ile “görünür liderlik” gösterilmekte, olumlu emniyet davranışları ödüllendirilerek teşvik edilmekte, kişilerin davranışlarındaki ve çalışma koşullarındaki riskler tespit edilmekte ve düzeltilmekte, emniyetli çalışma ortamı için iletişim ve diyalog güçlendirilmekte, farkındalık sağlanmakta, çalışanların emniyet ile ilgili görüş ve gözlemlerini paylaşabilecekleri bir ortam oluşturulmaktadır.

Çalışanların kararlara katılımına yönelik bir başka uygulama ise saat ücretli çalışanlara yönelik disiplin kurulu kararlarında toplu iş sözleşmesi gereği sendikadan iki temsilcinin söz hakkı olmasıdır.

“Tüpraş Müşteri İlişkileri Politikası” dâhilinde Müşteri İlişkileri Yönetimi’nin temel faaliyetleri ve diğer pazarlama fonksiyonları yönetilmekte olup müşteri memnuniyetini arttırmak, müşteri ilişkilerini geliştirmek, müşteri talep ve beklentilerini en yüksek düzeyde ve en hızlı bir şekilde karşılamak temel hedefler arasındadır.

Müşteri İlişkileri Yönetimi Politikası’na ek olarak 2016 yılında Tüpraş Kalite Yönetimi sürecine dâhil edilen ISO 10002 Müşteri Memnuniyeti ve Şikâyet Yönetimi belgesi ile müşterilere değen tüm süreçler sürekli iyileştirme çalışmalarına tabi tutulmakta ve tüm müşteri bildirimleri kayıt altına alınmaktadır. Bununla birlikte, Aralık 2018 döneminde belge yenileme denetiminden başarıyla geçilmiş ve ISO 10002 Müşteri Memnuniyeti ve Şikâyet Yönetimi Kalite Sertifikası Ocak 2020 dönemine kadar uzatılmıştır. Yine aynı süreç kapsamında, şikâyet yönetimi yazılımın güncellenmesi ile ilgili çalışma grupları kurulmuş ve sürecin müşteri nezdinde daha izlenebilir hale getirilmesi gibi iyileştirme alanlarında gerekli çalışmalara başlanmıştır.

Ayrıca, Müşteri Memnuniyet Anketleri tüm teslimat noktaları, tüm müşteri grupları ve tüm ürünler için 2018 yılında da gerçekleştirilmiş ve sektöründe uzman bir firmadan hizmet alınmıştır. Müşteri Memnuniyet Anketi sonuç raporu Üst Düzey Yöneticilerin da katılımı ile açık bir ortamda değerlendirilmiş ve değerlendirme neticesinde tespit edilen iyileştirme alanları üzerinden 2019 yılı Müşteri İlişkileri Yönetimi stratejileri belirlenmiştir.

Diğer taraftan, uzun yıllara dayanan ticari ilişkilerin sürdürülebilirliğini sağlamak ve sürekli olarak telefonda görüşülen kişilerle yüz yüze konuşma fırsatı oluşturarak sıkıntı ve talepleri birebir dinleyerek çözümler geliştirmek amacı ile iletişim toplantılarının düzenlenmesine de devam edilmiştir. 15. Akaryakıt Dağıtım Kuruluşları İletişim Toplantısı 22 Ekim 2018 tarihinde ve 1. Baz Yağ Dağıtım Kuruluşları İletişim Toplantısı ise 01 Kasım 2018 tarihinde İzmir Rafinerisi’nin ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir.

Bunlara ek olarak, tüm iletişim kanallarından mevcut ve potansiyel müşterilere kolay erişebilirlik ve daha yüksek seviyede bir iletişim ve hizmet sağlamaya yönelik Tüpraş Çözüm Merkezi (444 123 0) Ocak 2018'de devreye alınmıştır.

Sürdürülebilir bir tedarik zinciri yönetimi uygulamasını oluşturmak üzere, Tüpraş Tedarikçi Portalı, Tüpraş Tedarikçi Davranış İlkeleri ve Tedarikçi Yönetimi Politikası devreye alınmıştır. Tüpraş Tedarikçi Portalı, tedarikçilerimiz ve şirketimiz arasında kolay, hızlı ve etkin bir iletişim ortamı sağlamak üzere, bilgilendirme, başvuru, haber, ölçümleme ve raporlama kaynağı olarak tasarlanmıştır. Tedarikçilerimiz, başvurularını tedarikçi portalı üzerinden Tüpraş Tedarikçi Değerlendirme Anketi ve Tüpraş Sağlık Emniyet Çevre Anketi'ni tamamlayarak gerçekleştirmektedirler. Tedarikçilerimizin performansı SAP sistemi üzerinden takip edilmekte olup, iş yeri ziyaretlerimizdeki değerlendirmeler teknik kriterler yanında Tüpraş Tedarikçi Davranış İlkeleri'ne de atıfta bulunarak gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca tedarik zincirimizin sürdürülebilirliğini her zaman en üst seviyede tutabilmek, değişen ve gelişen talepleri tespit etmek ve tedarikçilerimiz ile ilişkilerimizi daha da güçlendirmek amacıyla her yıl "Tüpraş Tedarikçi Memnuniyeti Anketi" ve "Tüpraş Yüklenici Memnuniyeti Anketi" uygulanmaktadır.

Gerek müşteri memnuniyeti, gerek tedarikçi memnuniyeti gerekse çalışan memnuniyetine yönelik iyileştirme hedefleri Şirket yönetiminin hedeflerine dâhil edilmiştir.

4.3. İnsan Kaynakları Politikası

Koç Topluluğu'nun diğer şirketlerinde olduğu gibi Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'de de, "En Değerli Varlığımız İnsan Kaynağımızdır" felsefesi İnsan Kaynakları Politikası'nın özünü oluşturmaktadır. Bu doğrultuda Tüpraş, sahip olduğu yaratıcı, dinamik, bilgili, motivasyonu yüksek, etkin ve verimli insan kaynağına sahip bir şirket olarak, sektördeki başarılı profesyonelleri bünyesine katmaya devam ederek kadrosunu her geçen gün daha da güçlendirmeyi ve Türkiye'nin en büyük sanayi şirketi olarak sektörde tercih edilen kurum özelliğini korumayı hedeflemektedir. İnsan Kaynakları ile ilgili ölçütler yazılı olarak belirlenmekte ve Tebliğ'in 3.3. maddesinin alt maddelerinde sayılan ölçütlere uymaktadır.

Şirketimiz İnsan Kaynakları Politikaları çerçevesinde temel uygulamalarının başlıkları aşağıda özetlenmektedir:

- İşe alım kriterleri yazılı olarak belirlenmekte, duyurulmakta ve işe alımlarda bu kriterlere uyulmaktadır. Tüpraş'ı ileriye götürecek nitelikli ve potansiyeli yüksek adayların şirket bünyesine katılması hedeflenmektedir.
- Görev tanımları ve dağılımları ile performans kriterleri şirket yönetimi tarafından belirlenmiş ve çalışanlara duyurulmuştur.
- Eğitim, tayin ve terfi kararlarında, objektif verilerin kullanılmasına özen gösterilmektedir.
- Çalışanların gerek mesleki bilgi ve becerilerinin, gerekse kişisel yeteneklerinin geliştirilmesine yönelik eğitimlerin gerçekleştirilmesine büyük önem verilmektedir.
- Çalışanlar için güvenli çalışma ortamı, koşulları sağlanmakta ve sürekli iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yapılmaktadır.
- Çalışanlar ile ilgili olarak alınan kararlar veya onları ilgilendiren gelişmeler, çalışanlara duyurulmaktadır.
- Çalışanlar Şirket'in finansal durumu, ücret, kariyer, eğitim, sağlık ve kendilerini ilgilendiren diğer konularda bilgilendirilmektedir.
- Tüm çalışanların hem kısa hem de uzun dönemli başarısını destekleyen, performansı ve yaratılan değer farkındalığını sağlayan tanıma ve ödüllendirme sistemleri bulunmaktadır.
- Çalışanlar arasında hiçbir konuda ayrımcılık yoktur; adil, objektif ve şeffaf bir İnsan Kaynakları Politikası izlenmektedir.
- Çalışanlar ile ilişkileri yürütmek için İnsan Kaynakları Birimi dışında dolaylı bir temsilci atanması uygulanması bulunmamaktadır.

Tüm çalışanlar, iş sözleşmeleri ve şirket ile çalışanın karşılıklı sorumluluklarının, çalışma standartlarının tanımlandığı Personel Yönetmeliği ile işe alımdan itibaren İnsan Kaynaklarına yönelik tüm süreçler hakkında detaylı ve şeffaf şekilde bilgilendirilmektedir. Çalışanların hakları, insan hakları ilkeleri, yürürlükteki mevzuat, iş sözleşmeleri, personel yönetmelikleri ve etik kurallar kapsamında yönetilmektedir.

İnsan Kaynakları Birimi, İnsan Kaynakları Politikaları çerçevesinde, işin niteliklerine uygun adayların belirlenmesini, çalışan yetkinliklerinin göz önüne alınmasını, değerlendirmelerin uygun değerlendirme araçları ile ayrımcılık yapmadan gerçekleşmesini ve çalışanların işe alım sonrasındaki çalışma hayatları boyunca fırsatlardan eşit şekilde yararlanmalarını sağlamaktadır.

KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİ UYUM RAPORU

Tüpraş İstihdam Politikası'na ilişkin ölçütler yazılı olarak belirlenmiştir. Tüpraş'ta işe alım sürecinden performans yönetim sistemine, gelişimden, ücretlendirme ve işten ayrılma sürecine kadar tüm insan kaynakları süreçlerinde çağdaş, birbiri ile bütünleşik, iş sonuçlarının üretilmesini sağlayan sistemlerin kullanılması hedeflenmektedir.

Her türlü aylık ve saat ücretli çalışan işe alımlarında gerek iş ilanlarının çeşitli platformlarda duyurulması (Şirket web sayfası, online kariyer siteleri, İşkur vb.) gerekse de işe alım aşamasında eşit koşullardaki kişilere eşit fırsatlar tanınması Tüpraş İnsan Kaynakları Politikası'nın temellerinden biridir. Açılan her pozisyonun görev tanımı ve bu pozisyona atanacak /istihdam edilecek kişilerde aranacak özellikler ilgili departman ve İnsan Kaynakları tarafından önceden belirlenmekte ve eleman arayışları buna göre şekillenmektedir. Kariyer planlaması kapsamında çalışanlar, Koç Holding içinde boşalan pozisyonlar için insan kaynakları birimini ve birim yöneticilerini bilgilendirerek başvurabilmekte ve oluşan ihtiyaçlar paralelinde bu talepler desteklenmektedir. Koç Holding ve Tüpraş içinde farklı departmanlar arasında rotasyon ve çapraz terfi uygulamalar mevcuttur. Kilit pozisyonlarda yedekleme planları yapılmaktadır. Şirket bünyesinde yeni açılan veya boşalan pozisyonlar, öncelikle ilgili Müdür ya da Direktör tarafından İnsan Kaynakları Departmanı'na iletilmekte, bütçe onaylarının takiben işe alım süreci ilerlemektedir. İşe alım performansı performans kriteri olarak sürekli takip edilmektedir. İşe alımdan sonra personelin 2 aylık değerlendirmesinin yapıldığı, bir nevi işe alım başarısının da ölçüldüğü "Deneme Süresi Değerlendirme Formu" bulunmaktadır.

İnsan kaynakları süreçleri çalışan deneyiminin güçlendirilmesi için teknolojik alt yapıya sahip platformlarda takip edilmektedir.

Şirket çalışanlarının görev tanımları ve dağılımı ile performans ve ödüllendirme kriterleri çalışanlara duyurulmaktadır. Görev tanımları tüm çalışanlarımızın bilgisayar erişimine açık olan ortak olarak kullanılan QDMS sisteminde bulunmaktadır.

Çalışanlara verilen ücret ve diğer menfaatlerin belirlenmesinde verimliliğe dikkat edilmektedir. Çalışanların performansları değerlendirilmekte, yetkinlikleri ölçülmekte, gelişim ve kariyer planları yapılmaktadır. Yapılan işler, belirli bir sistem çerçevesinde değerlendirilerek iş yüküklükleri tespit edilmektedir.

Unvana, pozisyona verilen her türlü haklar, yan menfaatler önceden tanımlı ve herkes için aynıdır. Piyasa ücret kıyaslamaları kapsamında, uluslararası kabulü olan araştırma firmaları ile çalışılarak ücret yapıları, piyasadaki konumu ve düzenli olarak yapılan sektörel ücret araştırmaları ile ücret yönetimi politikaları güncel olarak takip edilmektedir. Sorumluluk seviyelerine göre kurum hedeflerine ulaşılmasındaki katkının ön planda tutulduğu şeffaf bir ücretlendirme sistemi uygulanmaktadır. Bu model, nesnel, şeffaf, ulusal ve uluslararası iş dünyasının gerçeklerini yansıtan, eşitlik ve hakkaniyet ilkesine dayalı, yapılan işe göre ücretlendirmeyi esas alan bir ücret ve yan haklar modelidir.

Tüpraş'ta Koç Holding'inde de uygulamakta olduğu hedef bazlı performans yönetim sistemi uygulanmaktadır. Bu sistem ile Tüpraş iş stratejileri doğrultusunda belirlenen hedeflerle, çalışanların bireysel performanslarının ortak ilkeler çerçevesinde objektif olarak yönetilmesi ve performansta en üst seviyenin yakalanması amaçlanmaktadır. Stratejik performans yönetim sistemi ücret yönetimi, ödüllendirme, kişisel kariyer ve eğitim olanaklarına da baz teşkil etmektedir.

Tüpraş'ta fırsat eşitliği çerçevesinde, ilerleme potansiyeli yüksek çalışanlar, performansları ve her seviyedeki pozisyon için yetkinliğe dayalı değerlendirme sonuçları dikkate alınarak belirlenmekte ve gelişimleri takip edilmektedir. Ayrıca çalışanların üst yönetim liderlik potansiyeli, Değerlendirme Merkezi araçları kullanılarak adil bir şekilde değerlendirilmekte ve gelecekte üst yönetim rollerinde görev alabilecek çalışanlar nesnel kriterler ile tespit edilmektedir. Değerlendirme sonuçları, yıllık Stratejik İnsan Kaynakları Planlama Toplantılarında incelenmekte ve tüm çalışanlar hakkında bilgi alışverişi yapılmaktadır. Ayrıca bu toplantılarda yedekleme planları da gözden geçirilmektedir. Yönetici görev değişikliklerinin Şirket yönetiminde aksaklığa sebep olabileceği öngörülen durumlarda, yeni görevlendirilecek yöneticilerin belirlenmesi hususunda kariyer haritaları hazırlanmıştır.

Şirket'in finansal durumu, ücret, kariyer, eğitim, sağlık gibi konularda çalışanlara yönelik bilgilendirme intranet duyuruları, e-postaları aracılığıyla anında gerçekleştirilmektedir. Şirket içinde insana değer veren, yaratıcılığın, iletişimin ve çalışanların katılımının özendirildiği bir iletişim yönetim sistemi uygulanmaktadır. Şirket, yönetim ve çalışanlar arasında açık, yakın ve kesintisiz bir iletişim ortamı yaratmanın çalışanların motivasyonu ve verimi açısından son derece önemli olduğunu bilincindedir.

Saat ücretli çalışanları ilgilendiren konularda çalışan temsilcilerinin de görüşü ve değerlendirmesi alınarak prosedürlerin şekillendirilmesine katılımları sağlanmaktadır.

Şirkette yetenekli liderleri belirlenip, gelişimlerini sağladığımız özel bir Yetenek Yönetimi Programı uygulanmaktadır. Bu programdaki çalışanlarımız eğitimler dışında; proje çalışmalarına katılma, kurumsal koçluk alma, farklı fonksiyon ve pozisyonları tanıma, uzmanlıklarını paylaşma gibi çeşitli gelişim olanaklarından faydalanmaktadır.

Çalışanların bilgi, beceri ve kişisel gelişimlerini artırmalarına yönelik eğitim programları gerçekleştirilmekte ve eğitim politikaları oluşturulmaktadır. Şirketin sürekli öğrenme, gelişme ve iş sonuçları üretme yaklaşımından yola çıkılarak, çalışanlar için şirket hedefleri, bilgi, beceri, deneyim alanları ve yetkinlikleri ile ilgili gelişim programları düzenlenmesi hedeflenirken aynı zamanda sosyal ve kültürel alanlardaki gelişimi destekleyici programlara da kaynak ayrılmaya özen gösterilmektedir. Gelişim planlamada Şirket ve çalışanın ihtiyaçları göz önünde bulundurularak mevcut duruma uygun eğitim ve gelişim çözümleri sunulmaktadır.

Toplu iş sözleşmesine tabi, sendikanın örgütlü olduğu Tüpraş'ta yasal düzenlemeler çerçevesindeki sayıda sendika işyeri temsilcileri bulunmaktadır.

Çalışanlar için güvenli çalışma ortamı ve koşulları sağlanmak için sürekli iyileştirme ve geliştirme yapılmaktadır. Rafinerilerimizde iş yerinde ve işbaşı, iş sağlığı ve güvenliğini tam anlamıyla sağlama hedeflenmiştir. Bu amaçla, çalışanlar kural ve talimatlar hakkında bilgilendirilmekte, bunlara uygun hareket etmekte ve gerekli önlemler almaktadırlar. İnsan Kaynakları yönetiminin de katıldığı iş güvenliğine yönelik şirket yönetiminde aylık olarak katıldığı platformda iş sağlığı, çalışma koşulları güvenliği gibi konular konuşulmakta, öneriler dikkate alınıp gerekli aksiyonlar alınmaktadır. İş yerlerimizde gerekli eğitimler düzenli olarak çalışanlara verilmekte, eğitim içerikleri uygulama ve gelişmelere göre gözden geçirilmektedir. Bunlara ek olarak, rafinerilerimizde risk değerlendirmeleri yasal düzenlemelere uygun olacak şekilde zamanında tamamlanmaktadır. İş kazaları her yıl konsolide edilerek takip edilmekte ve raporlanmaktadır.

Şirket genelinde yönetim ve çalışan arasındaki iletişim sürecini desteklemek ve geliştirmek adına "açık ofis" uygulaması bulunmaktadır. Açık ofis iletişimiyle her türlü şikâyet, görüş ve öneri paylaşılmaktadır. İnsan kaynaklarının ulaşılabilir olması, çalışanların özgürce duygu, düşünce ve problemlerini paylaşabileceği bir iklimin yaşatılması için İnsan Kaynakları yapılanması tekrar gözden geçirilerek, değiştirilmiştir. Çalışanlarla ilişkiler, İnsan Kaynakları Departmanı ve bu departman bünyesinde özelleştirilmiş sorumluluklarıyla İnsan Kaynakları Profesyonelleri tarafından yönetilmektedir. Aynı zamanda, çalışanların yönetime ilişkin herhangi bir sorun yaşadığında İnsan Kaynakları Departmanı'na başvurması kararlaştırılmış ve çalışanlara iletişimi yapılmıştır. Hukuk, Kurumsal İletişim ve İnsan Kaynakları departmanlarının katıldığı "Etik Kurul" mekanizması kurulmuş ve aktif olarak işletilmektedir. Geçmişte de birçok örneği olduğu gibi şirket çalışanları her türlü görüş ve şikâyetini İnsan Kaynaklarına iletebilmekte ve gerekli önlem ve işlemlerin yapıldığı görülmektedir.

Her yıl düzenli olarak yapılan, bağımsız uzman kuruluşlar tarafından uygulanan anketlerle çalışanlarımızın bağlılık ve memnuniyeti ölçülmekte, bağlılığa etki eden unsurlar incelenmektedir. Aynı zamanda gerçekleştirilen bu anketler ile insan kaynakları uygulamaları ve çalışanların yönetimine ilişkin konularda çalışan görüşleri alınmaktadır. Bu doğrultuda, çalışan bağlılığını artırıcı hedefler alınmakta, iyileştirme faaliyetleri yakından izlenmekte ve çalışanların yönetime katılımı desteklenmektedir.

Tüpraş Etik Davranış Kuralları internet sitesi vasıtasıyla kamuya açıklanmaktadır. Şirkette tanımlı bulunan görev, yetki ve sorumlulukların kullanılmasında; Şirket Esas Sözleşmesi, Personel Yönetmeliği, Borçlar Kanunu, Tüpraş Değerleri ve Çalışma Kültürü Prensipleri ve iş hayatını düzenleyen İş Kanunu ve ulusal platformda geçerli ve yürürlükte olan hukuk düzenine uygun hareket edilmesi hedeflenmektedir.

KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİ UYUM RAPORU

Çalışanlarının şirket içinde uymaları gereken etik kurallar ve birbirleri ile iletişim kurarken dikkat etmeleri gereken hususlar da belirlenmiştir. “Tüpraş Etik Davranış Kuralları ve Uygulama Prensipleri”, “Görev Tarifleri”, ve “Personel Yönetmeliği”nde bu hususlar belirtilmiş olup; tüm çalışanlar bilgi sahibidir.

İş ilanlarında da, iş başvuru formlarında ve iş görüşmelerinde din, dil, ırk sorulmamaktadır. “İşin gerekliliklerine göre çalışan” prensibi doğrultusunda, çalışan istihdamında ayrımcılık yapılmaz. Çalışanlar arasında ırk, din, dil ve cinsiyet ayrımı yapılmaması ve çalışanların Şirket içi fiziksel, ruhsal ve duygusal kötü muamelelere karşı korunması için önlemler alınmaktadır. Şirket’e ayrımcılık konusunda iletilen bir şikâyet bulunmamaktadır. Kişisel gelişim ve iletişim eğitimleri ile çalışanlara bu konularda bilgi verilir.

Şirket, dernek kurma özgürlüğü ve toplu iş sözleşmesi hakkını etkin bir biçimde tanınmasına herhangi bir engel oluşturmamaktadır. Mevcut durumda Şirket’in toplu iş sözleşmesi bulunmaktadır.

4.4. Etik Kurallar ve Sosyal Sorumluluk

Etik Çalışma Kuralları, Şirket’in temel davranış ilkelerini kapsamaktadır. Şirket personeli, görevlerini yerine getirirken “İş Etiği İlkeleri” ne ve “Koç Topluluğu Ortak Değerleri” ne uymak zorundadır. İş prosedürleri, standartlar, kanun ve düzenlemeler her türlü tutum ve davranışlarımızla ilgili yön gösterici olamadığı durumlarda görev yapmak amacıyla Şirket değerlerimiz üzerine kurulmuş olan Etik Davranış Kurallarımız ve Etik Kurul bulunmaktadır.

Yönetim Kurulu tarafından benimsenmiş Etik Davranış Kuralları, Nisan 2011’de Genel Kurul’un onayından geçirilmiş ve tüm çalışanların taahhütleri alınmıştır.

Rafinaj sektöründe sahip olduğu bilgi birikimiyle bireysel çıkarlardan çok toplumsal çıkarlara yönelen Tüpraş, kurumsallaşmış yapısı ve toplumsal duyarlılığı yüksek çalışanları ile birlikte, rafinerilerinin faaliyette bulunduğu şehirlerde ülkemizin kültürel ve sosyal gelişimine katkıda bulunacak projeler üretmekte ve/veya üretilen projelere önemli destek olmaktadır.

Şirketimiz kurumsal ve etik yönetim anlayışını ve standartlarını daha ileriye taşıyarak 2008 yılında ilk Kurumsal Sosyal Sorumluluk Raporu’nu yayınlamış, sekizinci rapor da 2017 yılında yayımlanmıştır. Tüpraş, yayınladığı KSS Raporu’nda Global Reporting Initiative’in (GRI) G3 Raporlama İlkelerini benimsemiştir.

Türkiye’nin en büyük sanayi kuruluşu olan Tüpraş, hedeflerine ulaşırken insan sağlığını, işletme güvenliğini, çevrenin korunmasını ve toplum yararını ön planda tutmaktadır. Tüpraş insanı ve çevreyi koruyan ürünlerini ve hizmetlerini sürekli olarak geliştirmesinin yanı sıra üretim faaliyetlerini gerçekleştirirken rafinerilerde kullanılan yakıtlarda bölge farkı gözetilmeksizin çevre standartlarına uymayı ilke edinmiştir. Çevreyi koruma konusunda dünya standartlarını baz alan Tüpraş, doğayı korumak kadar geliştirmenin de önemli olduğunun bilinciyle yeni doğal alanların oluşturulması için çaba göstermektedir.

Tüpraş’ın Kurumsal Sosyal Sorumluluk çalışmaları kapsamında 2018 yılında eğitim, kültür sanat, sağlık, spor, çevre dostu uygulamalar ve çalışan hakları ile ilgili çalışmalarının detayı Faaliyet Raporunun Kurumsal Sorumluluk bölümünde verilmiştir.

BÖLÜM V: YÖNETİM KURULU

5.1. Yönetim Kurulu'nun Yapısı ve Oluşumu

Şirket'in Yönetim Kurulu Üyesi seçiminde aradığı temel nitelikler, SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri'nde yer alan niteliklere uygundur. Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdür görevleri ayrı kişiler tarafından yerine getirilmektedir. Yönetim Kurulu Üyelerinin Şirket işleri için gereken zamanı ayırmalarına özen gösterilmekte olup, Şirket dışında başka görev veya görevler almasına ilişkin bir sınırlandırma bulunmamaktadır. Özellikle bağımsız üyelerin iş deneyimleri ve sektörel tecrübelerinin Yönetim Kurulu'na önemli katkısı dolayısıyla böyle bir sınırlandırmaya ihtiyaç duyulmamaktadır. Genel Kurul öncesinde üyenin özgeçmişi ile birlikte, Şirket dışında yürüttüğü görevler de pay sahiplerinin bilgisine sunulmaktadır.

Şirketimizde Aday Gösterme Komitesi'nin görevleri, Kurumsal Yönetim Komitesi tarafından yerine getirilmektedir. Kurumsal Yönetim Komitesi'ne 2018 yılı için sunulan bağımsız üye aday sayısı beş olup, bu kişilerin adaylık beyanları ve özgeçmişleri Kurumsal Yönetim Komitesi ve Yönetim Kurulu'nun 18.01.2018 tarihli, toplantısında değerlendirilerek beş adayın bağımsız üye aday olarak belirlenmelerine karar verilmiştir. Kanuni yükümlülükler ve esas sözleşmemizin 10'uncu maddesi uyarınca Yönetim Kurulumuzun bir üyesi, C Grubu pay sahibi Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından aday gösterilen kişiler arasından seçilmektedir. Söz konusu Yönetim Kurulu Üyeliği pozisyonunda görev yapan Sn. Süleyman Karaman'ın 29 Mayıs 2018 tarihinde istifası ile boşalan göreve Özelleştirme İdaresi Başkanlığına Sn. Ömer Sertbaş'ın atandığı Şirketimize bildirilmiştir. Yönetim Kurulu 30.05.2018 tarihinde; Sn. Ömer Sertbaş'ın toplanacak ilk Genel Kurul'un onayına tabi olmak ve ilk Genel Kurul'a kadar selefinin kalan görev süresini tamamlamak üzere Yönetim Kurulu Üyesi olarak atanmasına karar vermiştir. Mevcut durumda, Yönetim Kurulu'ndaki 5 bağımsız üye Tebliğ'de belirtilen bağımsızlık kriterlerini taşımaktadır. 2018 yılı faaliyet döneminde bağımsız Yönetim Kurulu Üyelerinin bağımsızlığını ortadan kaldıran bir durum ortaya çıkmamıştır.

Yönetim Kurulu nezdinde bilgi birikimi, tecrübe ve görüş açısı bakımından çeşitliliğin sağlanmasının Şirket'in faaliyetlerine ve Yönetim Kurulu'nun etkin çalışmasına olumlu katkı sağlayacağı düşünülmekte olup, mevcut durumda kadın Yönetim Kurulu Üyelerine yönelik bir politika bulunmamaktadır. Hali hazırda Yönetim Kurulu'nda 2 kadın üye bulunmaktadır ve kadın üyelerin oranı %13'tür. 21 Mart 2018 tarihli Şirket Genel Kurulu'nda, 2018 faaliyetlerinin görüşüleceği Genel Kurul toplantısına kadar görev yapmak üzere seçilen, tamamı SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri'nde yapılan tanımlamaya göre icrada görev almayan Yönetim Kurulu Üyeleri ve nitelikleri aşağıda tabloda olup, özgeçmişleri internet sitesinde ve Faaliyet Raporu'nda yer almaktadır.

KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİ UYUM RAPORU

Adı Soyadı	Görevi	Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi Olup Olmadığı	Yönetim Kuruluna İlk Seçilme Tarihi	Görev Süresi	Yer Aldığı Komiteler ve Görevi	Şirket Dışında Aldığı Görevler
Ömer M. Koç	Başkan	Bağımsız Üye Değil	26.01.2006	1 Yıl	Yürütme Komitesi Başkanı	Koç Holding Şirketleri Yönetim Kurulu Üyelikleri
Ali Y. Koç	Başkan Vekili	Bağımsız Üye Değil	27.03.2009	1 Yıl	Yürütme Komitesi Üyesi	Koç Holding Şirketleri Yönetim Kurulu Üyelikleri
Rahmi M. Koç	Üye	Bağımsız Üye Değil	04.06.2008	1 Yıl	Yürütme Komitesi Üyesi	Koç Holding Şirketleri Yönetim Kurulu Üyelikleri
Semahat S. Arsel	Üye	Bağımsız Üye Değil	27.03.2009	1 Yıl	Yürütme Komitesi Üyesi	Koç Holding Şirketleri Yönetim Kurulu Üyelikleri
Temel Kamil Atay	Üye	Bağımsız Üye Değil	26.01.2006	1 Yıl	Yürütme Komitesi Üyesi Risk Yönetim Komitesi Üyesi	Koç Holding Şirketleri Yönetim Kurulu Üyelikleri
Dr. Bülent Bulgurlu	Üye	Bağımsız Üye Değil	30.04.2007- 04.04.2012 31.03.2014	1 Yıl	Yürütme Komitesi Üyesi	Koç Holding Şirketleri Yönetim Kurulu Üyelikleri
O. Turgay Durak	Üye	Bağımsız Üye Değil	05.04.2010	1 Yıl		Koç Holding Şirketleri Yönetim Kurulu Üyelikleri
Levent Çakıroğlu	Üye	Bağımsız Üye Değil	30.03.2015	1 Yıl		Koç Holding Şirketleri Yönetim Kurulu Üyelikleri Koç Holding CEO
Erol Memioğlu	Üye	Bağımsız Üye Değil	26.01.2006	1 Yıl		Koç Holding Şirketleri Yönetim Kurulu Üyelikleri
Yağız Eyüboğlu	Üye	Bağımsız Üye Değil	04.04.2016	1 Yıl	Kurumsal Yönetim Komitesi Üyesi	Koç Holding Şirketleri Yönetim Kurulu Üyelikleri Enerji Grubu Başkanı
Ömer Sertbaş	Bağımsız Üye (ÖİB temsilcisi)	Bağımsız Üye	30.05.2018	1 Yıl		TBMM Başkanlığı Baş Danışmanlığı
Ahmet Turul	Bağımsız Üye	Bağımsız Üye	31.03.2014	1 Yıl		Allianz Şirketleri Yönetim Kurulu Üyeliği
Muharrem Hilmi Kayhan	Bağımsız Üye	Bağımsız Üye	21.03.2018	1 Yıl	Kurumsal Yönetim Komitesi Başkanı Denetim Komitesi Başkanı	Söktaş A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanlığı ve Üyeliği
Ayşe Canan Ediboğlu	Bağımsız Üye	Bağımsız Üye	21.03.2018	1 Yıl	Risk Yönetim Komitesi Başkanı	Koç Holding Şirketleri Bağımsız Yönetim Kurulu Üyelikleri
Kamil Ömer Bozer	Bağımsız Üye	Bağımsız Üye	21.03.2018	1 Yıl	Denetim Komitesi Üyesi	Koç Holding Şirketleri Bağımsız Yönetim Kurulu Üyelikleri

Yönetim Kurulu, Genel Kurul tarafından seçilen en az beş üyeden oluşur. Yönetim Kurulu Üyelerinin seçiminde bir üyenin C Grubu pay sahibinin gösterdiği adaydan seçilmesi zorunludur. Diğer üyeler A Grubu pay sahiplerinin belirleyeceği adaylar arasından, Genel Kurul'da en çok oy alan adaylar arasından seçilir. SPK düzenlemelerinde tanımlanan sayıdaki adayın bağımsızlık niteliklerine haiz olmaları sağlanır.

Yönetim Kurulu Üyelerinin sayısının tespiti ve üyelerin seçimi bakımından Genel Kurul yetkilidir. Bağımsız üyeler için SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri ile getirilen zorunluluklar saklı kalmak kaydıyla, Genel Kurul Türk Ticaret Kanunu'nun 364'üncü maddesi uyarınca gerekli görürse Esas Sözleşme hükümlerini dikkate alarak Yönetim Kurulu Üyelerini her zaman değiştirebilir.

Yönetim Kurulu Üyeliğinin herhangi bir sebeple boşalması veya bağımsız üyenin bağımsızlığını kaybetmesi, istifa etmesi veya görevini yerine getiremeyecek duruma gelmesi halinde, Yönetim Kurulu, görevi sona eren Yönetim Kurulu Üyesini aday gösteren ilgili grup pay sahiplerinin göstereceği adayı Türk Ticaret Kanunu hükümleri ve SPK düzenlemelerinde belirlenen prosedürlere uygun olarak geçici olarak seçip ilk toplanacak Genel Kurul'un onayına sunar.

5.2. Yönetim Kurulu'nun Faaliyet Esasları

Tüpraş Yönetim Kurulu faaliyetlerini şeffaf, hesap verebilir, adil ve sorumlu bir şekilde yürütmektedir. Yönetim Kurulu Üyelerinin yetki ve sorumlulukları Esas Sözleşme'de belirlenmiştir. Yönetim Kurulu Üyeleri arasında görev dağılımı ve Yönetim Kurulu Üyelerinin görev ve yetkileri faaliyet raporunda açıklanmaktadır.

Yönetim Kurulu, Şirket'in işleri gerektirdikçe toplanır. Başkan'ın veya üyelerden ikisinin talebi halinde Yönetim Kurulu'nun toplanması zorunludur. Yönetim Kurulu toplantıları Şirket'in idare merkezinde veya Yönetim Kurulu Üyelerinin çoğunluğunun belirleyeceği yerde yapılabilir. Düzenli toplantılara ilave olarak, gerekli görülen hallerde özel konulara ilişkin karar almak üzere, Yönetim Kurulu salt çoğunluğu sağlayacak üye sayısı ile toplanmakta veya Türk Ticaret Kanunu'nun 390/4 maddesi uyarınca fiilen toplantı yapmadan karar alabilmektedir.

Yönetim Kurulu, Türk Ticaret Kanunu'nun 367'nci maddesi uyarınca hazırlayacağı bir iç yönerge ile yönetimi kısmen veya tamamen Yönetim Kurulu Üyesi olan veya olmayan bir veya birkaç kişiye devretmeye yetkilidir. Ancak, Esas Sözleşme'nin 10'uncu maddesinde sayılan imtiyazlı hisseye ilişkin konularda yetki devri söz konusu olmayıp, bu kararların Yönetim Kurulu'nda görüşülmesi zorunludur.

Yönetim Kurulu'nun toplantı şekli, toplantı ve karar nisapları, oy kullanımı, görev ve yetkileri konusunda Türk Ticaret Kanunu hükümleri ve SPK düzenlemelerine uyulur.

Yönetim Kurulu toplantıların gündemi Yönetim Kurulu sekreteryası tarafından daha önce alınan kararlar ve karar alınmasını gerektiren konular göz önünde tutularak hazırlanmaktadır. Diğer toplantıların gündemini ise yasal zorunluluklar nedeniyle karar alınmasını gerektiren hususlar belirlemektedir. Yönetim Kurulu'nun sekreteryası görevi Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı (CFO) tarafından yürütülmektedir.

Yönetim Kurulu, 2018 yılı içerisinde 9 Nisan, 12 Temmuz ve 26 Kasım'da üç kez toplanmıştır. Bütün Yönetim Kurulu Üyeleri, Yönetim Kurulu toplantılarının çoğuna fiziksel katılım sağlamıştır. Yıl içerisinde toplam 29 adet karar alınmıştır. Alınan kararlara bağımsız üyelerden en az üçü mutlaka katılım sağlamıştır. Yönetim Kurulu toplantılarında her üyenin bir oy hakkı bulunmakta olup, 2018 yılında yapılan Yönetim Kurulu toplantılarında karşı oy veya farklı görüş beyan edilmemiştir. Yönetim Kurulu Bağımsız Yönetim Kurulu Üyelerinin onayına sunulan ilişkili taraf işlemi ile önemli nitelikte işlemlerden kabul görmeyen ve Genel Kurul'un onayına götürülen bulunmamaktadır.

Esas Sözleşme'de, Yönetim Kurulu Üyelerine ağırlıklı oy veya veto (Oy hakkında belirtilen konularda Yönetim Kurulu kararı alınabilmesi için C Grubu imtiyazlı hissenin olumlu oy kullanması dışında) hakkı tanınmamıştır.

Yönetim Kurulu Üyelerine, Türk Ticaret Kanunu'nun 395'inci ve 396'ncı maddelerinde öngörülen durumlar için Genel Kurul izin verebilir.

Toplantı yeri Şirket merkezidir. Yönetim Kurulu kararı ile başka bir yerde de toplanılabilir. Toplantılarda görüşülecek işlerin bir gündem ile tespit edilmiş olması ve bu gündemin toplantı gününden önce üyelere tebliğ edilmesi gerekir. Yönetim Kurulu toplantılarına davet, toplantı gününden en az 1 hafta önce yapılır.

Yönetim Kurulu Üyeleri ve yöneticilerin görevleri çerçevesinde kişisel olarak sorumlu tutulabilecekleri yükümlülüklerine karşı, zararların tazmini ile ilgili 25 milyon Euro teminat tavanlı (Şirket sermayesinin %25'ini aşan bedelle) yönetici sorumluluk sigortası yaptırılmıştır.

Yönetim Kurulu Şirketin faaliyetlerini gözetirken çıkar çatışması doğma olasılığının olup olmadığını ve varsa söz konusu çıkar çatışmasının şirket açısından sonuçlarını değerlendirmekte ve Şirket'in çıkarlarına en uygun şekilde hareket edilmesi için gereken kararları almaktadır. Ayrıca, ilişkili taraf işlemlerinde de düzenlemelere uyumun yanı sıra, Yönetim Kurulu tarafından olası suiistimal riskleri değerlendirilmekte ve ilişkili taraf işlemleri titizlikle ele alınmaktadır.

KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİ UYUM RAPORU

5.3. Yönetim Kurulu Bünyesinde Oluşturulan Komitelerin Sayı, Yapı ve Bağımsızlığı

Şirket'te, Yönetim Kurulu'nun görev ve sorumluluklarını sağlıklı olarak yerine getirmek amacıyla oluşturulmuş komiteler mevcut olup, komiteler faaliyetlerini belli prosedürler çerçevesinde yürütmektedir. Kurulan Kurumsal Yönetim Komitesi, Risk Yönetim Komitesi, Denetim Komitesi ve Yürütme Komitesi aşağıdaki prensipler doğrultusunda çalışmakta ve bu esaslar Şirket'in internet sitesinde yer almaktadır.

Kurumsal Yönetim Komitesi

Şirket'in Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uyumunu izlemek ve henüz uygulamaya konulmamış ilkelerin uygulanamama gerekçelerini incelemek ve Yönetim Kurulu'na uygulamaları iyileştirici önerilerde bulunmak üzere Yönetim Kurulu'nun 20.11.2007 tarihli kararı ile oluşturulmuştur. Mevcut durumda birisi Başkan olmak üzere üç üye bulunmaktadır. 2018 yılı içerisinde Komite beş kez toplanmıştır. Bir Yönetim Kurulu Üyesinin tecrübesi birden fazla komitede görev almasını gerektirmiştir. SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri'nde Aday Gösterme Komitesi ve Ücret Komitesi'ne verilen görevler hâlihazırda Kurumsal Yönetim Komitesi tarafından yerine getirilmektedir.

Adı Soyadı	Şirket ile ilişkisi	Bağımsızlık Durumu	Diğer Komitelerde Aldığı Görevler
Muharrem Hilmi Kayhan	Yönetim Kurulu Üyesi (İcrada Görevli Değil)	Bağımsız	Var
Yağız Eyüboğlu	Yönetim Kurulu Üyesi (İcrada Görevli Değil)	Bağımlı	Yok
Doğan Korkmaz	Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı (İcrada Görevli)	Bağımlı	Var

Risk Yönetim Komitesi

Komite'nin amacı; Şirket'in varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşürebilecek stratejik, operasyonel, finansal, hukuki ve sair her türlü riskin erken tespiti, değerlendirilmesi, etki ve olasılıklarının hesaplanması, bu risklerin Şirket'in kurumsal risk alma profiline uygun olarak yönetilmesi, raporlanması, tespit edilen risklerle ilgili gerekli önlemlerin uygulanması, karar mekanizmalarında dikkate alınması ve bu doğrultuda etkin iç kontrol sistemlerinin oluşturulması ve entegrasyonu konularında Yönetim Kurulu'na tavsiye ve önerilerde bulunmak üzere Yönetim Kurulu'nun 28.07.2010 tarihli kararı ile oluşturulmuştur. Komite 2018 yılı içerisinde altı kez toplanmıştır. Bir Yönetim Kurulu Üyesinin tecrübesi birden fazla komitede görev almasını gerektirmiştir.

Adı Soyadı	Şirket ile ilişkisi	Bağımsızlık Durumu	Diğer Komitelerde Aldığı Görevler
Ayşe Canan Ediboğlu	Yönetim Kurulu Üyesi (İcrada Görevli Değil)	Bağımsız	Yok
Temel Kamil Atay	Yönetim Kurulu Üyesi (İcrada Görevli Değil)	Bağımlı	Var

Denetim Komitesi

Şirketimizde muhasebe ve raporlama sistemlerinin ilgili kanun ve düzenlemeler çerçevesinde işleyişinin, finansal bilgilerin kamuya açıklanması, bağımsız denetim ve iç kontrol sisteminin işleyişinin ve etkinliğinin gözetimini yapmak üzere Denetimden Sorumlu Komite 26.12.2003 tarihli Yönetim Kurulu kararı ile oluşturulmuştur.

Yönetim Kurulu, mali kontrol ve denetime ilişkin faaliyetleri, esas itibarıyla Denetimden Sorumlu Komite vasıtasıyla gözetir. Denetim Komitesi, bu fonksiyonu yerine getirirken, süreçlerin verimliliğini mali açıdan gözden geçirmek, denetlemek ve raporlamak üzere kurulmuş olan Risk Yönetimi ve Denetim Müdürlüğü'nden gelen raporları ayrıntılarıyla inceler, değerlendirir, Şirket yönetimine gereken talimatları verir ve gerektiği durumlarda Yönetim Kurulu'nun bilgi ve onayına sunar.

Risk Yönetimi ve Denetim Müdürlüğü, Şirket'in bütün iş süreçlerinin verimliliğini mali açıdan gözden geçirir, bunlara ilişkin denetim mekanizmalarının yerindeliği, etkinliği ve uygulama düzeylerini test eder, varsa eksiklerin giderilmesi için alınacak önlemleri operasyonel birimlerle birlikte belirler ve çalışma sonuçlarını Denetim Komitesi'ne raporlar.

Denetim Komitesi, kamuya açıklanacak yıllık ve ara dönem finansal tabloların, Şirket'in izlediği muhasebe ilkelerine, gerçeğe uygunluğuna ve doğruluğuna ilişkin olarak Ortaklığın sorumlu yöneticileri ve bağımsız denetçilerinin görüşlerini alarak, kendi değerlendirmeleriyle birlikte Yönetim Kurulu'na yazılı olarak bildirir. Denetim Komitesi yılda en az dört defa ve gerektiğinde daha sık toplanır. Denetim Komitesi 2018 yılında, görüşlerini Yönetim Kurulu'na yazılı olarak bildirdiği toplam yedi karar almıştır. Komite başkanı ve üyeleri bağımsız Yönetim Kurulu Üyeleri arasından seçilir. Denetim Komitesi Başkanı'nın denetim/muhasebe ve finansal tecrübesi birden fazla komitede görev almasını gerektirmiştir.

Adı Soyadı	Şirket ile İlişkisi	Bağımsızlık Durumu	Diğer Komitelerde Aldığı Görevler
Muharrem Hilmi Kayhan	Yönetim Kurulu Üyesi (İcrada Görevli Değil)	Bağımsız	Var
Kamil Ömer Bozer	Yönetim Kurulu Üyesi (İcrada Görevli Değil)	Bağımsız	Yok

Yürütme Komitesi

Yürütme Komitesi, Yönetim Kurulu ile idari yapı arasında etkin koordinasyonun sağlanması suretiyle Yönetim Kurulu'nun etkinliğinin artırılması, stratejik hedeflerine uygun alanlarda yatırım ve iş geliştirme konularında iyileştirme sağlanması amaçlarıyla Yönetim Kurulu'na tavsiye ve önerilerde bulunmak üzere 04.05.2012 tarihinde oluşturulmuştur.

Yönetim Kurulu tarafından karara bağlanacak önemli hususlar tüm üyelerin onayına sunulmadan önce faaliyetlere etki, finansal boyut, hukuki durum, stratejik önceliklere uyum gibi konularda gerekli hazırlık, analiz ve değerlendirmelerin tamamlanmış olmasını sağlamaktadır. Yürütme Komitesi, Şirket'in faaliyet gösterdiği sektördeki, ekonomik, sosyal ve siyasal çevredeki gelişmeleri takip ederek etkilerini değerlendirmek, rekabet gücünü artırıcı stratejileri belirlemektedir. Belirlenen stratejiler doğrultusunda, sektör dinamiklerinin izlenerek oluşabilecek fırsatların ortaya çıkarılmasını amaç edinmiştir. Bu amaçla Yürütme Komitesi başlıca aşağıdaki görevleri ifa ederek şirket yönetimi ve Yönetim Kurulu'na tavsiye ve önerilerde bulunur.

Yürütme Komitesi bir başkan ve Yönetim Kurulu'nun 1/3'ünden az olmayacak sayıda üyeden oluşur. Yürütme Komitesi yıl içerisinde on iki toplantı gerçekleştirmiştir.

Adı Soyadı	Şirket ile İlişkisi	Bağımsızlık Durumu	Diğer Komitelerde Aldığı Görevler
Rahmi M. Koç	Yönetim Kurulu Üyesi (İcrada Görevli Değil)	Bağımlı	Yok
Ömer M. Koç	Yönetim Kurulu Başkanı (İcrada Görevli Değil)	Bağımlı	Yok
Semahat S. Arsel	Yönetim Kurulu Üyesi (İcrada Görevli Değil)	Bağımlı	Yok
Ali Y. Koç	Yönetim Kurulu Üyesi (İcrada Görevli Değil)	Bağımlı	Yok
Temel Kamil Atay	Yönetim Kurulu Üyesi (İcrada Görevli Değil)	Bağımlı	Var
Bülent Bulgurlu	Yönetim Kurulu Üyesi (İcrada Görevli Değil)	Bağımlı	Yok

KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİ UYUM RAPORU

Etik Kurul

Etik Çalışma Kuralları, Şirket'in temel davranış ilkelerini kapsamaktadır. Yasal, toplumsal ve ekonomik koşullarda meydana gelen değişimlerin yanı sıra Koç Holding'in imzaladığı Küresel İlkeler Sözleşmesi (Global Compact) kriterlerine uyum doğrultusunda Tüpraş Etik Davranış Kuralları Nisan 2011'de Genel Kurul'un onayından geçirmiştir.

Şirket personeli, görevlerini yerine getirirken "İş Etiği İlkeleri"ne ve "Koç Topluluğu Ortak Değerleri"ne uymak zorundadır. İş prosedürleri, standartlar, kanun ve düzenlemeler her türlü tutum ve davranışlarımızla ilgili yön gösterici olamayabileceği bilinciyle, Şirket değerleri üzerine kurulmuş olan Etik Davranış Kuralları bulunmaktadır.

Adı Soyadı	Şirket ile ilişkisi	Bağımsızlık Durumu	Diğer Komitelerde Aldığı Görevler
İbrahim Yelmenoğlu	Genel Müdür (İcrada Görevli)	Bağımlı	Yok
Doğan Korkmaz	Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı (İcrada Görevli)	Bağımlı	Var
Ahmet Aksoy	İnsan Kaynakları Direktörü (İcrada Görevli)	Bağımlı	Yok
Can Akçaoğlu	Baş Hukuk Müşaviri (İcrada Görevli)	Bağımlı	Yok
Çiler Teber	Kurumsal İletişim Müdürü (İcrada Görevli)	Bağımlı	Yok

5.4. Risk Yönetimi ve İç Kontrol Mekanizması

Tüpraş'ta faaliyet ve iş devamlılığının sürdürülebilmesini sağlamak, belirsizlik yaratan etkenler ile mücadele etmek adına, sıra dışı gelişmeleri başarıyla yöneterek, itibarını korumak üzere Şirketin Kurumsal Risk Yönetimi rehberi doğrultusunda hazırlanmış olan politikaları mevcuttur.

Tüpraş'ta Kurumsal Risk Yönetimi uygulamalarını takip eden Genel Müdür'e bağlı Takip Komitesi mevcuttur. Takip Komitesi, Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcıları ile Risk Yönetim ve Denetim Müdürü'nden oluşmaktadır. Komite'nin amacı, Şirket'in varlığını ve sürdürülebilirliğini tehlikeye düşürebilecek tüm risklerin erken teşhisi, tespit edilen risklerle ilgili gerekli tedbirlerin alınması, kurumsal risk yönetimi süreçlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi için gerekli politikaların ve uygulamaların geliştirilmesi ve risklere ait aksiyon planları ile risk trendlerinin anahtar risk göstergeleri vasıtasıyla periyodik olarak takip edilmesidir.

5.5. Şirket'in Stratejik Hedefleri

Yönetim Kurulu, belirlediği stratejik hedeflerle, Tüpraş'ın risk, büyüme ve getiri dengesini Şirket'in sürdürülebilir kârlılık ve uzun vadeli çıkarlarını gözeterek, idare ve temsil etmektedir. Yönetim Kurulu, Yürütme Komitesi ve diğer alt çalışma gruplarından alınan destek ile Şirket'in stratejik hedeflerinin oluşturulmasını sağlar.

Tüpraş Yönetim Kurulu, şirketin 3'er aylık dönemlerdeki finansal performansını şirketin bütçe çalışmasına göre karşılaştırmalı olarak takip ederken, sektörel ve stratejik gelişmeler hakkında da bilgi almakta ve idari yapının da önerilerini dikkate alarak yatırım kararları alabilmektedir.

5.6. Mali Haklar

Yönetim Kurulu Üyelerine ve Üst Düzey Yöneticilere sağlanan her türlü hak, menfaat ve ücret ile bunların belirlenmesinde kullanılan kriterler ve ücretlendirme esaslarını içeren Şirketimizin “Yönetim Kurulu Üyeleri ve Üst Düzey Yöneticiler için Ücret Politikası” ilk olarak 4 Nisan 2012 tarihli olağan genel kurulumuzdan üç hafta önce yayınlanan “Bilgilendirme Dokümanı” aracılığı ile kurumsal internet sitemizde ortaklarımızın incelemesine sunulmuş ve söz konusu genel kurulu takiben uygulamaya alınmıştır. 2017 yılı faaliyetlerinin görüşüldüğü olağan genel kurul gündeminde de yer alan ve Şirketimiz internet sitesi ile faaliyet raporu vasıtasıyla kamuya açıklanan söz konusu politika, 2018 yılı faaliyetlerinin görüşüleceği 20 Mart 2019 tarihli olağan genel kurul toplantısı gündemine de alınarak pay sahiplerinin görüşüne sunulacaktır. Yönetim Kurulu Üyeleri ve Üst Düzey Yöneticiler için Ücret Politikası çerçevesinde yapılan ödemeler toplamı her yıl Kurumsal Yönetim Komitesi ve Yönetim Kurulu tarafından değerlendirilmektedir. Finansal tablo dipnotlarımızda Yönetim Kurulu Üyeleri ve üst düzey yöneticilere yapılan ödemeler genel uygulamalara paralel olarak toplu olarak kamuya açıklanmaktadır. Yönetim Kurulu Üyelerimize veya yöneticilerimize Şirket tarafından borç verilmesi, kredi kullanılması, lehlerine teminat verilmesi gibi çıkar çatışmasına yol açacak işlemler söz konusu değildir.

Şirket'te Yönetim Kurulu tarafından kurulacak komitelerde görev alacak Yönetim Kurulu Üyelerine, sağladıkları katkıları, toplantılara katılımları, fonksiyonları esas alınarak yılsonlarında Kurumsal Yönetim Komitesi görüşü çerçevesinde Yönetim Kurulu tarafından belirlenen tutarda prim ödenebilir. Bağımsız Yönetim Kurulu Üyelerinin ücretlendirmesinde hisse senedi opsiyonları veya Şirket'in performansına dayalı ödeme planları kullanılmamaktadır.

RİSK YÖNETİMİ VE RİSK YÖNETİM KOMİTESİ ÇALIŞMALARI

A. KURUMSAL RİSK YÖNETİMİ

Her organizasyonun hedeflerini gerçekleştirme yolunda belirsizlik yaratan etkenlerle mücadele etmek zorunda olması, Kurumsal Risk Yönetiminin (KRY) başlangıç noktasını oluşturmaktadır.

Çağdaş yönetim anlayışı, kurumsal yönetim kavramına dayanmaktadır. Kurumsal yönetim sürecinin en temel unsuru ise kurumsal risk yönetimidir.

Tüpraş'ta, faaliyet ve iş devamlılığının sürdürülebilmesini sağlamak, belirsizlik yaratan etkenler ile mücadele etmek adına, sıra dışı gelişmeleri başarıyla yöneterek, itibarını korumak üzere Tüpraş'ın Kurumsal Risk Yönetimi rehberi doğrultusunda hazırlanmış olan politikaları mevcuttur.

Tüpraş, planlanan stratejik ve finansal hedeflerdeki muhtemel sapmaları yöneterek, hissedarlarına yaratacağı değeri en yüksek seviyeye getirmeyi hedeflemektedir.

Kurumsal Risk Yönetim süreci, Şirket'in mevcut değerlerini koruyarak paydaşlar için yeni değerler yaratacak, fırsatları yönetecek, Yönetim Kurulu ve Şirket Üst Yönetimi'nin kabul ettiği risk iştahına uygun olarak tüm fonksiyonlarda tanımlanan risklerin birimler/süreçler arasındaki iletişimini de sağlayacak şekilde geliştirilmiştir.

B. RİSKİN ERKEN SAPTANMASI KOMİTESİ

Tüpraş'ın 28 Temmuz 2010 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında alınan karar ile 1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 378'inci maddesi ile SPK'nın Kurumsal Yönetim Tebliği'ne uyum ve Yönetim Kurulu bünyesindeki komitelerin etkin çalışmasını sağlamak amacıyla, Şirket'in varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşürebilecek risklerin erken teşhisi, tespit edilen risklerle ilgili gerekli önlemlerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla çalışmalar yapmak üzere Risk Yönetim Komitesi kurulmuştur.

Komitenin başkanlığını Bağımsız Yönetim Kurulu üyesi Sayın Ayşe Canan Ediboğlu yürütmektedir. Komitenin diğer üyesi ise Yönetim Kurulu üyesi Sayın Temel Kamil Atay'dır. Komite, 2018 yılı içerisinde 6 adet toplantı gerçekleştirmiştir. Komite, Tüpraş'ın Risk Yönetim Sistemi ve Risk Raporlaması esaslarını değerlendirmekte, bu kapsamda periyodik olarak hazırlanan Risk Raporları'nı incelemekte, Risk Yönetim Sistemi'nde belirlenen limitlere uymayan hususlar için alınması gereken önlemler hakkında görüşlerini sunmaktadır. Raporlama çalışmaları ve komite değerlendirmeleri Yönetim Kurulu'nun bilgisine sunulmaktadır.

C. RİSK TAKİP KOMİTESİ

Takip Komitesi, Kurumsal Risk Yönetimi uygulamalarını takip eden, Genel Müdür'e bağlı komitedir. Komite üyeleri; Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcıları ile Risk Yönetim ve Denetim Müdürü'nden oluşmaktadır. Komite'nin amacı, Şirket'in varlığını ve sürdürülebilirliğini tehlikeye düşürebilecek tüm risklerin erken teşhisi, tespit edilen risklerle ilgili gerekli tedbirlerin alınması, kurumsal risk yönetimi süreçlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi için gerekli politikaların ve uygulamaların geliştirilmesi ve risklere ait aksiyon planları ile risk trendlerinin anahtar risk göstergeleri vasıtasıyla periyodik olarak takip edilmesidir.

D. BİLGİ GÜVENLİĞİ KOMİTESİ

Tüpraş olarak kurumun yasal uygunluğunu, ticari ve kurumsal imajını korumak amacıyla tüm fiziksel ve elektronik bilgi varlıklarının gizliliğini, bütünlüğünü ve erişilebilirliğini koruma taahhüdünde bulunmaktayız.

Bilgi güvenliğinin tam olarak sağlanabilmesi, bilgi güvenliği bilincinin oluşturulması, farkındalık seviyesinin artırılması ve bilgi güvenliğinin sağlıklı bir şekilde işletilebilmesi amacıyla ISO 27001 Standardı 5.3 Kurumsal Roller Sorumluluklar ve Yetkiler maddesi uyarınca Bilgi Güvenliği Komitesi kurulmuştur. Komite lideri Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı, Komite Yöneticisi ise Bilgi Teknolojileri Direktörü'dür. Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi (BGYS) sorumlusu BT Risk ve Uyum Koordinatörü, üyeler ise tüm Direktörlükler ve ilgili Müdürlüklerdir.

Komite, gündem olduğu sürece 6 ayda bir kez olmak üzere ve gerektiğinde katılımcıların veya yetkilendirdiği temsilcilerinin salt çoğunluğu ile toplanmaktadır. Toplanma sıklığını ve koşullarını Komite Lideri belirlemektedir.

E. OPERASYONEL TEKNOLOJİLER SİBER GÜVENLİK KOMİTESİ

Bilgi Teknolojileri (BT) ve Operasyonel / Endüstriyel Teknolojiler (OT)'in birbirine yakınsaması kaynaklı, önceleri kapalı devre çalışan OT sistemlerinin erişilebilir hale gelmesi sonsuz fırsatlarla birlikte çeşitli siber riskleri de beraberinde getirmektedir. Bu sebeple, 2018 yılı başında OT Siber Güvenlik Dönüşüm Projesi başlatılmış, ilk uygulama olarak, mevcut OT altyapı ve süreçlerinin siber güvenlik olgunluk durumu uluslararası tecrübeye sahip bir danışmanlık firması ile incelenmiştir.

Bu çalışma neticesinde oluşan öneri ve rapor çıktıları 1 Ağustos 2018 tarihinde gerçekleştirilen Bilgi Güvenlik Komitesi'nde görüşülmüş ve Bilgi Güvenliği Komitesi altında OT Siber Güvenlik Komitesi'nin görevlendirilmesi kararı alınmıştır. Söz konusu komite çalışmaları kapsamında saha ekipman ve uygulamalarına yönelik artan siber güvenlik risklerinin yönetilmesi, Tüpraş içerisinde OT güvenlik yapısının iyileştirilmesi, OT güvenlik kontrollerinin altyapı/işletim/bakım/proje ve tedarikçi yönetim süreçleri içerisinde etkin olarak uygulanması, insan sağlığını koruyarak prosesin kesintisiz devamlılığını sağlamak için gerekli prosedür ve süreçlerin geliştirilmesi ve sonuç olarak OT siber güvenlik olgunluk seviyesinin süreçler bazında daha yönetilebilir bir noktaya getirilmesi hedeflenmektedir. OT Siber Güvenlik Komitesi, BT Risk ve Uyum liderliğinde oluşturulmuş olup, Endüstriyel Bilişim Hizmetleri, Veri Merkezi ve Altyapı Hizmetleri, İşletim, Bakım, Proses Otomasyon, Proses Güvenliği ve Proje ekiplerinden oluşmaktadır.

F. TÜPRAŞ RISK ENVANTERİ

Tüpraş'ın maruz kaldığı başlıca riskler;

- 1- Tehlike ve Çevre Riskleri
- 2- Finansal Riskler
- 3- Ticari Riskler
- 4- Operasyonel Riskler
- 5- Stratejik Riskler
- 6- Uyum ve Yasal Riskler
- 7- İtibar Riskleri

olmak üzere toplam yedi ana başlık altında takip edilmektedir.

RİSK YÖNETİMİ VE RİSK YÖNETİM KOMİTESİ ÇALIŞMALARI

1- TEHLİKE VE ÇEVRE RİSKLERİ

İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) / Proses Emniyeti ve Acil Durum Müdahale Sistemi'nin temel amacı, proaktif yaklaşımlar ile iş kazaları ve meslek hastalıklarının önüne geçilmesidir. Tüpraş, Sağlık, Emniyet, Çevre (SEÇ), Proses Güvenliği standartlarına tüm çalışanları ile birlikte çözüm ortaklarının da ödünsüz bir şekilde uymalarını beklemektedir.

Tüpraş, tüm operasyonel faaliyetlerinde riskleri tanımlayarak riskleri ortadan kaldırma ve Ulusal ve Uluslararası standartlar çerçevesinde kabul edilebilir düzeye indirme hedefi doğrultusunda gelişimini sürdürmektedir. Bu kapsamda oluşturulan Sağlık, Emniyet, Çevre (SEÇ), Proses Güvenliği standartlarına tüm çalışanlar ile birlikte çözüm ortaklarının da ödünsüz bir şekilde uymaları beklenmektedir.

Proses Emniyeti Yönetim Sistemi ve Kültürel Değişim projesi kapsamında, proses emniyeti liderlik programı, proses emniyeti bilgi sistemi, proses tehlike analizi, mekanik bütünlük ve kalite güvence, yüksek riskli iş prosedürleri, iş izin sistemi, müteahhit yönetimi, değişiklik yönetimi, kaza araştırmaları, operasyonel prosedürler, güvenlik yönetimi denetim sistemi, yetkinlik ve farkındalık alanlarında takım çalışmaları tamamlanmıştır.

Uluslararası standart ve uygulamalar (API754, CCPS vb.) referans alınarak hazırlanan 16 adet Proses Emniyeti öncül ve artçıl Temel Performans Göstergeleri (KPI) aylık olarak izlenmektedir. Öncül ve artçıl göstergeler KPI'lar ile takip edilerek, özellikle kazalar olmadan önce önlem alınması ve yaşanan kazalardan ders çıkartılarak tekrarlanmaması hedeflenmektedir.

Tüpraş'ta üretken bir emniyet kültürü oluşturabilmek, olumlu emniyetli davranışları desteklemek, genel emniyet farkındalığını artırmak, emniyet standartlarının saha uygulamalarının takibini yapabilmek amacıyla, "görünür liderlik" uygulaması kapsamında, Tüpraş yöneticilerinin de katıldığı davranış odaklı emniyet turları yapılmaktadır. Emniyet turlarında yönetim kademesinin aktif katılımı ile "görünür liderlik" gösterilmekte, olumlu emniyet davranışları ödüllendirilerek teşvik edilmekte, kişilerin davranışlarındaki ve çalışma koşullarındaki riskler tespit edilmekte ve düzeltilmekte, emniyetli çalışma ortamı için iletişim ve diyalog güçlendirilmekte, farkındalık sağlanmakta, çalışanların emniyet ile ilgili görüş ve gözlemlerini paylaşılabilecekleri bir ortam oluşturulmaktadır.

Tüm rafinerilerde Sağlık-Risk Değerlendirmesi (SRD) çalışmaları yapılmaktadır. SRD çalışmalarında sahaya özgü (ünite, atölye, laboratuvar, depo vb.) kimyasal, fiziksel, biyolojik, ergonomik ve psikolojik etmenler detaylı olarak incelenmektedir.

Acil durumlarda etkin bir müdahale için uluslararası uygulanmakta olan Olay Komuta Sistemi kurulmuştur; Acil durumlarda oluşabilecek riskleri en aza indirmek ve hedefe ulaşan yöntemlerle müdahale edebilmek amacı ile tüm rafinerilerde yangın, felaket planı, hidrokarbon bulutu/toksik gaz yayılımı, çevre döküntüsü tatbikatları yapılmaktadır; kamu kurum ve kuruluşlarıyla beraber komşu tesislerde bu tatbikatlara paydaş (ekip ve ekipmanlarıyla) olarak katılmaktadır.

Mevcut ünitelerde tehlikeleri ve büyük operasyon problemlerini tanımlamak, normal çalışma koşullarından ve amaçlanan tasarımdan sapmaların nasıl oluştuğunu tespit etmek, prosesin her parçasını sistematik olarak gözden geçirmek amacıyla Tehlike ve İşletilebilirlik (HAZOP) çalışmaları düzenli olarak yapılmakta ve karşılaşılabilecek olası senaryolar belirlenip sürekli güncellenmektedir.

İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) Sistemi'nin temel amacı, proaktif yaklaşımlar ile iş kazaları ve meslek hastalıklarının önüne geçilmesidir. 2018 yılında İSG performansını sürekli geliştirmek ve performans takibini sağlamak amacıyla 14 Temel Performans Göstergesine (KPI) alt kırılımlar eklenmiş ve yakından takip edilen toplam KPI sayısı yirmi bire çıkarılmıştır.

Bunların yanında 2018 yılında da mevzuat uyarınca yürütülen “Tehlike ve Etkilerin Yönetimi” (TEYS) sürecinde, risk analizlerinin hazırlanması kapsamında; risklerin farkına varılmasına, yönetilmesine, sağlık-risk değerlendirmesi çalışmalarının yapılmasına ve kritik işlere kaynak aktarılmasına öncelik verilmiştir.

Tüpraş'ın Petrol ve Doğal Gaz sektöründe güvenilir ve lider kuruluş olmasından dolayı, İSG, Proses Emniyeti, Acil Durum Müdahale alanlarındaki kazanımları, tecrübeleri ve iyi uygulamaları kongreler ve sempozyumlarda paylaşılmaktadır.

2- FİNANSAL RİSKLER

Şirket'in finansal pozisyonunun ve tercihlerinin sonucunda ortaya çıkan riskleri ifade eder. Finansal riskler içerisinde kur, likidite, karşı taraf, finansal piyasalar gibi riskler ilk akla gelenleridir.

Kur Riski

Tüpraş, faaliyet gösterdiği sektörün yapısı gereği, özellikle alımlarında çok yüksek tutarda yabancı para cinsinden işlem yapmaktadır. Bu işlemlerden kaynaklanabilecek döviz pozisyonları, Finansman Direktörlüğü'nce sürekli takip edilmektedir. Mevcut stokların döviz bazlı fiyatlandırılmış olması da dikkate alınarak gerekli tutarda döviz varlığı bulundurulmakta, bu şekilde doğal koruma sağlanarak açık döviz pozisyonu kabul edilebilir seviyede tutulmaktadır.

Kur riski, ticari faaliyetler dışında, yatırımların karşılanması ve likidite amaçlı temin edilen dövize endeksli borçlanma araçlarından da kaynaklanabilmektedir. Riskten korunmaya yönelik faaliyetler kapsamında sıklıkla türev finansal enstrümanlar kullanılmaktadır. Döviz pozisyonu özsermayeye oranla belirli limitler dâhilinde kalmak şartıyla sifıra yaklaştırılmaktadır.

Likidite Riski

Likidite rasyoları üzerinden riskler takip edilmekte ve hedefler konularak yönetilmektedir. Şirket'in yükümlülüklerini yerine getirebilecek kadar likiditeye sahip olması amaçlanmakta olup dönen varlıklarının kısa vadeli borçlarına eşit olması sağlanmaktadır. Bunun yanında, Tüpraş politikaları ve ekonomik konjonktür gereği ortalama alacak ve stok gün sayıları mümkün olduğunca kısa tutulmaktadır. Bu uygulamalar sayesinde işletme sermayesi ihtiyacı ve likidite riski en aza indirilmektedir.

Karşı Taraf Riski

Kamu kuruluşlarından alacaklar, tahsilat riski taşımazken özel sektör müşterilerine yapılan satışlardan kaynaklanan alacakların önemli bir bölümü, tahsilat riskini bertaraf etmek amacıyla teminat altına alınmaktadır. Mevcut teminat imkânlarının üzerinde iş hacmi yaratabilmek ve teminata tabi olmayan uluslararası müşterilerde ileriki dönemde oluşabilecek olası riskleri engellemek adına, “Alacak Sigortası” çözümü devreye alınmaktadır. Bunun yanı sıra tüm bankalar için eşit ve objektif kriterler içeren karşı taraf uyum politikası gereği riskimiz yönetilmektedir. Mevduatlarımız, politikamızda belirlenen rating, sermaye vb. kriterlere uyan bankalarda belirli limitler dâhilinde tutulmakta, ayrıca tahsilatlarımızı da bankalara yönlendirmek suretiyle karşı taraf risk yönetimi büyük ölçüde sağlanmaktadır.

Akaryakıt ve akaryakıt harici ürünlerde ticari alacaklar, satışların peşin veya kısa vadeli yapılması suretiyle kontrol altında tutulmakta, müşterilere teminat mektubu ve/veya DBS karşılığı tanımlanan belirli kredi limitleri çerçevesinde ürün teslimatı yapılmaktadır. Öte yandan ticari alacaklara yönelik günlük, haftalık ve aylık periyotlarla risk analiz raporları hazırlanmakta, proaktif bir yaklaşım ile müşteriler için oluşturulan derecelendirme raporları sonucu aksiyon planları/önlemler uygulamaya konulmaktadır.

RİSK YÖNETİMİ VE RİSK YÖNETİM KOMİTESİ ÇALIŞMALARI

3- TİCARİ RİSKLER

Emtia Fiyatları Riski

Şirketimizin faaliyetleri gereği stoklarında, önemli miktarda ham petrol ve ürün stoğu bulundurulmaktadır. Stoklar uluslararası piyasalarda belirlenen Brent ham petrol ve Akdeniz ürün fiyatlarına göre değerlendirilerek aktiflerde yer almaktadır. Şirket'in kârlılığı ürün fiyatları ile hammadde fiyatlarındaki dalgalanmalardan büyük ölçüde etkilenmektedir.

Bu dalgalanma riskine karşı çeşitli türev enstrümanları kullanılarak kısa ve uzun vadede ürün kâr marjları (crack) ve stok fiyat riskine karşı önlemler alınmaktadır. Bu nedenle, toplam satış hacminin belirli bir oranının kârlılığını korumak amacıyla, geçmişteki fiyat seviyeleriyle ileri dönemler için öngörülmuş bütçe verileri dikkate alınarak kâr marjı (crack) seviyeleri belirlenmekte ve koruma politikası oluşturulmaktadır. Bunun yanı sıra stok fiyat riskinden de korunmak amacıyla oluşturulmuş bir stok fiyat riski politikası bulunmaktadır.

Tüpraş, oluşturulan Stok Değer Düşüklüğünden Korunma Politikası'nı 2018 yılı şartlarına göre güncelleştir. Hazırlanan politikaya istinaden finansal emtia anlaşmaları yapılmıştır. İlave Tüpraş, stok değer düşüklüğü riskinden korunmak amacıyla rafinaj faaliyetleri için gerekli olan en düşük miktarda stok bulundurmaktadır. Fiyat riskine maruz stok miktarı için operasyonel hedge tedbirlerinin yanı sıra finansal enstrümanlar da kullanılmıştır.

4- OPERASYONEL RİSKLER

Operasyonel riskler, Şirket içi kontrollerdeki aksamalar sonucu hata ve usulsüzlüklerin gözden kaçmasından, Şirket yönetimi ve personeli tarafından zaman ve koşullara uygun hareket edilmemesinden, Şirket yönetimindeki hatalardan, bilgi teknolojisi sistemlerindeki hata ve aksamalar ile deprem, yangın, sel gibi felaketlerden kaynaklanabilecek kayıplara ya da zarara uğrama ihtimali olarak tanımlanmaktadır.

Tedarik/Taşıma

Tüpraş'ta tedarik süreci, ham petrol, yarı mamul, son ürün ve malzeme ikmal işlemlerinden meydana gelmektedir. Ham petrol, ürünlerin ana hammadde olması nedeniyle, temel tedarik kalemini oluşturmaktadır. İhtiyaç duyulan ham petrolün az bir kısmı yerli üretimden, büyük bir kısmı ise ithal ham petrolden temin edilerek üretimin devamlılığı sağlanmaktadır. Ham petrol tedarik kaynaklarının çeşitlendirilmesi, tedarik zincirinde riskin dağıtılması, fiyat ve navlun avantajı sağlanması ve Şirket'in operasyonel kabiliyetinin artırılmasına yönelik olarak ham petrol alım operasyonlarında optimizasyona gidilmektedir.

Operasyonların en kritik etaplarından biri de ham petrol ve ürünlerin fiziki ikmalidir. Tedarik edilen ürünler arasında, taşınması esnasında ortaya çıkabilecek sorunlardan dolayı doğaya ve insan sağlığına zarar verebilecek birçok ürün kalemi vardır. Bu ürünlerin taşınmasının oluşturduğu risklerin bertaraf edilmesi amacıyla, ilgili ürüne yönelik olarak belirlenen tedbir ve çalışma şartlarının tedarikçiler tarafından eksiksiz yerine getirilmesi beklenmektedir.

Tedarikçilerden, ikmal güvenliğini sağlamak adına, taşımayı yapacak tankerlerde bazı standartları sağlamaları talep edilmektedir. Özellikle ham petrol ithalinde, ISO 9001 ve sınıf sertifikalarına sahip "ISPS" kod (International Ship and Port Facility Security Code) koşullarına uygun ve limanlar tarafından kabul gören deniz tankerleri kullanılmak zorundadır. Böylelikle taşıma sırasında doğabilecek riskler büyük ölçüde azaltılmış olmaktadır. Tüm bu tedbirlere rağmen oluşabilecek herhangi bir kaza veya sızıntıya karşı mücadele edebilmek için, her rafineride gerekli donanım bulunmakta ve düzenli olarak tatbikatlar yapılmaktadır. Böylelikle emniyet, çevre ve insan sağlığına yönelik riskler en aza indirilmektedir.

Rafineriler arasında ve müşterilere yönelik ürün ikmalini güvence altına alabilmek için, deniz, karayolu, demiryolu ve boru hatları ile taşıma çeşitliliğine gidilmiştir. Bu şekilde taşıma operasyonlarında riskin dağıtılması, aynı zamanda da operasyonel kabiliyetin artırılması sağlanmaktadır.

Ham petrol ve ürün ikmalleri ile rafineriler arasındaki taşımalarda ortaya çıkabilecek mali riskler gerek ticaret anlaşmalarıyla gerekse de sigorta poliçeleriyle üçüncü taraflara transfer edilmektedir.

Ham petrol ve akaryakıtların yanı sıra, Tüpraş'ta her yıl yüzlerce kalem malzemede tedarik operasyonu gerçekleştirilmektedir. Bu operasyonların tamamı uzman personelin hazırladığı şartnamelere göre hayata geçmektedir. Tedarikçilerin talep edilen ürüne ve bu ürünü üretilip teslim etme koşulları açısından karşılamaları gereken minimum standartlar ile ürün özelliklerine göre satın alma şartnamesinde açıkça belirtilen koşullara uygun performans göstermeleri önemle beklenmektedir. Bu özellikler arasında, satın alınacak ürünün çevresel etkileri de özellikle yer almaktadır. Satın alınan her parti ürün için numuneler kurum içinde ve dışındaki laboratuvarlarda çeşitli testlerden geçirilmekte, bu testlerden herhangi birisinde yetersiz bulunan ürünün alımı durdurulmaktadır.

Ürün Özellikleri

Tüpraş rafinerilerinde Türkiye Akreditasyon Kurumu tarafından akredite edilmiş laboratuvarlar faaliyet göstermektedir. Akreditasyon kapsamı, satış ürünleri spesifikasyonlarında yer alan tüm analizleri içermektedir.

Laboratuvarlar, üretim ve satışın her aşamasında gerekli ölçümleri yapmakta, hatalı ürün üretilip satılması risklerini bertaraf etmektedir.

Bilgi Teknolojileri Riskleri

Bilgi Teknolojileri alanında ortaya çıkabilecek risklerin yönetimi hakkındaki uygulamalar Bilgi Varlıkları ve BT Risk Yönetimi Standardında tanımlanmaktadır. Bu risk yönetimi Tüpraş'ın hem Bilgi Teknolojilerine hem de Operasyonel Teknolojilerine ait riskleri içermektedir. Bilgi Teknolojileri katmanı ile Operasyonel Teknolojiler katmanı dışından gelebilecek her türlü tehdit ve riski azaltmak adına gelişmiş güvenlik araçları kullanılarak birbirinden izole edilmiştir.

Dünyada her an oluşan yeni tehdit ve ataklar global ağlardan alınan anlık istihbaratlarla izlenmekte, gerekli güncellemeler operasyonel süreçlere uygun olarak gerçekleştirilerek alınması gereken aksiyon ve önlemler sistemlere anında yansıtılmaktadır. Ayrıca tüm katmanlar merkezi ve konusunda uzman bir güvenlik ekibi tarafından 7/24 izlenmekte olup beklenmeyen hareket veya aktivitelerde gerekli tedbirler alınmaktadır.

Alınan teknik önlemlerin yanında Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi'ne (BGYS) dâhil iş birimleri ile birlikte mevcut riskler gözden geçirilerek her yıl güncellenmektedir. Ortaya çıkan riskler içerisinde Kurumsal Risk Yönetimi metodolojimiz kapsamında Şirket risk kabul kriterinin üzerinde kalan risklere ilişkin mevcut kontrollerin etkinliği değerlendirilmiş ve uygun risk işleme metotlarına karar verilmiştir.

Buna göre; risk indirgeme kararı verilen riskler için ek kontroller tasarlanarak risklere ilişkin sürekli iyileştirmeler yapılmaktadır. Ayrıca BGYS dış denetimleri, bağımsız şirketlerin gerçekleştirdiği denetimler, EPDK, BTK gibi kurumların yaptığı gerek online gerekse yerinde denetimler, otomatik araçlar ve manuel metotlar aracılığıyla yapılan periyodik test ve incelemeler akabinde ortaya çıkan öneri ve bulgular da BT risklerinin belirlenmesine destek olmaktadır. Öte yandan risklerin başarılı bir şekilde belirlenmesi, analiz edilmesi ve izlenmesi için departman bazında iş sürekliliği çalışmaları yapılmış olup iç denetim mekanizmaları oluşturulmuştur.

Günümüzde tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de siber güvenlik risklerinin şirketlere oluşturduğu tehdit giderek artan bir hızla büyümektedir. Bu nedenle Tüpraş tarafından siber risklerden korunmak adına uygun teminat yapısına sahip bir "Siber Risk Poliçesi" yapılmıştır.

RİSK YÖNETİMİ VE RİSK YÖNETİM KOMİTESİ ÇALIŞMALARI

5- STRATEJİK RİSKLER

Bir şirketin kısa, orta veya uzun vadelerde belirlemiş olduğu hedeflerine ulaşmasını engelleyebilecek yapısal riskler bu başlık altında sınıflandırılabilir. Global rafineri kapasite artışları, rafineri üretimini ve ürün talebini etkileyen yerel ve global regülasyonlar, yerel pazar yapısı ve artan rekabet, iş modelinin pazara uyumu gibi riskler stratejik risklere tipik örneklerdir. Tüpraş'ın maruz kalabileceği stratejik riskler ülke riski ve alternatif enerji kaynaklarını da içermektedir. Ek olarak, elektrikli araç dâhil ulaşım sektöründeki yenilik ve gelişmeler bu süreç içerisinde takip edilmektedir.

Müşteri tercihlerinin olumsuz etkilerini engellemek amacıyla, uluslararası standartlar takip edilmektedir. Tüpraş, uluslararası standartların getirdiği speklere uyum ve daha çevreci yakıt üretimi için yatırımlarına devam etmektedir. İzmit Rafinerisi B bölgesinde kurulan Fuel Oil Dönüşüm Üniteleri sayesinde fuel oil ihracatı yerine daha yüksek katma değerli ürün ihracatı gerçekleşirken aynı zamanda Türkiye'nin motorin ithalatının da azalması sağlanmıştır. Ayrıca, Tüpraş, bu sayede denizcilik sektöründeki emisyonların azaltılması için 2020'de dünya çapında yürürlüğe girecek yakıt standardı değişikliği (IMO 2020) için de konumunu güçlendirmiştir. Üretimiyle ve yatırımlarıyla, Tüpraş'ın hem ülke ekonomisine hem de istihdama büyük katkısı olmuştur.

6- UYUM VE YASAL RİSKLER

Yetersiz ya da yanlış bilgi ve dokümantasyon nedeniyle yaşanan yasal uyumsuzluklar, yükümlülüklerin yerine getirilmesi konusundaki belirsizlik, düzenlemelerin yanlış yorumlanması veya personelin bu yükümlülükleri zamanında yerine getirmemesinden kaynaklanan riskler ve düzenlemelerde meydana gelen bir değişikliğin faaliyetleri etkileyerek yarattığı riskler ile Şirket tarafından yetersiz ya da yanlış yasal bilgi ve belgeye dayanarak yapılabilecek işlemler sonucunda hakların beklenenden düşük, yükümlülüklerin ise beklenenin üzerinde gerçekleşme ihtimalidir.

Hukuki riskin takibi amacıyla mevzuattaki değişiklikler takip edilerek değişiklikler ilgili departmanlara bildirilmektedir.

2018 yılı içerisinde Rekabet Hukuku uyum programı çerçevesinde olası risklerin bertaraf edilmesi için alınabilecek önlemler hakkında aksiyon planları ve stratejilere yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiş, rekabet hukuku eğitimleri düzenlenmiştir.

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na uyum çalışmaları çerçevesinde Şirket faaliyetleri kapsamında yürütülen kişisel veri işleme süreçleri tespit edilip gözden geçirilmiş, eğitimler düzenlenmiş, sözleşme değişikliklerine yönelik çalışmalar yapılmıştır.

Uyum risklerinin, özellikle de uluslararası yaptırımlara tabi olan karşı tarafların tespit edilmesi amacıyla online yazılım programlarından faydalanılmaktadır. Söz konusu yazılım programları aracılığı ile karşı taraflardan herhangi birinin yasaklı kişi olarak statüsünün değişmesi durumunda Şirketimize uyarı mesajı gelmekte ve bu suretle iş ilişkisi devamı boyunca da tüm muhatapların yaptırım mevzuatı çerçevesindeki durumları takip edilmektedir.

7- İTİBAR RİSKLERİ

Şirketin ismi ve üretimine ilişkin etkin bir şekilde yönetilemeyen olaylar sonucunda değer kaybetmesi sebebiyle veya çeşitli olayların sebep olduğu itibar zedelemesi yüzünden ürün ve hizmetlerine olan talebin azalması ve müşteri, kâr ve rekabet gücünü kaybetmesidir. İtibar riski kurumların iş uygulamaları hakkında potansiyel olumsuz ün olarak tanımlanabilmektedir.

Tüpraş, kurumsal itibarını her daim güçlü tutmak adına çeşitli politikalar oluşturmuş, bu politikalar çerçevesinde kriz yönetimi sürecini belirlemiştir.

G. İÇ KONTROL SİSTEMİ VE İÇ DENETİM

Tüpraş'ta denetim faaliyetleri, temelini Uluslararası İç Denetim Standartları ve Tüpraş Etik İlkeleri'nin oluşturduğu proaktif bir metodoloji takip edilerek, Tüpraş Risk Yönetimi ve Denetim Birimi'nin uzman ekibi tarafından mali, operasyonel, risk, süreç, yasal uyum, iş etiği ve suistimal ana başlıklarında, yıllar itibarıyla belirlenmiş süreç ve konular üzerinden yürütülmektedir.

Tüpraş'ın faaliyet merkezlerinin tamamında temel mali ve süreç denetimleri yılda iki kez, çalışma dönemi için belirlenmiş süreç denetimleri gerçekleştirilmektedir.

Denetim komitesi yılda en az 4 defa ve gerektiğinde daha sık toplanmaktadır. 2018 yılı içerisinde 7 toplantı gerçekleştirilmiştir.

Tüpraş'ın faaliyet ve hizmetlerinin etkin, güvenilir ve kesintisiz bir şekilde yürütülmesini, muhasebe ve mali raporlama sisteminden sağlanan ve konsolide finansal tablolarda kullanılan bilgilerin bütünlüğünü, tutarlılığını, güvenilirliğini, zamanında elde edilebilirliğini sağlamak amacıyla devamlı olarak gerçekleştirilen iç kontroller sırasında oluşan tespitler Şirket Yönetimi ile paylaşılmakta ve süreçlerin iyileştirilmesine yönelik çalışmalara eşlik edilmektedir.

2018 yılında Rafineriler, Risk Yönetimi ve Denetim Müdürlüğü tarafından toplamda 258 insan gününden oluşmak üzere 21 defa ziyaret edilmiş ve denetim gerçekleştirilmiştir.

Belirlenen denetim konuları Şirket'in ilgili birimleri ile her yılın başında paylaşılarak yıllık risk temelli denetim planları oluşturulmaktadır. Denetim tespitleri Şirket içinde zaman kaybetmeksizin yayımlanarak gerekli düzeltici tedbirlerin alınması sağlanmaktadır. Ayrıca, aksiyon alınması gereken hususların 2018 yılında devreye alınan Tüpraş Risk ve Aksiyon Portalına girişi yapılarak süreç bu platform üzerinden takip edilmektedir. Devreye alınan bu platform sayesinde aksiyonların önem derecelerine göre daha sistematik takibi yapılmaktadır.

H. UYUM

Şirketimizin varlığının faaliyetleri ve iş devamlılığının sürdürülebilmesini sağlamak, itibarımızı korumak üzere Etik Davranış Kurallarımızla uyumlu olarak hazırlanan "Tüpraş Yolsuzlukla Mücadele Politikası" ile ek "Yolsuzlukla Mücadele Rehberimiz" ve "Dış Ticaret Kontrol Uygulama Rehberimiz" Temmuz 2017 tarihinde yürürlüğe konulmuştur. Tüm çalışanlarımız bu politikayı okuyup kavramakla yükümlü olup, politikaya uygun hareket etmek zorundadır.

Söz konusu bu politika; tüm çalışanlarımız, birim yöneticileri, Tüpraş'ın bağlı ortaklıkları ve bu ortaklıkların tüm çalışanları ve yöneticileri, Tüpraş adına iş yapan üçüncü şahıslar için de geçerlidir. Özellikle belirtmek gerekir ki, bu politika kurumsal hiyerarşide pozisyonu ne olursa olsun tüm Şirket çalışanlarını ve yöneticilerini kapsayacak şekilde uygulanmaktadır.

Yolsuzlukla Mücadele Politikamızı bilmek, benimseyerek titizlikle uygulamak, Şirketimizin ahlaki değerlerinin korunduğundan emin olmak hepimizin ortak sorumluluğudur. Bu kapsamda Yolsuzlukla Mücadele Politikası konusunda tüm Şirket çalışanlarına eğitim verilecektir.

RİSKİN ERKEN SAPTANMASI SİSTEMİ VE KOMİTESİ HAKKINDA DENETÇİ RAPORU

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Yönetim Kurulu'na

1. Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ("Şirket") tarafından kurulan riskin erken saptanması sistemi ve komitesini denetlemiş bulunuyoruz.

Yönetim Kurulunun Sorumluluğu

2. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 378'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca yönetim kurulu, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlem ve çarelerin uygulanması ile riskin yönetilmesi amacıyla uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlüdür.

Denetçinin Sorumluluğu

3. Sorumluluğumuz, yaptığımız denetime dayanarak, riskin erken saptanması sistemi ve komitesine ilişkin bir sonuca varmaktır. Yaptığımız denetim, TTK'ya, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan "Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporuna İlişkin Esaslara" ve etik kurallara uygun olarak yürütülmüştür.

Bu Esaslar tarafımızca; şirketin riskin erken saptanması sistemi ve komitesini kurup kurmadığının belirlenmesini, kurulmuşsa sistem ve komitenin TTK'nın 378'inci maddesi çerçevesinde işleyip işlemediğinin değerlendirilmesini gerektirmektedir. Riskin erken saptanması komitesi tarafından risklere karşı gösterilen çarelerin yerindeliği ve riskler karşısında yönetim tarafından yapılan uygulamalar, denetimimizin kapsamında değildir.

Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Bilgi

4. Şirket, riskin erken saptanması sistemi ve komitesini kurmuş olup, komite 2 üyeden oluşmaktadır. Komite, 1 Ocak - 31 Aralık 2018 hesap döneminde Şirket'in varlığını, gelişmesini tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacına yönelik olarak hazırladığı raporları Yönetim Kurulu'na sunmuştur.

Sonuç

5. Yürüttüğümüz denetim sonucunda, Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin riskin erken saptanması sistemi ve komitesinin, tüm önemli yönleriyle, TTK'nın 378'inci maddesi çerçevesinde yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İstanbul, 13 Şubat 2019

YÖNETİM KURULU KOMİTELERİNİN ÇALIŞMA ESASLARI VE ETKİNLİĞİNE İLİŞKİN YÖNETİM KURULU DEĞERLENDİRMESİ

Sermaye Piyasası Kurulu'nun 3 Ocak 2014 tarihinde yayınlanarak yürürlüğe giren II-17.1 no'lu Kurumsal Yönetim Tebliği'nde yer alan hükümler çerçevesinde oluşturulan komitelere, Yönetim Kurulu'nun 23 Mart 2018 tarih ve 2018/12 no'lu kararı ile:

- Denetimden Sorumlu Komite'nin 2 üyeden oluşmasına ve Başkanlığına Sayın Muharrem Hilmi Kayhan'ın, üyeliğine Sayın Kamil Ömer Bozer'in getirilmesine;
 - Kurumsal Yönetim Komitesi'nin 3 üyeden oluşmasına ve Başkanlığına Sayın Muharrem Hilmi Kayhan'ın, üyeliklerine Sayın Yağız Eyüboğlu'nun ve Sayın Doğan Korkmaz'ın getirilmesine, Kurumsal Yönetim Komitesi'nin Tebliğ uyarınca Aday Gösterme Komitesi ve Ücret Komitesi'nin görevlerini yerine getirmesine,
 - Risk Yönetim Komitesi'nin 2 üyeden oluşmasına ve Başkanlığına Sayın Ayşe Canan Ediboğlu'nun, üyeliğine Sayın Temel Kamil Atay'ın getirilmesine,
 - Yürütme Komitesi'nin 6 üyeden oluşmasına, Komite'nin Başkanlığına Sayın Mehmet Ömer Koç, Başkan Vekilliğine Sayın Yıldırım Ali Koç üyeliklerine Sayın Mustafa Rahmi Koç, Sayın Semahat Sevim Arsel, Sayın Temel Kamil Atay ve Sayın Dr. Bülent Bulgurlu'nun getirilmesine,
- karar verilmiştir.

2018 yılında tüm Yönetim Kurulu Komiteleri Kurumsal Yönetim İlkeleri ve kendi çalışma esasları uyarınca yerine getirmeleri gereken görev ve sorumlulukları yerine getirmiş ve oluşturulan yıllık toplantı planlarına uygun şekilde;

- Denetim Komitesi 22 Ocak 2018, 14 Şubat 2018, 26 Şubat 2018, 9 Mayıs 2018, 28 Haziran 2018, 9 Ağustos 2018 ve 07 Kasım 2018 tarihlerinde olmak üzere yedi kez,
- Kurumsal Yönetim Komitesi 18 Ocak 2018, 5 Şubat 2018, 30 Mayıs 2018, 29 Ağustos 2018 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde olmak üzere beş kez,
- Risk Yönetim Komitesi 06 Şubat 2018, 22 Şubat 2018, 01 Haziran 2018, 24 Eylül 2018, 31 Ekim 2018 ve 06 Aralık 2018 tarihlerinde olmak üzere altı kez,
- Yürütme Komitesi 24 Ocak 2018, 20 Şubat 2018, 16 Mart 2018, 20 Nisan 2018, 21 Mayıs 2018, 18 Haziran 2018, 10 Temmuz 2018, 17 Ağustos 2018, 20 Eylül 2018, 25 Ekim 2018, 20 Kasım 2018 ve 12 Aralık 2018 tarihlerinde olmak üzere on iki kez toplanmış ve çalışmaları hakkında bilgiler ile yıl içinde yapılan toplantıların sonuçlarını içeren raporlarını Yönetim Kurulu'na sunmuşlardır.

Yönetim Kurulu, Yönetim Kurulu Komiteleri'nin çalışmalarından beklenen faydanın temin edildiği görüşündedir.

Denetimden Sorumlu Komite Çalışma Esasları ve Faaliyetleri

Denetimden Sorumlu Komite'nin çalışma esasları Şirketimiz internet sitesinde yer almaktadır.

www.tupras.com.tr/uploads/Komite-Calisma-esaslari/1.pdf

Muhasebe ve raporlama sistemlerinin ilgili kanun ve düzenlemeler çerçevesinde işleyişi, finansal bilgilerin kamuya açıklanması, bağımsız denetim ve iç kontrol sisteminin etkin olarak uygulanmasından da sorumlu olan "Denetim Komitesi", sorumlu olduğu konulardaki tüm önerilerini Yönetim Kurulu'na iletmıştır.

Denetim Komitesi 2018 yılında, denetim ile ilgili faaliyetlerin değerlendirildiği toplantıların yanı sıra; kamuya açıklanacak yıllık ve ara dönem finansal tabloların, ortaklığın izlediği muhasebe ilkelerine, gerçeğe uygunluğuna ve doğruluğuna ilişkin görüşlerini Yönetim Kurulu'na yazılı olarak bildirdiği toplam yedi karar almıştır.

YÖNETİM KURULU KOMİTELERİNİN ÇALIŞMA ESASLARI VE ETKİNLİĞİNE İLİŞKİN YÖNETİM KURULU DEĞERLENDİRMESİ

Kurumsal Yönetim Komitesi Çalışma Esasları ve Faaliyetleri

Kurumsal Yönetim Komitesi'nin çalışma esasları Şirketimiz internet sitesinde yer almaktadır.

www.tupras.com.tr/uploads/Komite-Calisma-esaslari/2.pdf

Şirket'in Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uyumunu izlemek, bu konuda iyileştirme çalışmalarında bulunmak ve Yönetim Kurulu'na kurumsal yönetim uygulamalarını iyileştirici tavsiyelerde bulunmak üzere kurulan "Kurumsal Yönetim Komitesi" Şirket'te Kurumsal Yönetim İlkeleri'nin uygulanıp uygulanmadığını, uygulanmıyor ise gerekçesini ve bu prensiplere tam olarak uymama dolayısıyla meydana gelen çıkar çatışmalarını tespit ederek, Yönetim Kurulu'na Kurumsal Yönetim uygulamalarını iyileştirici tavsiyelerde bulunmaktadır. Sermaye Piyasası Kurulu Kurumsal Yönetim İlkeleri'nde yer alan hükümler kapsamında, Yönetim Kurulu Üyeleri için aday gösterme, Yönetim Kurulu Üyeleri ve üst düzey yöneticilerin ücretleri ile ilgili kurumsal yönetim uygulamalarını geliştirerek Yönetim Kurulu'na tavsiye ve önerilerde bulunma görevi de Kurumsal Yönetim Komitesi tarafından yerine getirilmektedir.

Kurumsal Yönetim Komitesi 2018 yılında, kamuya açıklanacak "Kurumsal Yönetim Uyum Raporu"nu değerlendirmiş, Yatırımcı İlişkileri Bölümü'nün faaliyetleri hakkında Yönetim Kurulu'na bilgi sunmuştur. Komite, bağımsız Yönetim Kurulu üye adaylarının belirlenmesiyle ve Yönetim Kurulu üyeleri ve üst düzey yöneticilerine sağlanan menfaatlerle ilgili çalışmalarda bulunmuştur. Komite kendisine verilen görevin gerektirdiği sıklıkta toplanmaktadır.

Risk Yönetim Komitesi Çalışma Esasları ve Faaliyetleri

Risk Yönetimi Komitesi'nin çalışma esasları Şirketimiz internet sitesinde yer almaktadır.

www.tupras.com.tr/uploads/Komite-Calisma-esaslari/3.pdf

Şirket'in varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşürebilecek stratejik, operasyonel, finansal, hukuki ve sair her türlü riskin erken tespiti, değerlendirilmesi, etki ve olasılıklarının hesaplanması, bu risklerin Şirket'in kurumsal risk alma profiline uygun olarak yönetilmesi amacıyla çalışmalar yapan "Risk Yönetim Komitesi", Şirket'in risk yönetim sistemlerini gözden geçirmiştir.

DENETİM KOMİTESİ RAPORU (FINANSAL TABLOLARA İLİŞKİN)

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş. DENETİMDEN SORUMLU KOMİTE RAPORU

Karar Tarihi : 13.02.2019

Karar No : 2019/2

Konu : 31.12.2018 Tarihli Konsolide Finansal Tablolar

Tüpraş Yönetim Kurulu Başkanlığı'na

Sermaye Piyasası Kurulu'nun (SPK) II.14.1 sayılı "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" (Tebliğ) uyarınca Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartları ("TMS/TFRS") ve SPK tarafından belirlenen formatlarla uyumlu, Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. yönetiminin hazırladığı 1 Ocak - 31 Aralık 2018 dönemine ilişkin konsolide finansal tablolar ile söz konusu finansal tablolar için PwC Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından hazırlanan bağımsız denetim raporunu incelemek ve görüş bildirmek üzere toplanmış bulunuyoruz.

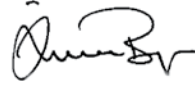
Yaptığımız bu incelemede kamuya açıklanacak söz konusu konsolide finansal tabloların, ortaklığın izlediği muhasebe ilkelerine, gerçeğe uygunluğuna ve doğruluğuna ilişkin olarak değerlendirmeler yapılmıştır. Gerekli görülen hallerde bağımsız denetim şirketinin denetçisinden ve şirketin sorumlu yöneticilerinden de görüşler alınmıştır.

Tarafımıza sunulan bilgiler kapsamında yaptığımız inceleme ve değerlendirmeler sonucunda; 1 Ocak - 31 Aralık 2018 dönemine ilişkin konsolide finansal tabloların ortaklığın izlediği muhasebe ilkelerine, gerçeğe uygunluğuna ve doğruluğuna kanaat getirilmiş olup, söz konusu finansal tabloları Yönetim Kurulu'nun onayına arz ederiz.

Saygılarımızla,

Muharrem Hilmi Kayhan
Denetim Komitesi Başkanı

Kamil Ömer Bozer
Denetim Komitesi Üyesi

SORUMLULUK BEYANI (FİNANSAL TABLOLARIN KABULÜNE İLİŞKİN)

SERMAYE PİYASASI KURULUNUN II-14.1. SAYILI SERMAYE PİYASASINDA FİNANSAL RAPORLAMAYA İLİŞKİN ESASLAR TEBLİĞİ'NİN 9. MADDESİ GEREĞİNCE HAZIRLANAN SORUMLULUK BEYANI

FİNANSAL TABLOLARIN KABULÜNE İLİŞKİN YÖNETİM KURULU'NUN

KARAR TARİHİ: 13.02.2019

KARAR SAYISI: 2019/04

Şirketimizce hazırlanan ve PwC Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından bağımsız denetime tabi tutulan 01.01.2018 - 31.12.2018 hesap dönemine ait, Sermaye Piyasası Kurulu'nun (SPK) II-14.1. sayılı Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği (Tebliğ) uyarınca Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TMS/TFRS) ve SPK tarafından belirlenen formatlarla uyumlu olarak hazırlanan dipnotları ile birlikte konsolide finansal durum tablosu, gelir tablosu, kapsamlı gelir tablosu, nakit akış tablosu ve özkaynak değişim tablosunun ("Finansal Tablolar"), SPK düzenlemeleri doğrultusunda;

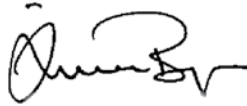
- Tarafımızca incelendiğini,
- Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde, önemli konularda gerçeğe aykırı bir açıklama veya açıklamanın yapıldığı tarih itibarıyla yanıltıcı olması sonucunu doğurabilecek herhangi bir eksiklik içermediğini,
- Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde, Tebliğ uyarınca hazırlanmış finansal tabloların konsolidasyon kapsamındakilerle birlikte, işletmenin aktifleri, pasifleri, finansal durumu ve kar ve zararı ile ilgili gerçeği dürüst bir biçimde yansıttığını

bilgilerinize sunar, yapılan açıklamadan dolayı sorumlu olduğumuzu beyan ederiz.

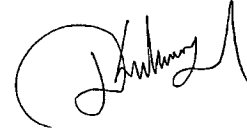
Saygılarımızla,

Muharrem Hilmi Kayhan
Denetim Komitesi Başkanı

Kamil Ömer Bozer
Denetim Komitesi Üyesi

Doğan Korkmaz
Mali İşlerden Sorumlu
Genel Müdür Yardımcısı

DENETİM KOMİTESİ RAPORU (FAALİYET RAPORUNA İLİŞKİN)

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş. DENETİMDEN SORUMLU KOMİTE RAPORU

Karar Tarihi : 22.02.2019

Karar No : 2019/3

Konu : 31.12.2018 Tarihli Yıllık Faaliyet Raporu

Tüpraş Yönetim Kurulu Başkanlığı'na

Sermaye Piyasası Kurulu'nun (SPK) II.14.1. sayılı "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") uyarınca Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartları ("TMS/TFRS") ve SPK tarafından belirlenen formatlarla uyumlu, TÜPRAŞ yönetiminin hazırladığı 1 Ocak-31 Aralık 2018 dönemine ilişkin yıllık faaliyet raporu için PwC Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından hazırlanan bağımsız denetim raporunu incelemek ve görüş bildirmek üzere toplanmış bulunuyoruz.

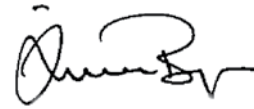
Yaptığımız bu incelemede kamuya açıklanacak söz konusu 1 Ocak-31 Aralık 2018 dönemine ait yıllık Faaliyet Raporu'nun, ortaklığın izlediği muhasebe ilkelerine, gerçeğe uygunluğuna ve doğruluğuna ilişkin olarak değerlendirmeler yapılmıştır. Gerekli görülen hallerde bağımsız denetim şirketinin denetçisinden ve şirketin sorumlu yöneticilerinden de görüşler alınmıştır.

Tarafımıza sunulan bilgiler kapsamında yaptığımız inceleme ve değerlendirmeler sonucunda; 1 Ocak-31 Aralık 2018 dönemine ilişkin yıllık Faaliyet Raporu'nun ortaklığın izlediği muhasebe ilkelerine, gerçeğe uygunluğuna ve doğruluğuna kanaat getirilmiş olup, söz konusu finansal tabloları Yönetim Kurulu'nun onayına arz ederiz.

Saygılarımızla,

Muharrem Hilmi Kayhan
Denetim Komitesi Başkanı

Kamil Ömer Bozer
Denetim Komitesi Üyesi

SORUMLULUK BEYANI (FAALİYET RAPORUNUN KABULÜNE İLİŞKİN)

SERMAYE PİYASASI KURULUNUN II-14.1. SAYILI SERMAYE PİYASASINDA FİNANSAL RAPORLAMAYA İLİŞKİN ESASLAR TEBLİĞİ'NİN 9. MADDESİ GEREĞİNCE HAZIRLANAN SORUMLULUK BEYANI

FAALİYET RAPORUNUN KABULÜNE İLİŞKİN YÖNETİM KURULU'NUN

KARAR TARİHİ: 22.02.2019

KARAR SAYISI: 2019/08

Şirketimizce hazırlanan ve PwC Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından bağımsız denetime tabi tutulan, 2018 yılına ait, Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun (SPK) Seri II.14.1. sayılı "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği"ne ("Tebliğ") uyumlu olarak hazırlanan faaliyet raporumuz ekte sunulmuştur.

Şirketimizce hazırlanan yıllık Faaliyet Raporu'nun, SPK düzenlemeleri doğrultusunda;

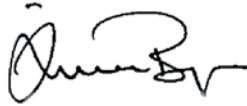
- Tarafımızca incelendiğini,
- Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde, önemli konularda gerçeğe aykırı bir açıklama veya açıklamanın yapıldığı tarih itibarıyla yanıltıcı olması sonucunu doğurabilecek herhangi bir eksiklik içermediğini,
- Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde, Tebliğ uyarınca hazırlanmış Faaliyet Raporu'nun işin gelişimi ve performansını ve konsolidasyon kapsamındakilerle birlikte işletmenin finansal durumunu, karşı karşıya olunan önemli risk ve belirsizliklerle birlikte, dürüstçe yansıttığını

bilgilerinize sunar, yapılan açıklamadan dolayı sorumlu olduğumuzu beyan ederiz.

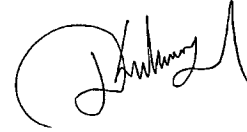
Saygılarımızla,

Muharrem Hilmi Kayhan
Denetim Komitesi Başkanı

Kamil Ömer Bozer
Denetim Komitesi Üyesi

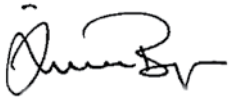

Doğan Korkmaz
Mali İşlerden Sorumlu
Genel Müdür Yardımcısı

BAĞIMSIZLIK BEYANLARI

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. (Şirket) Yönetim Kurulu'nda, mevzuat, esas sözleşme ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim Tebliği'nde belirlenen kriterler kapsamında "bağımsız üye" olarak görev yapmaya aday olduğumu, bu kapsamda;

- a) Şirket, şirketin ilişkili taraflarından biri veya şirket sermayesinde doğrudan ve dolaylı olarak %5 veya daha fazla paya sahip hissedarların yönetim ve sermaye bakımından ilişkili olduğu tüzel kişiler ile kendim, eşim ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hissimlerim arasında; son beş yıl içinde doğrudan veya dolaylı önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda istihdam, sermaye veya önemli nitelikte ticari ilişki kurulmadığını,
- b) Son beş yıl içerisinde, başta şirketin denetimi, (vergi denetimi, kanuni denetim, iç denetimde dâhil), derecelendirilmesi ve danışmanlığı olmak üzere, yapılan anlaşmalar çerçevesinde şirketin önemli ölçüde hizmet veya ürün satın aldığı veya sattığı şirketlerde, hizmet veya ürün satın alındığı veya satıldığı dönemlerde, ortak (%5 ve üzeri), önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda çalışmadığımı veya yönetim kurulu üyesi olmadığımı,
- c) Bağımsız yönetim kurulu üyesi olmam sebebiyle üstleneceğim görevleri gereği gibi yerine getirecek mesleki eğitim, bilgi ve tecrübeye sahip olduğumu,
- ç) Mevzuata uygun olarak üniversite öğretim üyeliği hariç, kamu kurum ve kuruluşlarında üye olarak seçildikten sonra tam zamanlı çalışmayacağımı,
- d) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (G.V.K.)'na göre Türkiye'de yerleşik sayıldığımı,
- e) Şirket faaliyetlerine olumlu katkılarda bulunabilecek, şirket ile pay sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarında tarafsızlığımı koruyabilecek, menfaat sahiplerinin haklarını dikkate alarak özgürce karar verebilecek güçlü etik standartlara, mesleki itibara ve tecrübeye sahip olduğumu,
- f) Şirket faaliyetlerinin işleyişini takip edebilecek ve üstlendiğim görevlerin gereklerini tam olarak yerine getirebilecek ölçüde şirket işlerine zaman ayırabileceğimi,
- g) Şirketin yönetim kurulunda son on yıl içerisinde altı yıldan fazla yönetim kurulu üyeliği yapmadığımı,
- ğ) Şirketin veya şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu şirketlerin üçten fazlasında ve toplamda borsada işlem gören şirketlerin beşten fazlasında bağımsız yönetim kurulu üyesi olarak görev almıyor olduğumu,
- h) Yönetim kurulu üyesi olarak seçilen tüzel kişi adına tescil ve ilan edilmemiş olduğumu, beyan ederim.

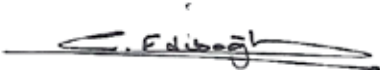

Kamil Ömer Bozer

BAĞIMSIZLIK BEYANLARI

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. (Şirket) Yönetim Kurulu'nda, mevzuat, esas sözleşme ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim Tebliği'nde belirlenen kriterler kapsamında "bağımsız üye" olarak görev yapmaya aday olduğumu, bu kapsamda;

- a) Şirket, şirketin ilişkili taraflarından biri veya şirket sermayesinde doğrudan ve dolaylı olarak %5 veya daha fazla paya sahip hissedarların yönetim ve sermaye bakımından ilişkili olduğu tüzel kişiler ile kendim, eşim ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hisimlarım arasında; son beş yıl içinde doğrudan veya dolaylı önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda istihdam, sermaye veya önemli nitelikte ticari ilişki kurulmadığını,
- b) Son beş yıl içerisinde, başta şirketin denetimi, (vergi denetimi, kanuni denetim, iç denetimde dâhil), derecelendirilmesi ve danışmanlığı olmak üzere, yapılan anlaşmalar çerçevesinde şirketin önemli ölçüde hizmet veya ürün satın aldığı veya sattığı şirketlerde, hizmet veya ürün satın alındığı veya satıldığı dönemlerde, ortak (%5 ve üzeri), önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda çalışmadığımı veya yönetim kurulu üyesi olmadığımı,
- c) Bağımsız yönetim kurulu üyesi olmam sebebiyle üstleneceğim görevleri gereği gibi yerine getirecek mesleki eğitim, bilgi ve tecrübeye sahip olduğumu,
- ç) Mevzuata uygun olarak üniversite öğretim üyeliği hariç, kamu kurum ve kuruluşlarında üye olarak seçildikten sonra tam zamanlı çalışmayacağımı,
- d) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (G.V.K.)'na göre Türkiye'de yerleşik sayıldığımı,
- e) Şirket faaliyetlerine olumlu katkılarda bulunabilecek, şirket ile pay sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarında tarafsızlığımı koruyabilecek, menfaat sahiplerinin haklarını dikkate alarak özgürce karar verebilecek güçlü etik standartlara, mesleki itibara ve tecrübeye sahip olduğumu,
- f) Şirket faaliyetlerinin işleyişini takip edebilecek ve üstlendiğim görevlerin gereklerini tam olarak yerine getirebilecek ölçüde şirket işlerine zaman ayırabileceğimi,
- g) Şirketin yönetim kurulunda son on yıl içerisinde altı yıldan fazla yönetim kurulu üyeliği yapmadığımı,
- ğ) Şirketin veya şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu şirketlerin üçten fazlasında ve toplamda borsada işlem gören şirketlerin beşten fazlasında bağımsız yönetim kurulu üyesi olarak görev almıyor olduğumu,
- h) Yönetim kurulu üyesi olarak seçilen tüzel kişi adına tescil ve ilan edilmemiş olduğumu, beyan ederim.

Ayşe Canan Ediboğlu

BAĞIMSIZLIK BEYANLARI

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. (Şirket) Yönetim Kurulu'nda, mevzuat, esas sözleşme ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim Tebliği'nde belirlenen kriterler kapsamında "bağımsız üye" olarak görev yapmaya aday olduğumu, bu kapsamda;

- Şirket, şirketin ilişkili taraflarından biri veya şirket sermayesinde doğrudan ve dolaylı olarak %5 veya daha fazla paya sahip hissedarların yönetim ve sermaye bakımından ilişkili olduğu tüzel kişiler ile kendim, eşim ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hisimlarım arasında; son beş yıl içinde doğrudan veya dolaylı önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda istihdam, sermaye veya önemli nitelikte ticari ilişki kurulmadığını,
- Son beş yıl içerisinde, başta şirketin denetimi, (vergi denetimi, kanuni denetim, iç denetimde dâhil), derecelendirilmesi ve danışmanlığı olmak üzere, yapılan anlaşmalar çerçevesinde şirketin önemli ölçüde hizmet veya ürün satın aldığı veya sattığı şirketlerde, hizmet veya ürün satın alındığı veya satıldığı dönemlerde, ortak (%5 ve üzeri), önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda çalışmadığımı veya yönetim kurulu üyesi olmadığımı,
- Bağımsız yönetim kurulu üyesi olmam sebebiyle üstleneceğim görevleri gereği gibi yerine getirecek mesleki eğitim, bilgi ve tecrübeye sahip olduğumu,
- Mevzuata uygun olarak üniversite öğretim üyeliği hariç, kamu kurum ve kuruluşlarında üye olarak seçildikten sonra tam zamanlı çalışmayacağımı,
- 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (G.V.K.)'na göre Türkiye'de yerleşik sayıldığımı,
- Şirket faaliyetlerine olumlu katkılarda bulunabilecek, şirket ile pay sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarında tarafsızlığımı koruyabilecek, menfaat sahiplerinin haklarını dikkate alarak özgürce karar verebilecek güçlü etik standartlara, mesleki itibara ve tecrübeye sahip olduğumu,
- Şirket faaliyetlerinin işleyişini takip edebilecek ve üstlendiğim görevlerin gereklerini tam olarak yerine getirebilecek ölçüde şirket işlerine zaman ayırabileceğimi,
- Şirketin yönetim kurulunda son on yıl içerisinde altı yıldan fazla yönetim kurulu üyeliği yapmadığımı,
- Şirketin veya şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu şirketlerin üçten fazlasında ve toplamda borsada işlem gören şirketlerin beşten fazlasında bağımsız yönetim kurulu üyesi olarak görev almıyor olduğumu,
- Yönetim kurulu üyesi olarak seçilen tüzel kişi adına tescil ve ilan edilmemiş olduğumu, beyan ederim.

Muharrem Hilmi Kayhan

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
1 Ocak - 31 Aralık 2018 Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolar ve Bağımsız Denetçi Raporu

Bağımsız Denetçi Raporu

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Genel Kurulu'na

A. Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

1. Görüş

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ("Şirket") ile bağlı ortaklıklarının (hep birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 31 Aralık 2018 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kâr veya zarar tablosu ve diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynaklar değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere konsolide finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, ilişikteki konsolide finansal tablolar Grup'un 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na ("TFRS'lere") uygun olarak, tüm önemli yönleriyle, gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

2. Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartlarının bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları'na ("BDS'lere") uygun olarak yürütülmüştür. Bu Standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar ("Etik Kurallar") ile konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Bağımsız Denetçi Raporu

3. Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

Kilit denetim konuları	Konunun denetimde nasıl ele alındığı
Nakit akış riskinden korunma işlemleri Grup, faaliyet gösterdiği sektör gereği, önemli ölçüde yabancı para riskine maruz kalmaktadır. Not 32’de açıklandığı üzere, Grup 982.082 bin ABD Doları tutarındaki yatırım kredilerini, gerçekleşme olasılığı yüksek ihracat gelirleri nedeniyle maruz kalınan ABD Doları spot kur riskine karşı korunma aracı olarak kullanmakta ve bu kapsamda yapılan ‘etkinlik testleri’ neticesinde nakit akış riskinden korunma muhasebesi uygulamaktadır. Grup, 31 Aralık 2018 itibarıyla, bu kapsamda ilgili yatırım kredilerine ilişkin 2.575.965 bin TL tutarındaki kur farkı giderini konsolide öz kaynaklar altındaki ‘nakit akış riskinden koruma kazanç/kayıpları’ hesabında muhasebeleştirmiştir. Denetim çalışmalarımızda bu konuya aşağıdaki nedenlerden dolayı odaklanmış bulunuyoruz: • Makro-ekonomik koşullardan dolayı özellikle döviz kurlarındaki dalgalanmalar, Grup’un mali tablolarındaki kur riskini ve nakit akış riskinden korunma işlemlerinin etkisini önemli derecede etkileyebilmektedir. • Grup’un ‘nakit akış riskinden korunma işlemlerinin etkinlik testleri’ için yapılan hesaplamalar; gelecekteki kur, ham petrol/ürün fiyatları ve ihracat satış tonajları gibi yönetimin önemli yargı ve tahminlerini içermektedir. • İlgili yönetim tahminlerinin, doğası gereği, gerçekleşmesine ilişkin önemli belirsizlikler içermesi ve etkinlik testlerinin uzmanlık gerektiren yapısından dolayı, ‘nakit akış riskinden korunma işlemleri’ kilit denetim konusu olarak ele alınmıştır.	Nakit akış riskinden korunma işlemleri için uyguladığımız denetim prosedürleri özetle; söz konusu işlemlerin muhasebeleştirilmesi sürecinin anlaşılmasını, ilgili yatırım kredilerini finansal kuruluşlarla teyit edilmesini, ihracat gelirlerinin yatırım kredilerini karşılama olasılığının değerlendirilmesini, yönetim tarafından hazırlanan etkinlik testlerinin tamlığı ve doğruluğuna ilişkin yapılan detay testleri ve söz konusu hesaplamalarda yer alan yönetim tahmin ve varsayımlarının uzmanlarımızın desteği ile değerlendirilmesini içermektedir. Grup’un ‘gerçekleşme olasılığı yüksek ihracat gelirlerinin nakit akış riskinden korunmaya temel teşkil eden yatırım kredileri kur farklarını karşılama olasılığı’, geçmiş yıllar performansları ve yapılan duyarlılık testleri de dikkate alınarak, ileriki yıllara yönelik olarak incelenmiştir. Grup tarafından hazırlanan riskten korunma muhasebesi dokümantasyonun uygunluğu uzmanlarımızın desteği ile değerlendirilmiştir. Buna ilaveten etkinlik testinde kullanılan ileriye dönük bütçe tahminlerinin temelinde yer alan ham petrol/ürün fiyatları ve ihracat satış tonajları gibi önemli yönetim varsayımlarının makullüğü; geçmiş dönem performansları ve bağımsız veri kaynakları ile karşılaştırılarak uzmanlarımızın desteğiyle de değerlendirilmiştir. İlgili yatırım kredileri finansal kuruluşlardan alınan mutabakatlarla teyit edilmiş, cari yıla ait faiz ve kur farkı tahakkuklarının ilgili kredi sözleşmelerine uygun olarak yeniden hesaplamaları gerçekleştirilmiş ve matematiksel doğrulukları test edilmiştir. Ayrıca söz konusu ‘nakit akış riskinden korunma işlemleri’ne ilişkin konsolide finansal tablo notlarında yer alan açıklamaların TFRS’ye uygunluğu kontrol edilmiştir. Nakit akış riskinden korunma işlemleri’ne ilişkin gerçekleştirdiğimiz bu çalışmalar neticesinde önemli bir bulgumuz olmamıştır.
Ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliği 31 Aralık 2018 itibarıyla Grup’un konsolide finansal tablolarında 3.566.132 bin TL tutarında net ertelenmiş vergi varlığı bulunmaktadır. Grup’un ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüklerine ilişkin muhasebe politikaları ve detayları konsolide finansal tablolarında Not 2.3 ve Not 29’da açıklanmıştır. Ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliği, gelecek dönemlere ilişkin önemli yönetim tahminlerine dayanan, vergilendirilebilir kar varsayımlarını da içeren, iş modellerine bakılarak değerlendirilmektedir. Bu tahminlerin, doğası gereği, ileriki yıllarda gerçekleşmesine ilişkin belirsizlikler içermesi ve ertelenmiş vergi varlığına konu olan yatırım teşviklerinin içeriği itibarıyla uzmanlık gerektirmesinden ve Grup’un konsolide finansal tabloları açısından da önemli tutarda olmasından dolayı ‘ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliği’ kilit denetim konusu olarak ele alınmıştır.	Uygulanan denetim prosedürleri, ertelenmiş vergi varlıklarının konsolide finansal tablolara ilgili vergi ve TFRS mevzuatlarına uygun olarak doğru ve tam yansıtılması, geri kazanılabilirliğinin değerlendirilmesi ve matematiksel doğruluğunun teyit edilmesi üzerine kurgulanmıştır. Bu çerçevede aşağıda özetlenen denetim prosedürleri uygulanmıştır: • Ertelenmiş vergi varlıklarının, bu varlıklara temel teşkil eden geçici farkların ve yatırım teşviklerinin kapsamlarının anlaşılmasına ilişkin Grup yönetimi ile toplantılar düzenlenmiş ve açıklamalar alınmıştır. • Kurumlar vergisi hesaplaması ve yatırım teşvik uygulamaları vergi uzmanlarımız da dahil edilerek değerlendirilmiştir. • Yatırım teşviklerinin ileriye dönük kullanılabilir olup olmadığını belirleyen iş modeli ve önemli yönetim tahminleri aşağıdaki hususlar da dikkate alınarak incelenmiştir: • İlgili iş modelinin matematiksel doğruluğu kontrol edilmiştir. • Kullanılan satış tonaj ve fiyat varsayımları geçmiş yıl performansları ve bağımsız veri kaynakları ile karşılaştırılmıştır. • İş modelinde kullanılan gelecek yıllara ait döviz kur tahminleri, onaylı bütçe/uzun vadeli planlarda yer alan kur tahminleri ve bağımsız veri kaynakları ile karşılaştırılmıştır. • Yatırım teşviklerinin ileriye dönük kullanımına ilişkin yapılan duyarlılık testleri kontrol edilmiştir. • Ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüklerine ilişkin konsolide finansal tablo notlarında yer alan açıklamaların TFRS’ye uygunluğu kontrol edilmiştir. Ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliğine ilişkin gerçekleştirdiğimiz bu çalışmalar neticesinde önemli bir bulgumuz olmamıştır.

4. Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TFRS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup'u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup'un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

5. Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

BDS'lere uygun olarak yürütülen bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.
- Grup'un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak, Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız hâlinde, raporumuzda, konsolide finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup'un sürekliliğini sona erdirebilir.
- Konsolide finansal tabloların, açıklamalar dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların, temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtmayı yansıtmadığı değerlendirilmektedir.
- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, grup içerisindeki işletmelere veya faaliyet bölümlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Grup denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususlar ile varsa, ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmış bulunmaktayız.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya

konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağına makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

Bağımsız Denetçi Raporu

B. Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

1. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 402. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca, Şirket'in 1 Ocak - 31 Aralık 2018 hesap döneminde defter tutma düzeninin, kanun ile şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.
2. TTK'nın 402. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca, Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve istenen belgeleri vermiştir.
3. TTK'nın 398. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu 13 Şubat 2019 tarihinde Şirket'in Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.

İstanbul, 13 Şubat 2019

İçindekiler

	SAYFA
KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU	166
KONSOLİDE KÂR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU	168
KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU	170
KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU	172
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR	173-228
NOT 1 - Grup'un organizasyonu ve faaliyet konusu	173
NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar	174
NOT 3 - İşletme birleşmeleri	188
NOT 4 - Nakit ve nakit benzerleri	189
NOT 5 - Borçlanmalar	190
NOT 6 - Ticari alacaklar ve borçlar	193
NOT 7 - Diğer alacaklar ve borçlar	194
NOT 8 - Stoklar	194
NOT 9 - Finansal yatırımlar	195
NOT 10 - Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	195
NOT 10 - Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar (Devamı)	197
NOT 11 - Yatırım amaçlı gayrimenkuller	197
NOT 12 - Maddi duran varlıklar	197
NOT 13 - Maddi olmayan duran varlıklar	199
NOT 14 - Peşin ödenmiş giderler	199
NOT 15 - Diğer Varlık ve Yükümlülükler	200
NOT 16 - Ertelenmiş gelirler	202
NOT 17 - Karşılıklar	202
NOT 18 - Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	204
NOT 19 - Diğer borçlar	205
NOT 20 - Türev araçlar	205
NOT 21 - Devlet teşvik ve yardımları	206
NOT 22 - Taahhütler, koşullu varlık ve yükümlülükler	208
NOT 23 - Özkaynaklar	209
NOT 24 - Hasılat ve satışların maliyeti	211
NOT 25 - Genel yönetim giderleri, pazarlama giderleri, araştırma ve geliştirme giderleri	211
NOT 26 - Esas faaliyetlerden diğer gelirler/(giderler)	212
NOT 27 - Yatırım faaliyetlerinden gelirler/(giderler)	213
NOT 28 - Finansman gelirleri/(giderleri)	213
NOT 29 - Vergi varlık ve yükümlülükleri	213
NOT 30 - Pay başına kazanç	215
NOT 31 - İlişkili taraf açıklamaları	215
NOT 32 - Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi	218
NOT 33 - Bilanço tarihinden sonraki olaylar	228

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihi İtibarıyla
Konsolide Finansal Durum Tablosu

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

Varlıklar	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş
		31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Dönen varlıklar		20.962.205	20.366.024
Nakit ve nakit benzerleri	4	5.982.828	8.802.069
Ticari alacaklar	6	5.428.738	5.027.033
İlişkili taraflardan ticari alacaklar	6, 31	1.132.117	1.399.601
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar		4.296.621	3.627.432
Diğer alacaklar	7	29.048	84.267
İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar		29.048	84.267
Türev araçlar	20	175.532	346.909
Stoklar	8	6.764.745	5.291.090
Peşin ödenmiş giderler	14	108.689	62.397
Diğer dönen varlıklar	15	2.472.625	752.259
Duran varlıklar		19.073.522	17.796.955
Finansal yatırımlar	9	-	9.000
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	10	1.266.334	1.134.364
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	11	4.621	4.621
Maddi duran varlıklar	12	12.339.167	12.303.437
Maddi olmayan duran varlıklar	13	58.185	65.187
Diğer maddi olmayan duran varlıklar		58.185	65.187
Türev araçlar	20	168.266	100.560
Peşin ödenmiş giderler	14	378.000	99.276
Ertelenmiş vergi varlığı	29	3.566.132	3.067.871
Diğer duran varlıklar	15	1.292.817	1.012.639
Toplam varlıklar		40.035.727	38.162.979

İlişikteki notlar, konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihi İtibarıyla
Konsolide Finansal Durum Tablosu

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

Kaynaklar	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2018	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2017
Kısa vadeli yükümlülükler		15.949.538	17.675.669
Kısa vadeli borçlanmalar	5	1.141.869	340.875
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	5	2.971.529	4.932.839
Ticari borçlar	6	7.496.141	8.213.166
İlişkili taraflara ticari borçlar	6, 31	77.096	115.456
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar		7.419.045	8.097.710
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	18	127.500	119.833
Diğer borçlar	19	39.300	36.797
İlişkili taraflara diğer borçlar	19, 31	24.279	23.463
İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar		15.021	13.334
Türev araçlar	20	236.050	177.137
Ertelenmiş gelirler	16	4.878	20.428
Dönem karı vergi yükümlülüğü	29	98.749	21.296
Kısa vadeli karşılıklar	17	80.345	89.924
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar		8.863	12.629
Diğer kısa vadeli karşılıklar		71.482	77.295
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	15	3.753.177	3.723.374
Uzun vadeli yükümlülükler		14.140.360	10.009.649
Uzun vadeli borçlanmalar	5	13.836.142	9.777.270
Uzun vadeli karşılıklar	17	257.392	223.734
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar		257.392	223.734
Ertelenmiş gelirler	16	3.638	4.112
Türev araçlar	20	42.237	3.364
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	15	951	1.169
Toplam yükümlülükler		30.089.898	27.685.318
Özkaynaklar		9.945.829	10.477.661
Ödenmiş sermaye	23	250.419	250.419
Sermaye düzeltme farkları	23	1.344.243	1.344.243
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)		3.478	(3.361)
Yeniden değerlendirme ve ölçüm kazançları (kayıpları)		5.021	(2.211)
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)		5.021	(2.211)
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar/zararda sınıflandırılmayacak paylar		(1.543)	(1.150)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)		(1.822.867)	(960.973)
Riskten korunma kazançları (kayıpları)		(2.094.224)	(1.141.847)
Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)		(2.094.224)	(1.141.847)
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar/zararda sınıflandırılacak paylar		271.357	180.874
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	23	597.086	279.668
Geçmiş yıllar karları veya zararları		5.739.481	5.651.805
Net dönem karı veya zararı		3.712.789	3.811.546
Ana ortaklığa ait özkaynaklar		9.824.629	10.373.347
Kontrol gücü olmayan paylar		121.200	104.314
Toplam kaynaklar		40.035.727	38.162.979

31 Aralık 2018 tarihi ve bu tarihte sona eren hesap dönemi itibarıyla hazırlanan konsolide finansal tablolar, yayınlanmak üzere 13 Şubat 2019 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında onaylanmıştır. Konsolide finansal tablolar, Genel Kurul'da onaylanması sonucu kesinleşecektir.

İlişikteki notlar, konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Kâr veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

		Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş
		1 Ocak -	1 Ocak -
	Notlar	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Hasılat	24	88.552.170	53.948.110
Satışların maliyeti	24	(79.327.847)	(47.734.212)
Brüt kar (zarar)		9.224.323	6.213.898
Genel yönetim giderleri	25	(1.001.517)	(865.401)
Pazarlama giderleri	25	(284.806)	(268.889)
Araştırma ve geliştirme giderleri	25	(21.061)	(15.950)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	26	930.619	261.261
Esas faaliyetlerden diğer giderler	26	(3.111.258)	(467.460)
Esas faaliyet karı (zararı)		5.736.300	4.857.459
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	27	-	-
Yatırım faaliyetlerinden giderler	27	(9.378)	(10.199)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların karlarından (zararlarından) paylar	10	265.880	244.639
Finansman geliri (gideri) öncesi faaliyet karı (zararı)		5.992.802	5.091.899
Finansman gelirleri	28	3.286.945	1.162.799
Finansman giderleri	28	(5.555.367)	(1.780.660)
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi karı (zararı)		3.724.380	4.474.038
Sürdürülen faaliyetler vergi (gideri) geliri		37.065	(633.482)
Dönem vergi (gideri) geliri	29	(218.388)	(464.902)
Ertelenmiş vergi (gideri) geliri	29	255.453	(168.580)
Sürdürülen faaliyetler dönem karı (zararı)		3.761.445	3.840.556

İlişikteki notlar, konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Kâr veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

		Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş
	Notlar	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Diğer kapsamlı gelirler:			
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar		6.917	4.668
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)		9.273	4.941
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar veya zararda sınıflandırılmayacak paylar		(393)	712
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)		(393)	712
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler		(1.963)	(985)
Ertelenmiş vergi (gideri) geliri		(1.963)	(985)
Kar veya zarar olarak yeniden sınıflandırılacaklar		(893.742)	22.511
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar veya zararda sınıflandırılacak paylar		90.483	35.019
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların satılmaya hazır finansal varlıklarının yeniden değerlendirme ve/veya sınıflandırma kazançları (kayıpları)		72.644	32.218
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların yabancı para çevrim farkları kazançları (kayıpları)		17.839	2.801
Nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gelir (gider)		(1.228.996)	(22.913)
Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)		(1.228.996)	(22.913)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler		244.771	10.405
Ertelenmiş vergi (gideri) geliri		244.771	10.405
Diğer kapsamlı gelir (gider)		(886.825)	27.179
Toplam kapsamlı gelir (gider)		2.874.620	3.867.735
Dönem karının (zararının) dağılımı:			
Kontrol gücü olmayan paylar		48.656	29.010
Ana ortaklık payları		3.712.789	3.811.546
Toplam kapsamlı gelirin dağılımı		16.886	25.667
Kontrol gücü olmayan paylar		2.857.734	3.842.068
Ana ortaklık payları			
Sürdürülen faaliyetlerden pay başına kazanç (zarar)			
Nominal değeri 1 kr. olan pay başına kazanç (kr.)	30	14,83	15,22

İlişikteki notlar, konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Özkaynaklar Değişim Tablosu

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

				Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)	
				Yeniden değerleme ve ölçüm kazançları (kayıpları)	
	Ödenmiş sermaye	Sermaye düzeltme farkları	Paylara ilişkin primler (iskontolar)	Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)	Özkaynak yöntemi ile değerlenen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar/zararda sınıflandırılmayacak paylar
Bağımsız denetimden geçmiş					
1 Ocak 2017	250.419	1.344.243	172	(6.124)	(1.862)
Transferler	-	-	-	-	-
Kar payları	-	-	(172)	-	-
- Net dönem karı	-	-	-	-	-
- Diğer kapsamlı gelir (gider)	-	-	-	3.913	712
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	3.913	712
31 Aralık 2017	250.419	1.344.243	-	(2.211)	(1.150)
Bağımsız denetimden geçmiş					
1 Ocak 2018	250.419	1.344.243	-	(2.211)	(1.150)
Transferler	-	-	-	-	-
Kar payları	-	-	-	-	-
- Net dönem karı	-	-	-	-	-
- Diğer kapsamlı gelir (gider)	-	-	-	7.232	(393)
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	7.232	(393)
31 Aralık 2018	250.419	1.344.243	-	5.021	(1.543)

İlişikteki notlar, konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

**Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak
birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)**

**Riskten korunma
kazançları(kayıpları)**

Birikmiş karlar

Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)	Özkaynak yöntemi ile değerlenen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar/zararda sınıflandırılacak paylar	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar karları veya zararları	Net dönem karı veya zararı	Ana ortaklığa ait özkaynaklar	Kontrol gücü olmayan paylar	Özkaynaklar
(1.132.725)	145.855	331.337	5.363.804	1.793.267	8.088.386	78.647	8.167.033
-	-	-	1.793.267	(1.793.267)	-	-	-
-	-	(51.669)	(1.505.266)	-	(1.557.107)	-	(1.557.107)
-	-	-	-	3.811.546	3.811.546	29.010	3.840.556
(9.122)	35.019	-	-	-	30.522	(3.343)	27.179
(9.122)	35.019	-	-	3.811.546	3.842.068	25.667	3.867.735
(1.141.847)	180.874	279.668	5.651.805	3.811.546	10.373.347	104.314	10.477.661
(1.141.847)	180.874	279.668	5.651.805	3.811.546	10.373.347	104.314	10.477.661
-	-	339.393	3.472.153	(3.811.546)	-	-	-
-	-	(21.975)	(3.384.477)	-	(3.406.452)	-	(3.406.452)
-	-	-	-	3.712.789	3.712.789	48.656	3.761.445
(952.377)	90.483	-	-	-	(855.055)	(31.770)	(886.825)
(952.377)	90.483	-	-	3.712.789	2.857.734	16.886	2.874.620
(2.094.224)	271.357	597.086	5.739.481	3.712.789	9.824.629	121.200	9.945.829

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Nakit Akış Tablosu

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş	
		1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
İşletme faaliyetlerinden nakit akışları		1.351.978	2.917.438
Dönem karı (zararı)		3.761.445	3.840.556
Dönem net karı (zararı) mutabakatı ile ilgili düzeltmeler		2.491.882	1.782.086
Amortisman ve itfa giderleri ile ilgili düzeltmeler	12, 13	622.494	573.640
Değer düşüklüğü (iptali) ile ilgili düzeltmeler		86.609	1.246
Stok değer düşüklüğü (iptali) ile ilgili düzeltmeler	8	86.609	1.246
Karşılıklar ile ilgili düzeltmeler	17	117.957	110.197
Faiz (gelirleri) ve giderleri ile ilgili düzeltmeler	28	940.320	160.195
Gerçekleşmemiş yabancı para çevrim farkları ile ilgili düzeltmeler	28	(2.918.108)	(461.105)
Gerçeğe uygun değer kayıpları (kazançları) ile ilgili düzeltmeler		130.739	(92.662)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların dağıtılmamış karları ile ilgili düzeltmeler	10	(265.880)	(244.639)
Vergi gideri (geliri) ile ilgili düzeltmeler	29	(37.065)	633.482
Duran varlıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan kayıplar (kazançlar) ile ilgili düzeltmeler	27	9.378	10.199
Yatırım ya da finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarına neden olan diğer kalemlere ilişkin düzeltmeler	28	3.777.952	1.033.591
Kar (zarar) mutabakatı ile ilgili diğer düzeltmeler		27.486	57.942
İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler		(4.675.072)	(2.152.135)
Ticari alacaklardaki azalış (artış) ile ilgili düzeltmeler		(403.568)	(1.873.499)
Faaliyetlerle ilgili diğer alacaklardaki azalış (artış) ile ilgili düzeltmeler		(1.990.959)	(148.602)
Türev varlıklardaki azalış (artış)		103.671	(43.856)
Stoklardaki azalışlar (artışlar) ile ilgili düzeltmeler		(1.560.264)	(1.683.897)
Ticari borçlardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler		(719.275)	1.222.948
Faaliyetlerle ilgili diğer borçlardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler		(202.463)	225.506
Türev yükümlülüklerdeki artış (azalış)		97.786	149.265
Faaliyetlerden elde edilen nakit akışları		1.578.255	3.470.507
Vergi iadeleri (ödemeleri)		(140.935)	(488.895)
Diğer nakit girişleri (çıkışları)		(85.342)	(64.174)
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları		(715.982)	(1.030.148)
Bağlı ortaklıklarda ilave pay alımlarına ilişkin nakit çıkışları		-	(5.000)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri		1.081	4.802
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların alımından kaynaklanan nakit çıkışları		(941.063)	(1.099.950)
Alınan temettüleri	10	224.000	70.000
Finansman faaliyetlerinden nakit akışları		(6.593.759)	221.938
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	5	38.952.115	43.859.854
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	5	(41.005.302)	(42.051.025)
Türev araçlardan nakit girişleri		405.021	180.446
Türev araçlardan nakit çıkışları		(666.358)	(93.501)
Ödenen temettüleri		(3.406.452)	(1.557.107)
Ödenen faiz		(1.248.137)	(673.139)
Alınan faiz		375.354	556.410
Yabancı para çevrim farklarının etkisinden önce nakit ve nakit benzerlerindeki net artış (azalış)		(5.957.763)	2.109.228
Yabancı para çevrim farklarının nakit ve nakit benzerleri üzerindeki etkisi		2.918.108	461.105
Nakit ve nakit benzerlerindeki net artış (azalış)		(3.039.655)	2.570.333
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri		7.592.735	5.022.402
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	4	4.553.080	7.592.735

İlişikteki notlar, konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 1 - Grup'un organizasyonu ve faaliyet konusu

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ("Tüpraş" veya "Şirket") 16 Kasım 1983 tarihinde kurulmuştur. Şirket'in ana faaliyet konuları aşağıdaki gibidir:

- Her çeşit ham petrol, petrol ürünleri ve kimyasal ürünleri temin ve rafine etmek, üretilen ve ithal edilen ham petrol, petrol ve kimyasal ürünlerin ihracat dahil her türlü ticari faaliyeti ile beraber üretim ve satış aşamasında depolama ve taşıma faaliyetlerinde bulunmak ve bu maksatla yurt içinde ve dışında petrol rafinerileri kurmak ve işletmek,
- Petrokimya sanayi ve ilgili diğer sanayi alanında fabrikalar, tesisler kurmak ve işletmek,
- Petrokimyasal maddeler ve ilgili diğer maddelerin elde edilmesi için gerekli hammaddeler, yardımcı maddeler, malzeme ve kimyasal maddeleri tedarik ederek işlemek veya bu maddeleri üretmek ve bu maddelerin ticaretini yapmak,
- Üretim faaliyetinin her aşamasında elde edilecek ürünleri ambalajlamak ve bunun için ambalaj endüstrisi kurmak, atık, yan ürün ve standart dışı maddeleri değerlendirmek ve/veya satmak, değerlendirme olanağı bulunmayan maddelerin yok edilmesi için gerekli tesisleri kurmak ve işletmek,
- Yasa ve yönetmelikler çerçevesinde, her türlü enerji ve enerji ile ilgili sanayi alanında santraller, tesisler kurmak ve işletmek. Bunun için gerekli her türlü ekipman, malzeme ve kimyevi maddeyi tedarik ederek kullanmak ve bu maddelerin ticaretini yapmak,
- Her türlü petrol ürünleri, LPG ve doğalgazın yurtiçi, yurtdışı toptan ve perakende alımı, satımı, ithali, ihracı, depolanması, pazarlanması, bu amaç ve konularda kısmen ya da tamamen faaliyet göstermek üzere diğer gerçek ve tüzel kişilerle dağıtım ve pazarlama şirketi veya benzeri diğer ortaklıklar kurmak veya mevcut ortaklıkların hisse senetlerini ve hisseyi temsil eden evraklarını temellük etmek, gerektiğinde satmak, iştirak paylarını almak veya devretmektir.

Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının (topluca "Grup" olarak adlandırılacaktır) temel faaliyetlerinin önemli bölümü Türkiye'de olup, Grup'un faaliyetleri rafine sektörü altında toplanmıştır.

Şirket, Sermaye Piyasası Kurulu'na ("SPK") kayıtlıdır ve hisseleri 1991 yılından beri Borsa İstanbul A.Ş.'de ("BİST") işlem görmektedir. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, Şirket'in BİST'e kayıtlı %49 oranında hissesi mevcuttur. Aynı tarih itibarıyla Şirket'in hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıdaki gibidir (Not 23):

	(%)
Enerji Yatırımları A.Ş.	51,00
Halka açık kısım	49,00
	100,00

Şirketin ana ortağı Enerji Yatırımları A.Ş., Koç Holding A.Ş., Koç Ailesi ve bunlar tarafından sahip olunan şirketler tarafından kontrol edilmektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 1 - Grup'un organizasyonu ve faaliyet konusu (Devamı)

Tüpraş'ın konsolidasyon kapsamındaki bağlı ortaklık ve iş ortaklıkları ve faaliyet konuları aşağıda belirtilmiştir:

Bağlı Ortaklıklar	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
Ditaş Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. ("Ditaş")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Üsküdar Tankercilik A.Ş. ("Üsküdar")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
T Damla Denizcilik A.Ş. ("Damla")	Türkiye	Palamar ve römorkör hizmeti
Kadıköy Tankercilik A.Ş. ("Kadıköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Beykoz Tankercilik A.Ş. ("Beykoz")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Sarıyer Tankercilik A.Ş. ("Sarıyer")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Kartal Tankercilik A.Ş. ("Kartal")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Maltepe Tankercilik A.Ş. ("Maltepe")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Salacak Tankercilik A.Ş. ("Salacak")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Karşıyaka Tankercilik A.Ş. ("Karşıyaka")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Bakırköy Tankercilik A.Ş. ("Bakırköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Karaköy Tankercilik A.Ş. ("Karaköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Çengelköy Tankercilik A.Ş. ("Çengelköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Pendik Tankercilik A.Ş. ("Pendik")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Tuzla Tankercilik A.Ş. ("Tuzla")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Körfez Ulaştırma A.Ş. ("Körfez")	Türkiye	Hava, deniz, kara ve demiryolu taşımacılığı

İş Ortaklıkları	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
OPET Petrolcülük A.Ş. ("Opet")	Türkiye	Petrol ürünleri perakende satışı
THY Opet Havacılık Yakıtları A.Ş.	Türkiye	Jet yakıtı ikmal hizmeti
Opet International Limited	İngiltere	Petrol ürünleri ticareti
Opet Trade B.V.	Hollanda	Petrol ürünleri ticareti
Tasfiye halinde Opet Trade Singapore ⁽¹⁾	Singapur	Petrol ürünleri ticareti
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Madeni yağ ticareti
Op Ay Akaryakıt Ticaret Ltd. Şti.	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti
Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti
Nemrut Liman ve Boru İşl. Nak. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.	Türkiye	Denizcilik hizmetleri
Opet Aygaz Gayrimenkul A.Ş.	Türkiye	Gayrimenkul

⁽¹⁾ 15 Temmuz 2015 tarihinden itibaren faaliyetlerini durdurmuştur.

Grup'un bünyesinde çalışan ortalama personel sayısı 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren dönem içerisinde 5.952'dir (31 Aralık 2017 - 5.499).

Şirket'in tescil edilmiş adresi aşağıdaki gibidir:

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
Güney Mahallesi
Petrol Caddesi No: 25 41790
Körfez, Kocaeli

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar

2.1.1 Uygulanan muhasebe standartları

Grup'un konsolide finansal tabloları, Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete' de yayınlanan Seri II, 14.1 no'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup Tebliğin 5. Maddesine göre Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumları ("TFRS'lere") esas alınmıştır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.1 Uygulanan muhasebe standartları (devamı)

Konsolide finansal tablolar, KGK tarafından 2 Haziran 2016 tarihinde yayımlanan "TMS Taksonomisi Hakkında Duyuru" ile SPK tarafından yayımlanan Finansal Tablo Örnekleri ve Kullanım Rehberi'nde belirlenmiş olan formatlara uygun olarak sunulmuştur.

Grup ile Grup'a bağlı Türkiye'de yerleşik şirketler, muhasebe kayıtlarının tutulmasında ve kanuni finansal tablolarının hazırlanmasında, KGK tarafından çıkarılan prensiplere ve şartlara, Türk Ticaret Kanunu ("TTK"), vergi mevzuatı ve Türkiye Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı ("Maliye Bakanlığı") tarafından çıkarılan Tekdüzen Hesap Planı şartlarına uymaktadır. Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na göre hazırlanan bu konsolide finansal tablolar, gerçeğe uygun değerleri ile gösterilen türev araçlar dışında, tarihi maliyet esaslı baz alınarak Türk Lirası olarak hazırlanmıştır. Konsolide finansal tablolar, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmış kanuni kayıtlara Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir.

Fonksiyonel ve sunum para birimi

Grup bünyesinde yer alan şirketlerin finansal tablolarındaki her bir kalem, şirketlerin operasyonlarını sürdürdükleri temel ekonomik ortamda geçerli olan para birimi kullanılarak muhasebeleştirilmiştir ('fonksiyonel para birimi'). Konsolide finansal tablolar, Tüpraş'ın fonksiyonel ve sunum para birimi olan TL para birimi kullanılarak sunulmuştur.

Yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş TFRS standartları ve TFRYK yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. Bu standartların ve yorumların Grup'un mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) değişiklikler

a. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla yürürlükte olan yeni standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar:

- **TFRS 9, "Finansal araçlar";** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart TMS 39'un yerini almaktadır. Finansal varlıklar ve yükümlülüklerin sınıflandırması ve ölçülmesi ile ilgili zorunlulukları ve aynı zamanda şu anda kullanılmakta olan, gerçekleşen değer düşüklüğü zararı modelinin yerini alacak olan beklenen kredi riski modelini de içermektedir. Değişikliklerin, Grup konsolide mali tablolarında önemli bir etkisi bulunmamaktadır.
- **TFRS 15, "Müşteri sözleşmelerinden hasılat";** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Amerika'da Kabul Görmüş Muhasebe Standartları ile yapılan uyum çalışması sonucu ortaya çıkan yeni standart hasılatın finansal raporlamasını ve finansal tabloların toplam gelirlerinin dünya çapında karşılaştırılabilir olmasını sağlamayı amaçlamıştır.
- **TFRS 15, "Müşteri sözleşmelerinden hasılat" taki değişiklikler;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişikliklerle edim (performans) yükümlülüklerini belirleyen uygulama rehberliğine, fikri mülkiyet lisanslarının muhasebesine ve işletmenin asil midir yoksa aracı midir değerlendirmesine (net hasılat sunumuna karşın brüt hasılat sunumu) ilişkin açıklamaları içermektedir. Uygulama rehberliğindeki bu alanların her biri için yeni ve değiştirilmiş açıklayıcı örnekler eklenmiştir. UMSK, aynı zamanda yeni hasılat standardına geçiş ile ilgili ek pratik tedbirler dahil etmiştir. Değişikliklerin, Grup konsolide mali tablolarında önemli bir etkisi bulunmamaktadır.
- **TMS 40, "Yatırım amaçlı gayrimenkuller" deki değişiklikler;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin sınıflandırılmasına ilişkin yapılan bu değişiklikler, kullanım amacıyla değişiklik olması durumunda yatırım amaçlı gayrimenkullere ya da gayrimenkullerden yapılan sınıflandırmalarla ilgili netleştirme yapmaktadır. Bir gayrimenkulün kullanımının değişmesi durumunda bu gayrimenkulün 'yatırım amaçlı gayrimenkul' tanımlarına uyup uymadığının değerlendirilmesinin yapılması gerekmektedir. Bu değişim kanıtlarla desteklenmelidir. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.
- **TFRS 2, "Hisse bazlı ödemeler" deki değişiklikler;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Değişiklik nakde dayalı hisse bazlı ödemelerin ölçüm esaslarını ve bir ödüllendirmeyi nakde dayalıdan özkaynağa dayalıya çeviren değişikliklerin nasıl muhasebeleştirileceğini açıklamaktadır. Bu değişiklik aynı zamanda bir işverenin çalışanının hisse bazlı ödemesine ilişkin bir miktarı kesmek ve bunu vergi dairesine ödemekle yükümlü olduğu durumlarda, TFRS 2'nin esaslarına bir istisna getirerek, bu ödül sanki tamamen özkaynağa dayalıymışçasına işlem görmesini gerektirmektedir. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) değişiklikler.

- **2014-2016 dönemi yıllık iyileştirmeler;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir.
 - TFRS 1, "Türkiye finansal raporlama standartlarının ilk uygulaması", TFRS 7, TMS 19 ve TFRS 10 standartlarının ilk kez uygulama aşamasında kısa dönemli istisnalarını kaldırılmıştır. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.
 - TMS 28, "İştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımlar"; bir iştirak ya da iş ortaklığının gerçeğe uygun değerden ölçülmesine ilişkin açıklık getirmiştir. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.
- **TFRS Yorum 22, "Yabancı para cinsinden yapılan işlemler ve avanslar ödemeleri";** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu yorum yabancı para cinsinden yapılan işlemler ya da bu tür işlemlerin bir parçası olarak yapılan ödemelerin yabancı bir para cinsinden yapılması ya da fiyatlanması konusunu ele almaktadır. Bu yorum tek bir ödemenin yapılması/alınması durumunda ve birden fazla ödemenin yapıldığı/alındığı durumlara rehberlik etmektedir. Bu rehberliğin amacı uygulamadaki çeşitliliği azaltmaktadır. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

b. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan standartlar ve değişiklikler:

- **TFRS 9, "Finansal araçlar" daki değişiklikler;** 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklik, itfa edilmiş maliyet ile ölçülen finansal bir yükümlülüğün, finansal tablo dışı bırakılma sonucu doğurmadan değiştirildiğinde, ortaya çıkan kazanç veya kayıp doğrudan kar veya zararda muhasebeleştirilmesi konusunu doğrulamaktadır. Kazanç veya kayıp, orijinal sözleşmeye dayalı nakit akışları ile orijinal etkin faiz oranından iskonto edilmiş değiştirilmiş nakit akışları arasındaki fark olarak hesaplanır. Bu, farkın TMS 39'dan farklı olarak enstrümanın kalan ömrü boyunca yayılarak muhasebeleştirilmesinin mümkün olmadığı anlamına gelmektedir. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.
- **TMS 28, "İştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımlar" daki değişiklikler;** 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Şirketlerin özkaynak metodunu uygulamadığı uzun vadeli iştirak veya müşterek yönetime tabi yatırımlarını, TFRS 9 kullanarak muhasebeleştireceklerini açıklığa kavuşturmuştur.
- **TFRS 16, "Kiralama işlemleri";** 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. TFRS 15, 'Müşteri sözleşmelerinden hasılat' standardı ile birlikte erken uygulamaya izin verilmektedir. Bu yeni standart mevcut TMS 17 rehberliğinin yerini alır ve özellikli kiralayanlar açısından muhasebesinde geniş kapsamlı bir değişiklik yapar. Şu anki TMS 17 kurallarına göre kiralayanlar bir kiralama işlemine taraf olduklarında bu işlem için finansal kiralama (bilanço içi) ya da faaliyet kiralaması (bilanço dışı) ayrımı yapmak zorundalar. Fakat TFRS 16'ya göre artık kiralayanlar neredeyse tüm kiralama sözleşmeleri için gelecekte ödeyecekleri kiralama yükümlülüklerini ve buna karşılık olarak da bir varlık kullanım hakkını bilançolarına yazmak zorunda olacaklardır. UMSK kısa dönemli kiralama işlemleri ve düşük değerli varlıklar için bir istisna öngörmüştür, fakat bu istisna sadece kiraya verenler açısından uygulanabilir. Kiraya verenler için muhasebe neredeyse aynı kalmaktadır. Ancak UMSK'nın kiralama işlemlerinin tanımını değiştirmesinden ötürü (sözleşmelerdeki içeriklerin birleştirilmesi ya da ayrıştırılmasındaki rehberliği değiştirdiği gibi) kiraya verenler de bu yeni standarttan etkileneceklerdir. En azından yeni muhasebe modelinin kiraya verenler ve kiralayanlar arasında pazarlıklara neden olacağı beklenmektedir. TFRS 16'ya göre biz sözleşme belirli bir süre için belirli bir tutar karşılığında bir varlığın kullanım hakkını ve o varlığı kontrol etme hakkını içeriyorsa o sözleşme bir kiralama sözleşmesidir ya da kiralama işlemi içermektedir. Grup, basitleştirilmiş geçiş uygulamasını kullanmayı planlamaktadır. Bu rapor tarihi itibarıyla Grup'un, TFRS 16'nın konsolide finansal tablolara etkilerine ilişkin çalışmaları devam etmektedir. Bu çalışmalar Grup'un tüm bağlı ortaklarını da içerecek şekilde yönetilmektedir. Grup'un kiraya veren olarak faaliyetleri önemsizdir.
- **TFRS Yorum 23, "Vergi uygulamalarındaki belirsizlikler";** 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu yorum TMS 12 Gelir Vergileri standardının uygulamalarındaki bazı belirsizliklere açıklık getirmektedir. UFRS Yorum Komitesi daha önce vergi uygulamalarında bir belirsizlik olduğu zaman bu belirsizliğin TMS 12'ye göre değil TMS 37 'Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar' standardının uygulanması gerektiğini açıklığa kavuşturmuştu. TFRS Yorum 23 ise gelir vergilerinde belirsizlikler olduğu durumlarda ertelenmiş vergi hesaplamasının nasıl ölçüleceği ve muhasebeleştirileceği ile ilgili açıklama getirmektedir.
- Vergi uygulaması belirsizliği, bir şirket tarafından yapılan bir vergi uygulamasının vergi otoritesince kabul edilir olup olmadığının bilinmediği durumlarda ortaya çıkar. Örneğin, özellikle bir giderin indirim olarak kabul edilmesi ya da iade alınabilir vergi hesaplamasına belirli bir kalemin dahil edilip edilmemesiyle ilgili vergi kanunda belirsiz olması gibi. TFRS Yorum 23 bir kalemin vergi uygulamalarının belirsiz olduğu; vergilendirilebilir gelir, gider, varlık ya da yükümlülüğün vergiye esas tutarları, vergi gideri, alacağı ve vergi oranları da dahil olmak üzere her durumda geçerlidir. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) değişiklikler. (Devamı)

2015-2017 yıllık iyileştirmeler; 1 Ocak 2019 ve sonrası yıllık raporlama dönemleri için geçerlidir. Bu iyileştirmeler aşağıdaki değişiklikleri içermektedir:

- TFRS 3 'İşletme Birleşmeleri', kontrolü sağlayan işletme, müşterek faaliyette daha önce edindiği payı yeniden ölçer.
- TFRS 11 'Müşterek Anlaşmalar', müşterek kontrolü sağlayan işletme, müşterek faaliyette daha önce edindiği payı yeniden ölçmez.
- TMS 12 'Gelir Vergileri', işletme, temettülerin gelir vergisi etkilerini aynı şekilde muhasebeleştirir.
- TMS 23 'Borçlanma Maliyetleri', bir özelliği varlığın amaçlanan kullanıma veya satışa hazır hale gelmesi için yapılan her borçlanmayı, genel borçlanmanın bir parçası olarak değerlendirir.

TMS 19 'Çalışanlara Sağlanan Faydalar', planda yapılan değişiklik, küçülme veya yerine getirme ile ilgili iyileştirmeler; 1 Ocak 2019 ve sonrasında olan yıllık raporlama dönemleri için geçerlidir. Bu iyileştirmeler aşağıdaki değişiklikleri gerektirir:

- Planda yapılan değişiklik, küçülme ve yerine getirme sonrası dönem için; cari hizmet maliyeti ve net faizi belirlemek için güncel varsayımların kullanılması;
- Geçmiş dönem hizmet maliyetinin bir parçası olarak kar veya zararda muhasebeleştirme, ya da varlık tavanından kaynaklanan etkiyle daha önce finansal tablolara alınmamış olsa bile, fazla değerdeki herhangi bir azalmanın, yerine getirmedeki bir kazanç ya da zararın finansal tablolara alınması.

TMS 1 ve TMS 8 önemlilik tanımındaki değişiklikler; 1 Ocak 2020 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. TMS 1 "Finansal Tabloların Sunuluşu" ve TMS 8 "Muhasebe Politikaları, Muhasebe Politikalarındaki Değişiklikler ve Hatalar" daki değişiklikler ile bu değişikliklere bağlı olarak diğer TFRS'lerdeki değişiklikler aşağıdaki gibidir:

- TFRS ve finansal raporlama çerçevesi ile tutarlı önemlilik tanımı kullanımı
- önemlilik tanımının açıklamasının netleştirilmesi, ve
- önemli olmayan bilgilerle ilgili olarak TMS 1 'deki bazı rehberliklerin dahil edilmesi

Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

TFRS 3'teki değişiklikler – işletme tanımı; 1 Ocak 2020 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikte birlikte işletme tanımı revize edilmiştir. UMSK tarafından alınan geri bildirimlere göre, genellikle mevcut uygulama rehberliğinin çok karmaşık olduğu düşünülmektedir, ve bu işletme birleşmeleri tanımının karşılanması için çok fazla işlemle sonuçlanmaktadır. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

2.1.3 Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren iş ortaklıklarının finansal tabloları

Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren İş Ortaklıklarının finansal tabloları, faaliyet gösterdikleri ülkelerde geçerli olan kanun ve yönetmeliklere uygun olarak hazırlanmış olup Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltmeler yansıtılarak düzenlenmiştir. İlgili yabancı ortaklıkların varlık ve yükümlülükleri konsolide bilanço tarihindeki döviz kuru, gelir ve giderler ortalama döviz kuru kullanılarak Türk Lirası'na çevrilmiştir. Kapanış ve ortalama kur kullanımı sonucu ortaya çıkan kur farkları diğer kapsamlı gelir tablosunda özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların yabancı para çevrim farkları altında takip edilmektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.4. Konsolidasyon esasları

- 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolar, 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolarda belirtilen esaslarla tutarlı olarak hazırlanan ana şirket olan Tüpraş'ın ve Bağlı Ortaklıklar'ının finansal tablolarını kapsamaktadır.
- 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla konsolidasyona tabi tutulan Bağlı Ortaklıklar ve İş Ortaklıklar'ının oy hakları ve etkin ortaklık payları 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolarda belirtilen oy hakları ve etkin ortaklık paylarından değişiklik göstermemiştir.

	31 Aralık 2018		31 Aralık 2017	
	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)
Bağlı Ortaklık				
Ditaş	79,98	79,98	79,98	79,98
Üsküdar	79,98	79,98	79,98	79,98
Damla	79,98	79,98	79,98	79,98
Beykoz	79,98	79,98	79,98	79,98
Kadıköy	79,98	79,98	79,98	79,98
Sarıyer	79,98	79,98	79,98	79,98
Kartal	79,98	79,98	79,98	79,98
Maltepe	79,98	79,98	79,98	79,98
Salacak	79,98	79,98	79,98	79,98
Karşıyaka	79,98	79,98	79,98	79,98
Bakırköy	79,98	79,98	79,98	79,98
Karaköy	79,98	79,98	79,98	79,98
Çengelköy	79,98	79,98	79,98	79,98
Pendik	79,98	79,98	79,98	79,98
Tuzla	79,98	79,98	79,98	79,98
Körfez ⁽¹⁾	100,00	100,00	100,00	100,00

⁽¹⁾ Körfez, 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla tam konsolidasyon kapsamına alınmıştır (Not 9).

- Bağlı Ortaklıklar'a ait finansal durum tabloları ve gelir tabloları tam konsolidasyon yöntemi kullanılarak konsolide edilmiş olup, Şirket'in sahip olduğu payların kayıtlı iştirak değeri, ilgili özkaynak ile karşılıklı olarak netleştirilmiştir. Şirket ile Bağlı Ortaklıklar arasındaki işlemler ve bakiyeler konsolidasyon kapsamında karşılıklı olarak silinmektedir. Şirket'in sahip olduğu bağlı ortaklık hisselerinin kayıtlı değerleri ve bu hisselerden kaynaklanan temettüler, ilgili özkaynak ve kapsamlı gelir tablosu hesaplarından netleştirilmiştir.
- İş ortaklıkları, Grup'un müşterek kontrolüne sahip olduğu işletmelerdir. Müşterek kontrol, bir anlaşma üzerindeki kontrolün sözleşmeye dayalı olarak paylaşılmasıdır. Bu kontrol, ilgili faaliyetlere ilişkin kararların kontrolü paylaşan tarafların oy birliği ile mutabakatını gerektirdiği durumda vardır. Özkaynak yöntemine göre, iş ortaklıkları başlangıçta elde etme maliyeti ile muhasebeleştirilir. Edinme tarihinden sonra ise, yatırımcının yatırım yapılan işletmenin kar veya zararındaki payı yatırımın defter değeri artırılarak ya da azaltılarak kar veya zarar tablosuna yansıtılır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.4. Konsolidasyon esasları (Devamı)

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla özkaynaktan pay alma yöntemine göre muhasebeleştirilen iş ortaklıklarının oranları gösterilmiştir:

	31 Aralık 2018		31 Aralık 2017	
	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)
Özkaynaktan pay alma yöntemi kullanılarak değerlendirilen iş ortaklıkları				
Opet	50,00	40,00	50,00	40,00
Opet International Limited ^(*)	50,00	40,00	50,00	40,00
Opet Trade B.V. ^(*)	50,00	40,00	50,00	40,00
Tasfiye halinde Opet Trade Singapore ^(*) ^(**)	50,00	40,00	50,00	40,00
THY Opet Havacılık Yakıtları A.Ş. ^(*)	25,00	20,00	25,00	20,00
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. ^(*)	25,00	20,00	25,00	20,00
Op Ay Akaryakıt Ticaret Ltd. Şti. ^(*)	25,00	20,00	25,00	20,00
Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Tic. A.Ş. ^(*)	16,65	13,32	16,65	13,32
Nemrut Liman ve Boru İşl. Nak. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti. ^(*)	12,50	10,00	12,50	10,00
Opet Aygaz Gayrimenkul A.Ş. ^(*)	25,00	20,00	25,00	20,00

^(*) İlgili şirketler Opet'in finansal tablolarında konsolidasyon kapsamına alınmaktadır veya özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilmektedir.

^(**) 15 Temmuz 2015 tarihinden itibaren faaliyetlerini durdurmuştur.

- Grup'un toplam oy haklarının %20'nin altında olduğu veya %20'nin üzerinde olmakla birlikte Grup'un önemli bir etkiye sahip olmadığı veya konsolide finansal tablolar açısından önemlilik teşkil etmeyen, teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen satılmaya hazır finansal varlıklar gerçeğe uygun değerleriyle, gerçeğe uygun değerleri güvenilir bir şekilde belirlenemeyen satılmaya hazır finansal varlıklar maliyet bedelleri üzerinden, varsa, değer kaybı ile ilgili karşılık düşüldükten sonra konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır (Not 9).
- Bağlı Ortaklıkların net varlıklarında ve faaliyet sonuçlarında ana ortaklık dışı paya sahip hissedarların payları, konsolide finansal durum tablosu ve kapsamlı gelir tablosunda ana ortaklık dışı pay olarak gösterilmiştir.

2.2. Muhasebe politikalarında değişiklikler

2.2.1 Karşılaştırmalı bilgiler

Finansal durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Grup'un konsolide finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı hazırlanmaktadır.

Grup, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla konsolide finansal durum tablosunu 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla hazırlanmış konsolide finansal durum tablosu ile 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide kapsamlı gelir tablosunu, nakit akış tablosunu ve özkaynak değişim tablosunu ise 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolar ile karşılaştırmalı olarak düzenlemiştir.

2.2.2 Netleştirme/Mahsup

Finansal varlık ve yükümlülükler, gerekli kanuni hak olması, söz konusu varlık ve yükümlülükleri net olarak değerlendirmeye niyet olması veya varlıkların elde edilmesi ile yükümlülüklerin yerine getirilmesinin eş zamanlı olduğu durumlarda net olarak gösterilirler.

2.2.3 Faaliyetlerin mevsimselliği

Grup'un faaliyet gösterdiği petrol sektörünün dinamiklerine bağlı olarak, finansal tabloları önemli ölçüde etkileyecek mevsimsellik etkisi bulunmamaktadır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti

Konsolide finansal tabloların hazırlanmasında izlenen önemli muhasebe politikaları aşağıda özetlenmiştir:

Finansal varlıklar ve yükümlülükler

Sınıflandırma ve Ölçüm

Grup, finansal varlıklarını itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen, gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar ve gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelirler altında muhasebeleştirilen finansal varlıklar olarak üç sınıfta muhasebeleştirmektedir. Sınıflandırma, finansal varlıkların ve yükümlülüklerin yönetimi için işletmenin kullandığı iş modeli ve finansal varlığın/borcun sözleşmeye bağlı nakit akışlarının özellikleri esas alınarak yapılmaktadır. Grup, finansal varlıklarının ve yükümlülüklerinin sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte yapmaktadır.

TFRS 9 kapsamında finansal varlık ve yükümlülüklerin sınıflandırmasına ilişkin değişiklikler aşağıda özetlenmiştir. Söz konusu sınıflama farklılıklarının, finansal varlıkların ve yükümlülüklerin ölçümüne ilişkin bir etkisi bulunmamaktadır:

	TMS 39'a göre	TFRS 9'a göre
Finansal varlıklar	önceki sınıflandırma	yeni sınıflandırma
Nakit ve nakit benzerleri	Krediler ve alacaklar	İtfa edilmiş maliyet
Ticari alacaklar	Krediler ve alacaklar	İtfa edilmiş maliyet
Türev araçlar	Gerçeğe uygun değer değişimi kar zarara yansıtılan	Gerçeğe uygun değer değişimi kar zarara yansıtılan
Türev araçlar	Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelir/gidere yansıtılan	Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelir/gidere yansıtılan
	TMS 39'a göre	TFRS 9'a göre
Finansal yükümlülükler	önceki sınıflandırma	yeni sınıflandırma
Türev araçlar	Gerçeğe uygun değer değişimi kar zarara yansıtılan	Gerçeğe uygun değer değişimi kar zarara yansıtılan
Türev araçlar	Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelir/gidere yansıtılan	Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelir/gidere yansıtılan
Borçlanmalar	İtfa edilmiş maliyet	İtfa edilmiş maliyet
Ticari borçlar	İtfa edilmiş maliyet	İtfa edilmiş maliyet

İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar ve yükümlülükler

Sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sözleşme şartlarında belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarının bulunduğu, aktif bir piyasada işlem görmeyen ve türev araç olmayan finansal varlıklardır. Grup'un itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen finansal varlıkları, "nakit ve nakit benzerleri" ve "ticari alacaklar" kalemlerini içermektedir. İlgili varlıklar, finansal tablolara ilk kayda alımlarında gerçeğe uygun değerleri ile; sonraki muhasebeleştirmelerde ise etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedelleri üzerinden ölçülmektedir. İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve türev olmayan finansal varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

• Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzeri değerler, bankalarda tutulan mevduatları, vadeleri 3 ay veya daha kısa olan diğer likit yatırımları ve Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğince bankalarda tutulan gelir payı tutarlarını içerir (Not 4). Konsolide nakit akış raporlamasında kullanılan nakit ve nakit benzerleri, tahakkuk eden faiz geliri ve bloke mevduatlar (gelir payı) hariç 3 aydan kısa vadeli nakit ve nakit benzerlerini içermektedir. Grup'un nakit ve nakit benzerleri kredi riski modeli içerisinde değerlendirilmekte ve beklenen bir kredi riski bulunmadığından konsolide bilançoya maliyet değerleri ile yansıtılmaktadır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

• Ticari alacaklar

Grup'un doğrudan bir borçluya mal veya hizmet tedariki ile oluşan vadeli satışlarından kaynaklanan ticari alacaklar, etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyetleri üzerinden değerlendirilmiştir. Grup'un ödenmesi gereken meblağları tahsil edemeyecek olduğunu gösteren bir durumun söz konusu olması halinde ticari alacaklar için bir değer düşüklüğü karşılığı oluşturulur. Söz konusu bu karşılığın tutarı, alacağın kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve güvencelerden tahsil edilebilecek meblağlar da dahil olmak üzere tüm nakit akışlarının oluşan ticari alacağın orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilen değeridir. Değer düşüklüğü tutarı, kaydedilmesinden sonra oluşacak bir durum dolayısıyla azalır, söz konusu tutar cari dönemde diğer gelirlere yansıtılır (Not 6).

Grup, konsolide finansal tablolarında itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen ve önemli bir finansman bileşeni içermeyen (1 yıldan kısa vadeli olan) ticari alacaklarının değer düşüklüğü hesaplamaları kapsamında TFRS 9 standardında tanımlanan "basitleştirilmiş yaklaşımı" uygulamayı tercih etmiştir. Söz konusu yaklaşım ile Grup, ticari alacakların belirli sebeplerle değer düşüklüğüne uğramadığı durumlarda (gerçekleşmiş değer düşüklüğü zararları haricinde), ticari alacaklara ilişkin zarar karşılıklarını "ömür boyu beklenen kredi zararlarına" eşit bir tutardan ölçmektedir. Grup, ticari alacaklara ilişkin beklenen kredi zararlarının ölçümünde bir karşılık matrisi kullanmaktadır. İlgili matriste ticari alacakların vadelerinin aşıldığı gün sayısına bağlı olarak belirli karşılık oranları hesaplanmakta ve söz konusu oranlar her raporlama döneminde gözden geçirilerek, gerektiği durumlarda, revize edilmektedir. Beklenen kredi zarar karşılıklarındaki değişim konsolide gelir tablosunda önemlilik arz etmemesi sebebiyle muhasebeleştirilmemektedir. Her raporlama döneminde hesaplama yapılarak tekrar değerlendirilmektedir.

Grup, alacaklarının bir kısmını faktoring yoluyla tahsil etmektedir. Faktoring işlemine konu olan alacaklardan, faktoring şirketinin tahsilat riskini üstlendiği tutarlar ilgili alacak hesaplarından düşülmektedir. Faktoring işlemine konu olan ticari alacakların faktör edilme (satış) tarihleri ile vadeleri arasındaki sürenin önemsiz olması sebebiyle, söz konusu ticari alacaklara ilişkin iş modeli değiştirilmemiş olup itfa edilmiş maliyeti üzerinden muhasebeleştirilmiştir.

• Ticari borçlar

Ticari borçlar, gerçeğe uygun değerleriyle deftere alınır ve müteakip dönemlerde etkin faiz oranı kullanılarak iskonto edilmiş değerleri ile muhasebeleştirilir.

Gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar ve yükümlülükler

Grup'un gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan finansal varlıkları, riskten korunma muhasebesine konu olmayan türev araçlar kalemlerini içermektedir. Türev araçlar ilk olarak sözleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerini yansıtan elde etme maliyeti üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değer ile değerlendirilmektedir. Söz konusu varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir. Gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan türev araçları, vadeli döviz alım-satım ve vadeli mal alım-satım işlemlerini içermektedir. Türev araçlar gerçeğe uygun değerinin pozitif veya negatif olmasına göre, bilançoda sırasıyla varlık ve yükümlülük olarak kaydedilmektedir (Not 20).

Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelirler altında muhasebeleştirilen finansal varlıklar ve yükümlülükler

Grup'un gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelirler altında muhasebeleştirilen finansal varlıkları, riskten korunma muhasebesine konu olan türev araçlar kalemlerini içermektedir. Türev araçlar ilk olarak sözleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerini yansıtan elde etme maliyeti üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değer ile değerlendirilmektedir. Söz konusu varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide kapsamlı gelir tablosunda nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gelir/gider olarak muhasebeleştirilmektedir. Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelirler altında muhasebeleştirilen türev araçlar, vadeli mal alım-satım işlemlerini, vadeli faiz oranı takası işlemlerini ve çapraz döviz takası işlemlerini içermektedir. Türev araçlar gerçeğe uygun değerinin pozitif veya negatif olmasına göre, bilançoda sırasıyla varlık ve yükümlülük olarak kaydedilmektedir (Not 20).

• Nakit akış riskinden korunma işlemleri

Grup, türev sözleşmesi yapıldığı tarihte, kayıtlı bir varlığın veya yükümlülüğün veya belirli bir riskle ilişkisi kurulabilen ve gerçekleşmesi muhtemel olan işlemlerin nakit akışlarında belirli bir riskten kaynaklanan ve kar/zararı etkileyebilecek değişimlere karşı korunmayı sağlayan işlemleri nakit akış riskinden korunma olarak belirlemektedir.

Grup, etkin olarak nitelendirilen nakit akış finansal riskten korunma işlemlerine ilişkin kazanç ve kayıplarını özkaynaklarda "riskten korunma kazanç/(kayıplar)" olarak göstermektedir. Etkin olmayan kısım ise dönem karında kar veya zarar olarak tanımlanır. Finansal riskten korunma taahhüdün veya gelecekteki muhtemel işlemin bir varlık veya yükümlülük haline gelmesi durumunda özkaynak kalemleri arasında izlenen bu işlemlerle ilgili kazanç ya da kayıplar bu kalemlerden alınarak söz konusu varlık veya yükümlülüğün elde etme maliyetine veya defter değerine dahil edilmektedir. Aksi durumda, özkaynak kalemleri altında muhasebeleştirilmiş tutarlar, finansal riskten korunma gelecekteki muhtemel işlemin gelir tablosunu etkilediği dönemde gelir tablosuna transfer edilerek kar veya zarar olarak yansıtılır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Gelecekte gerçekleşmesi muhtemel işlemin, gerçekleşmesi artık beklenmiyorsa, önceden özkaynaklar altında muhasebeleştirilen birikmiş kazanç ve kayıplar gelir tablosuna transfer edilir. Finansal riskten korunma aracının, yerine belgelenmiş finansal riskten korunma stratejisine uygun olarak başka bir araç tanımlanmadan veya uzatılmadan, vadesinin dolması, satılması, sona erdirilmesi veya kullanılması veya finansal riskten korunma tanımının iptal edilmesi durumunda, önceden diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilmiş kazanç ve kayıplar, kesin taahhüt veya tahmini işlem gelir tablosunu etkileyene kadar özkaynaklar altında sınıflandırılmaya devam eder.

Finansal varlık ve yükümlülüklerin kayda alınması ve çıkarılması

Bütün finansal varlık alım ve satımları işlem tarihinde, yani Grup'un varlığı almayı veya satmayı taahhüt ettiği tarihte kayıtlara yansıtılır. Söz konusu alım ve satımlar genellikle piyasada oluşan genel teamül ve düzenlemelerle belirlenen zaman dilimi içerisinde finansal varlığın teslimini gerektiren alım satımlardır. Bir finansal varlık (ya da finansal varlığın veya benzer finansal varlıklardan oluşan grubun bir kısmı);

- Varlıktan nakit akımı elde etme hakkına ilişkin sürenin bitmiş olması durumunda;
- Grup'un varlıktan nakit akımı elde etme hakkı olmakla birlikte, üçüncü kişilere direkt devretme zorunluluğu olan bir anlaşma kapsamında çok fazla zaman geçirmeden tamamını ödeme yükümlülüğü olması durumunda;
- Grup'un finansal varlıktan nakit akımlarını elde etme hakkını devretmesi ve (a) varlık ile ilgili tüm risk veya ödüllerin devredilmiş veya (b) tüm hak ya da ödüllerin transfer edilmemiş olmasına rağmen, varlık üzerindeki tüm kontrolleri transfer etmiş olması durumunda kayıtlardan çıkarılır.

Grup'un varlıktan nakit akımı elde etmesi hakkını devretmesi bununla birlikte tüm risk ya da menfaatlerin transfer edilmemesi veya üzerindeki kontrolü devretmemesi durumunda, varlık, Grup'un varlık ile devam eden ilişkisine bağlı olarak konsolide finansal tablolarda taşınır.

Finansal yükümlülükler, bu yükümlülüklerden doğan borçların ortadan kalkması, iptal edilmesi ve süresinin dolması durumlarında kayıtlardan çıkartılır.

İlişkili taraflar

Konsolide finansal tabloların amacı doğrultusunda, ortaklar, üst düzey yönetim personeli ve Yönetim Kurulu üyeleri, aileleri ve onlar tarafından kontrol edilen veya onlara bağlı şirketler, iştirak ve ortaklıklar ile Koç Topluluğu şirketleri ilişkili taraflar olarak kabul edilmişlerdir (Not 31).

Stoklar

Stoklar, net gerçekleşebilir değer ya da elde etme bedelinden düşük olanı ile değerlenir. Stokların maliyeti tüm satın alma maliyetlerini, dönüştürme maliyetlerini ve stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katılan diğer maliyetleri içerir. Grup, stoklarını ağırlıklı ortalama maliyet yöntemine göre değerlemektedir. Üretim sürecinde aynı hammadde girdisinden birden fazla ürün elde edildiğinden her bir ürünün üretim maliyeti ayrı olarak belirlenmemektedir. Şirket, üretim maliyetlerini rasyonel ve tutarlı bir şekilde dağıtabilmek için, üretim tamamlanma aşamasında üretim maliyetlerini, ürünler arasında her bir ürünün nispi satış değerlerini esas alarak dağıtmaktadır. Net gerçekleşebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini satış maliyeti toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır (Not 8).

Yedek parça ve malzemeler

Yedek parça ve malzemeler net gerçekleşebilir değer ya da elde etme bedelinden düşük olanı ile değerlenir. Yedek parça ve malzemelerin maliyeti tüm satın alma maliyetlerini ve yedek parçaların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katılan diğer maliyetleri içerir. Grup, yedek parça ve malzemelerini ağırlıklı ortalama maliyet yöntemine göre değerlemektedir. Grup, beklenen kullanım süresi içerisinde kullanılmayan ve yakın bir gelecekte kullanılmasını öngörmediği yedek parça ve malzemeler için değer düşüklüğü karşılığı ayırmaktadır (Not 15).

Maddi duran varlıklar

Maddi duran varlıklar, elde etme maliyetinden birikmiş amortismanın düşülmesi ile bulunan net değerleri ile gösterilmektedir. Tarihi değerler, maddi duran varlığın iktisabı ile direkt olarak ilgili olan maliyetleri içermektedir. İktisap tarihinden sonraki maliyetler, sadece varlıkla ilgili gelecekteki ekonomik faydanın Grup'a akışının muhtemel olduğu ve varlığın maliyetinin güvenilir olarak ölçülebildiği durumlarda varlığın defter değerine ilave edilir veya ayrı bir varlık olarak kaydedilir. Diğer tüm bakım onarım giderleri ilgili döneme ait kapsamlı gelir tablosunda giderleştirilir. Amortisman, maddi duran varlıkların brüt defter değerleri üzerinden faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak ayrılmaktadır (Not 12).

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Grup'un sahip olduğu maddi duran varlıkların tahmin edilen faydalı ömürleri aşağıda belirtilmiştir:

	Faydalı ömür
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	3-50 yıl
Binalar	5-50 yıl
Makina tesis ve cihazlar	3-35 yıl
Taşıt araçları	4-20 yıl
Döşeme ve demirbaşlar	2-50 yıl

Arazi ve arsalar, sınırsız ömürleri olması sebebiyle amortismanına tabi değildir.

Bir varlığın kayıtlı değeri, varlığın geri kazanılabilir değerinden daha yüksekse, kayıtlı değer derhal geri kazanılabilir değerine indirilir. Geri kazanılabilir değer, ilgili varlığın net satış fiyatı ya da kullanımdaki değerinin yüksek olanıdır. Net satış fiyatı, varlığın gerçeğe uygun değerinden satışı gerçekleştirmek için katlanılacak maliyetlerin düşülmesi suretiyle tespit edilir. Kullanımdaki değer ise ilgili varlığın kullanılmasına devam edilmesi suretiyle gelecekte elde edilecek tahmini nakit akımlarının konsolide bilanço tarihi itibarıyla indirgenmiş tutarlarına artık değerlerinin eklenmesi ile tespit edilir.

Maddi duran varlıkların satışı dolayısıyla oluşan kar ve zararlar diğer faaliyet gelirleri ve giderleri hesaplarına dahil edilirler.

Maddi olmayan duran varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar, haklar ve yazılımları ve geliştirme giderlerini içermektedir (Not 13).

a) Haklar ve yazılımlar

Haklar ve yazılımlar, iktisap maliyeti üzerinden kaydedilir ve iktisap edildikleri tarihten sonra 5 yılı geçmeyen bir süre için tahmini faydalı ömürleri üzerinden doğrusal amortisman yöntemi ile amortismanına tabi tutulur.

b) Geliştirme giderleri

Geliştirme giderlerine ilişkin muhasebe politikası Araştırma ve Geliştirme Giderleri kısmında açıklanmıştır.

Yatırım amaçlı gayrimenkuller

Mal ve hizmetlerin üretiminde kullanılmak veya idari maksatlarla veya işlerin normal seyri esnasında satılmak yerine, kira elde etmek veya değer kazanması amacıyla veya her ikisi için elde tutulan arsalar "yatırım amaçlı gayrimenkuller" olarak sınıflandırılır ve maliyet yöntemine göre maliyet değerleri ile gösterilir.

Yatırım amaçlı gayrimenkuller olası bir değer düşüklüğünün tespiti amacıyla incelenir ve bu inceleme sonunda yatırım amaçlı gayrimenkullerin kayıtlı değeri, geri kazanılabilir değerinden fazla ise karşılık ayrılmak suretiyle geri kazanılabilir değerine indirilir. Geri kazanılabilir değer, ilgili yatırım amaçlı gayrimenkulün mevcut kullanımından gelecek net nakit akımları ile satış maliyeti düşülmüş gerçeğe uygun değerden yüksek olanı olarak kabul edilir (Not 11).

Varlıklarda değer düşüklüğü

Grup, şerefiye dışındaki tüm maddi ve maddi olmayan duran varlıkları için, her bilanço tarihinde söz konusu varlığa ilişkin değer düşüklüğü olduğuna dair herhangi bir gösterge olup olmadığını değerlendirir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, o varlığın taşınmakta olan değeri, kullanım veya satış yoluyla elde edilecek olan tutarlardan yüksek olanı ifade eden net gerçekleştirilebilir değer ile karşılaştırılır. Eğer söz konusu varlığın veya o varlığın ait olduğu nakit üreten herhangi bir birimin kayıtlı değeri, kullanım veya satış yoluyla geri kazanılacak tutardan yüksekse, değer düşüklüğü meydana gelmiştir. Bu durumda oluşan değer düşüklüğü zararları konsolide kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Değer düşüklüğünün iptali nedeniyle varlığın (veya nakit üreten birimin) kayıtlı değerinde meydana gelen artış, önceki yıllarda değer düşüklüğünün konsolide finansal tablolara alınmamış olması halinde oluşacak olan defter değerini (amortismanına tabi tutulduktan sonra kalan net tutar) aşmamalıdır. Değer düşüklüğünün iptali konsolide kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Şerefiyenin net kayıtlı değeri yıllık olarak gözden geçirilmekte ve gerekli görüldüğü durumlarda daimi değer kaybı göz önüne alınarak düzeltmeye tabi tutulmaktadır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Borçlanma maliyeti

Banka kredileri alındıkları tarihlerde işlem maliyetleri düşürülmüş gerçeğe uygun değerleri üzerinden kayda alınır. Müteakip dönemlerde etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedelleriyle değerlendirir ve işlem masrafları düşüldükten sonra kalan tutar ile iskonto edilmiş maliyet değeri arasındaki fark, konsolide kapsamlı gelir tablosuna kredi dönemi süresince finansman maliyeti olarak yansıtılır.

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar söz konusu olduğunda satın alınması, yapımı veya üretimi ile ilişki kurulabilen borçlanma maliyetleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar varlığın maliyetine dahil edilmektedir.

Diğer tüm borçlanma maliyetleri, oluştukları dönemlerde konsolide kapsamlı gelir tablosuna kaydedilmektedir.

Faaliyet kiralamaları

Grup - kiracı olarak

Operasyonel kiralama

Mülkiyete ait risk ve getirilerin önemli bir kısmının kiralayana ait olduğu kiralama işlemi, işletme kiralaması olarak sınıflandırılır. İşletme kiralaları olarak yapılan ödemeler, kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile konsolide kapsamlı gelir tablosuna gider olarak kaydedilir.

Grup - kiralyan olarak

Operasyonel kiralama

Operasyonel kiralama, kiralanın varlıklar, konsolide bilançoda maddi duran varlıklar altında sınıflandırılır ve elde edilen kira gelirleri kiralama dönemi süresince, eşit tutarlarda konsolide kapsamlı gelir tablosuna yansıtılır. Kira geliri kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile konsolide kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Ertelenmiş vergiler

Ertelenmiş vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin konsolide finansal tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi, varlıkların oluştuğu veya yükümlülüklerin yerine getirildiği dönemde geçerli olması beklenen vergi oranları üzerinden hesaplanır ve gelir tablosuna gider veya gelir olarak kaydedilir. Bununla birlikte, ertelenen vergi, aynı veya farklı bir dönemde doğrudan öz sermaye ile ilişkilendirilen varlıklarla ilgili ise doğrudan öz sermaye hesap grubuyla ilişkilendirilir.

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilir.

İndirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan devlet teşvikleri TMS-12 Gelir Vergileri standardı kapsamında değerlendirilerek; hak kazanılan vergi avantajı tutarı üzerinden, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu avantajdan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla, ertelenen vergi varlığı muhasebeleştirilmektedir.

Aynı ülkenin vergi mevzuatına tabi olmak şartıyla ve cari vergi varlıklarının cari vergi yükümlülüklerinden mahsup edilmesi konusunda yasal olarak uygulanabilir bir hakkın bulunması durumunda ertelenmiş vergi varlıkları ve ertelenmiş vergi yükümlülükleri, karşılıklı olarak birbirinden mahsup edilir. Ertelenmiş vergi varlık veya yükümlülükleri konsolide finansal tablolarda uzun vadeli olarak sınıflandırılmıştır (Not 29).

Kıdem tazminatı karşılığı

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar

a) Kıdem tazminatı karşılığı:

Kıdem tazminatı karşılığı, Grup çalışanlarının İş Kanunu uyarınca emekliye ayrılmasından doğacak gelecekteki olası yükümlülüklerin tahmini toplam karşılığının bilanço tarihindeki indirgenmiş değerini ifade eder.

TMS 19, "Çalışanlara Sağlanan Faydalar" standardı, kıdem tazminatı karşılığının hesaplanması kapsamında, aktüeryal varsayımlar (net iskonto oranı, emekli olma olasılığına ilişkin kullanılan devir hızı oranı vb.) yapılmasını gerektirmektedir. Aktüeryal varsayımlar ile gerçekleşen arasındaki fark düzeltmeleri ve aktüeryal varsayımlardaki değişikliklerin etkileri, aktüeryal kazanç / kayıpları oluşturmaktadır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Kıdem tazminatı karşılığı (Devamı)

1 Ocak 2013 tarihinden önce yürürlükte olan TMS 19 "Çalışanlara Sağlanan Faydalar" standardı uyarınca aktüeryal kazanç / kayıplar gelir tablosunda muhasebeleştirilmekte iken; 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren yürürlüğe giren değişiklik ile söz konusu aktüeryal kazanç / kayıpların diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilmesi zorunluluğu getirilmiştir.

b) Tanımlanan katkı planları:

Grup çalışanları adına sosyal güvenlik kurumlarına belirlenmiş tutarlarda katkı payı ödemek zorundadır. Grup'un ödemekte olduğu katkı payı dışında, yapmak zorunda olduğu başka bir ödeme mecburiyeti yoktur. Bu primler tahakkuk ettikleri dönemde personel giderlerine yansıtılmaktadır.

ç) İzin hakları:

Kullanılmamış izin haklarından doğan yükümlülükler, hak kazanıldıkları dönemlerde tahakkuk edilir.

d) Kıdeme teşvik primi karşılığı:

Grup'un belli bir kıdemin üzerindeki çalışanlarına ödenen "Kıdeme Teşvik Primi" adı altında sağladığı bir fayda bulunmaktadır. Konsolide finansal tablolarda tahakkuk etmiş olan kıdeme teşvik primi karşılığı, gelecekteki olası yükümlülüklerin tahmini toplam karşılığının şimdiki zamana indirgenmiş değerini ifade eder (Not 17).

Dövizli işlemler

Yıl içinde gerçekleşen dövizli işlemler, işlem tarihlerinde geçerli olan döviz kurları üzerinden çevrilmiştir. Döviz dayalı parasal varlık ve yükümlülükler, dönem sonunda geçerli olan döviz kurları üzerinden Türk Lirası'na çevrilmiştir. Döviz dayalı parasal varlık ve yükümlülüklerin çevrimlerinden doğan kur farkı geliri veya zararları aktifleştirilen borçlanma maliyetlerinden kaynaklanan kur farkları dışında konsolide kapsamlı gelir tablosuna yansıtılır.

Hasılatın muhasebeleştirilmesi

Grup, TFRS 15 "Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat Standardı" doğrultusunda aşağıda yer alan beş aşamalı model kapsamında hasılatı konsolide finansal tablolarında muhasebeleştirilmektedir.

- Müşteriler ile yapılan sözleşmelerin tanımlanması
- Sözleşmelerdeki edim yükümlülüklerinin tanımlanması
- Sözleşmelerdeki işlem bedelinin belirlenmesi
- İşlem bedelinin edim yükümlülüklerine dağıtılması
- Hasılatın muhasebeleştirilmesi

Grup, müşterilerle yapılan her bir sözleşmede taahhüt ettiği mal veya hizmetleri değerlendirerek, söz konusu mal veya hizmetleri devretmeye yönelik verdiği her bir taahhüdü ayrı bir edim yükümlülüğü olarak belirlemektedir.

Her bir edim yükümlülüğü için, edim yükümlülüğünün zamana yayılı olarak mı yoksa belirli bir anda mı yerine getirileceği sözleşme başlangıcında belirlenir. Grup, bir mal veya hizmetin kontrolünü zamanla devreder ve dolayısıyla ilgili satışlara ilişkin edim yükümlülüklerini zamana yayılı olarak yerine getirirse, söz konusu edim yükümlülüklerinin tamamen yerine getirilmesine yönelik ilerlemeyi ölçerek hasılatı zamana yayılı olarak konsolide finansal tablolara alır.

Grup, taahhüt edilmiş bir mal veya hizmeti müşterisine devrederek edim yükümlülüğünü yerine getirdiğinde veya getirdikçe, bu edim yükümlülüğüne tekabül eden işlem bedelini hasılat olarak konsolide finansal tablolara kaydeder. Mal veya hizmetlerin kontrolü müşterilerin eline geçtiğinde (veya geçtikçe) mal veya hizmet devredilmiş olur.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Hasılatın muhasebeleştirilmesi (Devamı)

Grup, satışı yapılan mal veya hizmetin kontrolünün müşteriye devrini değerlendirirken,

- a) Grup'un mal veya hizmete ilişkin tahsil hakkına sahipliği,
- b) müşterinin mal veya hizmetin yasal mülkiyetine sahipliği,
- c) mal veya hizmetin zilyetliğinin devri,
- d) müşterinin mal veya hizmetin mülkiyetine sahip olmaktan doğan önemli risk ve getirilere sahipliği,
- e) müşterinin mal veya hizmeti kabul etmesi koşullarını dikkate alır.

Grup, sözleşmenin başlangıcında, müşteriye taahhüt ettiği mal veya hizmetin devir tarihi ile müşterinin bu mal veya hizmetin bedelini ödediği tarih arasında geçen sürenin bir yıl veya daha az olacağını öngörmesi durumunda, taahhüt edilen bedelde önemli bir finansman bileşeninin etkisi için düzeltme yapmamaktadır. Diğer taraftan, hasılatın içerisinde önemli bir finansman unsuru bulunması durumunda, hasılat değeri gelecekte oluşacak tahsilatların, finansman unsuru içerisinde yer alan faiz oranı ile indirgenmesi ile tespit edilir. Fark, tahakkuk esasına göre esas faaliyetlerden diğer gelirler olarak ilgili dönemlere kaydedilir.

Karşılıklar

Grup'un geçmişteki işlemlerinin sonucunda mevcut hukuki veya geçerli bir yükümlülüğünün bulunması ve yükümlülüğün yerine getirilmesi için kaynakların dışı akmasının gerekli olabileceği ve tutar için güvenilir bir tahminin yapılabileceği durumlarda karşılıklar oluşturulur. Karşılıklar, konsolide bilanço tarihi itibarıyla yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın Grup yönetimi tarafından yapılan en iyi tahmine göre hesaplanır ve etkisinin önemli olduğu durumlarda konsolide bilanço tarihindeki değerine indirgenmesi için iskonto edilir.

Taahhütler, koşullu varlıklar ve yükümlülükler

Geçmiş olaylardan kaynaklanan ve mevcudiyeti işletmenin tam olarak kontrolünde bulunmayan gelecekteki bir veya daha fazla kesin olmayan olayın gerçekleşip gerçekleşmemesi ile teyit edilebilecek muhtemel yükümlülükler ve varlıklar konsolide finansal tablolara alınmamakta ve koşullu yükümlülükler ve varlıklar olarak değerlendirilmektedir (Not 22).

Temettü

Grup, temettü gelirlerini ilgili temettüyü alma hakkı olduğu tarihte konsolide finansal tablolara yansıtmaktadır. Temettü borçları, kar dağıtımının bir unsuru olarak beyan edildiği dönemde yükümlülük olarak konsolide finansal tablolara yansıtılır.

Hisse başına kazanç

Konsolide kapsamlı gelir tablosunda belirtilen hisse başına kazanç, net karın, dönem boyunca mevcut bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesi ile tespit edilir.

Türkiye'de şirketler mevcut hissedarlarına birikmiş karlardan ve özkaynak enflasyon düzeltmesi farkları hesabından hisseleri oranında hisse dağıtarak ("Bedelsiz Hisseler") sermayelerini arttırabilir. Hisse başına kar hesaplanırken bu bedelsiz hisse ihracı çıkarılmış hisseler olarak sayılır. Dolayısıyla hisse başına kar hesaplamasında kullanılan ağırlıklı hisse adedi ortalaması, hisselerin bedelsiz olarak çıkarılmasını geriye dönük olarak uygulamak suretiyle elde edilir.

Bölgümlere göre raporlama

TFRS 11, "Müşterek Anlaşmalar" standardı, iş ortaklıklarını konsolide finansal tablolarda özkaynak yönetimine göre muhasebeleştirmeyi zorunlu kılmıştır. Bu değışiklik Grup tarafından geriye dönük olarak uygulanmıştır. Bu kapsamda Opet bağıli ortaklıkları ve müşterek yönetime tabi ortaklıkları özkaynak metodu ile değeri lenmiş olup, akaryakıt dağıtım bölümlü, bölümlere göre raporlama kapsamından çıkarılmıştır. Konsolidasyon kapsamında sadece rafinaj bölümlü kalmış olması sebebiyle 1 Ocak 2013 tarihinden başlamak üzere bölümlere göre raporlama yapılmamaktadır.

Nakit akış tablosu

Nakit akış tablosunda, döneme ilişkin nakit akım tabloları işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır.

İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları Grup'un faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarını gösterir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Yatırım faaliyetleri ile ilgili nakit akışları, Grup'un yatırım faaliyetlerinde (sabit yatırımlar ve finansal yatırımlar) kullandığı ve elde ettiği nakit akışlarını gösterir.

Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışları, Grup'un finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir.

Araştırma ve geliştirme giderleri

Araştırma masrafları, oluştuğu dönem içerisinde kapsamlı gelir tablosuna kaydedilir.

Geliştirme faaliyetleri (ya da Grup içi bir projenin gelişim aşaması) sonucu ortaya çıkan işletme içi yaratılan maddi olmayan duran varlıklar yalnızca aşağıda belirtilen şartların tamamı karşılandığında kayda alınırlar:

- duran varlığın kullanıma hazır ya da satılmaya hazır hale getirilebilmesi için tamamlanmasının teknik anlamda mümkün olması,
- duran varlığı tamamlama, kullanma veya satma niyetinin olması,
- duran varlığın kullanılabilir veya satılabilir olması,
- varlığın ne şekilde ileriye dönük olası bir ekonomik fayda sağlayacağını belli olması,
- duran varlığın gelişimini tamamlamak, söz konusu varlığı kullanmak ya da satmak için uygun teknik, finansal ve başka kaynakların olması ve
- varlığın geliştirme maliyetinin, geliştirme sürecinde güvenilir bir şekilde ölçülebilir olması.

Diğer geliştirme giderleri gerçekleştiğinde gider olarak kaydedilmektedir. Önceki dönemde gider kaydedilen geliştirme gideri sonraki dönemde aktifleştirilemez.

Devlet teşvik ve yardımları

Devlet teşvikleri ile birlikte yatırım, araştırma ve geliştirme teşvikleri; Grup'un teşvik talepleri ile ilgili olarak yetkililer tarafından onaylandığı zaman tahakkuk esasına göre gerçeğe uygun değer ile muhasebeleştirilir.

Yatırım indirimi istisnası kapsamında indirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan devlet teşvikleri TMS-12 Gelir Vergileri standardı kapsamında değerlendirilmektedir.

İşletme birleşmeleri ve şerefiye

İşletme birleşmeleri, TFRS 3, "İşletme Birleşmeleri" kapsamında satın alma yöntemine göre muhasebeleştirilir. 1 Ocak 2011 tarihinden önceki işletme birleşmelerinde bir işletmenin satın alınması ile ilgili katlanılan satın alma maliyeti, iktisap edilen işletmenin satın alma tarihindeki tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerine dağıtılır. Satın alım maliyetinin iktisap edilen işletmenin tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerlerindeki iktisap edenin payını aşan kısmı şerefiye olarak konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilir. İşletme birleşmelerinde iktisap edilen işletmenin/şirketin finansal tablolarında yer almayan ancak şerefiyenin içerisinde ayrılabilme özelliğine sahip varlıklar, maddi olmayan duran varlıklar (marka değeri gibi) ve/veya şarta bağlı yükümlülükler gerçeğe uygun değerleri ile konsolide finansal tablolara yansıtılır. İşletme birleşmesi sırasında oluşan şerefiye amortismanına tabi tutulmaz, bunun yerine yılda bir kez veya şartların değer düşüklüğünü işaret ettiği durumlarda daha sık aralıklarla değer düşüklüğü tespit çalışmasına tabi tutulur.

İktisap edilen tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerindeki iktisap edenin payının işletme birleşmesi maliyetini aşması durumunda ise fark gelir olarak kaydedilir.

1 Ocak 2011 tarihinden sonra gerçekleşen işletme birleşmelerinde, 1 Ocak 2011 tarihi itibarıyla geçerli olan yeniden düzenlemiş TFRS 3 "İşletme Birleşmeleri" standardı uygulanmaktadır. Yeniden düzenlenmiş TFRS 3'ün temel farkı satın alma sırasında katlanılan bütün işlem maliyetlerinin kar/zararda muhasebeleştirilmesidir. 2018 yılı içerisinde gerçekleşen ve yeniden düzenlenmiş TFRS 3'ün uygulanmasını gerektiren bir işletme birleşmesi yoktur.

Şerefiye, değer düşüklüğü tespiti için nakit üreten birimlere dağıtılır. Dağıtım, şerefiyenin oluşmasına neden olan işletme birleşmesinden fayda elde etmesi beklenen nakit üreten bir ya da birden fazla birime yapılır. Grup, 28 Aralık 2006 tarihindeki Opet iktisabı nedeniyle Opet'in yurtiçindeki önemli pazar pozisyonu ve Tüpraş ile birlikteliğinin yaratacağı sinerjiyi, şerefiyenin oluşmasına ana sebep olarak değerlendirmektedir. Buna bağlı olarak Grup yönetimi, Opet, bağlı ortaklıkları ve müşterek yönetime tabi ortaklıklarını tek bir nakit üreten birim olarak değerlendirmektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 -Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.4. Muhasebe politikaları, muhasebe tahminlerinde değişiklikler ve hatalar

Yeni bir TMS/TFRS'nin ilk kez uygulanmasından kaynaklanan muhasebe politikası değişiklikleri, söz konusu TMS/TFRS'nin şayet varsa, geçiş hükümlerine uygun olarak geriye veya ileriye dönük olarak uygulanmaktadır. Herhangi bir geçiş hükmünün yer almadığı değişiklikler, muhasebe politikasında isteğe bağlı yapılan önemli değişiklikler veya tespit edilen muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanmakta ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenmektedir.

2.5. Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları

Varlık ve yükümlülüklerin kayıtlı değerleri üzerinde önemli etkisi olan muhasebe tahminleri aşağıdaki gibidir:

a) Ertelenmiş vergi varlığı

Ertelenmiş vergi varlığı gelecek yıllarda vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğunun tespiti halinde kayıtlara alınmaktadır. Vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğu durumlarda ertelenmiş vergi varlıkları, indirilebilir geçici farklar ve indirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan yatırım indirimleri nedeniyle hak kazanılan vergi avantajları üzerinden hesaplanmaktadır.

Grup, söz konusu yatırım indirimlerine ilişkin ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliğini, vergilendirilebilir kar tahminlerini içeren iş modellerini baz alarak değerlendirmektedir. Bu iş modelleri satış miktarları, satış fiyatları ve kur beklentileri gibi ileriye dönük yönetim tahminlerini içermektedir. Yatırım teşviklerinin ileriye dönük kullanımına ilişkin yapılan duyarlılık analizlerinin sonucunda, ilgili tahminlerde gerçekleşecek %10 oranında artış/azalışın, ilgili ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliğine herhangi bir etkisinin olmadığı sonucuna varılmıştır (Not 29).

b) Nakit akış riskinden korunma işlemleri

Not 32'de açıklandığı üzere, Grup, 982.082 bin ABD Doları tutarındaki yatırım kredilerini, gerçekleşme olasılığı yüksek ihracat gelirleri nedeniyle maruz kalınan ABD doları spot kur riskine karşı korunma aracı olarak kullanmakta ve bu kapsamda yapılan 'etkinlik testi' neticesinde nakit akış riskinden korunma muhasebesi uygulamaktadır. Söz konusu etkinlik testlerinde kullanılan ihracat gelirlerine ilişkin yapılan bütçe tahminlerinin temelinde satış miktarlarına ve fiyatlarına ilişkin önemli tahmin ve varsayımlar bulunmaktadır. Grup, etkinlik testine baz olan tahminlere ilişkin gerçekleştirmiş olduğu duyarlılık analizlerinin sonucunda, tahminlerde gerçekleşecek %10 oranında artış/azalışın, etkinlik testlerinin değerlendirilmesinde önemli bir etkisi olmadığı sonucuna varmıştır.

ç) Kıdem tazminatı karşılığı:

Kıdem tazminatı karşılığının hesaplamasında çalışan devir hızı, iskonto oranları ve maaş artışları gibi aktüeryal varsayımlar kullanılmaktadır. Hesaplamaya ilişkin detaylar çalışanlara sağlanan faydalar dipnotunda belirtilmiştir (Not 17).

d) Faydalı ömür:

Maddi varlıklar, yatırım amaçlı gayrimenkuller ve şerefiye haricindeki maddi olmayan varlıklar tahmini faydalı ömürleri boyunca itfaya tabi tutulmuştur. Yönetim tarafından belirlenen faydalı ömürler Not 2.3'de açıklanmıştır.

e) Şerefiye değer düşüklüğü tespit çalışmaları:

Grup, Opet alımından kaynaklanan şerefiyeyi Not 2.3'de belirtildiği üzere yılda bir kez veya şartların değer düşüklüğünü işaret ettiği durumlarda daha sık aralıklarla değer düşüklüğü tespit çalışmasına tabi tutmaktadır. Söz konusu nakit üreten birimin geri kazanılabilir değeri iskonto edilmiş nakit akış projeksiyonlarına göre tespit edilmiştir. Bu hesaplamalar belirli tahmin ve varsayımlar içermektedir. Grup, 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla yapmış olduğu değer düşüklüğü testleri sonucunda şerefiye tutarında herhangi bir değer düşüklüğü tespit etmemiştir. Grup'un finansal tablolarında şerefiye tutarı Opet iştirak değerinin üzerine sınıflandırılmıştır (Not 10).

NOT 3 - İşletme birleşmeleri

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıl içerisinde gerçekleşen herhangi bir işletme birleşmesi yoktur.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 4 - Nakit ve nakit benzerleri

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Bankalar		
Gelir payı (bloke)	1.425.142	1.198.211
Vadeli mevduat	4.551.877	7.568.764
Vadesiz mevduat	1.203	23.971
Vadeli mevduat faiz tahakkukları	4.606	11.123
Toplam	5.982.828	8.802.069

Gelir payı (bloke)

Şirket tarafından, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde belirlendiği üzere, müşterilerden alınan gelir payı bankalarda tutulmakta ve Şirket kayıtlarında bloke mevduat olarak değerlendirilmektedir. Gelir payları 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla devlet iç borçlanma senetleri faiz oranları ile vadeli mevduat olarak ve gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilmiştir (Not 15).

Vadeli mevduat ve diğer hazır değerler

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla vadeli mevduatların detayı aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2018

	Etkin faiz oranı (%)	1 aydan kısa	1 - 3 ay arası	Toplam
TL	23,91	149.375	-	149.375
ABD Doları	4,68	2.635.014	107.196	2.742.210
Avro	2,71	1.653.547	6.631	1.660.178
İngiliz Sterlini	1,40	114	-	114
Vadeli mevduat		4.438.050	113.827	4.551.877

31 Aralık 2017

	Etkin faiz oranı (%)	1 aydan kısa	1 - 3 ay arası	Toplam
TL	13,94	74.655	1.917	76.572
ABD Doları	4,37	6.944.727	17.917	6.962.644
Avro	2,13	499.531	29.463	528.994
İngiliz Sterlini	1,40	554	-	554
Vadeli mevduat		7.519.467	49.297	7.568.764

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla konsolide nakit akış tablosunda yer alan nakit ve nakit benzeri değerler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Hazır değerler	5.982.828	8.802.069
Eksi: Bloke mevduatlar (Gelir payı)	(1.425.142)	(1.198.211)
Eksi: Vadeli mevduat faiz tahakkukları	(4.606)	(11.123)
Nakit ve nakit benzeri değerler	4.553.080	7.592.735

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 5 - Borçlanmalar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kısa vadeli borçlanmalar:		
Kısa vadeli banka kredileri	1.139.773	340.875
Kredi faiz tahakkukları	2.096	-
Toplam	1.141.869	340.875
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları:		
Uzun vadeli banka kredilerinin kısa vadeli taksitleri	2.780.773	2.156.144
Çıkarılmış tahviller	-	2.640.330
Kredi faiz tahakkukları	156.611	93.429
Tahvil faiz tahakkukları	34.145	42.936
Toplam	2.971.529	4.932.839
Uzun vadeli borçlanmalar:		
Uzun vadeli banka kredileri	10.148.979	7.136.940
Çıkarılmış tahviller	3.682.630	2.640.330
Kredi faiz tahakkukları	4.533	-
Toplam	13.836.142	9.777.270
Toplam borçlanmalar	17.949.540	15.050.984

Tüpraş, 12 Ekim 2017 tarihinde Londra Borsasına kote, 700 milyon ABD Doları nominal değerinde, 7 yıl vadeli, 6 ayda bir kupon ödemeli ve vade sonunda anapara ve kupon ödemeli, yıllık %4,5 faiz oranlı tahvil ihraç etmiştir.

Tüpraş, işletme sermayesi ihtiyaçlarının karşılanması ve borçlanma vadelerinin ağırlıklı ortalamasının uzatılmasını teminen, uzun vadeli dış finansman sağlanması amacıyla HSBC (Koordinatör), ING (Kredi Temsilcisi), The Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ, Ltd., Citibank N.A., Intesa Sanpaolo ve JPMorgan Chase Bank, N.A., London Branch'tan oluşan bankalar topluluğu ile kredi sözleşmesi imzalamıştır. Bu sözleşmelere istinaden 29 Mart 2016 tarihinde 261,5 milyon Avro ve 157,5 milyon ABD Doları tutarlarında kredi kullanılmıştır. Krediler 6 ayda bir faiz ödemeli, ilk 3 yıl geri ödemesiz ve toplam 5 yıl vadeli.

Tüpraş, 2 Kasım 2012 tarihinde Londra Borsasına kote, 700 milyon ABD Doları nominal değerinde, 5,5 yıl vadeli, 6 ayda bir kupon ödemeli ve vade sonunda anapara ve kupon ödemeli, yıllık %4,125 faiz oranlı ihraç ettiği tahvili 30 Nisan 2018 tarihinde ödemıştır.

Tüpraş 2011 yılında, Fuel Oil Dönüşüm Projesi Yatırımının finansmanı için 3 ayrı kredi anlaşması imzalamış olup, bu anlaşmalara istinaden 2011-2015 yılları arasında kredi sigorta ödemeleri ve yatırım harcamaları için toplam 1.998 milyon ABD Doları tutarında kredi kullanmıştır. Finansman paketi kapsamında İspanyol İhracat Kredi Kuruluşu (CESCE) ve İtalyan İhracat Kredi Kuruluşu (SACE) tarafından sigorta edilen krediler ilk 4 yıl anapara ve faiz geri ödemesiz, toplam 12 yıl vadeli, üçüncü kredi anlaşması ise ilk 4 yıl anapara geri ödemesiz, toplam 7 yıl vadeli. Bu kredilerin geri ödemeleri 2015 yılında başlamış olup 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla kredilerin toplam tutarı 954 milyon ABD Dolarıdır (31 Aralık 2017-1.239 milyon ABD Doları).

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 5 - Borçlanmalar (Devamı)

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla kısa ve uzun vadeli borçlanmaların para birimi ve etkin faiz oranı bilgileri aşağıdaki gibidir:

			31 Aralık 2018
	Etkin faiz oranı (%)	Orijinal bakiyeler	Bin TL
Kısa vadeli borçlanmalar:			
ABD Doları krediler	3,83	160.000.000	841.745
TL krediler ^(*)	24,25	298.027.981	298.028
Faiz tahakkukları			2.096
Toplam kısa vadeli borçlanmalar			1.141.869
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları:			
ABD Doları krediler	4,34	303.932.787	1.598.959
Avro krediler	2,07	117.138.055	706.108
TL krediler	18,80	475.705.563	475.706
			2.780.773
Faiz tahakkukları			190.756
Toplam uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları			2.971.529
Uzun vadeli borçlanmalar:			
ABD Doları krediler	4,36	1.194.244.687	6.282.802
ABD Doları tahviller	4,55	700.000.000	3.682.630
Avro krediler	2,05	174.435.583	1.051.498
TL krediler	24,11	2.814.678.778	2.814.679
			13.831.609
Faiz tahakkukları			4.533
Toplam uzun vadeli borçlanmalar			13.836.142

^(*) 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, ÖTV, Gümrük ve SGK borçlarının ödenmesinde bankalar tarafından Şirket'e 245.028 bin TL tutarında faizsiz kredi sağlanmıştır (31 Aralık 2017 - 327.673 bin TL).

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 5 - Borçlanmalar (Devamı)

			31 Aralık 2017
	Etkin faiz oranı (%)	Orijinal bakiyeler	Bin TL
Kısa vadeli borçlanmalar:			
ABD Doları krediler	1,45	3.500.000	13.202
TL krediler ^(*)	-	327.673.483	327.673
Faiz tahakkukları			-
Toplam kısa vadeli borçlanmalar			340.875
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları:			
ABD Doları krediler	3,58	316.227.073	1.192.776
ABD Doları tahviller	4,17	700.000.000	2.640.330
Avro krediler	3,26	9.220.636	41.636
TL krediler	12,48	921.732.026	921.732
			4.796.474
Faiz tahakkukları			136.365
Toplam uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları			4.932.839
Uzun vadeli borçlanmalar:			
ABD Doları krediler	3,38	1.460.677.340	5.509.529
ABD Doları tahviller	4,55	700.000.000	2.640.330
Avro krediler	2,06	291.146.521	1.314.672
TL krediler	13,43	312.738.562	312.739
			9.777.270
Faiz tahakkukları			-
Toplam uzun vadeli borçlanmalar			9.777.270

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla uzun vadeli borçlanmaların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
1-2 yıl arası	4.188.207	1.867.259
2-3 yıl arası	2.860.518	1.683.158
3-4 yıl arası	1.349.307	1.373.304
4-5 yıl arası	1.347.878	960.727
5 yıl ve üzeri	4.090.232	3.892.822
Toplam	13.836.142	9.777.270

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 5 - Borçlanmalar (Devamı)

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla borçlanmaların hareketi aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	15.050.984	12.134.265
Alınan yeni finansal borçlar	38.952.115	43.859.854
Anapara ödemeleri	(41.005.302)	(42.051.025)
Faiz tahakkukları değişimi	61.020	28.282
Kur farkları değişimi	4.890.723	1.079.608
31 Aralık	17.949.540	15.050.984

Borçlanmaların yeniden fiyatlandırmaya kalan sürelerine ilişkin faize duyarlılık dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
1-90 gün	5.576.072	3.294.726
91-365 gün	4.910.633	7.784.235
1-5 yıl	3.772.017	1.162.249
5 yıl üzeri	3.690.818	2.809.774
Toplam	17.949.540	15.050.984

NOT 6 - Ticari alacaklar ve borçlar

Kısa vadeli ticari alacaklar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ticari alacaklar	4.327.765	3.658.736
İlişkili taraflardan ticari alacaklar (Not 31)	1.132.117	1.399.601
Şüpheli ticari alacaklar	4.740	3.184
Diğer ticari alacaklar	21	16
Eksi: Vadeli satışlardan kaynaklanan ertelenen finansman geliri	(31.165)	(31.320)
Eksi: Şüpheli ticari alacak karşılığı	(4.740)	(3.184)
Toplam kısa vadeli ticari alacaklar (net)	5.428.738	5.027.033

Tüpraş, yurtiçi alacaklarını devlet iç borçlanma senetleri faiz oranlarını kullanarak, yurtdışı alacaklarını aylık libor oranlarını kullanarak iskonto etmektedir.

Tüpraş, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla gayri kabili rücu faktoring kapsamında faktoring şirketlerinden tahsil etmiş olduğu 2.332.000 bin TL'yi (31 Aralık 2017 - 860.788 bin TL) ticari alacaklardan düşmüştür.

Şüpheli ticari alacak karşılığının 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllar içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	3.184	2.676
Dönem içerisindeki artış	2.018	581
Dönem içerisindeki tahsilatlar	(462)	(73)
31 Aralık	4.740	3.184

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 6 - Ticari alacaklar ve borçlar (devamı)

Kısa vadeli ticari borçlar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ticari borçlar	7.425.166	8.106.081
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 31)	77.096	115.456
Eksi: Vadeli alışlardan kaynaklanan ertelenen finansman gideri	(6.121)	(8.371)
Toplam kısa vadeli ticari borçlar (net)	7.496.141	8.213.166

Tüpraş, kısa vadeli ticari borçlarını aylık libor oranlarını kullanarak iskonto etmektedir.

NOT 7 - Diğer alacaklar ve borçlar

Kısa vadeli diğer alacaklar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Verilen depozito ve teminatlar	8.088	66.887
Personelden alacaklar	12.809	9.141
Sigorta tazminat alacakları	8.151	8.239
Şüpheli diğer alacaklar	324	360
Eksi: Şüpheli diğer alacaklar karşılığı	(324)	(360)
Toplam	29.048	84.267

NOT 8 - Stoklar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İlk madde ve malzeme	1.117.820	1.901.787
Yarı mamuller	1.799.367	1.278.257
Mamuller	2.122.910	1.401.057
Ticari mallar	76.043	195.767
Yoldaki mallar	1.705.496	487.155
Diğer stoklar	30.964	28.313
	6.852.600	5.292.336
Stok değer düşüklüğü karşılığı	(87.855)	(1.246)
Toplam	6.764.745	5.291.090

Stok değer düşüklüğü karşılığının 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllar içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	1.246	-
Dönem içerisindeki artışlar	87.855	1.246
Dönem içerisindeki iptaller	(1.246)	-
31 Aralık	87.855	1.246

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 9 - Finansal yatırımlar

Satılmaya hazır finansal yatırımlar:

	31 Aralık 2018		31 Aralık 2017	
	İştirak oranı (%)	Tutar	İştirak oranı (%)	Tutar
Körfez Ulaştırma A.Ş.	-	-	100,00	9.000
		-		9.000

Körfez, 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla tam konsolidasyon kapsamına alınmıştır.

NOT 10 - Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar

	31 Aralık 2018		31 Aralık 2017	
	İştirak oranı (%)	Tutar	İştirak oranı (%)	Tutar
OPET Petrolcülük A.Ş.	40,00	1.266.334	40,00	1.134.364
		1.266.334		1.134.364

28 Aralık 2006 tarihinde Opet hisselerinin satın alınımından doğan 189.073 bin TL'lik şerefiye tutarı mali tablolarda özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların üzerine sınıflandırılmıştır.

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlardaki değişimler aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	1.134.364	923.994
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların;		
Mali yıl karlarındaki pay	265.880	244.639
Dağıttığı temettü	(224.000)	(70.000)
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)	(393)	712
Yeniden değerlendirme ve/veya sınıflandırma kazançları (kayıpları)	72.644	32.218
Yabancı para çevrim farkları	17.839	2.801
31 Aralık	1.266.334	1.134.364

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 10 - Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar (Devamı)

Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların özet mali tabloları (etkin ortaklık payı öncesi) aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Dönen varlıklar	4.948.159	3.783.607
Duran varlıklar	2.963.133	2.662.261
Toplam varlıklar	7.911.292	6.445.868
Kısa vadeli yükümlülükler	3.282.386	2.724.380
Uzun vadeli yükümlülükler	1.935.753	1.358.260
Özkaynaklar	2.693.153	2.363.228
Toplam kaynaklar	7.911.292	6.445.868
	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Satış gelirleri (net)	42.997.122	28.391.084
Brüt kar	1.878.634	1.499.111
Faaliyet karı	982.049	702.728
Net dönem karı	664.700	611.597

Şerefiye değer düşüklüğü testi

Grup yönetimi Opet'in yurtiçindeki önemli pazar pozisyonu ve Tüpraş ile birlikteliğinin yaratacağı sinerjiyi, şerefiyenin oluşmasındaki ana sebepler olarak değerlendirmektedir. Buna bağlı olarak Grup yönetimi tarafından, Opet, bağlı ortaklıkları ve müşterek yönetime tabi ortaklıkları tek bir nakit üreten birim olarak değerlendirilerek şerefiye Opet üzerine dağıtılmıştır.

Söz konusu nakit üreten birimin gerçeğe uygun değer hesaplamaları vergi sonrası nakit akım projeksiyonlarını içermekte olup ABD Doları bazında tespit edilen bu projeksiyonlar Opet yönetimi tarafından onaylanan on yıllık planlara dayanmaktadır. Grup, içinde bulunduğu sektörde operasyonel sonuçların ve ileriye yönelik tahminlerin değerlendirilmesinde beş yıldan daha uzun bir süreye ilişkin analizin daha uygun olduğunu öngörmektedir ve dolayısıyla değer düşüklüğü testini on yıllık projeksiyonlara dayandırmaktadır. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, Opet'in gerçeğe uygun değeri, şerefiye dahil edilmiş taşınan değerinin %20 üzerindedir.

Gerçeğe uygun değer hesaplama modelinde yer alan önemli varsayımlar aşağıdaki gibidir:

Brüt kar marjı	%3,2 - %4,0
İskonto oranı	%20,3

Opet yönetimi bütçelenen brüt kar marjını şirketin geçmiş performansını ve pazar büyüme beklentilerini esas alarak tespit etmiştir. Kullanılan iskonto oranı vergi sonrası iskonto oranı olup şirkete özgü riskleri de içermektedir. İskonto edilmiş nakit akımlarının hesaplanmasında kullanılan vergi sonrası iskonto oranının %1 daha yüksek/düşük olması senaryolarına göre, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla söz konusu gerçeğe uygun değer, Opet'in şerefiye dahil edilmiş taşınan değeri sırasıyla %6 oranında altında ve %52 oranında üzerinde olmaktadır.

Yukarıdaki varsayımlar kullanılarak yapılan değer düşüklüğü testleri sonucunda 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla şerefiye tutarında herhangi bir değer düşüklüğü tespit edilmemiştir. Söz konusu nakit üreten birimin gerçeğe uygun değeri, defter değerinden yüksek olduğundan Şirket yönetimi kullanım değeri esasına göre geri kazanılabilir değer hesaplaması yapmamıştır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 10 - Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar (Devamı)

Rekabet Kurulu soruşturması:

Rekabet Kurulu'nun 27.08.2018 tarih ve 18-29/484-M sayılı kararıyla; 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilip edilmediğinin tespitine yönelik olarak Grup'un İş Ortaklıklarından Opet hakkında soruşturma açılmasına karar verildiği belirtilmiş ve bu kapsamda Opet'ten savunma talep edilmiştir. Opet ilk yazılı savunmasını Rekabet Kurulu'na iletmış olup, soruşturma süreci devam etmektedir.

NOT 11 - Yatırım amaçlı gayrimenkuller

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla yatırım amaçlı gayrimenkuller 4.621 bin TL maliyet tutarındaki arsalarından oluşmaktadır (31 Aralık 2017 - 4.621 bin TL). Yatırım amaçlı arsaların makul değerleri 2018 yılsonunda yapılan değerlendirme çalışmaları kapsamında 156.767 bin TL olarak tespit edilmiştir.

NOT 12 - Maddi duran varlıklar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri maddi duran varlıklar ve ilgili amortisman giderlerinde gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2018	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2018
Maliyet:					
Arazi ve arsalar	48.814	-	16.138	(2.791)	62.161
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	3.645.079	40	76.667	(14)	3.721.772
Binalar	771.147	-	17.926	-	789.073
Makine, tesis ve cihazlar	12.001.323	90	669.851	(14.033)	12.657.231
Taşıt araçları	1.221.669	12.055	16.110	(471)	1.249.363
Döşeme ve demirbaşlar	134.130	1.752	(5.724)	(1.599)	128.559
Yapılmakta olan yatırımlar	500.802	646.079	(806.962)	-	339.919
Özel maliyetler	-	-	1.070	-	1.070
Diğer maddi duran varlıklar	2.614	1.443	-	-	4.057
	18.325.578	661.459	(14.924)	(18.908)	18.953.205
Birikmiş amortisman:					
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	(1.304.166)	(152.103)	-	13	(1.456.256)
Binalar	(193.944)	(16.744)	-	-	(210.688)
Makine, tesis ve cihazlar	(4.235.088)	(382.664)	-	6.677	(4.611.075)
Taşıt araçları	(206.631)	(45.970)	-	266	(252.335)
Döşeme ve demirbaşlar	(80.869)	(2.476)	-	1.493	(81.852)
Özel maliyetler	-	(44)	-	-	(44)
Diğer maddi duran varlıklar	(1.443)	(345)	-	-	(1.788)
	(6.022.141)	(600.346)	-	8.449	(6.614.038)
Net defter değeri	12.303.437				12.339.167

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 12 - Maddi duran varlıklar (Devamı)

	1 Ocak 2017	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2017
Maliyet:					
Arazi ve arsalar	48.844	-	-	(30)	48.814
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	3.687.757	-	78.694	(121.372)	3.645.079
Binalar	744.592	-	37.325	(10.770)	771.147
Makine, tesis ve cihazlar	11.420.284	353	666.623	(85.937)	12.001.323
Taşıt araçları	749.479	470.979	2.208	(997)	1.221.669
Döşeme ve demirbaşlar	114.397	1.046	22.356	(3.669)	134.130
Yapılmakta olan yatırımlar	649.948	686.922	(836.068)	-	500.802
Diğer maddi duran varlıklar	1.488	1.126	-	-	2.614
	17.416.789	1.160.426	(28.862)	(222.775)	18.325.578
Birikmiş amortisman:					
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	(1.272.244)	(150.700)	-	118.778	(1.304.166)
Binalar	(188.970)	(15.723)	-	10.749	(193.944)
Makine, tesis ve cihazlar	(3.972.568)	(336.629)	-	74.109	(4.235.088)
Taşıt araçları	(171.865)	(35.403)	-	637	(206.631)
Döşeme ve demirbaşlar	(68.301)	(16.069)	-	3.501	(80.869)
Diğer maddi duran varlıklar	(1.365)	(78)	-	-	(1.443)
	(5.675.313)	(554.602)	-	207.774	(6.022.141)
Net defter değeri	11.741.476				12.303.437

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait kapsamlı konsolide gelir tablosunda 600.346 bin TL tutarındaki (31 Aralık 2017 - 554.602 bin TL) amortisman giderinin 568.863 bin TL tutarındaki kısmı (31 Aralık 2017 - 527.359 bin TL) satılan malın maliyetinde, 4 bin TL tutarındaki kısmı (31 Aralık 2017 - 3 bin TL) pazarlama giderlerinde, 31.479 bin TL tutarındaki kısmı (31 Aralık 2017 - 27.240 bin TL) genel yönetim giderlerinde yer almaktadır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklar üzerinde herhangi bir ipotek bulunmamaktadır (31 Aralık 2017 - Yoktur).

Tüpraş 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 64.838 bin TL tutarındaki borçlanma maliyetini finansal tablolarında aktifleştirmiştir (31 Aralık 2017 - 69.535 bin TL).

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 13 - Maddi olmayan duran varlıklar

Diğer maddi olmayan duran varlıklar:

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla diğer maddi olmayan duran varlıklar ve ilgili itfa paylarında gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2018	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2018
Maliyet:					
Haklar ve yazılımlar	81.464	222	9.556	-	91.242
Geliştirme giderleri	80.039	-	5.368	-	85.407
	161.503	222	14.924	-	176.649
Birikmiş itfa payları:					
Haklar ve yazılımlar	(43.060)	(11.235)	-	-	(54.295)
Geliştirme giderleri	(53.256)	(10.913)	-	-	(64.169)
	(96.316)	(22.148)	-	-	(118.464)
Net defter değeri	65.187				58.185

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla diğer maddi olmayan varlıklar ve ilgili itfa paylarında gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2017	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2017
Maliyet:					
Haklar ve yazılımlar	64.330	257	17.226	(349)	81.464
Geliştirme giderleri	68.403	-	11.636	-	80.039
	132.733	257	28.862	(349)	161.503
Birikmiş itfa payları:					
Haklar ve yazılımlar	(36.449)	(6.960)	-	349	(43.060)
Geliştirme giderleri	(41.178)	(12.078)	-	-	(53.256)
	(77.627)	(19.038)	-	349	(96.316)
Net defter değeri	55.106				65.187

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren ara döneme ait kapsamlı konsolide gelir tablosunda 22.148 bin TL'lik (31 Aralık 2017 – 19.038 bin TL) itfa payı giderinin tamamı genel yönetim giderlerinde (31 Aralık 2017 - Genel yönetim giderleri 19.030 bin TL, Satılan malın maliyeti 8 bin TL) yer almaktadır.

NOT 14 - Peşin ödenmiş giderler

Kısa vadeli peşin ödenmiş giderler:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Peşin ödenen sigorta ve diğer giderler	81.320	49.102
Verilen sipariş avansları	27.369	13.295
Toplam	108.689	62.397

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 14 - Peşin ödenmiş giderler (Devamı)

Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İlişkili taraflara verilen sabit kıymet avansları (Not 31)	252.101	69.191
İlişkili olmayan taraflara verilen sabit kıymet avansları	124.885	28.413
Peşin ödenen diğer giderler	1.014	1.672
Toplam	378.000	99.276

NOT 15 - Diğer Varlık ve Yükümlülükler

Diğer dönen varlıklar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Tecil edilen Katma Değer Vergisi ("KDV")	843.703	423.200
Vadeli mal-alım satım işlemleri gelir tahakkuku	761.184	-
İade alınacak KDV	622.111	-
Tecil edilen Özel Tüketim Vergisi ("ÖTV")	67.912	91.647
Yedek parça ve malzeme stokları	67.081	57.566
Mahsup edilecek vergi ve fonlar	57.120	85.251
Gelir tahakkukları	16.141	37.675
Devreden KDV	2.579	47.969
Diğer çeşitli dönen varlıklar	34.794	8.951
Toplam	2.472.625	752.259

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla vadeli mal-alım satım işlemleri gelir tahakkukları Tüpraş'ın fiyat riskine maruz kalan stokları için yapılan swap işlemleri ile sıfır maliyetli koridor işlemleri gelir tahakkuklarından oluşmaktadır. Toplam 5.625 bin varil ham petrol stokları için yapılmış swap işlemlerinin ağırlıklı ortalama sabit fiyatı 71,43 ABD Doları/varil'dir. Toplam 5.625 bin varil ham petrol stokları için yapılmış sıfır maliyetli koridor işlemlerinin ağırlıklı ortalama alım fiyatı 69,37 ABD Doları/varil, ağırlıklı ortalama satım fiyatı 74,21 ABD Doları/varil'dir. 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren mal alım-satım işlemlerinin ilgili gelir tahakkukları satılan malın maliyeti hesabında muhasebeleştirilmiş olup 8 Ocak 2019 tarihi itibarıyla tahsil edilmiştir.

Diğer duran varlıklar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Yedek parça ve malzeme stokları	1.284.892	1.030.649
Diğer	7.925	1.146
Yedek parça ve malzeme stokları değer düşüklüğü karşılığı	-	(19.156)
Toplam	1.292.817	1.012.639

Yedek parça değer düşüklüğü karşılığının 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllar içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	19.156	22.455
Dönem içerisindeki iptaller	(19.156)	(3.299)
31 Aralık	-	19.156

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 15 - Diğer Varlık ve Yükümlülükler (Devamı)

Diğer kısa vadeli yükümlülükler:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Gelir payı	1.430.111	1.202.668
Ödenecek ÖTV	1.254.611	1.397.584
Tecil edilen KDV	843.703	423.200
Tecil edilen ÖTV	67.912	91.647
Ödenecek vergi ve yükümlülükler	66.127	53.741
Ödenecek KDV	11.873	145.109
Vadeli mal-alım satım işlemleri gider tahakkuku	-	383.058
Diğer	78.840	26.367
Toplam	3.753.177	3.723.374

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla vadeli mal-alım satım işlemleri gider tahakkukları Tüpraş'ın fiyat riskine maruz kalan stokları için yapılan swap işlemleri ile sıfır maliyetli koridor işlemleri gider tahakkuklarından oluşmaktadır. Toplam 5.700 bin varil ham petrol stokları için yapılmış swap işlemlerinin ağırlıklı ortalama sabit fiyatı 54,53 ABD Doları/varil'dir. Toplam 5.700 bin varil ham petrol stokları için yapılmış sıfır maliyetli koridor işlemlerinin ağırlıklı ortalama alım fiyatı 50,60 ABD Doları/varil, ağırlıklı ortalama satım fiyatı 55,78 ABD Doları/varil'dir. 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren mal alım-satım işlemlerinin ilgili gider tahakkuku satılan malın maliyeti hesabında muhasebeleştirilmiş olup 8 Ocak 2018 tarihi itibarıyla ödenmiştir.

Tecil edilen ÖTV ve KDV, ihraç kayıtlı satışların ÖTV ve KDV tutarından oluşmaktadır ve aynı zamanda varlıklarda "Diğer Dönen Varlıklar" içerisinde ve yükümlülüklerde "Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler" içerisinde yer almaktadır. Söz konusu satışların ihracat işlemlerinin gerçekleştiği belgelendiğinde, tecil edilen bu vergiler vergi dairesi tarafından terkin edilerek "Diğer Dönen Varlıklar" da yer alan ÖTV ve KDV tutarları, "Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler" ile karşılıklı olarak mahsuplaştırılmaktadır.

Petrol Piyasası Kanunu gereğince, rafinericilerin ulusal stok bulundurma yükümlülüğü kapsamındaki sorumluluğu nedeniyle oluşabilecek kaynak ihtiyacı, finansman giderleri ve bu mahiyetteki stokların depolama ve idame maliyeti, tüketici fiyatlarına ilave edilen, T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu ("EPDK") tarafından azami 10 ABD Dolar/ ton'a kadar belirlenecek olan ve değerlendirilmesi EPDK tasarrufunda olan gelir payı ile karşılanır. Rafinericilerin haricinde petrol ürünlerinin ithalatı durumunda ise bu gelir payı rafinericiye ithalatçı tarafından ödenir.

Grup, bu konuyu düzenleyen Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nin ilgili maddesinin yürürlüğe girdiği tarih olan 1 Ocak 2005'ten itibaren akaryakıt satışları ve rafinerilerin dışındaki kuruluşların yaptığı akaryakıt ithalatı üzerinden gelir payı toplamaktadır.

Grup, akaryakıt üzerinden toplanan gelir payına ek olarak Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Yönetmeliği gereğince 16 Eylül 2005 tarihinden itibaren LPG için de gelir payı toplamaya başlamıştır.

Petrol Piyasası Kanunu uyarınca oluşturulan Ulusal Petrol Stoku Komisyonu, toplanan gelir paylarının banka hesabında bloke edilerek muhasebesinin Tüpraş Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmesi ve hesapta biriken tutarın devlet iç borçlanma senetleri faiz oranları ile vadeli mevduat olarak ve gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilmesi kararını almıştır.

Bu kararlara istinaden 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla hesaplanan 1.430.111 bin TL (31 Aralık 2017 - 1.202.668 bin TL) tutarında gelir payları kapsamlı gelir tablosu ile ilişkilendirilmeksizin "Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler" içerisinde muhasebeleştirilmektedir. Hesaplanan Gelir Payı'na ilişkin olarak bankalarda bloke devlet iç borçlanma faiz oranları ile vadeli mevduat ve gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilen 1.425.142 bin TL'lik tutar, "Nakit ve Nakit Benzerleri" içerisinde "Gelir payı (bloke)" olarak sınıflandırılmaktadır (31 Aralık 2017 - 1.198.211 bin TL) (Not 4).

Diğer uzun vadeli yükümlülükler:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Tesise katılım payı	951	1.169
Toplam	951	1.169

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 16 - Ertelenmiş gelirler

Kısa vadeli ertelenmiş gelirler:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Alınan sipariş avansları	2.915	18.479
Ertelenmiş gelirler	1.963	1.949
Toplam	4.878	20.428

Uzun vadeli ertelenmiş gelirler:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ertelenmiş gelirler	3.638	4.112
Toplam	3.638	4.112

NOT 17 - Karşılıklar

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar:

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kıdeme teşvik primi karşılığı	3.521	8.024
Personel prim tahakkukları	5.342	4.605
Toplam	8.863	12.629

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kıdem tazminatı karşılığı	186.525	167.907
Kullanılmamış izin günleri karşılığı	59.787	50.655
Kıdeme teşvik primi karşılığı	11.080	5.172
Toplam	257.392	223.734

Kıdeme teşvik primi karşılığı:

Grup'un belli bir kıdemin üzerindeki çalışanlarına "Kıdeme Teşvik Primi" adı altında sağladığı bir fayda bulunmaktadır.

Kıdeme Teşvik Primi, çalışanların işlerine ve işyerlerine bağlılıklarını teşvik etmek amacıyla saat ücretli çalışanlardan 5 yıllık kıdeme ulaşanlara 45 günlük, 10 yıllık kıdeme ulaşanlara 55 günlük, 15 yıllık kıdeme ulaşanlara 70 günlük, 20 yıllık kıdeme ulaşanlara 80 günlük, 25 yıllık kıdeme ulaşanlara 90 günlük ve 30 yıllık kıdeme ulaşanlara 100 günlük çıplak ücretleri tutarında, her kıdem kademesi için bir defaya mahsus olmak üzere kıdemlerini doldurdukları ayın ücretleriyle birlikte ödenir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 17 - Karşılıklar (Devamı)

Kıdeme teşvik primi karşılığı: (Devamı)

Kıdeme teşvik primi karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	13.196	13.161
Dönem içerisindeki artışlar	11.535	11.399
Dönem içerisindeki ödemeler	(10.130)	(11.364)
31 Aralık	14.601	13.196

Kıdem tazminatı karşılığı:

İş Kanunu'na göre, Grup, bir senesini doldurmuş olan ve Grup ile ilişkisi kesilen veya emekli olan, 25 hizmet (kadınlarda 20) yılını dolduran ve emekliliğini kazanan (kadınlar için 58 yaşında, erkekler için 60 yaşında), askere çağrılan veya vefat eden personeli için kıdem tazminatı ödemekle mükelleftir. 23 Mayıs 2002'deki mevzuat değişikliğinden sonra emeklilikten önceki hizmet süresine ilişkin bazı geçiş süreci maddeleri çıkartılmıştır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir ve herhangi bir fonlama şartı bulunmamaktadır.

Kıdem tazminatı karşılığı çalışanların emekliliği halinde ödenmesi gerekecek muhtemel yükümlülüğün bugünkü değerinin tahminiyle hesaplanır.

TMS 19, Grup'un kıdem tazminatı karşılığını tahmin etmek için aktüer değerlendirme yöntemlerinin geliştirilmesini öngörmektedir. Buna göre toplam yükümlülüğün hesaplanmasında aşağıda yer alan aktüer öngörüler kullanılmıştır:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İskonto oranı (%)	%5,65	%4,95
Emeklilik olasılığına ilişkin kullanılan oran (%)	%99,39	%99,46

Temel varsayım, her yıllık hizmet için belirlenen tavan karşılığının enflasyon ile orantılı olarak artmasıdır. Böylece uygulanan iskonto oranı enflasyonun beklenen etkilerinden arındırılmış gerçek oranı gösterir. Grup'un Türkiye'de kayıtlı bağlı ortaklıklarının kıdem tazminatı karşılığı, 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren geçerli olan 6.017,60 TL üzerinden hesaplanmaktadır (31 Aralık 2017 - 5.001,76 TL).

Kıdem tazminatı karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	167.907	159.190
Faiz giderleri	28.108	18.737
Aktüeryal (karlar)/zararlar	(9.273)	(4.941)
Dönem içerisindeki artışlar	24.432	20.795
Dönem içerisindeki ödemeler	(24.649)	(25.874)
31 Aralık	186.525	167.907

	31 Aralık 2018		31 Aralık 2017	
	Net iskonto oranı		Net iskonto oranı	
Duyarlılık Analizi	100 Baz	100 Baz	100 Baz	100 Baz
	Puan Artış	Puan Artış	Puan Artış	Puan Azalış
Oran	%6,65	%4,65	%5,95	%3,50
Kıdem tazminatı yükümlülüğü değişimi	10.655	(12.829)	10.590	(12.728)

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 17 - Karşılıklar (Devamı)

Kullanılmamış izin günleri karşılığı:

Kullanılmamış izin günleri karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	50.655	44.137
Dönem içerisindeki artışlar	15.247	12.938
Dönem içerisindeki ödemeler	(6.115)	(6.420)
31 Aralık	59.787	50.655

Diğer kısa vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Dava karşılığı	19.038	16.209
EPDK katkı payı	33.473	23.823
Sürastarya karşılığı	18.108	11.484
Diğer	863	25.779
Toplam	71.482	77.295

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllar için kısa vadeli borç karşılıklarının hareketleri aşağıdaki gibidir:

	Dava karşılığı	EPDK katılma payı	Sürastarya karşılığı	Diğer	Toplam
1 Ocak 2018	16.209	23.823	11.484	25.779	77.295
Dönem içerisindeki artışlar/(azalışlar), net	3.544	47.588	12.419	(24.916)	38.635
Dönem içerisindeki ödemeler	(715)	(37.938)	(5.795)	-	(44.448)
31 Aralık 2018	19.038	33.473	18.108	863	71.482
1 Ocak 2017	12.523	20.159	13.787	5.016	51.485
Dönem içerisindeki artışlar/(azalışlar), net	4.045	23.823	(2.303)	20.763	46.328
Dönem içerisindeki ödemeler	(359)	(20.159)	-	-	(20.518)
31 Aralık 2017	16.209	23.823	11.484	25.779	77.295

EPDK katılma payı, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği uyarınca, rafinericilik lisansı sahiplerinin yıllık gelir tablolarında yer alan net satışlar tutarının EPDK tarafından her yıl belirlenen katılma payı oranı ile çarpılmak suretiyle hesaplayarak ödemesi gereken katkı payı tutarını ifade etmektedir.

NOT 18 - Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Personele borçlar	100.854	80.315
Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri	26.646	39.518
Toplam	127.500	119.833

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 19 - Diğer borçlar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Alınan depozito ve teminatlar	15.021	13.334
İlişkili taraflara diğer borçlar (Not 31)	24.279	23.463
Toplam	39.300	36.797

NOT 20 - Türev araçlar

	31 Aralık 2018				31 Aralık 2017			
	Rayiç değerler				Rayiç değerler			
	Alım Kontrat Tutarı	Satım Kontrat Tutarı	Varlıklar	Yükümlülükler	Alım Kontrat Tutarı	Satım Kontrat Tutarı	Varlıklar	Yükümlülükler
<i>Nakit akış riskinden korunma amaçlı</i>								
Faiz haddi swap işlemleri	519.039	519.039	12.607	2.694	328.432	328.432	2.660	690
Çapraz kur sabit faiz swap işlemleri	463.224	438.266	95.282	42.123	835.180	525.210	339.982	2.206
Vadeli mal alım-satım işlemleri	2.146.042	2.146.042	66.580	184.388				
<i>Alım satım amaçlı</i>								
Vadeli döviz işlemleri	2.156.969	2.177.520	1.063	6.845	3.264.742	3.330.804	1.137	39.295
Vadeli mal alım-satım işlemleri	-	-	-	-	1.229.941	1.361.757	3.130	134.946
Kısa vadeli türev araçlar			175.532	236.050			346.909	177.137
<i>Nakit akış riskinden korunma amaçlı</i>								
Faiz haddi swap işlemleri	2.096.063	2.096.063	21.942	5.648	1.562.179	1.562.179	9.421	777
Çapraz kur sabit faiz swap işlemleri	884.668	759.476	146.324	36.589	331.155	238.586	91.139	2.587
Uzun vadeli türev araçlar			168.266	42.237			100.560	3.364
Toplam türev araçlar			343.798	278.287			447.469	180.501

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla vadeli döviz işlemleri, Ocak 2019'da sona erecek olan toplam 410.000 bin ABD Doları karşılığında 2.177.520 bin TL satım yükümlülüğü doğuran forward işlemlerden oluşmaktadır. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla vadeli döviz işlemleri, Ocak 2018 tarihinde sona ermiş olan toplam 674.000 bin ABD Doları karşılığında 2.600.333 bin TL satım yükümlülüğü doğuran ve 160.000 bin Avro karşılığında 730.474 bin TL satım yükümlülüğü doğuran forward işlemlerden oluşmaktadır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla faiz haddi swap işlemleri, 466.637 bin ABD Doları (31 Aralık 2017 - 458.824 bin ABD Doları) cinsinden ve 26.571 bin Avro (31 Aralık 2017 - 35.428 bin Avro) cinsinden uzun vadeli kredilerin değişken faizli taksit ödemelerini nakit akış riskinden korunma amacıyla sabit faizli taksit ödemeleri ile takasından oluşan swap işlemlerinden oluşmaktadır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 20 - Türev araçlar (Devamı)

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla çapraz kur sabit faiz swap işlemleri, 216.395 bin ABD Doları (31 Aralık 2017 - 70.588 bin ABD Doları) cinsinden ve dövizde endeksli değişken faizli uzun vadeli borçlanmaların toplam 995.177 bin TL tutarlı ve Türk Lirasına endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemlerinden, 13.286 bin Avro (31 Aralık 2017 - 17.714 bin Avro) cinsinden ve dövizde endeksli faiz oranına sahip uzun vadeli borçlanmaların toplam 49.288 bin TL (31 Aralık 2017 - 65.717 bin TL) tutarlı Türk Lirasına endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemleri ile 49.288 bin TL (31 Aralık 2017 - 65.717 bin TL) tutarlı Türk Lirasına endeksli swap işlemlerinin toplam 14.005 bin ABD Doları (31 Aralık 2017 - 18.674 bin ABD Doları) ve dövizde endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemlerinden ve 13.286 bin Avro (31 Aralık 2017 - Yoktur) cinsinden ve dövizde endeksli faiz oranına sahip uzun vadeli borçlanmaların toplam 15.130 bin ABD Dolarına endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemlerinden oluşmaktadır. Ayrıca 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla 200.000 bin ABD Doları cinsinden ve dövizde endeksli sabit faiz oranına sahip kısa vadeli tahvillerin 463.875 bin TL tutarlı ve Türk Lirasına endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemleri bulunmaktadır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla vadeli mal alım-satım işlemleri; ürün crack marjı sabitleme işlemleri, swap işlemleri ile sıfır maliyetli koridor opsiyon işlemlerinden oluşmaktadır. Geleceğe yönelik satışların ürün crack marjını sabitleme işlemleri 2019 yılı 1. çeyrek dönemi için toplam 4.515 bin varil jet yakıtı, 5.580 bin varil dizel ve 4.371 bin varil fuel oil, 2019 yılı 2. çeyrek dönemi için toplam 315 bin varil benzin, 4.188 bin varil jet yakıtı, 5.910 bin varil dizel ve 3.957 bin varil fuel oil işlemi 2019 yılı 3. çeyrek dönemi için toplam 1.650 bin varil fuel oil işlemi yapılmıştır. Yapılan ürün crack marjını sabitleme işlemlerinin ağırlıklı ortalama sabit marjları benzin için 9,54 ABD Doları/varil, jet yakıtı için 13,98 ABD Doları/varil, dizel için 15,92 ABD Doları/varil, fuel oil için -10,05 ABD Doları/varildir.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla vadeli mal-alım satım işlemleri; ürün crack marjı sabitleme işlemleri ve ham petrol swap işleminden oluşmaktadır. Geleceğe yönelik satışların ürün crack marjını sabitleme işlemleri 2018 yılı 1. Çeyrek dönemi için toplam 510 bin varil benzin, 3.255 bin varil jet yakıtı ve 5.250 bin varil dizel, 2018 yılı 2. Çeyrek dönemi için toplam 1.125 bin varil benzin, 3.330 bin varil jet yakıtı ve 3.300 bin varil dizel, 2018 yılı 3. Çeyrek dönemi için toplam 3.810 bin varil jet yakıtı ve 5.022 bin varil dizel için yapılmıştır. Yapılan ürün crack marjını sabitleme işlemlerinin ağırlıklı ortalama sabit marjları benzin için 10,99 ABD Doları/varil, jet yakıtı için 11,09 ABD Doları/varil, dizel için 11,73 ABD Doları/varildir. Ham petrol swap işlemi, alış ve satış dönemleri arasındaki fiyat riskinden korunma amaçlı olarak toplam 1.029 bin varil ham petrol kargosuna yönelik yapılan işlemden oluşmaktadır.

NOT 21 - Devlet teşvik ve yardımları

Şirket, 2 Ağustos 2010 tarihi itibarıyla Araştırma ve Geliştirme Merkezi Belgesini almış olup Araştırma ve Geliştirme Merkezi ve yürütmüş olduğu teşvikli Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı ("TEYDEB") Projeleri ile 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında araştırma ve geliştirme indirimi, gelir vergisi stopaj teşviki, sosyal güvenlik primi desteği ve damga vergisi istisnası teşviklerinden yararlanmaktadır. Bu kapsamda 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Şirket'in toplam Ar-ge harcamaları üzerinden 6.636 bin TL (31 Aralık 2017 - 7.152 bin TL) teşvik geliri olarak kaydedilmiştir.

Şirket Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP) için, 7 Mart 2011 tarihinde 14/07/2009 tarihli ve 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında, Büyük Ölçekli Yatırım Teşvik Belgesi almıştır. Bu belge kapsamında yapılan harcamalar %30 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %50 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır. 7 Ekim 2013 tarihinde ise Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP), T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından 19 Ekim 2012 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere stratejik yatırım kapsamına alınmıştır. Stratejik Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yapılan harcamalar %50 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %90 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır. Yatırımın yararlandığı diğer destek unsurları KDV istisnası, faiz desteği, gümrük vergisi muafiyeti ve sigorta primi işveren hissesi desteğidir (7 Yıl).

Şirket 29 Mayıs 2012 tarihinde Kırıkkale Rafinerisi depolama ve ambar hizmetleri konulu projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası ve gümrük vergisi muafiyetidir.

Şirket 24 Temmuz 2015 tarihinde İzmir Rafinerisi Modernizasyon projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, vergi indirim oranı (%50), yatırıma katkı oranı (%15) ve gümrük vergisi muafiyetidir. Söz konusu teşvik belgesi 06.08.2018 tarihinde yapılan müracaat neticesinde kapatılmıştır.

Şirket 27 Ekim 2015 tarihinde Kırıkkale Rafinerisi Modernizasyon projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, vergi indirim oranı (%70), yatırıma katkı oranı (%30), gümrük vergisi muafiyeti ve faiz desteğidir.

Şirket 13 Haziran 2014 tarihinde Batman Rafinerisi Modernizasyon projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, vergi indirim oranı (%90), yatırıma katkı oranı (%50), faiz desteği ve gümrük vergisi muafiyetidir. Söz konusu teşvik belgesi 20.04.2018 tarihinde yapılan müracaat neticesinde kapatılmıştır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 21 - Devlet teşvik ve yardımları (Devamı)

Şirket 8 Mayıs 2018 tarihinde Batman Rafinerisi Modernizasyon projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, vergi indirim oranı (%90), yatırıma katkı oranı (%50), faiz desteği ve gümrük vergisi muafiyetidir.

Şirket 20 Eylül 2018 tarihinde İzmir Rafinerisi Modernizasyon projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, vergi indirim oranı (%50), yatırıma katkı oranı (%25), gümrük vergisi muafiyeti ve sigorta primi işveren hissesi desteğidir (2 Yıl).

Şirket 14 Aralık 2016 tarihinde İzmit Rafinerisi Modernizasyon projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, vergi indirim oranı (%50), yatırıma katkı oranı (%15) ve gümrük vergisi muafiyetidir.

Şirket 26 Haziran 2013 tarihinde demir yolu ile şehirlerarası yük taşımacılığında kullanılacak olan vagonların satın alınması için T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, faiz desteği, gümrük vergisi muafiyeti, vergi indirim oranı (%80), yatırıma katkı oranı (%40), sigorta primi işveren hissesi desteğidir (7 yıl).

Grup, SGK kapsamında sigorta primi işveren hissesi desteklerinden yararlanmaktadır.

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla Grup'un devlet teşvik ve yardımlarından gelirleri (tamamı konsolide kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmiştir) aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
SGK teşvikleri	47.434	37.609
Ar-Ge teşvikleri	6.636	7.152
Faiz desteği	63	288
Toplam	54.133	45.049

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 22 - Taahhütler, koşullu varlık ve yükümlülükler

	31 Aralık 2018		31 Aralık 2017	
Alınan teminatlar:	Orijinal bakiye:	TL karşılığı:	Orijinal bakiye:	TL karşılığı:
Alınan teminat mektupları		1.369.463		1.143.144
- TL Teminat mektupları	726.627	726.627	744.646	744.646
- ABD Doları Teminat mektupları	99.623	524.106	80.221	302.585
- Avro Teminat mektupları	18.830	113.509	20.368	91.973
- Diğer para cinslerinden teminat mektupları	-	5.221	-	3.940
Teminat senetleri		1.137		2.205
- TL Teminat senetleri	1.137	1.137	2.205	2.205
Alınan garanti mektupları		313.045		238.595
- TL Garanti mektupları	50.000	50.000	50.000	50.000
- ABD Doları Garanti mektupları	50.000	263.045	50.000	188.595
Teminat akreditifleri		784.400	-	-
- ABD Doları Teminat akreditifleri	149.100	784.400	-	-
Doğrudan borçlandırma limitleri		405.337		266.748
- TL doğrudan borçlandırma limitleri	405.337	405.337	266.748	266.748
Toplam alınan teminatlar		2.873.382		1.650.692
Verilen teminatlar:				
Teminat akreditifleri		310.392		313.853
- ABD Doları Teminat akreditifleri	40.260	211.804	78.125	294.679
- Avro Teminat akreditifleri	1.309	7.888	4.165	18.807
- Diğer para cinslerinden teminat akreditifleri	-	90.700	-	367
Teminat mektupları		1.067.670		757.673
- TL Teminat mektupları	941.808	941.808	681.480	681.480
- ABD Doları Teminat mektupları	20.200	106.271	20.200	76.193
- Avro Teminat mektupları	3.250	19.591	-	-
Gümrüklere verilen teminat mektupları ve kefaletler		1.399.598		1.644.077
- TL Teminat mektupları	1.399.598	1.399.598	1.635.046	1.635.046
- Avro Teminat mektupları	-	-	2.000	9.031
Bankalara verilen kefaletler		970.480		667.986
- ABD Doları Kefaletler	139.129	731.946	119.120	449.309
- Avro Kefaletler	39.571	238.534	48.428	218.677
Toplam verilen teminatlar		3.748.140		3.383.589

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla alınan teminatlar müşteri ve satıcılardan alınan teminatlardan oluşmaktadır. Verilen teminatlar ise genellikle kamu kuruluşlarına ve gümrük dairelerine verilen teminatlardan oluşmaktadır. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla bankalara verilen kefaletler, Grup'un konsolidasyon kapsamında olan şirketlerinin kullandığı 863.992 bin TL (31 Aralık 2017 - 626.443 bin TL) tutarındaki krediler ve 106.488 bin TL (31 Aralık 2017 - 41.543 bin TL) tutarındaki türev işlemler için verilmiştir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 22 - Taahhütler, koşullu varlık ve yükümlülükler (Devamı)

Grup'un 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla teminat/rehin/ipotek/kefalet pozisyonu aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	2.777.660	2.715.603
- TL	2.341.406	2.316.526
- ABD Doları	318.075	370.872
- Avro	27.479	27.838
- Diğer	90.700	367
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	970.480	667.986
- ABD Doları	731.946	449.309
- Avro	238.534	218.677
C. Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
D. Diğer verilen TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
i) Ana ortak lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
ii) B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
iii) C maddesi kapsamına girmeyen 3. kişilerin lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
Toplam	3.748.140	3.383.589

Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine verilen kefaletler ile ilgili 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 4.100 bin TL komisyon tahakkuk etmiştir (31 Aralık 2017 - 1.535 bin TL).

Çevre kirliliği yükümlülüğü:

Grup, yürürlükte olan çevre kanunlarına göre, gerçekleştirdiği faaliyetleri sonucu sebep olacağı çevre kirliliğinden doğabilecek oluşan zararlardan, kusur şartı aranmaksızın, sorumludur. Grup kirliliğe sebep olduğu takdirde, meydana gelen zararlardan ötürü tazminat ödemekle yükümlü tutulabilir. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, Grup aleyhine çevre kirliliğinden dolayı açılmış bir dava bulunmamaktadır.

Grup'un çevre kirliliği konusunda uzman danışman firması tarafından kimyasal madde ve malzemelerin depolanması, ortam hava kalitesi ve emisyonu, atık su toplanması ve kalitesi, çöp alanları, yeraltı ve yerüstü suları, genel tesis operasyonları konularının çevre üzerindeki etkileri incelenmiştir. Grup yönetimi, yapmış olduğu değerlendirmeler sonucunda, yapılması gereken temizlik masraflarının 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla tamamlandığı görülmüştür.

Ulusal stok bulundurma yükümlülüğü:

Ulusal petrol stoku, rafineri, akaryakıt ve LPG dağıtıcı lisansı sahiplerinin ikmal ettiği günlük ortalama ürün miktarının minimum yirmi katını kendi depolarında veya lisanslı depolama tesislerinde topluca veya statülerine göre ayrı ayrı bulundurma yükümlülüğü ile sağlanır. Petrol Piyasası Kanunu gereğince sürekliliğin sağlanması, kriz veya olağanüstü hallerde risklerin önlenmesi ve uluslararası anlaşmalar gereği olağanüstü hal petrol stokları ile ilgili yükümlülüklerin ifası amaçlarıyla bir önceki yıl günlük ortalama kullanımının içindeki net ithalat miktarının en az doksan günlük miktardan fazla petrol stokunun tutulması gerekliliği üzerine ulusal petrol stokunun tamamlayıcı kısmının muhafazasından rafinericiler sorumlu tutulmuştur.

NOT 23 - Özkaynaklar

Şirket'in 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerindeki hissedarları ve sermaye içindeki payları tarihi değerlerle aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	Ortaklık payı (%)	31 Aralık 2017	Ortaklık payı (%)
Enerji Yatırımları A.Ş.	127.714	51	127.714	51
Halka açık kısım	122.705	49	122.705	49
Toplam	250.419	100	250.419	100
Sermaye düzeltme farkları	1.344.243		1.344.243	
Ödenmiş sermaye toplamı	1.594.662		1.594.662	

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 23 - Özkaynaklar (Devamı)

Sermaye düzeltme farkları ödenmiş sermayeye yapılan nakit ve nakit benzeri ilavelerin enflasyona göre düzeltilmiş toplam tutarları ile enflasyon düzeltmesi öncesindeki tutarları arasındaki farkı ifade eder.

Şirketin kayıtlı sermaye tavanı 500.000 bin TL olup, işbu sermaye, her birinin nominal değeri 1 kr. olmak üzere 50.000.000.000 adet hisseye bölünmüştür ("kr."). Şirket'in onaylanmış ve çıkarılmış sermayesi her biri 1 Kuruş (31 Aralık 2017 -1 kr.) kayıtlı nominal bedeldeki 25.041.919.999 adet A grubu ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na ait bir adet C grubu imtiyazlı hisse senedinden oluşmaktadır.

Şirket Ana Sözleşmesi gereği C grubu hissedara yönetim kurulunda 1 üye ayrılmaktadır. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin akaryakıt ihtiyacının karşılanmasını etkileyebilecek herhangi bir kararın alınması, C grubu hissedarının onayına bağlıdır.

Kanuni değerlerdeki birikmiş karlar, aşağıda belirtilen kanuni yedeklerle ilgili hüküm haricinde dağıtılabilmektedir.

Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler

Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler birinci ve ikinci tertip yasal yedekler olmak üzere ikiye ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, şirketin ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşılıncaya kadar, kanuni net karın %5'i olarak ayrılır. İkinci tertip yasal yedekler ise ödenmiş sermayenin %5'ini aşan dağıtılan karın %10'udur. Türk Ticaret Kanunu'na göre yasal yedekler, ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir.

Yukarıda bahis geçen tutarların Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca "Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler" içerisinde sınıflandırılması gerekmektedir. Şirket'in 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla kardan ayrılan kısıtlanmış yedeklerinin tutarı 597.086 bin TL'dir (31 Aralık 2017 - 279.668 bin TL).

Kar payı dağıtımı

Halka açık şirketler, kar payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kâr Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

Ortaklıklar, kârlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kâr dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kar dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kar payı öderler. Ayrıca, kar payları eşit veya farklı tutarlı taksitler halinde ödenebilecektir ve ara dönem finansal tablolarda yer alan kâr üzerinden nakden kâr payı avansı dağıtılabilecektir.

TTK'ya göre ayrılması gereken yedek akçeler ile esas sözleşmede veya kâr dağıtım politikasında pay sahipleri için belirlenen kâr payı ayrılmadıkça; başka yedek akçe ayrılmasına, ertesi yıla kâr aktarılmasına ve intifa senedi sahiplerine, yönetim kurulu üyelerine, ortaklık çalışanlarına ve pay sahibi dışındaki kişilere kârdan pay dağıtılmasına karar verilemeyeceği gibi, pay sahipleri için belirlenen kâr payı nakden ödenmedikçe bu kişilere kârdan pay dağıtılamaz.

Tüpraş'ın yasal kayıtlarındaki dönem karı ve kar dağıtımına konu edilebilecek diğer kaynakların toplam tutarı 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 5.891.651 bin TL'dir. Bu kaynakların 1.698.998 bin TL'lik enflasyon düzeltme farklarından ve 9.663 bin TL'lik diğer sermaye yedeklerinden oluşan kısmı temettü olarak dağıtılması halinde vergiye tabi olacaktır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla sona eren ara dönem içinde, yasal kayıtlara göre oluşan 2017 yılı net dağıtılabılır dönem karının birinci ve ikinci tertip yasal akçeler ayrıldıktan sonra kalan bakiyenin tamamı ve ikinci tertip yedek akçelerden toplam 3.406.452 bin TL'nin nakit temettü olarak dağıtılması taahhüt edilmiş ve tamamı ödenmiştir. İlgili dağıtım yapılırken, tam mükellef kurumlar ile Türkiye'de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığı ile kar payı elde eden dar mükellef ortaklara, %1.360,3 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 13,603 TL brüt, 13,603 TL net temettü ödemesi, diğer hissedarlara %1.360,3 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 13,603 TL brüt, 11,563 TL net nakit temettü ödemesi yapılmıştır.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla sona eren yıl içinde, yasal kayıtlara göre oluşan 2016 yılı net dağıtılabılır dönem karının birinci ve ikinci tertip yasal akçeler ayrıldıktan sonra kalan bakiyenin tamamı ve ikinci tertip yedek akçelerden toplam 1.557.107 bin TL'nin nakit temettü olarak dağıtılması taahhüt edilmiş ve tamamı ödenmiştir. İlgili dağıtım yapılırken, tam mükellef kurumlar ile Türkiye'de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığı ile kar payı elde eden dar mükellef ortaklara, %621,8 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 6,218 TL brüt, 6,218 TL net temettü ödemesi, diğer hissedarlara %621,8 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 6,218 TL brüt, 5,2853 TL net nakit temettü ödemesi yapılmıştır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 24 - Hasılat ve satışların maliyeti

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Yurtiçi satışlar	77.547.173	44.627.281
Yurtdışı satışlar	12.490.970	10.205.556
Brüt satışlar	90.038.143	54.832.837
Eksi: Satış iskontoları	(1.258.595)	(808.235)
Eksi: Satıştan iadeler	(227.378)	(76.492)
Net satış gelirleri	88.552.170	53.948.110
Satışların maliyeti	(79.327.847)	(47.734.212)
Brüt kar	9.224.323	6.213.898

Satışların maliyeti:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Hammadde, mamul ve sarf malzemeleri maliyeti	75.263.115	44.490.284
Enerji giderleri	1.664.001	1.123.691
Personel giderleri	769.199	615.401
Amortisman ve itfa payları (Not 12-13)	568.863	527.367
Diğer üretim giderleri	1.062.669	977.469
Satışların maliyeti	79.327.847	47.734.212

NOT 25 - Genel yönetim giderleri, pazarlama giderleri, araştırma ve geliştirme giderleri

Genel yönetim giderleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Personel giderleri	410.945	334.889
Vergi, resim ve harç giderleri	118.762	87.161
Sigorta giderleri	109.109	98.274
Dışardan alınan hizmetler	90.389	84.848
Amortisman giderleri ve itfa payları (Not 12-13)	53.627	46.270
Bağış ve yardımlar	45.597	26.950
Aidat giderleri	35.903	34.861
Ofis giderleri	34.255	38.104
Kira giderleri	21.680	15.638
Dava, takip ve müşavirlik giderleri	20.786	27.410
Seyahat ve ulaşım giderleri	5.317	4.444
Diğer	55.147	66.552
Toplam genel yönetim giderleri	1.001.517	865.401

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 25 - Genel yönetim giderleri, pazarlama giderleri, araştırma ve geliştirme giderleri (Devamı)

Pazarlama giderleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Personel giderleri	117.350	97.041
Nakliye, depolama ve sigorta giderleri	67.633	106.523
Enerji giderleri	15.309	11.454
Kira giderleri	14.049	11.560
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler	8.429	843
Reklam giderleri	6.358	3.220
Amortisman giderleri ve itfa payları (Not 12)	4	3
Diğer	55.674	38.245
Toplam pazarlama giderleri	284.806	268.889

Araştırma ve geliştirme giderleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Personel giderleri	11.499	9.789
Lisans giderleri	2.451	1.904
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler	732	1.036
Dava, takip ve müşavirlik giderleri	549	580
Diğer	5.830	2.641
Toplam araştırma ve geliştirme giderleri	21.061	15.950

NOT 26 - Esas faaliyetlerden diğer gelirler/(giderler)

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Esas faaliyetlerden diğer gelirler:		
Vadeli satışlardan kaynaklanan vade farkı gelirleri	759.479	228.525
Konusu kalmayan karşılıklar	57.931	-
Ticari alacaklardan oluşan kur farkı karı	50.133	-
Kira gelirleri	4.127	4.101
Diğer	58.949	28.635
Toplam esas faaliyetlerden diğer gelirler	930.619	261.261

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 26 - Esas faaliyetlerden diğer gelirler/(giderler) (Devamı)

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Esas faaliyetlerden diğer giderler:		
Ticari borçlardan oluşan kur farkı zararı	(2.878.278)	(340.898)
Vadeli alışlardan kaynaklanan vade farkı giderleri	(215.034)	(90.859)
Ticari alacaklardan oluşan kur farkı zararı	-	(2.727)
Diğer	(17.946)	(32.976)
Toplam esas faaliyetlerden diğer giderler	(3.111.258)	(467.460)

NOT 27 - Yatırım faaliyetlerinden gelirler/(giderler)

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Maddi ve maddi olmayan duran varlık satış (zararları)/karları, net	(9.378)	(10.199)
Toplam yatırım faaliyetlerinden (giderler)/gelirler	(9.378)	(10.199)

NOT 28 - Finansman gelirleri/(giderleri)

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Finansman gelirleri:		
Mevduatlardan oluşan kur farkı karı	2.918.108	461.105
Mevduat faiz gelirleri	368.837	541.226
Türev araçlardan kaynaklanan karlar	-	160.468
Toplam finansman gelirleri	3.286.945	1.162.799
Finansman giderleri:		
Finansal borçlardan oluşan kur farkı zararı	(3.777.952)	(1.033.591)
Faiz giderleri	(1.309.157)	(701.421)
Türev araçlardan kaynaklanan zararlar	(463.266)	(41.820)
Diğer	(4.992)	(3.828)
Toplam finansman giderleri	(5.555.367)	(1.780.660)

NOT 29 - Vergi varlık ve yükümlülükleri

i) Kurumlar vergisi:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Cari dönem ödenecek kurumlar vergisi	218.388	464.902
Peşin ödenen vergiler	(119.639)	(443.606)
Dönem karı vergi yükümlülüğü	98.749	21.296

Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları ve iştiraklerini konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple bu konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi karşılıkları, tam konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 29 - Vergi varlık ve yükümlülükleri (Devamı)

Türkiye'de kurumlar vergisi oranı 2018 yılı için %22'dir (2017-%20). Kurumlar vergisi oranı, kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna (iştirak kazançları istisnası, yatırım indirimi istisnası vb.) ve indirimlerin (ar-ge indirimi gibi) indirilmesi sonucu bulunacak vergi matrahına uygulanır.

5 Aralık 2017 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7061 sayılı "Bazı Vergi kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" kapsamında 2018, 2019 ve 2020 yılları için kurumlar vergisi oranı %20'den %22'ye çıkarılmıştır. Söz konusu kanun kapsamında, 31 Aralık 2018 tarihli konsolide finansal tablolarda ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri, geçici farkların 2018, 2019 ve 2020 yıllarında vergi etkisi oluşturacak kısmı için %22 vergi oranı ile, geçici farkların 2021 ve sonraki dönemlerde vergi etkisi oluşturacak kısmı için ise %20 oranı ile hesaplanmıştır (31 Aralık 2017: %20).

Vergi öncesi dönem karının hesaplanan vergi geliri tutarı ile mutabakatı aşağıda sunulmuştur:

	2018	2017
Vergi öncesi kar	3.724.380	4.474.038
Beklenen vergi gideri ⁽¹⁾	(819.364)	(894.808)
Yatırım teşvik geliri	729.249	214.184
İndirim ve istisnalar	128.152	48.173
Kanunen kabul edilmeyen giderler ve üzerinden vergi hesaplanmayan farklar	(972)	(1.031)
Toplam vergi geliri	37.065	(633.482)

⁽¹⁾ Beklenen vergi gideri 2018 yılı için %22 oranı, 2017 yılı için %20 oranı ile hesaplanmıştır.

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla ertelenmiş vergiye konu olan birikmiş geçici farklar ve ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin etkileri, konsolide bilanço tarihi itibarıyla geçerli vergi oranları kullanılarak aşağıda özetlenmiştir:

	31 Aralık 2018	Birikmiş geçici farklar 31 Aralık 2017	Ertelenmiş vergi (yükümlülüğü)/ varlığı 31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Türev araçlar gerçeğe uygun değer farkı	68.004	257.527	(14.961)	(56.656)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değerleri ile vergi matrahları arasındaki fark	-	57.569	-	(12.665)
Peşin ödenmiş giderler	51.680	72.886	(11.370)	(16.035)
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü			(26.331)	(85.356)
Yatırım teşvik geliri	10.029.879	8.598.952	3.228.333	3.096.940
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değerleri ile vergi matrahları arasındaki fark	1.210.352	-	266.277	-
Kıdem tazminatı ve kıdeme teşvik primi karşılığı	190.477	166.459	41.905	36.621
Kullanılmamış izin ücretleri karşılığı	51.646	43.425	11.362	9.554
Dava karşılıkları	18.547	15.227	4.080	3.350
Stok değer düşüklüğü karşılığı	87.855	1.246	19.328	274
Ertelenmiş finansal gelirler, (net)	25.044	22.949	5.510	5.049
Diğer	71.219	6.543	15.668	1.439
Ertelenmiş vergi varlığı			3.592.463	3.153.227
Ertelenmiş vergi varlığı - net			3.566.132	3.067.871

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 29 - Vergi varlık ve yükümlülükleri (Devamı)

Şirket Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP) için, 2011 yılı 1. çeyreğinde 14/07/2009 tarihli ve 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında, Büyük Ölçekli Yatırım Teşvik Belgesi almıştır. Bu belge kapsamında yapılan harcamalar %30 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %50 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır. 7 Ekim 2013 tarihinde ise Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP), T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından 19 Ekim 2012 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere stratejik yatırım kapsamına alınmıştır. Stratejik Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yapılan harcamalar %50 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %90 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır. Şirket, her iki teşvik belgesi kapsamında kullanılmayan yatırım indirimleri için Maliye Bakanlığı'nın 2018 yılının ikinci geçici vergi dönemi için yayınlamış olduğu %23,73 değerlendirme oranı ile endeksleme yapmıştır. Şirket, Stratejik Yatırım Teşviki kapsamında, devlet katkısına ilaveten KDV istisnası, KDV iadesi, gümrük vergisi muafiyeti, sigorta primi işveren hissesi desteği ve faiz desteği teşviklerinden yararlanmaktadır.

Ertelenmiş vergi hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	2018	2017
Ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü), net		
1 Ocak	3.067.871	3.227.031
Gelir tablosu ile ilişkilendirilen	255.453	(168.580)
Özkaynaklar ile ilişkilendirilen:		
- Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)	244.771	10.405
- Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)	(1.963)	(985)
31 Aralık	3.566.132	3.067.871

NOT 30 - Pay başına kazanç

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Ana ortaklığa ait dönem karı	3.712.789	3.811.546
Beheri 1 kr. nominal değerli hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedi	25.041.920.000	25.041.920.000
Nominal değeri 1 kr. olan pay başına kazanç (kr.)	14,83	15,22

NOT 31 - İlişkili taraf açıklamaları

İlişkili taraflarla işlemler aşağıdaki gruplara göre sınıflandırılmış olup, bu dipnottaki tüm ilişkili taraf açıklamalarını içermektedir.

- (1) İş ortaklıkları
- (2) Koç Topluluğu şirketleri
- (3) Ortak, nihai ortak

a) Mevduatlar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (2)	2.428.620	4.899.946
Toplam	2.428.620	4.899.946

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 31 - İlişkili taraf açıklamaları (Devamı)

b) Alacaklar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	642.361	899.946
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (1)	420.121	404.959
Aygaz A.Ş. (2)	64.500	88.381
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. (1)	5.055	6.305
Diğer (2)	80	10
Toplam	1.132.117	1.399.601

Tüpraş, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla gayri kabili rücu faktoring kapsamında faktoring şirketlerinden tahsil etmiş olduğu 650.000 bin TL'yi (31 Aralık 2017 - 100.000 bin TL) ilişkili taraflardan ticari alacaklardan düşmüştür.

c) Ticari borçlar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. (2)	18.343	13.881
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. (2)	15.021	14.066
RAM Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. (2)	9.348	3.635
Aygaz A.Ş. (2)	6.885	12.785
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	6.368	8.630
Otokoç Otomotiv Tic. ve San. A.Ş. (2)	5.144	1.150
Ark İnşaat A.Ş. (2)	5.126	9.023
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (1)	4.022	4.923
Setur Servis Turistik A.Ş. (2)	1.421	1.614
Opet International Limited (1)	-	39.259
Diğer (2)	5.418	6.490
Toplam	77.096	115.456

d) Diğer borçlar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Koç Holding A.Ş. (3)	24.279	23.463
Toplam	24.279	23.463

e) Verilen maddi duran varlık avansları:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
RMK Marine Gemi Yapım Sanayii ve Deniz Taşımacılığı İşl. A.Ş. (2)	243.379	67.076
Ark İnşaat A.Ş. (2)	8.722	2.115
Toplam	252.101	69.191

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 31 - İlişkili taraf açıklamaları (Devamı)

f) Ürün ve hizmet satışları:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	14.593.024	6.758.985
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (1)	10.550.334	5.468.078
Aygaz A.Ş. (2)	710.537	541.284
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. (1)	39.965	31.703
Diğer (2)	5.595	4
Toplam	25.899.455	12.800.054

g) Mal ve hizmet alımları:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Aygaz A.Ş. (2)	253.116	438.566
Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. (2) ^(*)	120.398	82.734
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	89.159	81.498
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. (2)	85.722	69.770
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (1)	41.917	28.513
Koç Holding A.Ş. (3) ^(*)	41.493	46.047
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. (2)	24.850	36.461
Otokoç Otomotiv Tic. ve San. A.Ş. (2)	15.758	10.377
Opet International Limited (1)	12.065	58.388
Eltek Elektrik Enerjisi İthalat, İhracat ve Toptan Tic. A.Ş. (2)	858	23.713
Diğer (2)	65.334	36.177
Toplam	750.670	912.244

^(*) Nihai ortağımız Koç Holding A.Ş.'nin bünyesindeki şirketlere finans, hukuk, planlama, vergi, üst yönetim gibi konularda sunduğu hizmetlerin karşılığı olarak, personel ve üst yönetim giderleri dahil olmak üzere Koç Holding A.Ş. nezdinde hizmet sunulan şirketlerle ilgili olarak oluşan giderlerin, Transfer Fiyatlaması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında 1 Seri No.lu Genel Tebliğin "11- Grup İçi Hizmetler" düzenlemesi çerçevesinde dağıtımı sonucunda Şirketimize fatura edilen hizmet bedelini içermektedir.

^(*) Sigorta acentesi olarak faaliyet gösteren Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. aracılığı ile ilişkili taraf olmayan sigorta şirketleri ile imzalanan poliçeler kapsamında, 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren dönemlerdeki prim tutarlarını içermektedir.

h) Sabit kıymet alımları:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Ark İnşaat A.Ş. (2)	29.216	50.986
Aygaz A.Ş. (2)	17.800	-
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. (2)	16.699	7.695
Algoritma Sağlık Hizmetleri A.Ş. (2)	6.260	-
Diğer (2)	7.793	1.391
Toplam	77.768	60.072

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 31 - İlişkili taraf açıklamaları (Devamı)

i) Yönetim Kurulu üyeleri ve üst düzey yöneticilere sağlanan faydalar:

Şirket'in üst düzey yöneticileri, Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri ile Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcıları olarak belirlenmiştir. 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren dönemde, Şirket'in üst düzey yöneticilerine sağlanan faydaların toplamı 86.411 bin TL'dir (31 Aralık 2017 - 53.843 bin TL) ve işten ayrılma delayısıyla yapılan ödeme bulunmamaktadır (31 Aralık 2017 –Yoktur.).

j) İlişkili taraflara ödenen finansman giderleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Yapı Kredi Faktoring A.Ş. (2)	6.464	3.366
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (2)	-	761
Yapı Kredi Bank Nederland N.V. (2)	102	116
Toplam	6.566	4.243

k) Vadeli mevduat faiz gelirleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (2)	198.197	203.941
Toplam	198.197	203.941

l) Banka Kredileri:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (2)	7.948	-
Toplam	7.948	-

m) Yapılan bağışlar:

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren dönem içerisinde ilişkili taraflara yapılan toplam bağış tutarı 36.410 bin TL'dir (31 Aralık 2017 - 24.520 bin TL).

NOT 32 - Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi

Grup faaliyetlerinden dolayı, borç ve sermaye piyasası fiyatları, döviz kurları ve faiz oranlarındaki değişimlerin etkileri dahil çeşitli finansal risklere maruz kalmaktadır. Grup'un risk yönetim programı, mali piyasaların öngörülemezliğine odaklanmakta olup Grup'un mali performansı üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerin en aza indirgenmesini amaçlamıştır.

Likidite riski:

Mevcut ve ilerideki muhtemel borç gereksinimlerinin fonlanabilme riski, yeterli sayıda ve yüksek kalitedeki kredi sağlayıcılarının erişilebilirliğinin sürekli kılınması suretiyle yönetilmektedir.

İhtiyatlı likidite riski yönetimi, yeterli miktarda nakit ve menkul kıymet sağlamak, yeterli kredi imkanları yoluyla fonlamayı mümkün kılmak ve açık pozisyonu kapatabilme imkanından oluşmaktadır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 32 - Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Aşağıdaki tablo Grup'un 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla kalan vadelerine göre bilanço içi finansal yükümlülükleri için ödeyeceği nakit çıkışlarını göstermektedir. Tabloda gösterilen tutarlar sözleşmeye dayalı indirgenmemiş nakit akım tutarları olup, Grup, likidite yönetimini beklenen indirgenmemiş nakit akımlarını dikkate alarak yapmaktadır.

31 Aralık 2018

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Türev Olmayan Finansal Yükümlülükler	25.484.981	28.650.792	9.933.830	2.794.743	11.647.564	4.274.655
Banka kredileri	14.232.765	16.266.572	2.392.268	2.629.025	10.984.691	260.588
Borçlanma senedi ihraçları	3.716.775	4.842.658	-	165.718	662.873	4.014.067
Ticari borçlar	7.496.141	7.502.262	7.502.262	-	-	-
Diğer borçlar	39.300	39.300	39.300	-	-	-

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Türev Araçlar (Net)	65.511	(177.007)	(121.459)	(110.881)	55.527	(194)
Türev Nakit Girişleri	343.798	1.791.311	221.052	436.689	1.123.097	10.473
Türev Nakit Çıkışları	278.287	1.968.318	342.511	547.570	1.067.570	10.667

31 Aralık 2017

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Türev Olmayan Finansal Yükümlülükler	23.684.005	25.568.624	9.093.895	5.264.019	7.013.677	4.197.033
Banka kredileri	9.727.388	10.760.411	452.503	2.450.417	6.538.418	1.319.073
Borçlanma senedi ihraçları	5.323.596	6.166.821	-	2.813.602	475.259	2.877.960
Ticari borçlar	8.213.166	8.221.537	8.221.537	-	-	-
Diğer borçlar	419.855	419.855	419.855	-	-	-
Türev Araçlar (Net)	266.968	177.508	(38.838)	162.164	39.051	15.131
Türev Nakit Girişleri	447.469	6.001.922	3.563.116	1.995.823	390.325	52.658
Türev Nakit Çıkışları	180.501	5.824.414	3.601.954	1.833.659	351.274	37.527

Nakit çıkışları, satışlardan elde edilecek nakit girişleri ve gerekli görüldüğü takdirde finansman yoluyla karşılanacaktır.

Kredi riski:

Grup, vadeli satışlarından kaynaklanan ticari alacakları ve bankalarda tutulan mevduatları dolayısıyla kredi riskine maruz kalmaktadır. Grup yönetimi müşterilerden alacakları ile ilgili kredi riskini her bir müşteri için ayrı ayrı olmak kaydıyla kredi limitleri belirleyerek ve gerektiği takdirde teminat alarak riskli gördüğü müşterilerine ise sadece nakit tahsilat yoluyla satış yaparak azaltmaktadır. Grup'un tahsilat riski esas olarak ticari alacaklarından doğabilmektedir. Ticari alacaklar, Grup yönetimince geçmiş tecrübeler ve cari ekonomik durum göz önüne alınarak değerlendirilmekte ve uygun miktarda şüpheli alacak karşılığı ayrıldıktan sonra konsolide bilançoda net olarak gösterilmektedir.

Tüpraş'ın müşterilerinin büyük bölümü finansal açıdan kuvvetli akaryakıt dağıtım şirketleri ya da devlet kuruluşlarından oluşmaktadır. 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla Grup'un satış yaptığı en büyük 5 müşterisinden olan alacaklarının toplam ticari alacaklar içerisindeki payı sırasıyla %35 ve %63'dir. Bununla birlikte, Grup'un yıllara göre tahsil edilemeyen alacak tutarına bakıldığında ve yukarıdaki sebepler dikkate alındığında, Grup yönetimi ticari alacaklarından oluşan kredi riskinin düşük olduğu görüşündedir. Grup finansal varlıkların yönetiminde de aynı kredi riski yönetimi prensipleri ile hareket etmektedir. Yatırımlar, likiditesi en yüksek enstrümanlara yapılmakta ve işlemin yapıldığı kuruluşlar finansal açıdan güçlü bankalar arasından seçilmektedir. Grup, bugüne kadar tahsil edilemeyen, vadesi geçen, koşulları yeniden görüşülen herhangi bir banka mevduatı bulunmadığından banka mevduatları ile ilgili herhangi bir değer düşüklüğü riskinin olmadığını düşünmektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 32 - Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Grup'un 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla finansal araç türleri itibarıyla maruz kaldığı kredi riskleri aşağıda belirtilmiştir:

31 Aralık 2018	Alacaklar				Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar	Diğer
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar				
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf			
Raporlama tarihi itibariyle maruz kalınan azami kredi riski	1.132.117	4.296.621	-	29.048	5.982.828	343.798	-
- Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	593.892	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	1.132.117	4.225.420	-	29.048	5.982.828	343.798	-
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	71.201	-	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	4.740	-	324	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(4.740)	-	(324)	-	-	-
- Net değer in teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı*	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-	-
- Net değer in teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
D. Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-

31 Aralık 2017	Alacaklar				Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar	Diğer
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar				
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf			
Raporlama tarihi itibariyle maruz kalınan azami kredi riski	1.399.601	3.627.432	-	84.267	8.802.069	447.469	-
- Azami riskin teminat, vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	378.280	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	1.399.601	3.589.027	-	84.267	8.802.069	447.469	-
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	38.405	-	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	3.184	-	360	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(3.184)	-	(360)	-	-	-
- Net değer in teminat, vs. ile güvence altına alınmış kısmı*	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-	-
- Net değer in teminat, vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
D. Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 32 - Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

31 Aralık 2018	Alacaklar		Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar	Diğer
	Ticari Alacaklar	Diğer Alacaklar			
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	44.990	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	16.751	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	9.459	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	1	-	-	-	-
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	-	-	-	-	-
31 Aralık 2017	Alacaklar		Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar	Diğer
	Ticari Alacaklar	Diğer Alacaklar			
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	22.920	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	14.304	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	1.181	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	-	-	-	-	-
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	-	-	-	-	-

Grup yukarıda belirtilen finansal varlıkların değer düşüklüğü testleri sırasında tahsil edilmesi gereken tutarların tahsil edilemeyecek olduğunu gösteren etkenlerin varlığını göz önünde bulundurmıştır. Grup'un vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacaklar için almış olduğu 70.540 bin TL (31 Aralık 2017 -28.587 bin TL) teminat bulunmaktadır. Grup'un teminatsız alacaklarının önemli bir kısmının düzenli satış yapılan devlet kuruluşlarından olması sebebiyle herhangi bir tahsilat riski öngörülmemektedir.

Vadesi geçmemiş ve değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacakların kredi kalitesi

Grup, vadesi geçmemiş ve değer düşüklüğüne uğramamış veya koşulları yeniden görüşülmüş ticari alacakların kredi kalitesine ilişkin detayları dört grupta incelemektedir. 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla söz konusu ticari alacakların kredi kalitesine ilişkin detaylar aşağıda belirtilmiştir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Grup 1	4.842	8.505
Grup 2	2.102.638	762.329
Grup 3	3.137.892	4.152.610
Grup 4	112.165	65.184
Toplam	5.357.537	4.988.628

Grup 1 -	Yeni müşteriler (3 aydan kısa süredir müşteri olanlar)
Grup 2 -	Kamu kurum ve kuruluşları
Grup 3 -	Önceki dönemlerde tahsil gecikmesi yaşanmamış mevcut müşteriler (3 aydan uzun süredir müşteri olanlar)
Grup 4 -	Önceki dönemlerde tahsilat sıkıntısı yaşanmış, ancak gecikmeli olsa da tahsilat yapılmış mevcut müşteriler (Grup 1 ve 2 hariç)

Piyasa riski:

Şirket emtia fiyatı, döviz kuru ve faiz haddi risklerini piyasa riskinin en önemli unsurları olarak görmektedir. Döviz kuru ve faiz haddi riskleri portföy ve ürün bazında ayrı ayrı değerlendirilmektedir.

Emtia fiyat riski

Tüpraş, üretimde kullanmak üzere edindiği ham petrol stokları ile ilgili olarak petrol fiyatlarındaki dalgalanmaların etkilerine maruz kalmaktadır. Şirket yönetimi söz konusu riskin bertaraf edilmesi için elde bulundurduğu stok miktarlarını düzenli olarak gözden geçirmektedir.

Tüpraş'ın ürün satış fiyatları ise 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununda tanımlandığı üzere "en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu" olan, Akdeniz ürün fiyatları ve ABD Dolan satış kuru takip edilerek belirlenmektedir. Yasal tanım çerçevesinde Akdeniz piyasasındaki petrol ürünleri fiyatlarında oluşan değişiklikler ve ABD Dolan kurundaki değişim Şirket yönetimi tarafından günlük olarak değerlendirilmekte ve bu iki faktöre göre oluşturulan yeni fiyat, yürürlükteki satış fiyatlarından anlamlı bir şekilde yukarı ya da aşağı yönde farklılık gösterdiğinde ürün satış fiyatları güncellenmektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 32 - Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Ham petrol fiyatlarındaki değişkenlik net kar ve nakit akımları üzerinde istenmeyen ve beklenmeyen dalgalanmalar yaratabileceğinden bu riski bertaraf etmek amacıyla Şirket tarafından riskten korunma politikası oluşturulmuştur. Bu politika çerçevesinde çeşitli türev enstrümanları kullanılarak kısa ve uzun vadeli hedge işlemleri yapılmaktadır (Not 20).

Ürün Crack Riski

Tüpraş, ham petrol fiyatlarındaki dalgalanmaların yanı sıra, ürün fiyatlarındaki değişim sonucu ürün kar marjlarında oluşan dalgalanmaların etkilerine maruz kalmaktadır. Ürün kar marjlarındaki (crack) söz konusu dalgalanmaların etkilerini ortadan kaldırmak için; geçmiş dönemlerde gerçekleşen ürün fiyat seviyeleri, piyasa beklentileri ve öngörülen satış hacimleri dikkate alınarak riskten korunma politikası oluşturulmuştur. Bu politika çerçevesinde, ürün kar marjları çeşitli türev enstrümanlar kullanılarak hedge edilmektedir (Not 20).

Faiz haddi riski

Grup, faiz hadlerindeki değişimlerin faiz getiren varlık ve yükümlülükler üzerindeki etkisinden dolayı faiz haddi riskine maruz kalmaktadır. Söz konusu faiz haddi riski, faiz haddi duyarlılığı olan varlık ve yükümlülüklerin dengelenmesi suretiyle ve yapılan faiz haddi swap işlemleri ile yönetilmektedir.

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla Grup'un faiz pozisyonu tablosu aşağıdaki belirtilmiştir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Sabit faizli finansal araçlar		
Finansal varlıklar		
Vadeli mevduatlar	5.981.625	8.778.098
Finansal yükümlülükler	9.639.986	8.188.456
Değişken faizli finansal araçlar		
Finansal yükümlülükler ⁽¹⁾	8.309.554	6.862.528

⁽¹⁾ 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Grup'un değişken faizli borçlanmalarının toplam 683.032 bin ABD Doları (31 Aralık 2017 - 529.412 bin ABD Doları) ve 26.571 bin Avro (31 Aralık 2017 - 35.428 bin Avro) tutarlarındaki kısımları için faiz haddi swap işlemleri ve çapraz kur faiz haddi swap işlemleri bulunmaktadır. (Not 20).

31 Aralık 2018 tarihinde ABD Doları para birimi cinsinden olan banka kredileri için faiz oranı 100 baz puan (%1) yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, vergi öncesi kar 8.558 bin TL daha düşük/yüksek olacaktı (31 Aralık 2017 - 9.420 bin TL). 31 Aralık 2018 tarihinde Avro para birimi cinsinden olan banka kredileri için faiz oranı 100 baz puan (%1) yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, vergi öncesi kar 4.554 bin TL daha düşük/yüksek olacaktı (31 Aralık 2017 - 3.387 bin TL). 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde TL para birimi cinsinden olan banka kredileri için faiz oranı riski bulunmamaktadır.

Beklenen yeniden fiyatlandırma ve vade tarihleri, alınan krediler dışındaki finansal varlık ve yükümlülükler için sözleşme vade tarihlerinden farklı olmadığından ek bir tablo ile sunulmamıştır.

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla banka kredilerinin yeniden fiyatlandırma tarihlerine göre vade analizleri Not 5'te sunulmuştur.

Döviz kuru riski

Grup, döviz cinsinden yaptığı operasyonları nedeniyle döviz kuru riskine maruz kalmaktadır. Söz konusu döviz kuru riski, bilançoda yer alan döviz cinsinden parasal varlık ve yükümlülüklerin analizi ile Grup'un kur riskini bertaraf etmek üzere yaptığı hazine işlemleri, doğal hedge uygulamaları ve benzeri unsurların içerisinde yer aldığı kapsamlı bir risk takip sistemi ile yönetilmektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 32 - Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Aşağıdaki tablo 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla Grup'un net bilanço yabancı para pozisyonunu ve risk takip sistemi içerisinde yönettiği unsurları özetlemektedir:

	31 Aralık 2018		31 Aralık 2017	
	TL karşılığı	Dolar karşılığı ^(*)	TL karşılığı	Dolar karşılığı ^(*)
Parasal varlıklar	5.288.783	1.005.300	7.648.679	2.027.805
Parasal yükümlülükler	(20.841.883)	(3.961.657)	(21.286.304)	(5.643.390)
Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	(15.553.100)	(2.956.357)	(13.637.625)	(3.615.585)
Parasal olmayan varlıklar	807.947	153.576	11.343	3.007
Bilanço dışı türev araçlar net yabancı para pozisyonu	3.302.295	627.705	4.294.924	1.138.663
Net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	(11.442.858)	(2.175.076)	(9.331.358)	(2.473.914)
Nakit akış riskinden korunma muhasebesine konu tutarlar ^(**)	5.166.635	982.082	4.796.118	1.271.539
Nakit akış riskinden korunma sonrası net yabancı para pozisyonu	(6.276.223)	(1.192.994)	(4.535.240)	(1.202.376)
Doğal hedge kapsamında değerlendirilen stoklar ^(***)	6.333.567	1.203.894	5.058.436	1.341.084
Nakit akış riskinden korunma sonrası ve doğal hedge sonrası net yabancı para pozisyonu	57.344	10.900	523.196	138.709

^(*) Dolar karşılığı tutarlar toplam TL karşılığı pozisyonların bilanço tarihleri itibarıyla dolar kuruna bölünmesiyle bulunmuştur.

^(**) Grup, 982.082 bin ABD Doları karşılığı 5.166.635 bin TL tutarındaki yatırım kredilerini (31 Aralık 2017 - 1.271.539 bin ABD Doları karşılığı 4.796.118 bin TL) gerçekleştirme olasılığı yüksek tahmini ABD Doları cinsinden ihraç gelirleri nedeniyle maruz kalınan ABD Doları/TL spot kur riskine karşı korunma aracı olarak kullanmaktadır. Grup, bu kapsamda gerçekleştirdiği etkinlik testi sonucunda söz konusu işlemin tamamının etkin olduğunu belirlemiş ve nakit akış riskinden korunma muhasebesi uygulamıştır. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla yatırım kredilerinin 2.575.965 bin TL (31 Aralık 2017 - 1.477.564 bin TL) tutarındaki kur farkı gideri, ilgili riskten korunma konusu olan kalemin nakit akışları gerçekleşene kadar özkaynaklar altında "Riskten korunma kazançları (kayıpları)" hesabında muhasebeleştirilmekte, cari dönem gelir tablosunda bir etki yaratmamaktadır. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla sona eren dönem içerisinde, söz konusu kredilerin ABD Doları cinsinden ihraç gelirlerine karşılık gelen gerçekleşen 887.216 bin TL tutarındaki kur farkı gideri özkaynaklar altındaki "Riskten korunma kazançları (kayıpları)" hesabından gelir tablosundaki kur farkı giderlerine transfer edilmiştir. Ayrıca 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, özkaynaklar altındaki "Riskten korunma kazançları (kayıpları)" hesabına söz konusu kredilerin 2018 yılı içerisinde oluşan 1.985.617 bin TL tutarındaki kur farkı gideri eklenmiştir.

^(***) Grup, net yabancı para finansal yükümlülüklerden ve ticari borçlardan ötürü ortaya çıkan kur riskini, ürün satış fiyatlarına döviz kuru değişimlerini yansıtmak suretiyle sınırlandırmaktadır. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Grup'un sahip olduğu toplam ham petrol ve petrol ürünü stokları tutarı 6.333.567 bin TL (31 Aralık 2017 - 5.058.436 bin TL)'dir (Not 8). Grup 2018 yılı itibarıyla risk yönetimi politikaları gereği stok değerinin ABD Doları cinsinden karşılığını tarihi stok maliyetleri üzerinden takip etmeye başlamıştır. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, aynı yöntem ile hesaplama yapılsaydı doğal hedge tutarı 4,744 bin ABD Doları daha düşük olacaktı.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 32 - Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

DÖVİZ POZİSYONU TABLOSU				
31 Aralık 2018				
	Türk Lirası Karşılığı (Fonksiyonel para birimi)	ABD Doları	Avro	GBP
Ticari alacaklar	744.813	141.461	57	-
Parasal finansal varlıklar (kasa, banka hesapları dahil)	4.505.691	537.016	278.764	-
Diğer	807.947	153.492	73	-
Dönen varlıklar	6.058.451	831.969	278.894	-
Parasal finansal varlıklar	38.279	4.171	2.710	-
Diğer	-	-	-	-
Duran varlıklar	38.279	4.171	2.710	-
Toplam varlıklar	6.096.730	836.140	281.604	-
Ticari borçlar	6.266.612	1.173.998	12.276	-
Finansal yükümlülükler	3.278.691	486.945	118.932	-
Parasal olan diğer yükümlülükler	260.178	49.313	124	-
Kısa vadeli yükümlülükler	9.805.481	1.710.256	131.332	-
Finansal yükümlülükler	11.016.934	1.894.245	174.436	-
Parasal olan diğer yükümlülükler	19.468	3.578	107	-
Uzun vadeli yükümlülükler	11.036.402	1.897.823	174.543	-
Toplam yükümlülükler	20.841.883	3.608.079	305.875	-
Finansal durum tablosu dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık / (yükümlülük) pozisyonu	3.302.295	597.260	26.571	-
Aktif karakterli finansal durum tablosu dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	3.455.571	626.395	26.571	-
Pasif karakterli finansal durum tablosu dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	(153.276)	(29.135)	-	-
Net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	(11.442.858)	(2.174.679)	2.300	-
Nakit akış riskinden korunma muhasebesine konu tutarlar	5.166.635	982.082	-	-
Nakit akış riskinden korunma sonrası net yabancı para pozisyonu	(6.276.223)	(1.192.597)	2.300	-
Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	(15.553.100)	(2.925.431)	(24.344)	-
Riskten korunma amaçlı sınıflandırılan türev araçların gerçeğe uygun değeri	162.894	24.253	5.856	-

Grup'un 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla doğal hedge sonrası 57.344 bin TL net yabancı para fazlası (31 Aralık 2017 - 523.196 bin TL net yabancı para fazlası) bulunmaktadır (sayfa 63).

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

31 Aralık 2017

	Türk Lirası Karşılığı Diğer (Fonksiyonel para birimi)	ABD Doları	Avro	GBP	Diğer
257	102.783	27.226	19	-	-
114	7.528.924	1.851.164	120.909	-	554
-	11.343	2.298	590	2	-
371	7.643.050	1.880.688	121.518	2	554
-	16.972	2.498	1.672	-	-
-	-	-	-	-	-
-	16.972	2.498	1.672	-	-
371	7.660.022	1.883.186	123.190	2	554
16.326	7.297.348	1.916.299	14.705	329	1.191
-	3.996.781	1.046.575	10.897	-	-
-	524.280	138.814	153	-	-
16.326	11.818.409	3.101.688	25.755	329	1.191
-	9.464.531	2.160.677	291.146	-	-
-	3.364	686	172	-	-
-	9.467.895	2.161.363	291.318	-	-
16.326	21.286.304	5.263.051	317.073	329	1.191
-	4.294.924	925.914	177.714	-	-
-	4.365.360	944.588	177.714	-	-
-	(70.436)	(18.674)	-	-	-
(15.955)	(9.331.358)	(2.453.951)	(16.169)	(327)	(637)
-	4.796.118	1.271.539	-	-	-
(15.955)	(4.535.240)	(1.182.412)	(16.169)	(327)	(637)
(15.955)	(13.637.625)	(3.382.163)	(194.473)	(329)	(637)
-	426.328	113.027	-	-	-

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 32 - Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla Grup'un finansal durum tablosundaki net döviz pozisyonunun döviz kurlarındaki değişimlere baz duyarlılık analizi özetlenmiştir.

Döviz Kuru Duyarlılık Analizi Tablosu				
31 Aralık 2018				
	Kar/ (Zarar)		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları kurunun %10 değişmesi halinde:				
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(1.539.040)	1.539.040	(516.663)	516.663
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	838.835	(838.835)	-	-
ABD Doları Net Etki	(700.205)	700.205	(516.663)	516.663
Avro kurunun %10 değişmesi halinde:				
Avro net varlık/yükümlülüğü	(14.675)	14.675	-	-
Avro riskinden korunan kısım (-)	16.017	(16.017)	-	-
Avro Net Etki	1.342	(1.342)	-	-
TOPLAM	(698.863)	698.863	(516.663)	516.663
31 Aralık 2017				
	Kar/ (Zarar)		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları kurunun %10 değişmesi halinde:				
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(1.275.718)	1.275.718	(473.155)	473.155
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	808.651	(808.651)	-	-
ABD Doları Net Etki	(467.067)	467.067	(473.155)	473.155
Avro kurunun %10 değişmesi halinde:				
Avro net varlık/yükümlülüğü	(87.814)	87.814	-	-
Avro riskinden korunan kısım (-)	80.247	(80.247)	-	-
Avro Net Etki	(7.567)	7.567	-	-
TOPLAM	(474.634)	474.634	(473.155)	473.155

Grup, kullanmış olduğu yatırım kredilerini nakit akış riskinden korunma muhasebesi kapsamında değerlendirmekte ve bu kredilerden oluşan kur farkı gelir/giderini özkaynaklar altında muhasebeleştirilmektedir. Döviz kurundaki %10 artış/azalış etkisi aynı yöntemle hesaplanmakta ve hesaplanan kur farkı döviz kuru duyarlılık tablosunda riskten korunan kısım olarak sınıflanmaktadır. Ayrıca vadeli döviz işlemleri ve çapraz kur sabit faiz swap işlemleri ile korunan kur farkı, döviz kuru duyarlılık tablosunda riskten korunan kısım olarak sınıflanmaktadır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 32 - Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

İhracat ve ithalat bilgileri

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
İhracat		
ABD Doları (Bin TL karşılığı)	12.489.247	10.205.556
Toplam	12.489.247	10.205.556
İthalat		
ABD Doları (Bin TL karşılığı)	68.677.083	42.552.146
Toplam	68.677.083	42.552.146

Sermaye risk yönetimi

Sermayeyi yönetirken Grup'un hedefleri, ortaklarına getiri, diğer paydaşlarına fayda sağlamak ve sermaye maliyetini azaltmak amacıyla en uygun sermaye yapısını sürdürmek için Grup'un faaliyette bulunabilirliğinin devamını korumaktır.

Sermaye yapısını korumak veya yeniden düzenlemek için Grup ortaklara ödenecek temettü tutarını belirlemekte, yeni hisseler çıkarabilmekte ve borçlanmayı azaltmak için varlıklarını satabilmektedir. 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla net finansal borç/ yatırılan sermaye oranı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Toplam finansal borçlar (Not 5)	17.949.540	15.050.984
Eksi: Nakit ve nakit benzerleri (Not 4)	(4.557.686)	(7.603.858)
Net finansal borç	13.391.854	7.447.126
Özkaynaklar	9.945.829	10.477.661
Yatırılan sermaye	23.337.683	17.924.787
Net finansal borç/ yatırılan sermaye oranı	%57,38	%41,55

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Gerçeğe uygun değer, piyasa katılımcıları arasında ölçüm tarihinde olağan bir işlemde, bir varlığın satışından elde edilecek veya bir borcun devrinde ödenecek fiyat olarak tanımlanır. Finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerleri, Grup tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerleme yöntemleri kullanılarak tespit olunmuştur. Ancak, gerçeğe uygun değeri belirlemek için piyasa verilerinin yorumlanmasında tahminler gereklidir. Buna göre, burada sunulan tahminler, Grup'un bir güncel piyasa işleminde elde edebileceği tutarları göstermeyebilir.

Aşağıdaki yöntem ve varsayımlar, finansal araçların gerçeğe uygun değerinin tahmininde kullanılmıştır:

Parasal varlıklar

Dönem sonu kurlarıyla çevrilen yabancı para cinsinden olan bakiyelerin gerçeğe uygun değerlerinin, kayıtlı değerlerine yakın olduğu öngörülmektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 32 - Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Nakit ve nakit benzeri değerler dahil maliyet değerinden gösterilen finansal varlıkların kayıtlı değerlerinin, kısa vadeli olmaları nedeniyle gerçeğe uygun değerlerine eşit olduğu öngörülmektedir.

Ticari alacakların kayıtlı değerlerinin, ilgili değer düşüklük karşılıklarıyla beraber gerçeğe uygun değeri yansıttığı öngörülmektedir.

Parasal borçlar

Kısa vadeli banka kredileri ve diğer parasal borçların gerçeğe uygun değerlerinin, kısa vadeli olmaları nedeniyle kayıtlı değerlerine yakın olduğu öngörülmektedir. Uzun vadeli değişken faizli banka kredilerinin faiz oranları değişen piyasa koşulları dikkate alınarak güncellendiği için bu kredilerin gerçeğe uygun değerlerinin taşıdıkları değeri ifade ettiği düşünülmektedir.

Rayiç değer ölçümleri hiyerarşi tablosu:

Grup, finansal tablolarda gerçeğe uygun değer ile yansıtılan finansal araçların rayiç değer ölçümlerini her finansal araç sınıfının girdilerinin kaynağına göre, üç seviyeli hiyerarşi kullanarak, aşağıdaki şekilde sınıflandırmaktadır.

Seviye 1: Belirlenen finansal araçlar için aktif piyasada işlem gören (düzeltilmemiş) piyasa fiyatı kullanılan değerlendirme teknikleri

Seviye 2: Dolaylı veya dolaysız gözlemlenebilir girdi içeren diğer değerlendirme teknikleri

Seviye 3: Gözlemlenebilir piyasa girdilerini içermeyen değerlendirme teknikleri

Rayiç değer ölçümleri hiyerarşi tablosu 31 Aralık 2018 itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal varlıklar	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Türev finansal varlıklar	-	343.798	.-
Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal yükümlülükler			

Türev finansal yükümlülükler	-	278.287	-
------------------------------	---	---------	---

Rayiç değer ölçümleri hiyerarşi tablosu 31 Aralık 2017 itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal varlıklar	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Türev finansal varlıklar	-	447.469	-
Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal yükümlülükler			
Türev finansal yükümlülükler	-	180.501	-

NOT 33 - Bilanço tarihinden sonraki olaylar

Yoktur.

İLETİŞİM

GENEL MÜDÜRLÜK

Güney Mah. Petrol Cad. No: 25
41790 Körfez-Kocaeli
Telefon: (0262) 316 30 00
Faks: (0262) 316 30 10 - 316 30 11
E-Posta: info@tupras.com.tr

İZMİT RAFİNERİ MÜDÜRLÜĞÜ

Güney Mah. Petrol Cad. No: 25/1
41780 Körfez-Kocaeli
Telefon: (0262) 316 30 30
Faks: (0262) 316 37 24

İZMİR RAFİNERİ MÜDÜRLÜĞÜ

Atatürk Mah. İnönü Bulvarı No: 52
35800 Aliağa-İzmir
Telefon: (0232) 498 55 55
Faks: (0232) 498 50 00 - 498 50 01 - 02

KIRIKKALE RAFİNERİ MÜDÜRLÜĞÜ

Altınova Mah. Atatürk Bulvarı No: 186
71001 Hacılar Kasabası Kırıkkale
Telefon: (0318) 261 20 00
Faks: (0318) 261 20 71 - 261 20 72

BATMAN RAFİNERİ MÜDÜRLÜĞÜ

Site Mah. Özgürlük Bulvarı No: 152
72100 Batman
Telefon: (0488) 217 21 00
Faks: (0488) 217 26 81

tupras.com.tr